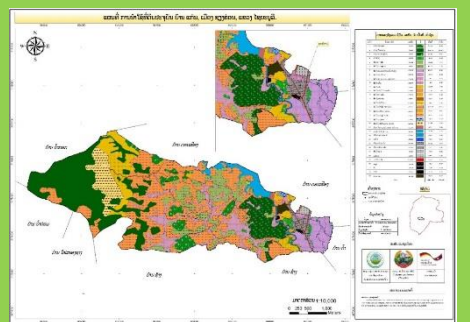
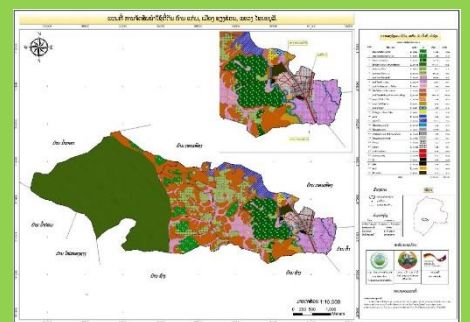

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ

ຄູ່ມື

ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ

ຄູ່ມື

ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ

ສ້າງລວມໂດຍ

ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ກົມທີ່ດິນ

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ - ເຢຍລະມັນ

ແຜນງານທີ່ດິນ (GIZ – Land Program / CIM)

ວຽງຈັນ, ກໍລະກົດ 2018

ຄະນະຊື້ນຳ :

- 1. ທ່ານ ບັນດິດ ຣາມາງກຸນ ຮອງຫົວໜ້າ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- 2. ທ່ານ ຫວິນ ແຜງຄວງ ຮອງຫົວໜ້າ ກົມທີ່ດິນ
- 3. ທ່ານ ກອງແກ້ວ ພະຈອມພິນ ຫົວໜ້າ ພະແນກຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ
- 4. ທ່ານ ຊຸນລິດ ສີສຸລາດ ຮອງຫົວໜ້າ ພະແນກຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ
- 5. ທ່ານ ສຸນທອນ ທອງບົວສີ ຮອງຫົວໜ້າ ພະແນກຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ກົມທີ່ດິນ

ທີມງານວິຊາການ :

- 1. ທ່ານ ຄອນນະລັກ ວົງຫາຈັກ ວິຊາການ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- 2. ທ່ານ ນ ແກ້ວດາວົງ ສີສຸວັນທອງ ວິຊາການ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- 3. ທ່ານ ນ ນິນແສງ ທອງຈັນຜັງ ວິຊາການ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- 4. ທ່ານ ໄຊສະຫວັນ ອິນທະວົງ ວິຊາການ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- 5. ທ່ານ ວຽງວິໄລ ສິດທິສັກ ວິຊາການ ກົມທີ່ດິນ
- 6. ທ່ານ ຕົ ອິນທະວົງສາ ວິຊາການ ກົມທີ່ດິນ
- 7. ທ່ານ ສຸວັນນະສານ ອັກຄະມະເຂດ ວິຊາການ ກົມທີ່ດິນ
- 8. ທ່ານ ບຸນທະວີ ວິຊຽນ ວິຊາການ ກົມທີ່ດິນ
- 9. Dr. Peter Lentens ທີ່ປຶກສາດ້ານວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ

ຄະນະທີ່ປຶກສາ

- 1. ທ່ານ Julian Derbidge ຫົວໜ້າທີມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ ເຢັຍລະມັນ-GIZ
- 2. ທ່ານ ຄຳຫຼ້າ ນັນທະວົງ ທີ່ປຶກສາ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ ເຢັຍລະມັນ-GIZ
- 3. ທ່ານ ສັງທອງ ພັດສະລິນ ທີ່ປຶກສາ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ ເຢັຍລະມັນ-GIZ
- 4. ທ່ານ ບຸນຍິງ ທອງມະໄລວົງ ທີ່ປຶກສາ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ ເຢັຍລະມັນ-GIZ

ຄຳນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ແລະ ປ່ອນອົງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PALM), ເຊິ່ງມັນເປັນວຽກໜຶ່ງ ຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ໃນວຽກງານການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານເວົ້າລວມເວົ້າສະເພາະ. ຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ບັນດາຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນ ຕອນຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຖືກນຳໄປເຜີຍແຜ່ ແລະ ນຳໃຊ້ ໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳຈຳນວນ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ໂດຍອີງຕາມສະພາບຕົວຈິງ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ຄວາມ ຈຳກັດທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ຊັບພະຍາ ກອນມະນຸດ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ.

ທຸກຂັ້ນຕອນໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມນີ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນແນ່ໃສ່ ເພື່ອ ສ້າງແຜນ ການ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳຂອງບ້ານ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ ຂອງບ້ານມາເປັນປ່ອນອົງໃນການວາງແຜນ. ວິທີການນີ້ຈະໄດ້ຮັບຜົນດີຫຼາຍ ຖ້າຫາກພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ ສາມາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການວາງແຜນໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ. ນອກຈາກນີ້, ຈຸດປະສົງລວມຂອງ ການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຍັງແນ່ໃສ່ເພື່ອສົ່ງເສີມການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ການຂັ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ. ດັ່ງນັ້ນ, ການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ຕີຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການວາງແຜນຢ່າງລະອຽດຄັກແນ່ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດ ໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳມີຄວາມແທດເໝາະກັບ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄວາມ ຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະເຂດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ເພື່ອເອົາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ສາມາດ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການຜະລິດກະສິກຳມີຄວາມຍືນຍົງ ໃນອະນາຄົດ ພ້ອມທັງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບລະບຽບຫຼັກການຂອງ ສ.ປ.ປລາວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍອີງຕາມບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ມາຈາກປະສົບການຕົວຈິງໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຮ່ວມກັນ ຂອງທີມງານວິຊາການຈາກ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊ່ຽວຊານໂຄງການ (CIM-GIZ) ທີມງານວິຊາ ການຈາກ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ/ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ພາຍໃຕ້ ການສະໜັບສະໜູນຂອງແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງໂຄງການ ຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍລະມັນ.

ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນສ້າງມາຈາກ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຸ ລະພາກ, ແຜນດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການສະແດງເຖິງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການກຳນົດການນຳໃຊ້ດິນແຕ່ ລະປະເພດຢ່າງລະອຽດ, ເຊິ່ງຄວາມກ່ຽວພັນຂອງສອງວຽກນີ້ ໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຢູ່ໃນພາກການວາງແຜນນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ສະນັ້ນ, ທັງສອງວຽກງານນີ້ ຈິ່ງຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຄຽງຄູ່ກັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໂດຍ ສອງພາກສ່ວນຮ່ວມກັນຄື: ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ທົດລອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນ (PALM) ຢູ່ ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ຄຳມ່ວນ ໂດຍ

ມີຜະນິດການຂັ້ນເມືອງຈາກ (ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ) ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນ ຈາກອົງການຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍລະມັນ ພາຍໃຕ້ແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (GIZ-LMDP). ເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການທົດລອງດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອຊອກຫາຂັ້ນຕອນ, ວິທີການ ແລະ ຮູບແບບທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ເໝາະສົມ ແນໃສ່ໃຫ້ຜະນິດການຂັ້ນເມືອງສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໄດ້ດ້ວຍຕົວເອງ, ປາສະຈາກການສະໜັບສະໜູນ ຫຼື ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາຈາກ ໂຄງການ ແລະ ທີມງານຄຸ້ມຄອງຂັ້ນສູນກາງ (ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ). ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຈຸດປະສົງ ສ້າງຄູ່ຝຶກຢູ່ຂັ້ນສູນກາງໃຫ້ໄດ້ຈໍານວນຫຼາຍ ແລະ ສາມາດຝຶກອົບຮົມຕໍ່ໃຫ້ຜະນິດການຂັ້ນເມືອງໃນອະນາຄົດໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປັບປຸງວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ PALM ຍັງສືບຕໍ່ຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ປຶກສາຫາລືຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກັບຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳພາກສະໜາມຕົວຈິງຢູ່ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງເປົ້າໝາຍ ເພື່ອນໍາເອົາບົດຮຽນມາປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ໃຫ້ສົມບູນຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ. ພ້ອມດຽວກັນ, ພາຍຫຼັງທີ່ສິ້ນສຸດໄລຍະການທົດລອງດໍາເນີນກິດຈະກຳໃນເບື້ອງຕົ້ນ ຄະນະຊີ້ນໍາຢູ່ຂັ້ນສູນກາງກໍໄດ້ຈັດ ກອງປະຊຸມຖອດຖອນບົດຮຽນ ຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍໄດ້ເຊີນເອົາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມເຊັ່ນ: ຈາກທີມງານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP/PALM) ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ ເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນຮ່ວມກັນ.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ຈະໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ເປັນເອກະສານອ້າງອີງໃນການກະກຽມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກິດຈະກຳ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ແກ່ທີມງານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງ. ໂດຍຈະໄດ້ດໍາເນີນຝຶກທັງພາກທົດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ໄປພ້ອມໆກັນ.

07 / 08 / 18

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....

ຫົວໜ້າກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ

ຄໍາພອນ ຣາຊາຈັກ

ຈຸດປະສົງຂອງວຽກງານ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ

1. ເພື່ອອະທິບາຍກ່ຽວກັບແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ-ລັດຖະບານທີ່ພົວພັນເຖິງວຽກງານວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ.
2. ເພື່ອອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ຮູບແບບ, ບາດກ້າວ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ລະບຽບການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ.
3. ເພື່ອອະທິບາຍ ທາງດ້ານສິດ, ໜ້າທີ່, ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ.
4. ເພື່ອເປັນການແນະນຳແນວທາງ ການພົວພັນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ລະຫວ່າງການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ກັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ, ການອອກໃບຕາດິນຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ.
5. ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ບັນດາໂຄງການ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ພາກສ່ວນ ທີ່ນຳໃຊ້ ຄູ່ມື

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງລັດຖະບານ ທ້ອງຖິ່ນ, ໃນນັ້ນລວມທັງຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສາລະບານ

1	ພາກສະໜີ	1
1.1	ຂັ້ນຕອນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	2
1.2	ທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຕ້ອງການ	3
1.3	ທີມງານ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ) PLUP/PALM)	5
1.4	ສະຫຼຸບໜັ້ງຮຽນກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.....	7
1.5	ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການຈັດປະເພດທີ່ດິນ.....	9
1.6	ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	9
2	ການກະກຽມ.....	11
2.1	ການຕັບກໍາຂໍ້ມູນມີສອງ) ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ແລະ ແຜນທີ່ພາບຕ່າງໆອາກາດ.....	11
2.2	ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆ.....	12
2.3	ການພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສົມບູນ ແລະ ຄວາມພ້ອມຂອງແຜນການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.....	12
3	ຕອນການສໍາຫຼວດ ແລະ ການຕັບກໍາຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	13
3.1	ການຈັດກອງປະຊຸມບໍ່ພົວພັນ.....	13
3.2	ການຕັບກໍາ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ	14
3.2.1	ການສໍາພາດແບບປັນກຸ່ມໃຫຍ່ ແລະ ແບບກຸ່ມຢ່ອຍ.....	14
3.2.2	ການສໍາພາດເອົາຂໍ້ມູນລະດັບຄົວເຮືອນ, ການພິມລົງຖານຂໍ້ມູນຄອມພິວເຕີ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ	19
3.3	ຄຸນສົມບັດຂອງດິນປູກຝັງ.....	24
3.3.1	ການສໍາຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງດິນ.....	24
3.3.2	ຄວາມຕ້ອງການໃນການໃສ່ຜຸ່ນ.....	25
4	ການປະເມີນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ.....	27
4.1	ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ລາຍຮັບຈາກກິດຈະການຫຼັກ.....	27
4.1.1	ຄວາມໝາຍຂອງຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ.....	28
4.1.2	ການຈໍາແນກປະເພດລະບົບການປູກຝັງ ແລະ ການປະເມີນຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ.....	30
4.1.2.1	ພືດອາຍຸສັ້ນ (Annual Crops).....	30
4.1.2.2	ລະບົບການປູກພືດອາຍຸສັ້ນ.....	30
4.1.2.3	ການປູກພືດໜູນວຽນ ແລະ ການປູກພືດຕໍ່ເນື່ອງ.....	32

4.1.2.4	ພິດອາຍຸຍາວ ແລະ ພິດຍືນຕົ້ນ	33
4.1.3	ການປະມົນລະບົບລ້ຽງສັດ	36
4.2	ການສ້າງແຜນທີ່ເບບມີສ່ວນຮ່ວມ	36
4.2.1	ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍປະເພດທີ່ດິນທີ່ຈະຖືກນຳໃຊ້	37
4.2.2	ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ເບບມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ	38
5	ສະຫຼຸບຜົນ ແລະ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ	42
5.1	ສັງລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບການປູກພືດ ແລະ ຈາກເຄື່ອງມືອື່ນໆ	42
5.1.1	ການຜັນຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນ ເພື່ອໃຊ້ປັນຂໍ້ມູນລະດັບຂັ້ນບ້ານ	42
5.1.2	ການປະມົນລະບົບລ້ຽງສັດ	47
5.1.2.1	ທີ່ງຽບສະໝຸດ ແລະ ການປະມົນລະບົບຄຸນນະພາບ ຂອງປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	47
5.1.2.2	ມາດຕະຖານ ຄວາມສາມາດໃນສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງຜູ້ທີ່	48
5.1.2.3	ການຄາດຄະເນເນື້ອທີ່ເຂດລ້ຽງສັດທີ່ສາມາດສະໜອງອາຫານສັດໄດ້	49
5.2	ການພັດທະນາທິດທາງໃນການວາງແຜນ	51
5.2.1	ການກຳນົດທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງທີ່ດິນກະສິກຳ	51
5.2.1.1	ການອະນຸລັກແຫຼ່ງນໍ້າ	53
5.2.1.2	ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ແລະ ສະພາບພື້ນທີ່	53
5.2.1.3	ຄຸນລັກສະນະຂອງຜູ້ທີ່	54
5.2.2	ການກຳນົດພື້ນທີ່ປູກພືດ ທີ່ຫຼາຍສຸດ ແລະ ໜ້ອຍສຸດ ແລະ ລະບົບການປູກພືດ	59
5.2.2.1	ການຄິດໄລ່ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ເໝາະສົມ	60
5.3	ການນຳສະໜິຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ການວາງແຜນເບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຕໍ່ກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ	62
5.4	ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ແລະ ກິດລະບຽບໃນການເຜີຍແຜ່ກະສິກຳຂອງບ້ານ	64
5.5	ກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານ	65
6	ໂຄງຮ່າງ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງບົດລາຍງານ	66
7	ການຕັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ການຈັດການຂໍ້ມູນ	67

ສາລະບານຮູບຟາບ

ຮູບທີ 1 ຂະບວນການຝຶກອົບຮົມໃນໂຄງການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ.....	3
ຮູບທີ 2 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ..	6
ຮູບທີ 3 ພາບລວມຂອງເຄື່ອງມືການຕັບກໍາຂໍ້ມູນ ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການຕັບກໍາຂໍ້ມູນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມ.....	13
ຮູບທີ 4 ກອງປະຊຸມບ້ານ.....	13
ຮູບທີ 5 ຕົວຢ່າງການຕັບຂໍ້ມູນ ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ.....	16
ຮູບທີ 6 ຕົວຢ່າງການຕັບຂໍ້ມູນ ສໍາມະໄນບັນຫາ.....	18
ຮູບທີ 7 ການສົນທະນາ ຜົນກຸ້ມແມ່ຍິງ.....	18
ຮູບທີ 8 ການສໍາພາດ ຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ.....	19
ຮູບທີ 9 ຖານຂໍ້ມູນ Excel ສໍາລັບ ການສໍາພາດຄົວເຮືອນ.....	20
ຮູບທີ 10 ຕົວເລືອກໃນການວາງຂໍ້ມູນໃນໂປຣແກຣມ Excel	22
ຮູບທີ 11 ການເຊື່ອງແຖວໃນໂປຣແກຣມ Excel.....	23
ຮູບທີ 12 ການນໍາໃຊ້ສຸດໃນໂປຣແກຣມ Excel	23
ຮູບທີ 13 ການວິໄຈຕົວຢ່າງດິນ ດ້ວຍເຄື່ອງມືວິໄຈດິນ (Soil test kit).....	25
ຮູບທີ 14 ອາການທີ່ເກີດກັບ ໃບພືດຈາກການຂາດໄນໂຕຣເຈັນ.....	26
ຮູບທີ 15 ຄວາມຕ້ອງການໄນໂຕຣເຈັນໃນລະຫວ່າງ ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງພືດ.....	26
ຮູບທີ 16 ຂັ້ນຕອນທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຕົວຊີ້ວັດສໍາລັບລະບົບການປູກພືດ.....	27
ຮູບທີ 17 ການສໍາພາດກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບພືດຫຼັກ.....	28
ຮູບທີ 18 ໄລຍະເວລາຕ່າງໆໃນຮອບວຽນການປູກພືດອາຍຸຍາວ	34
ຮູບທີ 19 ໄລຍະເວລາຕ່າງໆໃນຮອບວຽນການປູກພືດຍືນຕົ້ນ	35
ຮູບທີ 20 ການສົນທະນາ ໃນການແຕ່ມແຜ່ນທີ່ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	38
ຮູບທີ 21 ຈຸດບົດບໍ່ຽວທາງສາຍຕາໃນການຖ່າຍຮູບທາງອາກາດ	41
ຮູບທີ 22 ຂັ້ນຕອນໃນການວິເຄາະພົນສໍາລັບການວາງແຜນ.....	42
ຮູບທີ 23 ທີ່ໜ້າຢ້າລ້ຽງສັດ.....	47
ຮູບທີ 24 ຂັ້ນຕອນໃນການວາງແຜນເສລິດກະສິກໍາໃນອະນາຄົດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.....	51
ຮູບທີ 25 ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ແລະ ການເຕີບໂຕຈະກໍາກ່ຽວກັບການກະສິກໍາໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ.....	53
ຮູບທີ 26 ການຈໍາແນກພື້ນທີ່ໂດຍການວາງແຜນໂຄງສ້າງທາງກາຍະພາບ.....	55
ຮູບທີ 27 ຕົວຢ່າງພື້ນທີ່ ທີ່ມີການຈໍາແນກພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ.....	55
ຮູບທີ 28 ປະເມດດິນໃນບ້ານ.....	57

ສາລະບານຕາຕາລາງ

ຕາຕາລາງ 1 ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ PALM	9
ຕາຕາລາງ 2 ຂໍ້ມູນມີສອງທີ່ຈະຕ້ອງຕັບກຳ.....	11
ຕາຕາລາງ 3 ລາຍລະອຽດຂອງເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ ສຳລັບການສົນທະນາແບບເປັນກຸ່ມ.....	15
ຕາຕາລາງ 4 ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ຕ່າງໆຮ່ວມກັນ ໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ.....	38
ຕາຕາລາງ 5 ຕົວຢ່າງ ການສະຫຼຸບສັງລວມ ຕົວຊີ້ວັດ ຂອງການປູກພືດກະສິກຳຫຼັກ.....	43
ຕາຕາລາງ 6 ແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼັກຂອງຄອບຄົວ.....	43
ຕາຕາລາງ 7 ຂະໜາດ ແລະ ລາຍຮັບສະເລ່ຍຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ.....	44
ຕາຕາລາງ 8 ເນື້ອທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ປູກພືດຫຼັກໃນປະຈຸບັນ.....	46
ຕາຕາລາງ 9 ລາຍຮັບຂອງບ້ານ ແລະ ແຮງງານ.....	46
ຕາຕາລາງ 10 ການປະເມີນປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ສຳລັບເປັນທີ່ງອຍຢ່າລ້ຽງສັດ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	47
ຕາຕາລາງ 11 ການປະເມີນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່	48
ຕາຕາລາງ 12 ວິທີການການປະເມີນຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່	49
ຕາຕາລາງ 13 ການຄາດໄລ່ ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່ .	50
ຕາຕາລາງ 14 ການຄິດໄລ່ລາຍຮັບຈາກການລ້ຽງສັດ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່	50
ຕາຕາລາງ 15 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ເນື້ອທີ່ຕ່ຳສຸດ ແລະ ສູງສຸດ.....	59
ຕາຕາລາງ 16 ການພັດທະນາທາງເລືອກຂອງການປູກພືດໃນອະນາຄົດ.....	61
ຕາຕາລາງ 17 ການປຽບທຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ ແລະ ແບບຈຳລອງໃນອະນາຄົດ.....	61

1 ພາກສະໜີ

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ແລະ ບ່ອນອີງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PALM), ເຊິ່ງມັນເປັນວຽກໜຶ່ງ ຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ໃນວຽກງານການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານເວົ້າລວມ ເວົ້າສະເພາະ ຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ (ຄຸພດກ). ບັນດາຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຖືກນຳໄປເຜີຍແຜ່ ແລະ ນຳໃຊ້ ໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳຈຳນວນ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ ໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ ເພື່ອຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ໂດຍ ອີງຕາມສະພາບຕົວຈິງຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ຄວາມຈຳຫັດທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ.

ທຸກຂັ້ນຕອນໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມນີ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສ້າງແຜນການ ພັດທະນາທີ່ດິນ ກະສິກຳຂອງບ້ານ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຂອງບ້ານມາເປັນບ່ອນອີງໃນການວາງແຜນ. ວິທີການນີ້ຈະໄດ້ຮັບ ຜົນດີຫຼາຍ ຖ້າຫາກເຂັ້ມງານຂຶ້ນເມືອງ ສາມາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການວາງແຜນໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ. ນອກຈາກນີ້, ຈຸດປະສົງລວມຂອງ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຍັງເນັ້ນໃສ່ເພື່ອສົ່ງເສີມການສ້າງລາຍຮັບຈາກການເຜີຍແຜ່ກະສິກຳໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ປັນ ຂໍ້ມູນຜືນຖານ ເພື່ອກ່າວໄປສູ່ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ. ດັ່ງນັ້ນ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ດີຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການ ວາງແຜນຢ່າງລະອຽດຄັກແລ້ວ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳມີຄວາມແທດໝາຍກັບ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະເຂດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ເພື່ອເອົາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ສາມາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ເຂົ້າໃນ ການເຜີຍແຜ່ກະສິກຳໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການເຜີຍແຜ່ກະສິກຳມີຄວາມຍືນຍົງໃນອະນາຄົດ ພ້ອມທັງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບລະບຽບ ຫຼັກການ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍອີງຕາມບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ມາຈາກປະສົບການຕົວຈິງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຮ່ວມກັນ ຂອງທີມງານວິຊາການຈາກ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ (ຄຸພດກ)ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊ່ຽວຊານໂຄງການ (CIM-GIZ) ທີມງານວິຊາການຈາກ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ/ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງໂຄງການ ຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍລະມັນ.

ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນສ້າງມາຈາກ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຸລະພາກ, ແຜນດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການ ສະແດງເຖິງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການກຳນົດການນຳໃຊ້ດິນແຕ່ລະປະເພດຢ່າງລະອຽດ, ເຊິ່ງຄວາມກ່ຽວພັນຂອງສອງວຽກນີ້ ໄດ້ ອະທິບາຍລະອຽດຢູ່ໃນພາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ສະນັ້ນ, ທັງສອງວຽກງານນີ້ ຈິ່ງຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຄຽງຄູ່ກັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ສອງພາກສ່ວນຮ່ວມກັນຄື: ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ທົດລອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແບບມີສ່ວນ (PALM) ຢູ່ ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ຄຳມ່ວນ ໂດຍມີເຂັ້ມງານຂັ້ນເມືອງຈາກ (ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ) ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ທາງ ດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນ ຈາກອົງການຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍລະມັນ ພາຍໃຕ້ແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (GIZ- LMDP). ເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການທົດລອງດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອຊອກຫາຂັ້ນຕອນ, ວິທີການ ແລະ ຮູບແບບທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ໝາະສົມ ເພື່ອໃສ່ໃຫ້ ເຂັ້ມງານຂັ້ນເມືອງສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ, ປາສະຈາກການສະໜັບສະໜູນ ຫຼື ໃຫ້ຄຳແນະນຳຈາກ ໂຄງການ ແລະ ທີມ ງານຄຸ້ມຄອງຂັ້ນສູນກາງ (ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ). ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຈຸດປະສົງ ສ້າງຄູ່ຝຶກ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງໃຫ້ໄດ້ຈຳນວນຫຼາຍ ແລະ ສາມາດຝຶກອົບຮົມຕໍ່ໃຫ້ເຂັ້ມງານຂັ້ນເມືອງໃນອະນາຄົດໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການປັບປຸງວິທີການ

ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ PALM ຍັງສືບຕໍ່ຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ປຶກສາຫາລືຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກັບ ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ພາກສະໜາມຕົວຈິງຢູ່ບັນດາເຂວງ ແລະ ເມືອງເປົ້າໝາຍ ເພື່ອນຳເອົາບົດຮຽນມາປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບ ນີ້ໃຫ້ສົມບູນຂຶ້ນໃນ ຂະນາຄິດ. ພ້ອມດຽວກັນ, ພາຍຫຼັງທີ່ສິ້ນສຸດໄລຍະການທົດລອງດຳເນີນກິດຈະກຳໃນເບື້ອງຕົ້ນ ຄະນະຊຶ່ງນຳຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ກໍ່ໄດ້ຈັດ ກອງປະຊຸມ ຖອດຖອນບົດຮຽນ ຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍໄດ້ເຊີນເອົາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມເຊັ່ນ: ຈາກາທິມງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP/PALM) ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນເຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ ເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອ ປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນຮ່ວມກັນ.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ຈະໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເປັນເອກະສານອ້າງອີງໃນການກະກຽມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກິດຈະກຳ ການຄຸ້ມ ຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ແກ່ທຶມງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ ຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງ. ໂດຍຈະໄດ້ດຳເນີນຝຶກທັງພາກທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ໄປພ້ອມໆກັນ

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ປະກອບມີສອງພາກຄື:

ພາກທີໜຶ່ງ: ອະທິບາຍສະພາບລວມຂອງຂັ້ນຕອນ ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ; ອະທິບາຍລະອຽດກ່ຽວກັບວິທີການນຳ ໃຊ້ເຄື່ອງມືຕ່າງໆ ເພື່ອຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ນຳໃຊ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໄດ້ຢ່າງສະດວກ, ແລະ ອະທິບາຍເຖິງຍຸດທະສາດ ຫຼື ວິທີການ ເພື່ອ ຫຼີກລ່ຽງຂໍ້ຜິດພາດທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.

ພາກທີສອງ: ອະທິບາຍເຖິງເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການຕ່າງໆ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ, ເຊິ່ງເຄື່ອງມືຕ່າງໆໄດ້ຖືກກະກຽມໄວ້ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ສາມາດນຳມາ ໃຊ້ ໃນການວາງແຜນໄດ້ຢ່າງສະດວກ, ແຕ່ບາງຂັ້ນຕອນ ກໍ່ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງເຄື່ອງມື. ເຊິ່ງໂດຍເຄື່ອງມືນຳມາລວມກັນໄວ້ ຕາມ ລຳດັບເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳມາໃຊ້ງານໄດ້ສະດວກໃນເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຢູ່ຂັ້ນບ້ານ. ເຄື່ອງມືຕ່າງໆຫຼືໜີ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກພັດທະນາ ອອກ ແບບ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຈຳເປັນຢ່າງໝາະສົມ ແລະ ກະທັດຮັດ ເພື່ອໃຫ້ທຶມງານຂັ້ນເມືອງສາມາດ ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ.

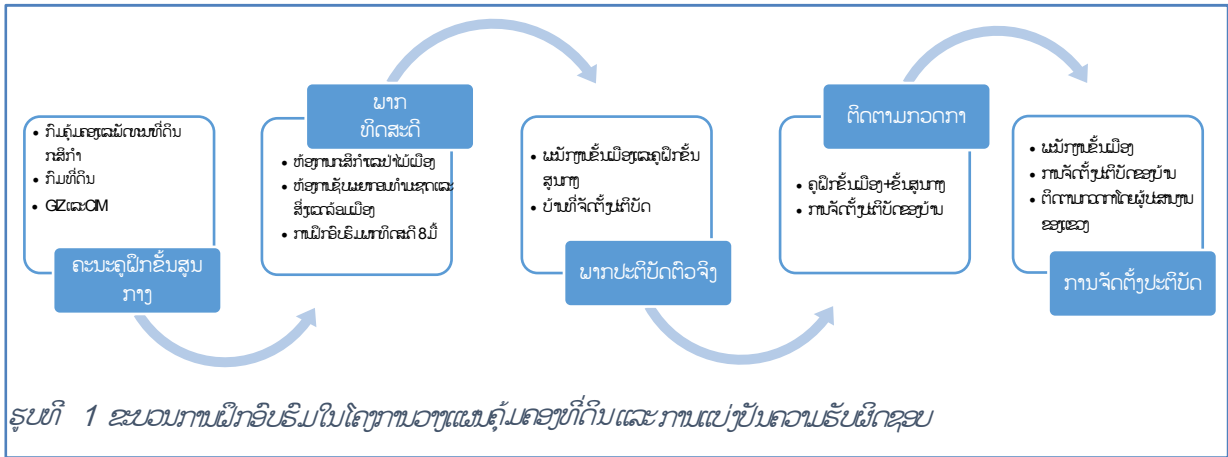
1.1 ຂັ້ນຕອນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂັ້ນຕອນການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ທີ່ບັນດາຄູ່ຝຶກຂັ້ນສູນກາງ (ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ) ນຳໃຊ້ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ ຮູບທີ 1. ເນີນໃສ່ເຮັດໃຫ້ທັກສະ ແລະ ຄວາມອາດ ສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານ ຂອງທຶມງານຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ສະນັ້ນພາຍຫຼັງດຳເນີນ ການສ້າງທຶມຄູ່ຝຶກຂັ້ນສູນ ກາງສຳເລັດ ຖ້າຫາກທຶມງານມີບົດຮຽນໃດທີ່ຕົວທັງໝົດໄດ້ມາໃໝ່ ແລະ ດີກວ່າເກົ່າ ອາດຈະໄດ້ນຳມາປັບປຸງ ລາຍລະອຽດຂອງວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມືຕື່ມເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສົມບູນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຖືເອົາເວລາທີ່ລົງໄປຕິດຕາມການເຮັດວຽກຂອງທຶມງານ ຂັ້ນເມືອງຢູ່ພາກສະໜາມ ເປັນ ການຝຶກອົບຮົມຜູ້ເຕີມໃຫ້ກັບພະນັກງານເມືອງໄປໃນຕົວເລີຍ ແລະ ກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ ທຶມງານເຮັດວຽກໄດ້ດີ.

ຂະນວນການໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງທຶມງານຄູ່ຝຶກຂັ້ນສູນກາງ, ເຊິ່ງຢ່າງໜ້ອຍຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍພະນັກງານທີ່ຊຳນານງານ ຈາກກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນສອງຄົນ (ຄູ່ຝຶກໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ນຳໃຊ້ໄປແຫຼມ GIS ຄົນ) ແລະ ພະນັກງານທີ່ຊຳນານງານຈາກ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ 3 ຄົນ (ຄູ່ຝຶກດ້ານການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີ ສ່ວນ ຮ່ວມ 1 ຄົນ, ນັກວິໄຈດິນ 1 ຄົນ, ຄູ່ຝຶກດ້ານການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ນຳໃຊ້ໄປແຫຼມ GIS 1 ຄົນ). ນອກຈາກ ນັ້ນຍັງຈະຕ້ອງມີປະສິບການ ແລະ ມີທັກສະດ້ານເຕັກນິກທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການວາງແຜນ ເພື່ອພັດທະນາທັກສະດ້ານອື່ນໆຜູ້ເຕີມເຊັ່ນ: ຄວາມສາມາດ ໃນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້, ທັກສະໃນການກຳນົດແລະເຜົາໄຂ່ບັນຫາລວມທັງການສະຫຼຸບເນື້ອໃນທີ່ເປັນວິທະຍາສາດ. ສະນັ້ນໃນຂະນວນການ ນີ້ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ການຝຶກອົບຮົມສ້າງຄູ່ຝຶກ (TOT) ແລະ ການລົງພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ເພື່ອພັດທະນາ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຝຶກ ອົບຮົມ ແລະ ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກຂອງຄູ່ຝຶກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການຝຶກ ອົບຮົມຄູ່ຝຶກ ແລະ ທົດລອງນຳ ໃຊ້ແບບຝຶກຫັດ ແລະ ການນຳສະໜິຕ່າງໆ ກ່ອນການລົງຝຶກພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ຫຼື ການລົງເຮັດວຽກ ພາກສະໜາມ. ຫຼັງຈາກການລົງເຮັດວຽກ

ພາກສະໜາແຕ່ລະຄັ້ງ ຈະມີການຕັ້ງບຳບັດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ມາແລກປ່ຽນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ພາຍໃນທີມງານຄູ່ຝຶກ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປ ປັບປຸງວິທີການ ແລະ ເນື້ອໃນ ທີ່ຈະເອົາໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຄັ້ງຕໍ່ໆໄປ.

ຂບວນການຝຶກອົບຮົມ

ຮູບທີ່ 1 ຂບວນການຝຶກອົບຮົມໃນໂຄງການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ການຝຶກອົບຮົມພາກທິດສະດີ ສາມາດດຳເນີນໄດ້ຫຼາຍວິທີ, ເຊິ່ງສາມາດດຳເນີນຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງ ຫຼື ເຂວງ, ຂັ້ນສູນກາງກໍ່ໄດ້. ໃນເວລາຝຶກອົບຮົມໂດຍເຊື່ອຊື່ນທີມງານຈາກ ຂັ້ນເມືອງ ເທື່ອລະສອງເມືອງເຂົ້າຮ່ວມ, ຖ້າຫຼາຍກວ່ານີ້ຈະເຮັດໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມບໍ່ໄດ້ ຮັບຜົນດີ ເພາະນັກສຳເນັມກອນຈະຫຼາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄູ່ຝຶກບໍ່ສາມາດໃຫ້ແນະນຳໄດ້ຢ່າງໃກ້ສິດ ແລະ ທົ່ວຖົງ. ການເຮັດແບບນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ເວລາໃນການຝຶກອົບຮົມພາກສະໜາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂດຍຈະໃຊ້ເວລາຢູ່ປະມານ 7 ຫາ 14 ມື້, ຂຶ້ນກັບລະດັບທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານຂອງແມ່ກຸ່ມຂັ້ນເມືອງ. ການຝຶກອົບຮົມພາກນີ້ ສາມາດເຊື່ອຊື່ນເອົາຜູ້ປະສານຂັ້ນເຂວງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ ຈະຜັນການດີ. ພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນຜົນການຝຶກອົບຮົມທຸກຄັ້ງ ເພາະຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດຮູ້ວ່າ ທີມງານສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ຫຼາຍປານໃດ ແລະ ທັງຜົນການຖອດຖອນບົດຮຽນ ເພື່ອນຳໄປປັບປຸງໃນຄັ້ງຕໍ່ໆໄປ.

ການຝຶກອົບຮົມພາກປະຕິບັດຕົວຈິງໃນບ້ານທຳອິດ ທີມຄູ່ຝຶກຂັ້ນສູນກາງຈະຕ້ອງສາທິດວິທີການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ເຫັນທຸກຂັ້ນເມືອງຢ່າງໃກ້ຊິດ, ອີງຕາມສະພາບພື້ນທີ່ຕົວຈິງຂອງແຕ່ ລະບ້ານ. ເມື່ອສຳເລັດແລ້ວ, ໃຫ້ຄູ່ຝຶກຈາກສູນກາງ 1-2 ຄົນ (ຈາກກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ ຫຼື ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ ກະສິກຳ) ສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ທີມງານຂັ້ນເມືອງໄປອີກໜຶ່ງເດືອນ ເພື່ອຝຶກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງບ້ານຕໍ່ໄປ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງປ່ອຍໃຫ້ ແມ່ກຸ່ມຂັ້ນເມືອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຢູ່ບ້ານອື່ນໆເອງຢ່າງອິດສະຫຼະ. ເມື່ອເຮັດຊ້ຳໄປມາຫຼາຍຄັ້ງ ຄູ່ຝຶກກໍ່ຈະເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເຄື່ອງມື ແລະ ຂັ້ນຕອນທັງໝົດທີ່ຈຳເປັນຂອງ ການວາງແຜນ. ຖ້າບໍ່ສາມາດປ່ອຍໃຫ້ຄູ່ຝຶກໜຶ່ງຄົນເຮັດວຽກກັບທີມງານຂອງເມືອງຜົນເວລາດົນໄດ້, ຈະຕ້ອງໄດ້ຫາວິທີການແກ້ໄຂອື່ນຕື່ມ.

ເມື່ອສາມາດດຳເນີນການຕາມວົງຈອນນີ້ໄດ້ແລ້ວ, ທີມງານເມືອງກໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ວາງແຜນໃນບ້ານອື່ນໆໄດ້ ໂດຍປະສາຈາກທີມງານຄູ່ຝຶກຢູ່ນຳ. ການລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ເວລາທີມງານເມືອງລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຢູ່ບ້ານແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ, ເພາະມັນຈະຊ່ວຍພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງແມ່ກຸ່ມຂັ້ນເມືອງຈົນກວ່າເວລາເຂົາໃຫ້ສາມາດສືບຕໍ່ເຮັດວຽກໃນບ້ານອື່ນໆໄດ້ ໂດຍປະສາຈາກການສະໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຝຶກຂັ້ນສູນກາງ.

1.2 ທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຕ້ອງການ

ໂດຍລວມແລ້ວ, ທີມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ຂັ້ນເມືອງຈະຕ້ອງປະກອບມີສະມາຊິກທັງໝົດ 6 ຄົນ: ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 3 ຄົນແມ່ນມາຈາກຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອີກ 3 ຄົນແມ່ນມາຈາກຫ້ອງການ

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ. ທັກສະນະຕ່າງໆລຸ່ມນີ້ແມ່ນຂະໜາດ ເຖິງຄວາມອາດສາມາດຂອງທີມງານທີ່ ສົມບູນໃດ ໜຶ່ງ ທີ່ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມຢ່າງເຂັ້ມຂຸ້ນ ແລະ ມີປະສິບານກ່ຽວກັບວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາແລ້ວ. ສາມາດນຳໃຊ້ເປັນເງື່ອນໄຂ ເຊື່ອເລືອກ ສະມາຊິກຂອງທີມງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້. ຖ້າຢາກໃຫ້ໄດ້ທີມງານ ທີ່ສົມບູນ, ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເລືອກເອົາເພັດກຸ່ມທີ່ມີທັກສະຖືກກັບເງື່ອນໄຂທີ່ລະບຸໄວ້ລຸ່ມນີ້ ແລະ ຖ້າມີຂໍ້ຈຳກັດກໍ່ ເລືອກເອົາເພັດກຸ່ມທີ່ ມີທັກສະຫຼາຍ. ຖ້າຫາກເລືອກເອົາເພັດກຸ່ມທີ່ບໍ່ມີທັກສະຍັງເລີຍ ຈະເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການປະຕິບັດວຽກງານມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ຕ້ອງໄດ້ຝຶກອົບຮົມຫຼາຍຄັ້ງ ແລະ ສິ້ນເປືອງງົບປະມານຫຼາຍ ສະນັ້ນຈຶ່ງຄວນເລືອກເອົາເພັດກຸ່ມ ທີ່ມີຄວາມໝາະສົມ ຖ້າ ຫາກຍັງບໍ່ມີເພັດກຸ່ມທີ່ມີທັກສະດັ່ງກ່າວຢູ່. ເຮັດແບບນີ້ກໍ່ຍ່ອມວ່າວຽກງານການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບ ມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ທີ່ມີຂັ້ນຕອນຂ້ອນຂ້າງຊັບຊ້ອນ ແລະ ຍາກພິສົມຄວນ ເຖິງວ່າເພັດກຸ່ມທີ່ມີປະສິບານກ່ຽວກັບວຽກນີ້ແລ້ວ ກໍ່ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ເຮັດດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງ. ພາຍຫຼັງທີ່ຄັດເລືອກເພັດກຸ່ມທີ່ມີຄວາມໝາະສົມ ແລ້ວ ຈຶ່ງຈະສາມາດດຳເນີນ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕາມຂັ້ນຕອນ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ງົບປະມານໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ຈຳນວນເພັດກຸ່ມທີ່ລະບຸໃນແຕ່ລະຂໍ້ຂອງ ລາຍການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນຈຳນວນທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ສາມາດດຳເນີນວຽກງານໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ເພັດກຸ່ມຂັ້ນເມືອງທີ່ຈະສົ່ງລົງໄປປະຈຳແຕ່ ລະບົບ ຕ້ອງເປັນເພັດກຸ່ມໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງຖີ່ຖ້ວນແລ້ວ. ເງື່ອນໄຂ ແລະ ທັກສະຂອງເພັດກຸ່ມຂັ້ນເມືອງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ເພັດກຸ່ມ 1 - 2 ຄົນ ຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ດ້ານການນຳໃຊ້ໂປແກມ GIS (ArcGIS, QGIS ຫຼື ອື່ນໆ) ເຊັ່ນ:
 - ສ້າງຟາຍໂປແກມ
 - ໂຫຼດຂໍ້ມູນທຸກຮູບແບບ
 - ນຳໃຊ້ລະບົບປະສານງານ UTM coordinate system ຢ່າງ ຖືກຕ້ອງ
 - ຕັດ ແລະ ພິມພາບຖ່າຍທາງ ອາກາດ ແລະ ພາບຖ່າຍ ໂຕໂປ
 - ແປງຕາຕາລາງຂໍ້ມູນ ໃນລະບົບ GIS ໄດ້
 - ນຳໃຊ້ສັນຍາລັກມາດຕະຖານ
 - ຄິດໄລ່ໜ້ອຍໜຶ່ງ
 - ສ້າງແຜນຜັງ ແລະ ພິມແຜນທີ່
 - ໃສ່ຄ່າພິກັດຮູບພາບ ແລະ ສະເຫນາ
 - ສ້າງຟາຍຂໍ້ມູນຈາກຈຸດ GPS
 - ຕັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ໂຄງສ້າງຟາຍຂໍ້ມູນ
- ສ້າງ ຮູບຫຼາຍຫຼ່ຽມ (polygons), ເສັ້ນ ແລະ ຈຸດ ໃນລະບົບໄດ້
- ເພັດກຸ່ມ 4 ຄົນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ໃນການນຳໃຊ້ GPS ເຊັ່ນ:
 - ຕັ້ງຄ່າ GPS ໃຫ້ເປັນລະບົບປະສານງານ UTM
 - ຕັບທຳຕາມຈຸດອ້າງອີງ ແລະ ຕັ້ງຊື່
 - ດາວໂຫຼດຈຸດ GPS ລົງໃສ່ຄອມພິວເຕີ
- ເພັດກຸ່ມ 4 ຄົນຕ້ອງມີຄວາມສາມາດໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ຈັດກອງປະຊຸມ ດຳເນີນການສຳພາດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງແຜນທີ່ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ:
 - ດຶງດູດໃຫ້ປະຊາຊົນ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື
 - ດຳເນີນ ແລະ ເອົາອຳນວຍໃນການປຶກສາຫາລື
 - ບັນທຶກຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ
 - ດຳເນີນການປຶກສາຫາລືໂດຍເນັ້ນໜັກໃສ່ເປົ້າໝາຍຜົນຮັບຂອງວຽກງານນີ້
 - ຮັບປະກັນວ່າຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ
 - ສາມາດອະທິບາຍຊື່ແຈງຈຸດປະສົງຂອງວຽກງານ
- ເພັດກຸ່ມ 4 ຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການວາງແຜນ:
 - ດຳເນີນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ
 - ນຳສະໜັບ, ຂໍ້ສະຫຼຸບໃນຕາຕາລາງ ມູນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ແຜນທີ່ສະແດງ

- ຂຽນບົດສະຫຼຸບຈາກຜົນການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນ
- ຮັບປະກັນຜົນຂອງການວາງແຜນ
- ເຜັກກຸ່ມ 6 ຄົນ ຕ້ອງມີຄວາມສາມາດໃນການຕັບກຳຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ປ້ອນ, ກວດກາ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ:
 - ຕັບກຳຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຕາມແບບສອບຖາມ
 - ຮັບປະກັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມເຂົ້າໃຈຄຳຖາມ
 - ປ້ອນຂໍ້ມູນໃສ່ແບບຟອມໃຫ້ຖືກຕ້ອງ
 - ກວດກາຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນ
 - ວິເຄາະ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂໍ້ມູນໃນຕາຕາລາງ ແລະ ແຜນທີ່
 - ຮັບປະກັນຜົນຂອງການວາງແຜນ
- ເຜັກກຸ່ມ 2 ຄົນ ຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄຸນນະພາບດິນ:
 - ຕັບຕົວຢ່າງດິນ
 - ຄວາມຮູ້ ໃນການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງວິໄຈດິນພາກສະໜາມ (Soil Test Kit)
 - ສາມາດແນະນຳການນຳໃຊ້ປຸຍຕາມຜົນການທົດສອບດິນ ແລະ ພືດ
 - ສາມາດແນະນຳຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ
 - ສາມາດແນະນຳຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການຮັກສາ ແລະ ປ້ອງກັນດິນ

ນອກຈາກນີ້, ທີມງານຂັ້ນເມືອງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ສາມາດແບ່ງໜ້າວຽກພາຍໃນທີມງານໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈຮູບແບບທັງໝົດກ່ອນລົງໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ພາກສະໜາມລາຍລະອຽດໃຫ້ເບິ່ງ ໃນກ່ອງເຄື່ອງມື ທີ່ໄດ້ສະແດງຕົວຢ່າງຂອງແຜນ ວຽກໄດ້ຢ່າງລະອຽດ.

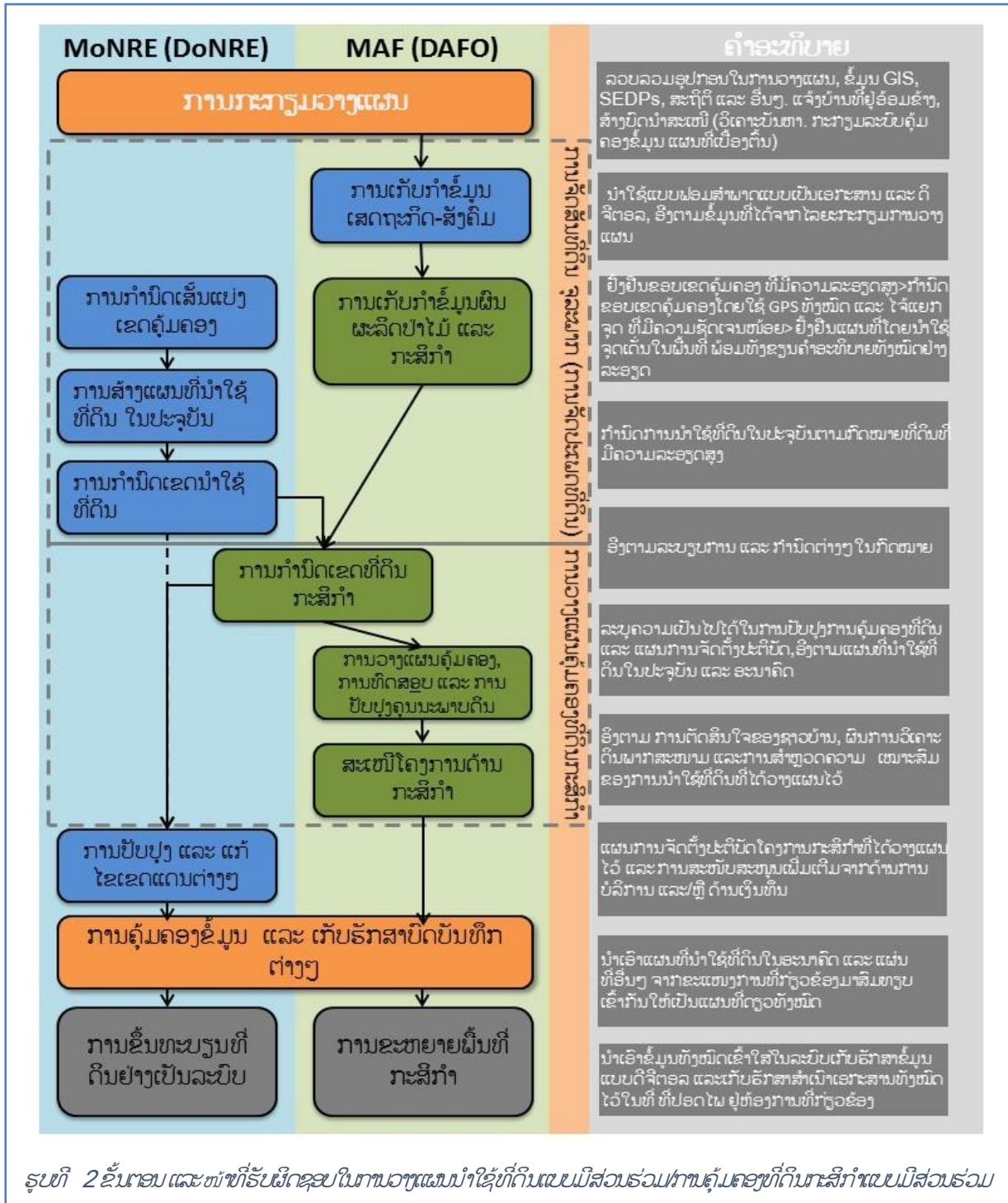
1.3 ທີມງານ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP/PALM)

ຍ້ອນວ່າວຽກງານການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນສຸມໃສ່ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ສະນັ້ນຈິ່ງຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ຈຳແນກເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳອອກມາຈາກແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຍັງຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບຈາກການກຳນົດຂອບເຂດທີ່ດິນ ຂອງດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດອີກດ້ວຍ. ເຊິ່ງໜ້າຍາກຄວາມວ່າ ກ່ອນທີ່ທີມງານວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈະລິ້ມດຳເນີນການວາງແຜນທີ່, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດ ຫຼື ປັບປຸງຂອບເຂດທີ່ດິນປະເພດອື່ນໆໃຫ້ສຳເລັດເສຍກ່ອນ. ເຖິງວ່າ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈະເປັນຂະບວນການທີ່ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງພົວພັນກັບພາກສ່ວນອື່ນກໍ່ຕາມ ແຕ່ອີງຕາມການຊີ້ນຳຈາກ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ໜ່ວຍງານຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆຢູ່ລະດັບສູນກາງ ເພື່ອນຳການປະຕິບັດວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງທ້ອງຖານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ທ້ອງຖານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ທີ່ເຮັດໄປຄຽງຄູ່ກັນຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ລຸບໄວ້ (ເບິ່ງຮູບທີ 2) ຈະມີຜົນດີຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກສາມາດປະຢັດລາຍຈ່າຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ທັງສອງທີມສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ບາງເຫດຜົນວ່າ ຝັນໜ້າຈິ່ງໃຫ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນກັບ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ:

- ການຕັບກຳຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການສຳຫຼວດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນສຳລັບທັງສອງວຽກງານ: ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ສາມາດການ ຕັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນໄດ້ທັງສອງວິທີຝ່ອມກັນ, ໂດຍນຳໃຊ້ແບບຟອມດຽວກັນ.
- ທັງສອງຂັ້ນຕອນຈະຕ້ອງໄດ້ຂຽນບົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ, ເຊິ່ງສາມາດຂຽນບົດລາຍງານຮ່ວມກັນໂດຍລະບຸລາຍລະອຽດ ຂອງແຕ່ລະຂໍ້ຕົກລົງໃສ່ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຈຳແນກອອກໄດ້.

- ສາມາດຄຳນຳມາຝຶກອົບຮົມແມ່ນັກງານຂັ້ນເມືອງຮ່ວມກັນໄດ້.
- ໃນຂັ້ນເມືອງ ຖ້າຫາກວ່າ ຢູ່ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຫຼື ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ບໍ່ມີແມ່ນັກງານທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ GIS ຫຼື ເຄື່ອງມືວິເຄາະຂໍ້ມູນ ກໍ່ສາມາດຮັບເອົາແມ່ນັກງານຈາກຫ້ອງການ ຫຼື ທີ່ມາງານ ອື່ນເຂົ້າມາຊ່ວຍໄດ້.
- ກອງປະຊຸມເປີດ ແລະ ປິດວຽກງານຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ ສາມາດຄຳນຳມາຮ່ວມກັນໄດ້.

ຮູບທີ 2 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ໜ້າທີ່ທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

1.4 ສະຫຼຸບຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນ ສປປລາວ. ຄູ່ມືທີ່ເປັນມາດ ຕະ ຖານ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2010 ແມ່ນມີກະສັດຮຸ່ງຮຸ່ງຢື່ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມສີຂຽວ. ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າຂັ້ນຕອນຂອງລະບົບຂັ້ນຕອນ ແລະ ເຄື່ອງມືໃດແຕ່ ທີ່ ຈໍາເປັນສໍາລັບການເຮັດວຽກພາກສະໜາມ. ສໍາລັບປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ຈະບໍ່ໄດ້ອະທິບາຍລົງລິກເຕີງ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ ລະອຽດ ແຕ່ຈະອະທິບາຍໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບສະພາບລວມຂອງຂັ້ນຕອນ, ຜົນຮັບ ແລະ ຄໍາແນະນໍາການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືບາງອັນ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໃນ ພາກສະໜາມ. ແລະ ມີບັນດາຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການອາດຈະມີການປ່ຽນແປງບາງເລັກນ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ແທດໝາະກັບ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ.

ວິທີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາເປັນສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ນໍາສະໜີຢູ່ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້, ແມ່ນສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນໄດ້ຜ່ອມກັນທັງສອງວຽກທີ່ກ່າວ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ທີ່ມາງານຂອງທ້ອງຖານຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ແລະ ທ້ອງຖານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ແລະ ບາງຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຮ່ວມກັນ ໂດຍ ສະເພາະການຕັ້ງບໍາຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການສົນທະນາເປັນປຸງຮຸ່ມ ຍິ່ງທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດຮ່ວມກັນຢ່າງໃກ້ສິດ.

ມີບາງຄົນອາດຄິດວ່າ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມແມ່ນຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຢ່າງຄົບຖ້ວນແລ້ວ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ຜົນການວິເຄາະນັ້ນເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ກ່ຽວກັບການເສລິກະສິກໍາເລີຍ, ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເປັນສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງຢູ່ເລື້ອຍໆ, ເຊິ່ງທີ່ມາງານຈະຕ້ອງໄດ້ກວດກາ

ຂະບວນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາເປັນສ່ວນຮ່ວມຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍຕໍ່ເມື່ອມີສາມສະພາບການຄື:

- ຍັງບໍ່ທັນມີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມມາກ່ອນ: ໃນກໍລະນີນີ້, ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ການ ວາງແຜນທັງໝົດທຸກຂັ້ນຕອນ, ທີ່ ໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຢູ່ໃນປຶ້ມຄູ່ມືການວາງແຜນນີ້ແລ້ວ.
- ມີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ ແຕ່ຍັງມີຫຼາຍບັນຫາທີ່ສໍາຄັນຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຄືນ: ການ ກວດກາບັນຫາຕ່າງໆທີ່ຍັງບໍ່ຄົບຖ້ວນຄືນ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃດທີ່ຂາດຫາຍໄປຈະຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນຄືນຕື່ມ.
- ມີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ ແລະ ຕ້ອງການທົບທວນຄືນພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ: ປົກກະຕິ ແລ້ວການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມແມ່ນມີອາຍຸນ້ອຍກວ່າ 2 ປີ ແລະ ດັ່ງນັ້ນ, ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງ ໄດ້ປັບປຸງ ງຄນ ພຽງ ແຕ່ເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ.

ເບິ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ວ່າຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ (Update) ແລ້ວ ບໍ່, ໂດຍສະເພາະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມ ຄອງຂອງ ບ້ານ, ການກໍານົດເຂດຄຸ້ມຄອງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນຫຼາຍ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ແມ່ນໄດ້ມີການ ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ (Village land Management committees, VLMC) ຂຶ້ນ ແລ້ວ. ໃນເວລາການວາງແຜນນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມຄັ້ງກ່ອນ (ການຈັດສັນດິນ ຈຸລະພາກຂັ້ນບ້ານ).

ການຕົກລົງຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ

ຍ້ອນມີການດຳເນີນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຜ່ອມກັນ, ເຄື່ອງມືໃນການຕົກລົງຂໍ້ມູນ ຂອງສອງວຽກງານຈຶ່ງຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນ ແລະ ຖືກພັດທະນາຜົມເຕີມມາສະເພາະເພື່ອປັບ ຊຸດເຄື່ອງມືໃຊ້ເຂົ້າ ໃນການສຳພາດແບບປັນກຸ່ມ ແລະ ແບບສອບຖາມປະຊາກອນໃນບ້ານປັນລາຍບຸກຄົນ ແບບກະທັດຮັດ (ເບິ່ງໃນກ່ອງເຄື່ອງມື, ບົດທີ 5, 6 ແລະ 7). ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຈະໄດ້ອະນິທິຍາຍຜົມເຕີມ ຢູ່ໃນພາກການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມລະອຽດຕື່ມ.

ການກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ

ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກວດກາ ແລະ ທົບທວນຄືນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານຮ່ວມກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ຕົວແທນຈາກບ້ານອ້ອມຂ້າງ. ເຊິ່ງຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ດີທີ່ສຸດທັງໃນແບບດິຈິຕອລ ແລະ ແບບທີ່ສິ່ງຝິມ ເພື່ອກຳນົດແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ຢ່າງລະອຽດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງສາມາດນຳໃຊ້ໄປເຊນຽມ google earth ເພື່ອສະແດງພື້ນທີ່ ໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງສາຍໄປຣເຈັກເຕີ (LCD). ບາງບ້ານທີ່ບໍ່ມີສັນຍານອິນເຕີເນັດ, ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ດາວໂຫຼດຮູບພາບ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານພູມສາດໄວ້ ກ່ອນນຳໄປປຶກສາຫາລືກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ. ໂດຍສະເພາະ ຂໍ້ມູນທາງພູມສາດທີ່ປະກົດໃນ google earth ໃນການກຳນົດທີ່ດິນຂອງບ້ານ. ເຂດຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆທີ່ປະກອບມີພູມສັນຖານພື້ນດິນເຊັ່ນ: ສັນຍາ ຫຼື ຈອມພູ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຈຳແນກໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ, ໂດຍນຳໃຊ້ຟັງຊັນສະແດງພູມສັນຖານຂອງໄປເຊນຽມດັ່ງກ່າວ.

ຫຼັງຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຫັນດີຕໍ່ກັບເຂດຄຸ້ມຄອງແລ້ວ ຈະໄດ້ສະກັດພາບເພື່ອລະບຸເນື້ອທີ່ຂອງເຂດຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອສ້າງປັນແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ສຳລັບພື້ນທີ່ ທີ່ບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ໂດຍກົງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ລົງໄປບິ່ງພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ແລະ ດຳເນີນການປຶກສາຫາລືກັນ ຜ່ອມທັງມີການຈັບຈຸດພິກັດ (ຈຸດ GPS) ໄວ້ໃຫ້ລະອຽດ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ໃຫ້ຢ່າງລະບຸເບິ່ງເນວເຂດຄຸ້ມຄອງເພື່ອຈັບຈຸດ GPS ຜົມເຕີມ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບ້ານໃກ້ຄຽງກັນບໍ່ສາມາດຕົກລົງເຂດຄຸ້ມຄອງກັນໄດ້, ຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອເຊີນຄະນະຊີ້ນຳຂັ້ນເມືອງ ມາແຕ່ໄຂຊ່ວຍເຊັ່ນ: ເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ຮອງເຈົ້າເມືອງ ຜູ້ຊີ້ນຳວຽກງານດັ່ງກ່າວ ລົງມາປຶກສາຫາລືເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດມີຄວາມປັນເອາະພາບ ແລະ ຍອມຮັບ.

ເມື່ອດຳເນີນຂັ້ນຕອນນີ້ສຳເລັດແລ້ວ, ທີມງານຈະຕ້ອງສະເໜີແຜນທີ່ເນວເຂດຄຸ້ມຄອງໃຫ້ກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງອີກເທື່ອໜຶ່ງ ແລະ ໃຫ້ສິ່ງໜັງສືຍອມຮັບ (ພ້ອມລົງລາຍເຊັນ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ) ປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ:

ປະເພດທີ່ດິນທັງ 8 ປະເພດທີ່ລະບຸໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ສືບຕໍ່ຮຽນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນສົມບູນພຽງພໍເທື່ອ ແລະ ບາງອັນ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນຂັ້ນສູນກາງ ກໍ່ຍັງດຳເນີນການປ່ຽນແປງຕື່ມຢູ່ ເຊິ່ງກົນ 8 ປະເພດມີລາຍລະອຽດຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ດິນກະສິກຳ
- ດິນປູກສ່ຽງ
- ດິນວັດທະນະທຳ
- ດິນສຳລັບປ້ອງກັນຊາດປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ
- ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້
- ດິນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- ດິນໂຍທາ
- ດິນບໍລິເວນນ້ຳ

ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ມີການສ້າງແຜນທີ່ສໍາລັບທຸກບົນບົນທາງ, ແມ່ນໍ້າ, ພື້ນທີ່ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ພື້ນທີ່ເຂດປ້ອງກັນ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເພດດິນ ປ່າໄມ້ (ປ່າຊົມໃຊ້, ປ່າສະຫງວນ, ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ) ແລະ ພື້ນທີ່ປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆອີກ.

1.5 ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການຈັດປະເພດທີ່ດິນ

ໃນເວລາຮ່າງຄູ່ມືສະບັບນີ້, ແມ່ນຍັງມີການປຶກສາຫາລືກັນຢູ່ ເພື່ອແນໃສ່ໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນໃນການກຳນົດຫຼັກການ ພື້ນຖານ ສໍາລັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂັ້ນບ້ານ. ເຊິ່ງມີຕົວແທນຈາກຫຼາຍໂຄງການ (GIZ-LMDP, CDE, ICBF, SUFOURD-SU, Cirad-EFICAS, GIZ CLIPAD ແລະ DALaM) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດປະເພດທີ່ດິນໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບ ຫຼັກການທີ່ເໝາະສົມກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ. ຕັ້ງແຕ່ແນວພັນການວິເຄາະ (ຍິ່ງໃນກ່ອງເຄື່ອງມື, ບົດທີ 1) ຈະອອບຄຸມທັງໝົດ ແລ້ວກໍ່ຕາມ, ແຕ່ຈະຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ຫຼັກການສໍາຫຼວດສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາເປບມີສ່ວນຮ່ວມ, ຍ້ອນວ່າວິທີການນີ້ ກວມເອົາຫຼາຍ ອົງປະກອບ ກວ່າ.

1.6 ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາເປບມີສ່ວນຮ່ວມ

ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາເປບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ກ່າວເຖິງໃນທີ່ນີ້ແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍລະອຽດໃນແຕ່ລະພາກຂອງປຶ້ມ ຄູ່ມືນີ້ ແລະ ບັນດາກ່ອງເຄື່ອງມືຕ່າງໆ ທີ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແມ່ນເອົາໄດ້ຈາກ ຊຸດເອກະສານກ່ອງເຄື່ອງມືທີ່ ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນເອກະສານ ຊ້ອນ ທໍາຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ຕາຕະລາງ 1 ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ PALM

ບາດກ້າວ	ຄໍາອະທິບາຍ
1. ຂັ້ນຕອນການກະກຽມ	ຕັບກຳໍ້ຂໍ້ມູນມີສອງ, ອຸປະກອນ, ເຝີກອິບຣິມເຜນັກງານ, ກະກຽມຮ່າງຕັບກຳໍ້ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆ
2. ຂັ້ນຕອນການປິດກອງປະຊຸມບ້ານ	ເຊີນເອົາຊາວບ້ານທັງໝົດ ແລະ ການນຳຈາກຂັ້ນເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງປຶ້ມ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ PLUP/PALM ແລະ ຄັດເລືອກ ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ (VLMC)
3. ຂັ້ນຕອນການຕັບກຳໍ້ຂໍ້ມູນລະດັບຄົວເຮືອນ	ຕັບກຳໍ້ຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຈາກແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ແລະ ພົມລົງໃນ ຖານຂໍ້ມູນ
4. ຂັ້ນຕອນການສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນເປັນກຸ່ມ	ສຳພາດຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານໂດຍອີງໃສ່ເປບມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊັ່ນ: ສຳນະໃນບັນຫາ, ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຳໃຊ້ໄມ້ແລະ ຄປດ ໆລໆ
5. ຂັ້ນຕອນການປັບປຸງວຽກງານຈັດສັນທີ່ດິນ (ອີງຕາມມາດຖານທີ່ທາງ ຫຊສ ກຳນົດໄວ້)	ກວດສອບຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານໂດຍເຊີນຕົວແທນຈາກທຸກບ້ານ ເຂົ້າມາປຶກສາຫາລື ແລະ ປັບປຸງຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ
6. ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳໃນປະຈຸບັນເປບມີສ່ວນຮ່ວມ	ນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ໂຕໂປ ໃນການກຳນົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນ ປະຈຸບັນ ໂດຍອີງໃສ່ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຈາກຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ສັງໂປນ ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳປະຈຸບັນ.
7. ຂັ້ນຕອນການປະເມີນຄວາມເໝາະສົມຂອງທີ່ ດິນກະສິກຳ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືວິໃຈດິນ soil test kit ເພື່ອວິເຄາະພາລະດັບຂອງທາດ Ph, N, P, K ຈາກຕົວຢ່າງດິນປະມານ 10 ຕົວຢ່າງເພື່ອປຶກສາຕົວແທນໃຫ້ທີ່ດິນກະສິກຳຂອງບ້ານ.

ບາດກ້າວ	ຄຳອະທິບາຍ
8. ຂັ້ນຕອນການປະເມີນຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຜົນໜັກທີ່ປຸກພາຍໃນບ້ານ	ສຳພາດກ່ຽວກັບຜົນໜັກທີ່ປຸກພາຍໃນບ້ານເຊັ່ນ: ຜົນເສລີດ, ລາຍຮັບ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານ ລະບົບການລ້ຽງສັດ ແລະ ລາຍຮັບຈາກສັດຈາກຕົວເປັນກຸ່ມປູກ ແລະ ກຸ່ມລ້ຽງພາຍໃນບ້ານ.
9. ຂັ້ນຕອນການສັງລວມຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດ ເພື່ອປັນບ່ອນອີງໃນການວາງແຜນໃນອານາຄົດ	ນຳເອົາຜົນໄດ້ຮັບຈາກ ການສຳພາດ, ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ການວິໃຈດິນມາຄິດໄລ່ເພື່ອປັນບ່ອນອີງໃນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ດິນໃນອານາຄົດ.
10. ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳ	ປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັບຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ສົມທຽບການນຳໃຊ້ແຮງງານ ຜົນ ໄດ້ຮັບ ຈາກການປູກຝັດ ແຕ່ລະສະໝິດ ແລະ ລືອກເອົາຕົວລືອກທີ່ດີທີ່ດີທີ່ສຸດ ເພື່ອປັນຕົວກຳນົດໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອານາຄົດ.
11. ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	ປຶກສາຫາລືເພື່ອເລືອກສະຖານທີ່ໃນການກຳນົດປັນພື້ນທີ່ປູກສຳລັບຝັດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນຂັ້ນຕອນກ່ອນໜ້ານີ້.
12. ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນຈັດສັນທີ່ສ້າງຂຶ້ນ	ຊອກຫາປັດໃຈທີ່ເຮັດໃຫ້ແຜນປະກົດຜົນຜັນຜົນຈິງ ກຳນົດເວລາໃນການຈັດຕັ້ງຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນໃນການ ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ວັດຖຸອຸປະກອນຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງການ.
13. ຂັ້ນຕອນການຂຽນລົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ	<p>ຂຽນບົດລາຍງານໂດຍອີງຕາມຮ່າງບົດລາຍງານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແລະ ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮອງຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງຈ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງເມືອງ, ບົດລາຍງານຈະຕ້ອງກວມເອົາແຜນທີ່ ແລະ ເອກະສານແບບທ້າຍຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ແຜນທີ່ຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ. 2. ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ 3. ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ 4. ແຜນທີ່ການຈັດສັນທີ່ດິນໃນອານາຄົດ 5. ແຜນທີ່ການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳໃນອານາຄົດ 6. ແຜນທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ດິນຊຸມຊົນຕ່າງໆ <p>ເອກະສານແບບທ້າຍ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ຂໍ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ 2. ຂໍ້ຕົກລົງການກຳນົດຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ 3. ຂໍ້ຕົກລົງການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງບ້ານ 4. ຂໍ້ຕົກລົງການແຕ່ງຕັ້ງໝໍດິນບ້ານ
14. ຂັ້ນຕອນການຈັກການ ແລະ ຕັບມ້ຽນຂໍ້ມູນ	ການຈັດຕັບຂໍ້ມູນ ແລະ ສິ່ງຕໍ່ຂໍ້ມູນໃຫ້ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ສູນກາງ ພ້ອມກັບສິ່ງ ບົດລາຍງານ ແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆໃຫ້ບ້ານ.
15. ຂັ້ນຕອນການປິດກອງປະຊຸມ	ເຊີນຊາວບ້ານທັງໝົດເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການນຳຂັ້ນເມືອງຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລາຍງານຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮັບຊາບເຊັ່ນ: ຜົນການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ແຜນການຈັດສັນທີ່ດິນ ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ໆລຽງ.

2 ການກະກຽມ

ກ່ອນການດຳເນີນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ, ທີມງານ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງລະອຽດ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກສະໄໝນີ້. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກະກຽມແຜນວຽກ ແລະ ແຜນງົບປະມານລະອຽດ ທີ່ລວມເອົາທັງກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແລະ (ກິດຈະກຳ, ບຸກຄະລາກອນ, ອຸປະກອນ) ເຊິ່ງກົວຢ່າງແຜນວຽກໄດ້ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນກ່ອງເຄື່ອງມື. ແຕ່ສຳລັບໄລຍະເວລາ, ແມ່ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປ່ຽນເວລາໄປຕາມສະພາບຕົວຈິງ, ເພາະບາງຂັ້ນຕອນອາດບໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ສຳເລັດຕາມກຳນົດເວລາໄດ້, ແຕ່ບາງຂັ້ນຕອນກໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ສຳເລັດໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະແນກຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແມ່ນພາກສ່ວນຫຼັກທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຮ່ວມກັບ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ໃນການ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ.

2.1 ການຕັບກຳຂໍ້ມູນມີສອງ (ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ) ແລະ ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ

ກໍລະນີທີ່ມີການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນມາກ່ອນແລ້ວ, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຕັບກຳເອົາບັນດາຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ເຄີຍຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ມີການຕັບກຳໄວ້ແລ້ວ ໃນຊ່ວງການວາງແຜນຄັ້ງກ່ອນໃຫ້ຄົບຖ້ວນ.

ຕາຕະລາງ 2 ຂໍ້ມູນມີສອງທີ່ຈະຕ້ອງຕັບກຳ

ລາຍລະອຽດ	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ຈະເອົາໄດ້ຢູ່ໃສ
ກົດໝາຍກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ດິນ	ອາດຈະມີຢູ່ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ/ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ແຕ່ລະເມືອງທີ່ເຂົາເຈົ້າເນົາໃຊ້ເພື່ອອ້າງອີງ
ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂັ້ນເມືອງ	ຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເມືອງ ຫຼື ເວັບໄຊທ໌ ຂອງເຂວງ, ສາມາດຕັບກຳໄດ້ຈາກພະແນກແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເຂວງ ແລະ ຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເມືອງ
ແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຂອງເຂວງ	ຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເມືອງ ຫຼື ເວັບໄຊທ໌ ຂອງເຂວງ
ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຸລະພາກຂອງ ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ເຂວງ (ຖ້າມີ)	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
ແຜນທີ່ດິນຈັດອອກ ທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນຈາກແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບຈຸລະພາກເຊັ່ນ: ເຂດຄຸ້ມຄອງບ້ານ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນປະຈຸບັນ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນໝາກຄິດ ແລະ ອື່ນໆ (ຖ້າມີ)	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
ຂອບເຂດ ແລະ ຂໍ້ມູນສຳລັບພື້ນທີ່ປ້ອງກັນ	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
ຂອບເຂດໃນການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່, ການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນ (ຖ້າມີ)	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ, ພະແນກແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເຂວງ
ພາບຖ່າຍທາງດວງດຽມທີ່ມີຄວາມລະອຽດສູງກົວຢ່າງ: ຮູບພາບຈາກ Quickbird, ພາບສີຈາກ SAS planet ຫຼື ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ (ຮູບສີທີ່ມີຄວາມລະອຽດສູງ)	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ) ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ), ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ
ແຜນທີ່ພູມິປະເທດທີ່ສະແດງພາບໃນຂະໜາດທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ	ສາມາດກອບປື້ເອົານຳທິມງານຄູຝຶກ

2.2 ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆ

ການດຳເນີນການສຳຫຼວດວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນ ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ໃນການຕັບກຳ ແລະ ສະຫຼຸບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການປະຕິບັດວຽກຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແມ່ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ຈຳນວນຫຼາຍ, ເຊິ່ງອຸປະກອນເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດເອົາໄດ້ຈາກຊຸດກ່ອງເຄື່ອງມື. ໃນຂັ້ນຕອນການກະກຽມການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແບບສ່ວນຮ່ວມ, ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ກັບອຸປະກອນຕ່າງໆທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຶກສາຫາລືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ພິມໃສ່ເຈ້ຍ A0 ແມ່ນເປັນອຸປະກອນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຂວດການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ. ເຊິ່ງການພິມພາບຖ່າຍດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກະກຽມໄວ້ລ່ວງໜ້າ ຍ້ອນວ່າຢູ່ໃນຫຼາຍເມືອງແມ່ນບໍ່ມີເຄື່ອງພິມເຈ້ຍຂະໜາດ A0 ແລະ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ໄປຊຸກພິມຢູ່ເມືອງ ຫຼື ແຂວງອື່ນ. ສຳລັບຂະໜາດຂອງພາບຖ່າຍທີ່ຈະພິມອອກ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈະຕ້ອງມີອັດຕາສ່ວນ 1:10,000 ຫຼື 1:12,000. ສຳລັບອຸປະກອນບາງອັນເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືວິໄຈດິນພາກສະໜາມ (Soil Test Kit) ເຄື່ອງດຽວແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຫຼາຍບ້ານ ແລະ ສາມາດສັ່ງຊື້ໄດ້ຢູ່ ໃນບາງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ບໍລິສັດຕົວແທນຈຳໜ່າຍຂອງໄທ.

2.3 ການພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສົມບູນ ແລະ ຄວາມພ້ອມຂອງແຜນການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

ແຜນການຕ່າງໆຈາກການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄັ້ງກ່ອນ (ຖ້າມີ) ແມ່ນແຜນການທີ່ຮັບຜິດຊອບການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນໃນຂອງ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຈະເປັນ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕັບກຳສັງລວມຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະແມ່ນນາຍບ້ານ ຫຼື ຄະນະບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຈະເປັນຜູ້ສັງລວມຕັບຮັກສາບັນດາອຸປະກອນຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຈຸລະພາກ ແລະ ຜົນຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄວ້ ເຊິ່ງລວມມີ:

- a) **ສຳລັບກຳລັງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ-ການຈັດສັນທີ່ດິນຈຸລະພາກ**
 - ແຜນທີ່ເຂດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
 - ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການໄຕ່ຕາຍແຕ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ
 - ຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ
 - ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
 - ຂໍ້ມູນການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງບ້ານ
 - ບົດລາຍງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- b) **ສຳລັບກຳລັງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ**
 - ແຜນທີ່ເຂດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
 - ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການໄຕ່ຕາຍແຕ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ
 - ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ
 - ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ເມື່ອຕັບກຳຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ສຳເລັດແລ້ວ, ຫົວໜ້າທີ່ມະຈຳກ່ອງໄດ້ລົງໄປຫາບ້ານປື້ນຫາຍ ແລະ ກວດກາບຶງວ່າແຜນທີ່, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຂໍ້ມູນຕົ້ນໃດທີ່ໝົດອາຍຸການນຳໃຊ້ແລ້ວ ຫຼື ຂໍ້ມູນໃດຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຄືນ. ດ້ວຍການປຶກສາຫາລືກັບນາຍບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຖ້າພົບວ່າມີແຜນທີ່, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຂໍ້ມູນຕົ້ນໃດໝົດອາຍຸການໃຊ້ງານ ຫຼື ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຄືນໃໝ່ ຢູ່ໃນບ້ານ (ເບິ່ງລາຍລະອຽດຢູ່ພາກ 3.1).

3 ຕອນການສຳຫຼວດ ແລະ ການຕັບກຳຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ໃນການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ຊຸດເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການຕ່າງໆ ແມ່ນໄດ້ມີການອອກແບບມາເພື່ອໃຊ້ສະເພາະໃນການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ແຕ່ລະ ປະເພດຮູບທີ່ 3 ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຕັບກຳຂໍ້ມູນແຕ່ລະປະເພດມີຄວາມສະດວກຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ, ຈຳເປັນຕ້ອງມີການວາງແຜນຢ່າງລະອຽດ ເຊັ່ນ ຕົວຢ່າງ (ເບິ່ງໃນຮູບ 3) ຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມຂອງການຕັບກຳຂໍ້ມູນແຕ່ລະປະເພດ ຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ, ພ້ອມກັນນັ້ນຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມຂອງເຄື່ອງມືທີ່ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ອີກດ້ວຍ.

3.1 ການຈັດກອງປະຊຸມບ້ານ

ການຈັດກອງປະຊຸມບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອຊື່ນເອົາການຈັດຕັ້ງບ້ານ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນບ້ານແຕ່ລະຂັ້ນ: ບັນດາຜູ້

ຮູບທີ 4 ກອງປະຊຸມບ້ານ

ຕາງໜ້າຈາກ ກຸ່ມຊົນຜູ້ທັງໝົດ, ບັນດາຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຄອບຄົວ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນແມ່ຍິງ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນບ້ານ ແລະ ຄະນະກຸ່ມບ້ານເຂົ້າມາຮ່ວມ. ກ່ອນດຳເນີນກອງປະຊຸມຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຈຸດປະສົງ ຜົນໄພ ແລະ ແຜນທີ່ມາງານເຮັດວຽກໃຫ້ທີ່ປະຊຸມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ. ພ້ອມນັ້ນປະຊຸມ ຕ້ອງໄດ້ອະນຸຍາດບັນດາວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນການດຳເນີນວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ, ໂດຍຕົ້ນອະນຸຍາດຂັ້ນຕອນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຊາບບ້ານຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈຢ່າງແຈ້ງແລະ ຖ້າເປັນການຕີເຊີນ ເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ຮອງເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວໃນໄລຍະຜ່ານມາຫຼາຍໆບ້ານ ແມ່ນມີຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານທີ່ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໄວ້ແລ້ວ ໃນກໍລະນີ ນີ້ຄະນະກຳມະການ ດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ຮັບຮອງຄືນໃໝ່ໃນເວລາຈັດກອງປະຊຸມຢູ່ບ້ານບ້ານເລີຍ ໂດຍຊ່ອງໜ້າ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຈາກຄະນະຊື່ນໍາຂັ້ນເມືອງ ທີ່ມາເປີດກອງປະຊຸມ. ໃນລະຫວ່າງການດຳເນີນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ/ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳເປັນສ່ວນຮ່ວມ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແມ່ນເປັນກຸ່ມຄົນທີ່ສຳຄັນໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າຈະເປັນຜູ້ສະໜອງບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນທັງໝົດ ໃນລະຫວ່າງການສືບທອນເປັນກຸ່ມ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ພ້ອມນີ້ ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນໆ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ນອກຈາກນີ້ຍັງຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ໃນ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ແຜນການຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານຮັບຮູ້ນຳອີກ.

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານຕໍ່ກັບ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບວ່າ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຫຼື ຕົວແທນຊາວບ້ານ ມີຄວາມຮູ້ພຽງພໍທາງດ້ານກະສິກຳ. ໃນກໍລະນີ ຫາກບໍ່ມີຕົວແທນຈາກຊາວບ້ານພຽງພໍ ອາດຈະຕ້ອງ ມີການແຕ່ງຕັ້ງສະມາຊິກເພີ່ມເຕີມ ປະກອບເຂົ້າເຕີມ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ

ຫຼັງຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳເປັນສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັດ ຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນຜູ້ບໍລິຫານຈັດການທີ່ດິນປະເພດຕ່າງໆ ພາຍໃນບ້ານຂອງຕົນ. ດິນກະສິກຳ, ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ປະເພດອື່ນໆ) ແລະ ຈະຕ້ອງມີການຕົກລົງກ່ຽວກັບລະບຽບການວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານຫຼັງຈາກທີ່ສຳລັດການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ຄະນະກຳມະ ການ ຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດ ຊອບໂດຍກົງ ໃຫ້ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆໄດ້ຮັບການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ດຳເນີນມາດຕະການລົງໂທດຕໍ່ຜູ້ລະເມີດກົດລະບຽບຕ່າງໆ ທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ກຳນົດ ຂຶ້ນຮ່ວມກັນ. ການຄັດເລືອກສະມາຊິກໃນ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານທີ່ໝາຍສົມ ແມ່ນອີງຕາມການຕົກ ລົງຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

3.2 ການຕັ້ງບຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ການຕັ້ງບຳຂໍ້ມູນແມ່ນດຳເນີນການດ້ວຍສອງວິທີຄື: (1) ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເປັນຮ່ວມສອບຖາມແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ເຊິ່ງ ມີລັກສະນະສັ້ນກະທັດຮັດ ແລະ (2) ດ້ວຍວິທີການສຳພາດເປັນກຸ່ມ ແລະ ເປັນກຸ່ມຍ່ອຍຮ່ວມ ກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຫຼື ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ.

3.2.1 ການສຳພາດເປັນກຸ່ມໃຫຍ່ ແລະ ເປັນກຸ່ມຍ່ອຍ

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແມ່ນເປັນກຸ່ມຄົນທີ່ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ຂໍ້ມູນສຳມະໄນບັນຫາ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ. ສຳລັບການຕັ້ງບຳຂໍ້ມູນໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ທີ່ກ່າວມານັ້ນ ແມ່ນມີເປັນຮ່ວມຕັ້ງບຳຢ່າງຄົບຖ້ວນທີ່ລະບຸ ໄວ້ຢູ່ໃນກ່ອງເຄື່ອງມືແລ້ວ (ບົດທີ 7).

ສຳລັບການຕັ້ງບຳຂໍ້ມູນເປັນກຸ່ມ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການສືບທອນເປັນກຸ່ມໃຫຍ່ຫຼາຍຄົນ ແລະ ການສຳພາດເປັນກຸ່ມຍ່ອຍ ກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ຕົວແທນຊາວບ້ານ.

ການສຳພາດເປັນກຸ່ມຍ່ອຍຮ່ວມ ກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແມ່ນວິທີການສຳຫຼວດທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ເຊິ່ງໄດ້ລວບລວມເອົາຊຸດຄຳຖາມເປີດຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດໄວ້ລ່ວງໜ້າແລ້ວ (ຄຳຖາມເພື່ອສ້າງບັນຍາກາດໃນການສືບທອນ) ໂດຍການໃຫ້ໂອກາດແກ່ຜູ້ຖືກສຳພາດຄົ້ນຄວ້າຫາຂໍ້ມູນສະເພາະຫຼື ຄຳຕອບເພີ່ມເຕີມ. ວິທີການນີ້ ຈະບໍ່ຈຳກັດການຕອບຄຳຖາມໃນການສືບທອນເຊິ່ງສະມາຊິກພາຍໃນກຸ່ມສາມາດຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຕອບຮ່ວມກັນໄດ້ເປັນຫຼາຍໆແນວຄວາມຄິດ ຈະບໍ່ສະເພາະຈະຈົງແຕ່ຕອບຄຳຖາມທີ່ຕັ້ງຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ (ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກເປັນສອບຖາມເປັນມິໂຄຣສ່າງ).

ເພື່ອກະກຽມການສຳພາດເປັນກຸ່ມຍ່ອຍ ຮ່ວມກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຫຼື ການສືບທອນເປັນກຸ່ມ, ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດບັນດາຫົວຂໍ້ຂອງການສຳພາດໄວ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນ ຕົວຢ່າງ: ຄຳຖາມກ່ຽວກັບປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງຈັ່ງກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຈະຖາມ ແລະ ວິທີການໃນການສ້າງບັນຍາກາດໃນການສືບທອນ.

ການສົນທະນາແບບປັນກຸ່ມ ສາມາດດຳເນີນໂດຍນຳໃຊ້ແບບຮ່ວມຈາກກ່ອງເຄື່ອງມື (ບົດທີ 7), ເຊິ່ງຈະຖືກນຳໃຊ້ໃນການຕື່ມ ຂໍ້ມູນ ຫຼັງຈາກ ການສົນທະນາສຳເລັດລົງ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ສະຫຼຸບປັນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ທີ່ສຳຄັນ ຂອງລາຍລະອຽດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ມູນສຳຄັນ ຈະບໍ່ເສຍ ຫາຍ ແລະ ຖືກບັນທຶກໄວ້ຄົບຖ້ວນ.

ສຳລັບຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ເຊັ່ນການສອບຖາມ ຂໍ້ມູນສຳມະໂນບັນຫາ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຫຼື ສັດປ່າ, ຄວນມີການແບ່ງກຸ່ມອອກເປັນ ກຸ່ມ ຜູ້ ຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຍິງ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນໄດ້ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄຳຕອບທີ່ໄດ້ຈາກຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ.

ຖ້າຈະໃຫ້ດີ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວການດຳເນີນການສົນທະນາແບບປັນກຸ່ມ ຈະປະກອບມີຜູ້ຊ່ວຍ 2 ທ່ານ ໂດຍໃຫ້ແບ່ງວຽກງານຕໍ່ໄປນີ້:
 (1) ຜູ້ທີ່ໜຶ່ງອະທິບາຍຫົວຂໍ້ ແລະ ວິທີການທີ່ນຳໃຊ້, ຄື ເຮັດໜ້າທີ່ປັນຜູ້ນຳ ຫຼື ຜູ້ດຳເນີນການສົນທະນາ ການນຳໃຊ້ຄຳຖາມ. ຮັບປະກັນໃຫ້ ສະມາຊິກທຸກຄົນຂອງກຸ່ມແມ່ນມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນ ນອກຈາກນີ້, ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ປະດັບທີ່ປຶກສາຫາລື ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບອິດທະ ພົນຈາກບຸກຄົນ ຫຼື ມີການລ່າອຽງໂດຍກຸ່ມຄົນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດພິເສດສະເພາະ. (2) ຜູ້ຊ່ວຍທີສອງ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍໃຫ້ການສົນທະນາ ຂອງ ຜູ້ນຳພາການປຶກສາຫາລື ບັນລຸຜົນດ້ວຍດີ, ມີໜ້າທີ່ຫຼັກຄື ບັນທຶກຜົນໄດ້ຮັບຕ່າງໆເຂົ້າໃນເອກະສານ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບ ຫຼື ຄຳຕອບຈາກ ການສົນທະນາມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ອາດຈະໄດ້ມີການຂຽນບັນທຶກໃສ່ເຈ້ຍ A0 ແລະ ຕິດໄວ້ກັບຝາ ໃນລະຫວ່າງການສົນທະນາ. ສ່ວນຕາຕາລາງ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງຜົນໄດ້ຮັບ ໃຫ້ໄດ້ພິມເຂົ້າໃນຄອມພິວເຕີໄວ້ ພາຍຫຼັງກຳເນີນ ການສົນທະນາສຳເລັດ.

ເຄື່ອງມື ສຳລັບການສົນທະນາແບບປັນກຸ່ມແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ແລະ ອະທິບາຍໄວ້ຢູ່ຕາຕາລາງ 3. ເຄື່ອງມືສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສາມາດ ນຳ ໃຊ້ໄດ້ງ່າຍ, ສ່ວນເຄື່ອງມືຕັ້ງບຳນຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບການປູກພືດຫຼັກ ແລະ ການລ້ຽງສັດ ແມ່ນໄດ້ມີຄຳອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມຄັດຕິດ ມານຳໃນ ຂໍ້ 4.1 ແລະ ຂໍ້ 4.1.3.

ຕາຕາລາງ 3 ລາຍລະອຽດຂອງເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ ສຳລັບການສົນທະນາແບບປັນກຸ່ມ

ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການ	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ (ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ)	ຜົນໄດ້ຮັບ
ຂໍ້ມູນສະຖິຕິຂອງ ປະຊາກອນ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ	ອັດຕາເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນລະເມືອງການຄາດຄະເນຈຳນວນ ປະຊາກອນຂອງບ້ານໃນອະນາຄົດ
ການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນ ສຳມະໂນບັນຫາ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ (ໂດຍແຍກກຸ່ມ ຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຍິງ)	ສະຫຼຸບບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດ ທີ່ດິນ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳ, ສາເຫດຂອງບັນຫາຕ່າງໆ, ຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້.
ການນຳໃຊ້ໄມ້ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນໄມ້	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ (ໂດຍແຍກກຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຍິງ)	ການນຳໃຊ້ໄມ້ຂອງຊາວບ້ານ
ຂໍ້ມູນສັດປ່າ ແລະ ການນຳໃຊ້	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ (ໂດຍແຍກກຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຍິງ)	ສະຖານທີ່ພົບເຫັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ສັດປ່າຂອງຊາວບ້ານ

ການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ການຜິ່ມຂຶ້ນພົນລະເມືອງ

ການຕັບກຳຂໍ້ມູນສະຖິຕິພົນລະເມືອງແມ່ນໄດ້ກຳນົດວິທີການຄິດໄລ່ລະອຽດຢູ່ໃນປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ໂດຍໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນ Excel ທີ່ມີສູດການຄິດໄລ່ທີ່ຈຳເປັນ (ສາມາດເຂົ້າເບິ່ງລາຍລະອຽດໄດ້ຢູ່ Sheet ຂອງຖານຂໍ້ມູນໃນໂປຼແກຼມ Excel ພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ ຂໍ້ມູນໃນລະດັບ ຄົວເຮືອນ).

ຕື່ມຂໍ້ມູນຕົວເລກພົນລະເມືອງທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ, ໃສ່ໃນຮ່າງຕາຕະລາງຕັບກຳຂໍ້ມູນ, ທີ່ໄດ້ມາຈາກນາຍບ້ານ ແລະ ໄດ້ຈາກການຄິດໄລ່ໃນການສຳຫຼວດຕັບກຳຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ. ຈາກນັ້ນ, ສອບຖາມ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ກ່ຽວກັບ ຈຳນວນປະຊາກອນຕົກ ໃໝ່, ເສຍຊີວິດ, ຍົກຍ້າຍເຂົ້າ ແລະ ຍົກຍ້າຍອອກ ມີຈັກຄົນໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງໃຫ້ຕັບຢ້ອນຄົນຫຼັງໃນຊ່ວງ 5 ຫາ 6 ປີທີ່ຜ່ານມາ ເພື່ອນຳມາເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການຄິດໄລ່ຫາອັດຕາການຜິ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງພາຍໃນບ້ານ.

ຕົວຢ່າງ: ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນໃນແຕ່ລະປີ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໂດຍ:

$$\begin{aligned} &\text{ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ (2015)} \\ &= \text{ອັດຕາການເກີດ (2015)} \quad \text{ອັດຕາການຕາຍ (2015)} \\ &+ \text{ຈຳນວນຍ້າຍເຂົ້າ (2015)} \quad \text{ຈຳນວນຍ້າຍອອກ (2015)} \end{aligned}$$

ປະຊາກອນຂອງປີກ່ອນໆ (ຕົວຢ່າງປີ 2015) ແມ່ນຄິດໄລ່ໄດ້ໂດຍການຫັກອອກຈາກຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ມີການປ່ຽນແປງຂອງ ປີ 2016 ແລະ ໃຫ້ນຳໃຊ້ວິທີການຄິດໄລ່ດັ່ງກ່າວສຳລັບແຕ່ລະປີອື່ນ ທີ່ຜ່ານມາ. ຖ້າຫາກມີປະຊາກອນຜິ່ມຂຶ້ນໃນປີ 2016, ໝາຍຄວາມ ວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແມ່ນມີຜົນບວກ ແລະ ປະຊາກອນໃນປີ 2015 ຈະມີຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍກວ່າປີ 2016. ຖ້າຫາກມີປະຊາກອນຫຼຸດລົງໃນປີ 2016, ຜົນການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຈະເປັນຄ່າລົບ ແລະ ປະຊາກອນໃນປີ 2015 ຈະມີຈຳນວນຫຼາຍກວ່າປະຊາກອນໃນປີ 2016.

$$\text{ຈຳນວນປະຊາກອນ (2015)} = \text{ຈຳນວນປະຊາກອນ (2016)} - \text{ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ (2016)}$$

ປີ	ຈຳນວນປະຊາກອນ	ເກີດ	ເສຍຊີວິດ	ຍົກຍ້າຍເຂົ້າ	ຍົກຍ້າຍອອກ	ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ຜິ່ມຂຶ້ນ
2016	271	8	2	0	0	6
2015	269	12	2	0	0	15
2014	252	3	2	4	0	5
2013	237	4	0	0	0	4
2012	233	4	0	1	1	4
2011	229	7	0	0	0	7

ຮູບທີ 5 ຕົວຢ່າງການຕັບຂໍ້ມູນ ອັດຕາການຜິ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ

ຫຼັງຈາກທີ່ຄິດໄລ່ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດຂອງແຕ່ລະປີແລ້ວ, ໃຫ້ຄິດໄລ່ການປ່ຽນແປງປັນສ່ວນຮ້ອຍ. ເຊິ່ງມີວິທີການຄິດໄລ່ໂດຍການເອົາຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ປ່ຽນແປງຂອງແຕ່ລະປີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄູນໃຫ້ 100 ແລະ ຫານໃຫ້ ຈຳນວນປະຊາກອນຂອງປີດຽວກັນ.

$$\text{ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ(2015) (\%)} = \frac{\text{ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ມີການປ່ຽນແປງ (2015) * 100}{\text{ຈຳນວນປະຊາກອນ (2015)}}$$

ຫຼັງຈາກໄດ້ຕົວເລກທັງໝົດໃນຊ່ວງໄລຍະການສຳຫຼວດທີ່ໄດ້ຄິດໄລ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍແລ້ວ, ໃຫ້ບວກຈຳນວນການເພີ່ມຂຶ້ນປັນສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງແຕ່ລະປີ ຈະໄດ້ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນທັງໝົດຂອງຊ່ວງປີການສຳຫຼວດ ດັ່ງກ່າວ.

ໃນການຄິດໄລ່ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ມີການປ່ຽນແປງສະເລ່ຍຕໍ່ປີໃນຊ່ວງໄລຍະປີທີ່ສຳຫຼວດ, ໃຫ້ຫານຈຳນວນປະຊາກອນ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃຫ້ກັບ ຈຳນວນປີທີ່ສຳຫຼວດ ແລ້ວຈະໄດ້ຕົວເລກທີ່ເອີ້ນວ່າ ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ອັດຕາການຫຼຸດລົງຂອງປະຊາກອນ ອີງຕາມທິດທາງໃນການປ່ຽນແປງ.

ການຄາດຄະເນປະຊາກອນຂອງບ້ານໜຶ່ງໃນອະນາຄົດ ສາມາດຄິດໄລ່ໃນແຕ່ລະປີໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ຄາດຄະເນຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2017} &= \text{ຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2016} + \text{ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ (\%)} * \text{ຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2016} \\ \text{ຄາດຄະເນຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2018} &= \text{ຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2017} + \text{ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ (\%)} * \text{ຈຳນວນປະຊາກອນປີ 2017} \end{aligned}$$

ເຮັດເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ຄິດໄລ່ຫາຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ຄາດຄະເນນີ້ ຝັນໄລຍະທຳປີຕໍ່ໜ້າ.

ການສອບຖາມຂໍ້ມູນສຳມະໄນບັນຫາ

ການສອບຖາມຂໍ້ມູນສຳມະໄນບັນຫາ ແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຝະເມີນວ່າ ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນອັນໃດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຈັດລຳດັບບຸລິມະສິດຂອງບ້ານ.

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຕ້ອງໄດ້ຕັບກຳສຳມະໄນບັນຫາໃຫ້ລະອຽດຈະແຈ້ງ ເພື່ອຝັນສິ່ງຢືນຢັນວ່າ ການດຳເນີນວຽກງານການວາງແຜນປະສົບຜົນສຳເລັດ. ຖ້າຫາກການຕັບກຳຂໍ້ມູນສຳມະໄນບັນຫາໄດ້ຄົບຖ້ວນ ແລະ ລະອຽດຈະແຈ້ງ ຈຶ່ງຈະສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ບັນຫາທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຖືກຕັບກຳຄົບຖ້ວນ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ, ທີມງານຕັບກຳຂໍ້ມູນຈະຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈຢ່າງ ລະອຽດຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບສຳມະໄນບັນຫາເປັນໃດທີ່ຕ້ອງການຕັບກຳ.

ການສອບຖາມຂໍ້ມູນສຳມະໄນບັນຫາແມ່ນຈະຕັບກຳແຍກເປັນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ເຊັ່ນ: ສຳມະໄນບັນຫາດ້ານກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ສາທາລະນະສຸກ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ບັນຫາອື່ນໆ. ຝິເສດ ຫົວຂໍ້ກ່ຽວກັບຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ບັນຫາທົ່ວໄປກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການປຶກສາຫາລື ແລະ ມີການຕັບກຳຢ່າງໝາະສົມ.

ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງການສໍາຫຼວດສໍາມະໄນບັນຫາ

ບັນຫາ: ບັນຫາທີ່ແທ້ຈິງແມ່ນຫຍັງ? ລາຍລະອຽດໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ກໍາລັງເກີດຂຶ້ນ. ຈັດລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ: ສັດບຸກລູກເຂົ້າທໍາລາຍ ຜົນລະປູກຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ອື່ນໆ.

ສາເຫດ: ສາເຫດທີ່ເກີດຂຶ້ນບັນຫາແມ່ນຫຍັງ? ຕົວຢ່າງ: ສັດລ້ຽງຖືກປ່ອຍຊະຊາຢ່າງອິດສະຫຼະ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ບໍ່ມີການຄວບຄຸມໃດໆ.

ຜົນກະທົບ: ບັນຫາດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນຜົນກະທົບຄືແນວໃດ? ຜົນເສລິດເສຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຕາມຄາດໝາຍ, ຊາວກະສິກອນຈະຕ້ອງປູກໃໝ່ ແລະ ລ້ອມຮົ່ວສວນປູກພືດຂອງຕົນໂດຍຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເອງ, ເຖິງແມ່ນວ່າໃນຄວາມເປັນຈິງ ເຈົ້າຂອງສັດລ້ຽງຄວນຈະຮັບຜິດຊອບໃນການຄວບຄຸມສັດລ້ຽງຂອງຕົນ ແຕ່ການຄວບຄຸມສັດລ້ຽງຢູ່ ພາຍໃນ ບ້ານກໍ່ຍັງຜິດມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງກັນ ແລະ ຜິດກຽກກັນຢູ່ປະຈໍາ.

ການແຜ່ນືວິທີການແກ້ໄຂ: ຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ? ຈັດສັນ ແລະ ອ້ອມຮົ່ວທີ່ດິນສໍາລັບລ້ຽງສັດ, ຄຸ້ມຄອງເຂດດິນສໍາລັບລ້ຽງສັດ, ຈໍາກັດຂອບເຂດການເຄື່ອນໄຫວຂອງສັດ, ສ້າງລະບຽບ ການໃນຂັ້ນບ້ານຂຶ້ນ ສໍາລັບການຊີດຊີຍຄ່າເສຍຫາຍ ຖ້າຫາກມີສັດທໍາລາຍຜົນລະປູກ. ປູກຍ້າ ຫຼື ພືດອາຫານສັດ ເພື່ອໃຫ້ສັດກິນ.

ຫົວຂໍ້ຂອງບັນຫາ	ບັນຫາ	ສາເຫດ	ຜົນກະທົບ	ວິທີແກ້ໄຂ
1. ຄົນກະສິກ	- ລາວີ - ເຂົ້າໄຂ່	ບຸກກັກສົມມີ ລຽງສ່ຽງໃຫ້	ຜົນເສລິດ ຜົນເສຍຫາຍ	ປັບປຸງ ສັດລ້ຽງ
2. ສວນກະສິກ	ສວນກະສິກ ສວນກະສິກ	ສັດລ້ຽງ ສັດລ້ຽງ	ຜົນເສລິດ ຜົນເສຍຫາຍ	ປັບປຸງ ສັດລ້ຽງ
3. ບຸກກັກສົມມີ	ບຸກກັກສົມມີ ບຸກກັກສົມມີ	ບຸກກັກສົມມີ ບຸກກັກສົມມີ	ຜົນເສລິດ ຜົນເສຍຫາຍ	ປັບປຸງ ສັດລ້ຽງ

ຮູບທີ 6 ຕົວຢ່າງການຕັ້ງຂໍ້ມູນສໍາມະໄນບັນຫາ

ຮູບທີ 7 ການສົນທະນາເປັນກຸ່ມແມ່ຍິງ

ພາຍຫຼັງ ດໍາເນີນການສົນທະນາ ແລະ ຕັບກໍາສໍາມະໄນບັນຫາໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ລະອຽດແລ້ວ ໃຫ້ສະຫຼຸບສັງລວມ ລາຍການຂອງບັນຫາ, ສາເຫດ ແລະ ຜົນກະທົບ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ຄວນຈະກໍານົດວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆໃຫ້ຄົບຖ້ວນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງຈັດລໍາດັບບັນຫາ ຕາມ ຄວາມສໍາຄັນ.

ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈງ່າຍ ຕ້ອງໄດ້ມີການອະທິບາຍຮ່າງຕາຕາລາງຕັບກໍາສໍາມະໄນບັນຫາ ແຕ່ລະຫົວຂໍ້ໝາຍຄວາມວ່າແນວໃດ, ລວມທັງຄວາມໝາຍຂອງຄໍາສັບ ບັນຫາ, ສາເຫດ, ຜົນກະທົບ ແລະ ການແຜ່ນືວິທີການແກ້ໄຂໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈລະອຽດຈະເຈັ່ງ. ນອກນັ້ນ ຄວນໄດ້ອະທິບາຍຮ່າງໂຄງສ້າງຕາຕາລາງຕັບກໍາຂໍ້ມູນຕໍ່ມາທີ່ໄດ້ໃຫ້ມາຂອງບັນຫາຄືແນວໃດ ແຕ່ບໍ່ຄວນກໍານົດຄໍາຕອບ ຫຼື ບອກບັນຫາໃຫ້ແກ່ ກຸ່ມດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງເຮົາຈະໃຫ້ປະຊາຊົນເປັນຜູ້ຄົ້ນຄິດ ແລະ ຕອບດ້ວຍຕົວເຂົາເຈົ້າເອງ.

3.2.2 ການສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນລະດັບຄົວເຮືອນ, ການພິມລົງຖານຂໍ້ມູນຄອມພິວເຕີ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການຕັບກຳຂໍ້ມູນໃນລະດັບຄົວເຮືອນ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຕັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານຈຳນວນໜຶ່ງກ່ຽວກັບຄອບຄົວ ປັນຕົ້ນແມ່ນແຫຼ່ງ ລາຍຮັບບຸກ ແລະ ສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ. ໃນວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ (PLUP/PALM) ຖ້າບ້ານທີ່ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນບໍ່ເກີນ 150 ຄົວເຮືອນ ທີມງານ PLUP/PALM (ຈຳນວນ 6 ຄົນ) ສາມາດສຳຫຼວດຕັບກຳຂໍ້ມູນລະດັບຄົວເຮືອນຂອງບ້ານໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນວັນດຽວ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດຕັບກຳຂໍ້ມູນໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ການນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມຈຶ່ງມີລັກສະນະທີ່ສັ້ນກະທັດຮັດ, ເຊິ່ງແບບສອບຖາມດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ລະອຽດຢູ່ໃນກ່ອງ ເຄື່ອງມື (ປຶດທີ 5).

ຮູບທີ 8 ການສຳພາດຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ

ການຕັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະພາບທຸກດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງບ້ານ, ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ. ທີມງານເມືອງ ຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ແລະ ສະພາບການປະກອບອາຊີບເພື່ອສ້າງລາຍຮັບບຸກ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນອົງປະກອບດ້ານໂຄງສ້າງ ຂອງຄອບຄົວ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງທີ່ດິນ ແລະ ສັດລ້ຽງຂອງເຂົາເຈົ້າ

ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເຜົ່າກຸ່ມຕັບກຳຂໍ້ມູນ

ເຜົ່າກຸ່ມທີ່ຈະລົງຕັບກຳຂໍ້ມູນຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງຖືກຕ້ອງ ກ່ອນຈະລົງໄປດຳເນີນການສຳພາດ. ການຝຶກອົບຮົມ ດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ 4 ຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ມີການອະທິບາຍເນື້ອໃນຂອງແບບສອບຖາມໂດຍລະອຽດ, ມີການຍົກຕົວຢ່າງສຳລັບຄຳຕອບ, ມີການກຳນົດຫົວໜ່ວຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງການຕັບກຳຂໍ້ມູນຈະເອົາມານຳໃຊ້ເພື່ອຫຍັງ.
2. ການສະແດງບົດບາດຫຼື ການສຳພາດທົດລອງ ໂດຍທີ່ ຄູ່ຝຶກ ຈະສະແດງເປັນຜູ້ສຳພາດ ແລະ ຜູ້ຖືກສຳພາດ. ສ່ວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ ຕື່ມຂໍ້ມູນໃສ່ໃນແບບຟອມໄວ້ຜ່ອມໆກັນໃນລະຫວ່າງການສຳພາດທົດລອງ.
3. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ ຕື່ມຂໍ້ມູນເຂົ້າໃສ່ sheet ຂອງ ຖານຂໍ້ມູນ ຕາມການຊີ້ນຳຂອງຄູ່ຝຶກ.
4. ຫຼັງຈາກນັ້ນຈະມີການປຽບທຽບ ແລະ ຕີລາຄາ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຳພາດທົດລອງ.

ການພິມຂໍ້ມູນລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ຖານຂໍ້ມູນ Excel ທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ການບັນທຶກຂໍ້ມູນມີຄວາມງ່າຍດາຍ ແລະ ຜັນມາດຕະຖານ ເຊິ່ງໄດ້ມີການຄິດໄລ່ຜົນໄດ້ຮັບແບບອັດຕະໂນມັດໄວ້ແລ້ວ (ເບິ່ງ ຮູບທີ 9) ຂະນວນການຄິດໄລ່ແບບອັດຕະໂນມັດດັ່ງກ່າວຈະສໍາເລັດໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຂໍ້ມູນທີ່ຕື່ມ ໃສ່ຜັນຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີຫົວໜ່ວຍທີ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນແບບສອບຖາມ ແລະ ໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ຂອງຖານຂໍ້ມູນ.

ສໍາລັບການພິມຂໍ້ມູນລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ, ຈະຕ້ອງນໍາໃຊ້ sheet ຂອງຖານຂໍ້ມູນທີ່ຫວ່າງເປົ້າ ໂດຍມີຊື່ຟາຍວ່າ HH Database_A_Lao_v4. ຟາຍດັ່ງກ່າວຈະຖືກຕັບໄວ້ເພື່ອຜັນຮູບແບບຕົ້ນສະບັບ ໄວ້ໃນບ່ອນປອດໄພ. ກ່ອນຈະຕື່ມຂໍ້ມູນແຕ່ລະຄັ້ງຈະຕ້ອງສໍາເນົາ (copy) ມາເປັນອີກຟາຍໜຶ່ງເພື່ອນໍາໃຊ້ຕື່ມຂໍ້ມູນ ແລະ ປ່ຽນຊື່ຟາຍ ເພື່ອໃຫ້ຈໍາເລກໄດ້ງ່າຍ. ຊື່ຟາຍຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍຊື່ບ້ານ, ຕົວຢ່າງ: HH DatabaseDatabank_A_Lao_v4_ບ້ານຊອງ. ຖ້າຫາກຫຼາຍຄົນຕື່ມຂໍ້ມູນຢູ່ໃນຄອມພິວເຕີຄົນລະຄື່ອງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ copy ຟາຍຕ່າງໆມາສັ່ງລວມເຂົ້າເປັນຟາຍອັນດຽວ (ສິ່ງສໍາຄັນຄວນ copy ໃຫ້ຖືກວິທີ).

ຫົວຂໍ້ຂອງຖານຂໍ້ມູນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄໍາຖາມ ແລະ ຕາຕາລາງທັງໝົດຂອງ ແບບສອບຖາມທີ່ຜັນມາດຕະຖານ.

ແຕ່ລະແຖວຂອງຕາຕາລາງຢູ່ລຸ່ມຫົວຂໍ້ ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຄໍາຖາມແຕ່ລະຂໍ້.

Sheet Excel ອື່ນໆ, ນອກຈາກ sheet ຂໍ້ມູນຕົ້ນກໍາການຜິ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ແມ່ນ sheet ສະແດງຜົນໄດ້ຮັບ ເຊິ່ງບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຕື່ມຂໍ້ມູນໃດໆໃສ່. sheet ດັ່ງກ່າວ ປະກອບດ້ວຍສູດທີ່ຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຈາກຂໍ້ມູນທີ່ຕື່ມລົງໄປໃນຖານຂໍ້ມູນ. ຕາຕາລາງ ແລະ ຕົວເລກໃນ sheet ຜົນໄດ້ຮັບ ຈະມີການສະແດງຂຶ້ນມາຢ່າງອັດຕະໂນມັດ ເມື່ອມີການຕື່ມຂໍ້ມູນເຂົ້າໄປ sheet ບ່ອນຕື່ມຂອງຖານຂໍ້ມູນ. ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຈະຕ້ອງບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆໃນ sheet ຜົນໄດ້ຮັບ ເນື່ອງຈາກໄດ້ມີການກໍານົດສູດຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ສ້າງຕາຕາລາງຜັນມາດຕະຖານໄວ້ແລ້ວ.

ລາຍລະອຽດຂອງຂໍ້ມູນ (Metadata)

ຄໍາຖາມ →
ແຕ່ລະແຖວໝາຍເຖິງ
ໜຶ່ງຮອບຄົວ →

Sheet ສະແດງຜົນ
ຮັບ →

ໜ່ວຍ	ປີ	ຊື່ ສົວເຫັນກຳອຸບົດ	ບັນເທົາປີເປັນເດືອນ	ສົວເຫັນກຳອຸບົດເປັນເດືອນ	ອາຍຸ	ເລກຄູາຍອາຍຸກ່ວາ 15 ປີ	ເລກຍິງອາຍຸກ່ວາ 15 ປີ	ເລກຄູາຍແຕ່ອາຍຸ 15-60 ປີ	ເລກຍິງແຕ່ອາຍຸ 15-60 ປີ	ເລກຄູາຍອາຍຸກ່ວາ 60 ປີ	ເລກຍິງອາຍຸກ່ວາ 60 ປີ	(1) ປະຊາຄົນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ໄປອົບສ້າງ	(2) ມະນຸດທຸກໆຄົນ	(3) ນັກຮຽນ/ນັກສຶກສາ	(4) ພູມສັດ ດັບເຮືອ/ດັບສິນ	(5) ສັບສ້າງ	(6) ສັບສ້າງ	ຈໍານວນ ອາຍຸ ການໄວ້ ສອບຖາມ
1	1	ສົວ ສາວແລນ	33	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	1	2	3			5	2					5
1	2	ສົວ ສາວແລນ	42	ຊາຍ	ບັນດີສີ		1	3	3			5	1				1	6
1	3	ສົວ ສາວແລນ	17	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1		4	2			4	3					6
1	4	ສົວ ຜີໄຂ	26	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	1	1	1			3	1					2
1	5	ສົວ ສາວແລນ	22	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	1	1	1			4						2
1	6	ສົວ ຊາວ	34	ຊາຍ	ບັນດີສີ	2		1	3			4	2					4
1	7	ສົວ ຊາວ	29	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	1	1	1			2	2					2
1	8	ສົວ ຜີໄຂ	42	ຊາຍ	ບັນດີສີ			3	3			1	6	1				5
1	9	ສົວ ສາວແລນ	17	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	2	1	1			2	1	1				2
1	10	ສົວ ຜີໄຂ	22	ຊາຍ	ບັນດີສີ	1	1	1	1			2	2	2				2

ຮູບທີ 9 ຖານຂໍ້ມູນ Excel ສໍາລັບ ການສໍາເນົາຄົວເຮືອນ

ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືຕ່າງໆແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຮຽນຮູ້ ແລະ ທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈດ້ວຍການລົງມືເຮັດ, ສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ ທີ່ເຄື່ອງມື ແລະ ຖານຂໍ້ມູນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດສອບ ແລະ ມີຄໍາອະນິທິຍາຜິ່ມເຕີມທີ່ຈະແຈ້ງ. ເຊິ່ງຫຼັງຈາກສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາຂັ້ນບ້ານແຕ່ລະຄັ້ງ, ຈະຕ້ອງສະຫຼຸບຖອດຖອນບົດຮຽນ, ສົນທະນາກັບທີມງານກ່ຽວກັບຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ຫວິທີທາງແຕ້ໄຂ.

ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໃໝ່ໆ ທີ່ມີງານເມືອງມັກຈະພົບ ບັນຫາເລື້ອຍໆ ເຊິ່ງບັນຫາທີ່ວ່າໄປຂ້າງລຸ່ມນີ້ ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະກົດຂຶ້ນ ໃນເວລາທີ່ມີງານນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມ ແລະ ຖານຂໍ້ມູນ ຢູ່ພາກສະໜາມເຊັ່ນ:

- **ລາຍລະອຽດຂອງຂໍ້ມູນ (Metadata)**

ຕາຕະລາງ Excel ຂ້າງເທິງແມ່ນຊຸດຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ທີ່ຢູ່ໃນ sheet ຂອງ ຖານຂໍ້ມູນທີ່ກຳນົດຊື່ ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ແລະ ຊື່ຂອງ ບຸກຄົນທີ່ຕັບກຳ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຂໍ້ມູນໝູ່ໆທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການຕື່ມໃສ່ບ່ອນຫວ່າງຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ລະອຽດຄົບຖ້ວນ ເທື່ອ.

- **ຍັງບໍ່ມີການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ປະເພດ ແລະ ຕອນດິນ ຢ່າງລະອຽດພຽງພໍເທື່ອ**

ຕົວຢ່າງ: **ດິນສວນ** (=ດິນສຳລັບການປູກພືດທີ່ວ່າ) ຫຼື ດິນສຳລັບປູກພືດຜັກ

ສວນປູກຕົ້ນໄມ້: ຕົ້ນໄມ້ ທີ່ປູກເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການສ້າງເສດຖະກິດ ຫຼື ຂາຍ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຕົ້ນຢາງພາລາ, ໄມ້ສັກ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ ໝາກຕ່າງໆ.

ພືດເສດຖະກິດ: ພືດທີ່ປູກເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການຂາຍ ແລະ ບໍ່ແມ່ນປູກເພື່ອການບໍລິໂພກເທົ່ານັ້ນ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນມັນຕົ້ນ ຫຼື ອ້ອຍ

- **ຕົວເລກເນື້ອທີ່ຂອງຕອນດິນ**

ແບບສອບຖາມ ມີຄຳຖາມກ່ຽວກັບຂະໜາດຂອງຕອນດິນເປັນ **ເຮັກຕາ** ແຕ່ຊາວກະສິກອນຕອບຫົວໜ່ວຍເປັນ **ຕາແມັດ**. ເຊິ່ງຂໍ້ມູນທີ່ ຕື່ມໃສ່ຖານຂໍ້ມູນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີຄວາມຜິດພາດ, ມີຫົວໜ່ວຍທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ປຽນເປັນຫົວໜ່ວຍ ເຮັກຕາ. ໜຶ່ງເຮັກຕາເທົ່າ ກັບ 10,000 ຕາແມັດ (1 ha = 10,000 m²).

- **ການນຳໃຊ້ຫົວໜ່ວຍທີ່ຖືກຕ້ອງ**

ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ, ຫົວໜ່ວຍວັດແທກຕ່າງໆ ຖືກນຳໃຊ້ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຟອມແບບສອບຖາມຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ຕົວຢ່າງ: ຕົວເລກ ກ່ຽວກັບພື້ນຜິດ ແລະ ປູຍ; ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະມີການຕັບກຳ ແລະ ຕື່ມຂໍ້ມູນໂດຍນຳໃຊ້ຫົວໜ່ວຍທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ. ເຊິ່ງ ການນຳ ໃຊ້ຫົວໜ່ວຍທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສົນລະຫວ່າງ ກິໂລກຣາມ ແລະ ໂຕນ. 1,000 ກິໂລກຣາມ ເທົ່າກັບ 1 ໂຕນ.

- **ຂໍ້ຜິດພາດໃນການພິມ ຫຼື ຕື່ມຂໍ້ມູນລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ**

ເວລາພິມລາຍຮູນຫຼາຍໂຕ, ຜິດພາດໄດ້ແມ່ນລາຍຮູນຜົນ ຫຼື ພິມຜົນໄປ 10 ເທົ່າ. ເຊິ່ງຂໍ້ຜິດພາດດັ່ງກ່າວແມ່ນເກີດກັບຕົວເລກ ຈຳນວນຕົງກັບເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ສະກຸນຕົງອື່ນໆ ທີ່ມີຈຳນວນຕົງຫຼາຍ.

- **ການນຳໃຊ້ຈຳ ແລະ ຈຸດບໍ່ຖືກຕ້ອງ: 1.400000 ໃນ sheet ຂອງ ຖານຂໍ້ມູນ Excel ໝາຍເຖິງ 1.4 ບໍ່ແມ່ນ 1400000**

ຖ້າຫາກຕື່ມຂໍ້ມູນໃນຮູບແບບການຂຽນຕົວເລກຂອງລາວ, ໂປຣແກຣມ Excel ຈະບໍ່ຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນຕົວເລກທີ່ຕື່ມໃສ່ວ່າເປັນຕົວເລກ ແຕ່ຈະຮັບຮູ້ວ່າເປັນຂໍ້ຄວາມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດດຳເນີນການຄິດໄລ່ໄດ້. ຕົວຢ່າງ:

ຖ້າຂຽນ 1,4 ໂປຣແກຣມ Excel ຈະບໍ່ສາມາດອ່ານເປັນຕົວເລກໄດ້. ຈະຕ້ອງຂຽນເປັນ 1.4

- **ການໃຊ້ເຄື່ອງໝາຍແຍກຈຳນວນຫຼັກຜັນ ໃນໂປຣແກຣມ Excel ທີ່ກຳນົດພິມເປັນພາສາອັງກິດແມ່ນ “,” 1,400,000 ໝາຍເຖິງ 1400000.**

ເຄື່ອງໝາຍແຍກຈຳນວນຫຼັກຜັນ ແມ່ນບໍ່ຄວນຕື່ມດ້ວຍມື ຫຼື ພິມເອົາ! ເຊິ່ງເຄື່ອງໝາຍດັ່ງກ່າວສາມາດກຳນົດ ໂດຍການຈັດຮູບແບບ ຕົວເລກໃນ sheet ຂອງ ໂປຼແກຣມ Excel ຢ່າງອັດຕະໂນມັດ.

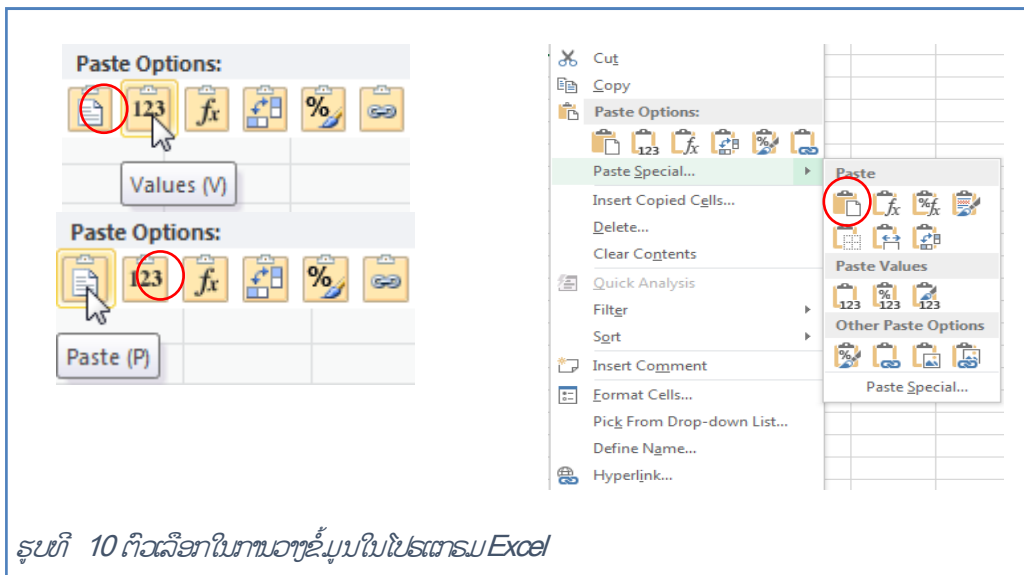
ແຕ່: ຖ້າຫາກຕື່ມຕົວເລກທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຄື 1.400.000, ໂປຣແກຣມ Excel ຈະບໍ່ສາມາດອ່ານຕົວເລກດັ່ງກ່າວໄດ້. ເຊິ່ງໂປຣແກຣມ Excel ຈະອ່ານເປັນຂໍ້ຄວາມ.

ບັນຫາໃນການ ກໍ່ອບປີ້ ແລະ ວາງຂໍ້ມູນ (Copy and Paste problems)

ເມື່ອຝັ່ງຂໍ້ມູນສໍາເລັດ ຫຼື ຝັ່ງຢູ່ໃນຄອມພິວເຕີຫຼາຍໜ່ວຍ, ຈະຕ້ອງກໍ່ອບປີ້ຊຸດຂໍ້ມູນໄປໄວ້ຝາຍໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນທັງໝົດມາຢູ່ໃນ ຝາຍດຽວກັນ.

ເມື່ອນໍາເອົາຂໍ້ມູນອອກຈາກຄອມພິວເຕີຫຼາຍໜ່ວຍມາເຂົ້າກັນໃນ sheet ຂອງ ໂປຼແກຼມ Excel ອັນດຽວ, ໃຫ້ນໍາໃຊ້ ການວາງຂໍ້ມູນແບບ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການວາງຂໍ້ມູນແບບປັນລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່ (NOT paste link). ຖ້າຫາກນໍາໃຊ້ ການວາງຂໍ້ມູນປັນລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່, ຂໍ້ມູນໃນຕາຕາລາງທີ່ກໍ່ອບ ປີ້ມາຈະເຊື່ອມຕໍ່ໃສ່ກັບຕາຕາລາງຕົ້ນສະບັບ, ເຊິ່ງເມື່ອເຮົາເຊບຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນ USB ແລ້ວຖອນອອກຈາກຄອມພິວເຕີຫຼັງຈາກການກໍ່ອບປີ້ສໍາເລັດ ຈະເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ເສບໄປ ຖາມຫາຕົ້ນສະບັບ ແລະ ປັນຂໍ້ມູນທີ່ຜິດພາດບໍ່ສົມບູນ.

ການກໍ່ອບປີ້ ແລະ ການວາງຂໍ້ມູນໃນໂປຣແກຣມ Excel ສາມາດດໍາເນີນໄດ້ໂດຍການນໍາໃຊ້ຕົວເລືອກຫຼາຍຮູບແບບ.

ຮູບທີ 10 ຕົວເລືອກໃນການວາງຂໍ້ມູນໃນໂປຣແກຣມ Excel

ໃນກໍລະນີຂອງຖານຂໍ້ມູນນີ້, ຖ້າຂໍ້ມູນຖືກຝັ່ງລົງໄປໃນຄອມພິວເຕີຫຼາຍໜ່ວຍ ຈະຕ້ອງໄດ້ກໍ່ອບປີ້ ມາໂຮມກັນໃນ sheet ຂອງ ຖານຂໍ້ມູນອັນດຽວ. ຖ້ານໍາໃຊ້ການວາງຂໍ້ມູນແບບລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່ ໂປຣແກຣມ Excel ຈະວາງຂໍ້ມູນຈາກຕາຕາລາງຕົ້ນສະບັບ ລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່ກັບ ຕາຕາລາງປາຍທາງ. ໃນກໍລະນີນີ້, ຖ້າຫາກມີການປ່ຽນແປງຕົວເລກຢູ່ຕາຕາລາງຕົ້ນສະບັບ ຄ່າຕົວເລກໃນຕາຕາລາງນີ້ກໍ່ຈະມີການປ່ຽນແປງໄປນໍາເຊັ່ນດຽວກັນ. ໃນການຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ແມ່ນບໍ່ແນະນໍາໃຫ້ນໍາໃຊ້ການວາງຂໍ້ມູນແບບປັນລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່, ຖ້າຫາກມີການກໍ່ອບປີ້ ຝາຍຂໍ້ມູນຈາກຄອມພິວເຕີໜ່ວຍໜຶ່ງໄປອີກໜ່ວຍໜຶ່ງ ຈະຕ້ອງໄດ້ກໍ່ອບປີ້ຝາຍລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່ ຫຼື ຝາຍອ້າງອີງຂອງມັນໄປນໍາ ໂດຍຈະເສບຫຼື ກໍ່ອບປີ້ ໄປສໍາເລັດໄວ້ໃນບ່ອນດຽວກັນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເວລາຕ້ອງການຈະບັບປຸງຂໍ້ມູນແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຝາຍລິ້ງເຊື່ອມຕໍ່ຂອງມັນນໍາ.

ຖານຂໍ້ມູນ Excel ທີ່ຈະນໍາໃຊ້ນີ້ ແມ່ນບໍ່ແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ ການກໍ່ອບປີ້ແບບ "Insert copied cells" ເພາະວ່າມັນຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນແບບຂອງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີການເຊື່ອມຕໍ່ກັນຢູ່ນັ້ນຖືກເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ຖືກປ່ຽນແປງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຕັ້ງໄວ້ປັນແບບ "Drop down menus".

ສໍາລັບຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບຕົວເລືອກໃນການວາງ (Paste), ກະລຸນາເຂົ້າເບິ່ງລັບໄຊ:

<http://www.exceleasy.com/examples/paste-options.html>, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຮັດວຽກຕ່າງໆ ຂອງ ໂປຣແກຣມ Excel.

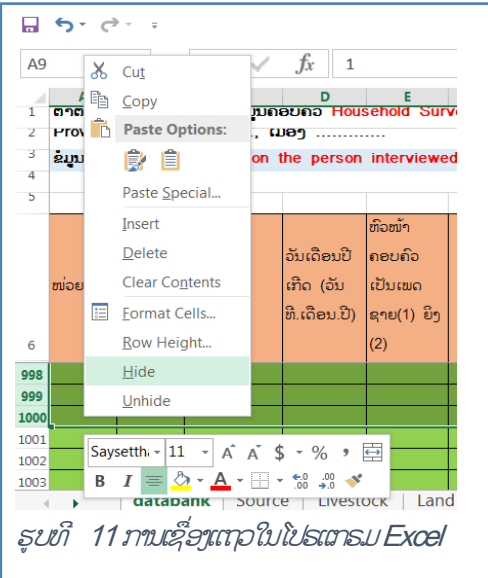
ການກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຝິມ ຫຼື ບັນທຶກລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ

ຫຼັງຈາກທີ່ຝິມ ແລະ ກ່ອນທີ່ຂໍ້ມູນທັງໝົດຂອງບ້ານໜຶ່ງເຂົ້າໃນ Sheet Excel ອັນດຽວກັນແລ້ວ, ຈຳເປັນຈະຕ້ອງກວດສອບວ່າຂໍ້ມູນທີ່ຝິມ ຖືກຕ້ອງໝົດແລ້ວ ຫຼື ບໍ່. ຂັ້ນຕອນການກວດສອບ ສາມາດເຮັດໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ເຊື່ອງຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສະແດງໄວ້.

ຖານຂໍ້ມູນ ແລະ sheet ທີ່ປະກອບດ້ວຍສູດສຳລັບການຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ແມ່ນໄດ້ ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ສຳລັບຈຳນວນຄົວເຮືອນສູງສຸດ 992 ຄົວເຮືອນ. ກ່ອນຈະໃຊ້ສູດເພື່ອກວດ ສອບຂໍ້ມູນ ຈະຕ້ອງເຊື່ອງ ຫຼື ບັງແຖວທີ່ຖືກວິເຄາະຢູ່ ນັ້ນໄວ້.

ການເຊື່ອງແຖວ, ຈະຕ້ອງເລືອກແຖວທີ່ຈະເຊື່ອງ ແລ້ວຄິກຂວາຈະປະກົດເຫັນ ຕົວເລືອກ ຂຶ້ນມາ ໃຫ້ກົດຄຳສັ່ງ hide. ຫຼັງຈາກກົດຄຳສັ່ງ hide, ແຖວທີ່ຖືກ ເລືອກຈະຫາຍໄປ. ໃນ ກຳລັງຂອງຖານຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ ໃຫ້ເລືອກແຖວທີ 9 ຫາ ແຖວທີ 10,000 ແລ້ວເຊື່ອງ ແຖວດັ່ງກ່າວ, ຫຼັງຈາກທີ່ເຊື່ອງແຖວດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ມັນຈະຈຳເປັນໃນການກວດສອບຄຸນ ນະພາບຂອງ ຂໍ້ມູນໂດຍນຳໃຊ້ສູດບາງອັນ ດັ່ງຂະບົບໃນຂໍ້ຕໍ່ໄປນີ້.

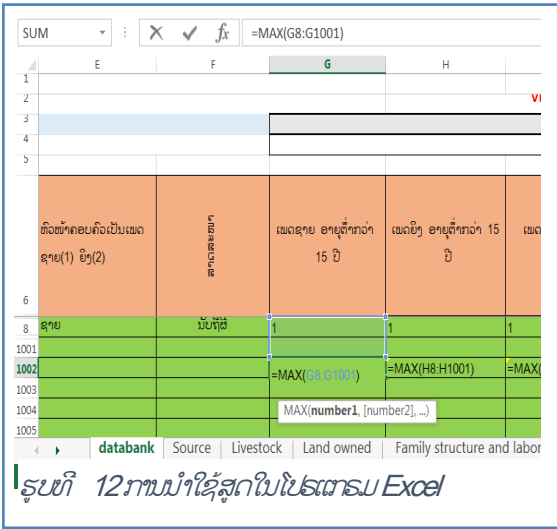
ຮູບທີ 11 ການເຊື່ອງແຖວໃນໄປຣແກຣມ Excel

2. ຂຽນສູດເພື່ອຄິດໄລ່ຄ່າ ລວມ, ຄ່າສູງສຸດ, ຄ່າຕໍ່າສຸດ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ.

ໃນການຝິມສູດຕົວຢ່າງ: ໃນຕາຕະລາງແຖວທີ 1002, ຄິກຕາຕະລາງ ແລະ ຝິມ “=”, ແລ້ວຂຽນສູດ. ຕົວຢ່າງ: “=max(G8:G1001)” ເປັນການຫາຕົວເລກທີ່ຫຼາຍທີ່ ສຸດໃນຂອບເຂດຕາຕະລາງຈາກ G8 ຫາ G1001. ຫຼັງຈາກຝິມສູດແລ້ວ, ສາມາດ ຍ້າຍຕາຕະລາງໄປຢູ່ດ້ານຂ້າງ ໂດຍການລາກສູດໄປໃສ່ຫ້ອງດັ່ງກ່າວ.

ສູດຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃນການກວດສອບຄື:

- “=SUM(G8:G1001)” ລວມຈຳນວນທັງໝົດຕາມຂອບເຂດທີ່ກຳນົດ,
- “=MAX(G8:G1001)” ຄົ້ນຫາຕົວເລກທີ່ຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຂອບເຂດທີ່ກຳນົດ,
- “=MIN(G8:G1001)” ຄົ້ນຫາຕົວເລກທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດໃນຂອບເຂດທີ່ ກຳນົດ
- “=AVERAGE(G8:G1001)” ຄິດໄລ່ຄ່າສະເລ່ຍໃນຂອບເຂດທີ່ກຳນົດ ແລະ
- “=AVERAGEIF(G8:G1001, >0)” ຄິດໄລ່ຄ່າສະເລ່ຍໃນຂອບເຂດທີ່ກຳນົດ ສຳລັບ ຕົວເລກທີ່ຫຼາຍກວ່າ 0.

ຮູບທີ 12 ການນຳໃຊ້ສູດໃນໄປຣແກຣມ Excel

3. ກວດຝົງຜົນຮັບຂອງສູດໃຫ້ລະອຽດ ແລະ ຄຳນຶງຝົງງາມຄວາມໝາະເສີມ ຖ້າຫາກຜົນຮັບດັ່ງກ່າວໜ້າເຊື່ອຖືແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້, ແຕ່ ໃຫ້ຄຳນຶງສະໝີວ່າ ການນຳໃຊ້ຫົວໜ່ວຍຕ້ອງໃຫ້ ຖືກຕ້ອງເຫຼືອເວລາ ແລະ ຖືກຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນເບບສອບຖາມ ແລະ ຫົວຂໍ້ ຂອງແຜ່ນແຖວຂອງຖານຂໍ້ມູນ.

4. ຜູ້ອຸປະກອນຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງໃນຫ້ອງຕາຕາລາງທີ່ຄິດໄລ່ຈາກສູດຂ້າງເທິງນີ້, ຈະຕ້ອງຍົກເລີກການເຊື່ອຖືຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ຜູ້ອາດເບິ່ງຕາຕາລາງທີ່ມີຄວາມສົງໄສ ພ້ອມທັງຄິດແກ້ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ໂດຍການກັບຄືນໄປເບິ່ງຂໍ້ມູນ ຕົວຈິງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນເວບສອບຖາມທີ່ຜູ້ນຳເຈ້ຍ.

ຜູ້ນຳໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນ ຈະຕ້ອງບໍ່ປ່ຽນ sheet ຕ່າງໆຢູ່ໃນຟາຍທີ່ລວມເອົາບັນດາ sheet ຂອງຖານຂໍ້ມູນ ເນື່ອງຈາກຕາຕາລາງທີ່ຢູ່ໃນ sheet ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີສູດທີ່ນຳໃຊ້ ໃນການຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ໄວ້ແລ້ວ.

ການກວດສອບບຶງຕາຕາລາງຜົນຮັບແມ່ນຜົນສັງຄັດສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນ. ກ່ອນຈະກ່ອນບຶງຕາຕາລາງ ຜູ້ອຸປະກອນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນແຜນການ ຫຼື ບົດລາຍງານ ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າຜົນຮັບແມ່ນຖືກຕ້ອງ. ໃນກໍລະນີທີ່ຕົວເລກໃດໜຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບທີ່ຄາດການໄວ້, ຄວາມຜິດພາດສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນຜິດຈາກການຕື່ມຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງລົງໄປໃນຖານຂໍ້ມູນ.

3.3 ຄຸນສົມບັດຂອງດິນປູກຝັງ

3.3.1 ການສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງດິນ

ປະລິມານແຮ່ທາດໃນດິນ ແລະ ຄວາມເປັນກົດຂອງດິນ ແມ່ນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນສຳລັບການກວດສອບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງພືດ. ພືດ ຫຼື ຜົນລະປູກທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈະນຳໃຊ້ສານອາຫານສະໄໝໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ໃນກອບວຽກຂອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນຜັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະນຳເອົາຕົວຢ່າງດິນຂອງແຕ່ລະຕອນດິນທັງໝົດ ໄປວິເຄາະໃນຫ້ອງທົດລອງ. ສະນັ້ນ, ຈິ່ງຄັດເລືອກເອົາຕົວຢ່າງຕອນດິນສຳລັບການປູກພັນພືດກະສິກຳຫຼັກ ມາວິໄຈ ໂດຍການລົງພື້ນທີ່ສຳຫຼວດຕົວຈິງ ເພື່ອວິເຄາະດິນຂັ້ນພື້ນ ຖານ, ເຊິ່ງວິທີການນີ້ແມ່ນການປະເມີນສານອາຫານຫຼັກທີ່ມີຢູ່ໃນດິນ ເຊັ່ນ: (N=ໄນໂຕຣເຈນ, P=ຟິດສະຟໍ, ແລະ K=ໂປຕາຊຽມ) ພ້ອມທັງມີການຄິດໄລ່ຄ່າຄວາມເປັນກົດຜົນດ່າງ (pH) ຂອງດິນ, ເພື່ອສຳຫຼວດຫາສະພາບຄວາມເປັນກົດຂອງດິນທີ່ໝາະສົມສຳລັບການປູກພືດ.

ຮອດຂັ້ນຕອນນີ້, ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນຕ້ອງໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະໃຊ້ງານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າທີ່ຕັ້ງຂອງດິນກະສິກຳ ແຕ່ລະຕອນຢູ່ເຂດຂອງບ້ານ. ຖ້າຫາກແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນສະບັບສົມບູນຍັງບໍ່ທັນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່ທັນພ້ອມທີ່ ຈະຖືກໃຊ້ງານ ດິນກະສິກຳສາມາດກຳນົດເອົາຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທີ່ມີການປັບປຸງຫຼ້າສຸດ ແລະ ມີຄວາມຊັດເຈນ, ພ້ອມດຽວກັນ ກໍ່ໃຫ້ຄຳນິງສະໝີວ່າ ຈຸດທີ່ຈະຕັບຕົວຢ່າງດິນ ຕ້ອງນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານດັ່ງກ່າວ.

ຈາກນັ້ນ, ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຕ້ອງປຶກສາຫາລືກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ເພື່ອກຳນົດເອົາປະມານ 10 ເຂດສຳລັບຕັບຕົວຢ່າງດິນ ທີ່ຈະຜັນຕົວແຜນຂອງດິນກະສິກຳຢ່າງມີຄວາມໝາະສົມ ເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ເຂດດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງກວມເອົາພືດກະສິກຳຫຼັກຂອງບ້ານ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ທີ່ດິນກະສິກຳ ຜົນຕົ້ນແມ່ນ: ດິນຕົມ, ດິນນາ, ດິນໄຮ່ຖາວອນ, ທີ່ດິນເຮັດໄຮ່ເລື້ອນລອຍ, ດິນລ້ຽງສັດ, ພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສລິດສູງ ແລະ ຕ່າ ແລະ ພື້ນທີ່ ທີ່ມີອິນຊີວັດຖຸ ອັນຜັນແຫຼ່ງຕົ້ນກຳເນີດ ໃນການປ່ຽນແປງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

ຫຼັງຈາກທີ່ກຳນົດເຂດສຳລັບຕັບຕົວຢ່າງດິນ ຢູ່ໃນແຜນທີ່ ຫຼື ພາບດາວທຽມໄດ້ແລ້ວ, ໃຫ້ໂຫຼດຈຸດພິກັດເຂົ້າໃນ ເຄື່ອງຈັບເອັສ (GPS) ເພື່ອຕິດຕາມຈຸດທີ່ຕັ້ງທີ່ແນ່ນອນຂອງເຂດດັ່ງກ່າວ. ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າໄປຕັບຕົວຢ່າງດິນແຕ່ລະຈຸດ ຄວນໃຫ້ຊາວກະສິກອນທີ່ຮູ້ຈັກສະພາບຂອງພື້ນທີ່ຜັນຢ່າງດີ ຜັນຜູ້ນຳພາທາງ. ຫຼັງຈາກຕັບເອົາຕົວຢ່າງດິນແລ້ວ, ຈະຕ້ອງມີການບັນທຶກທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດທີ່ຕັບຕົວຢ່າງດິນໄວ້ຢ່າງລະອຽດ ດ້ວຍການໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ເພື່ອຈັບຈຸດພິກັດດັ່ງກ່າວ.

ໃນການປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງດິນແມ່ນມີຫຼາກຫຼາຍວິທີ ແຕ່ໃນຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຈະນຳສະເໜີພຽງແຕ່ວິທີທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດທຳນັ້ນ.

ການປະມົນຄຸນນະພາບພື້ນຖານຂອງດິນ ແມ່ນສາມາດດຳເນີນຮ່ວມກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ໂດຍການເບິ່ງດ້ວຍຕາ ເປົ່າ ເພື່ອປະມົນຄວາມກວ້າງກັບປະລິມານອິນຊີວັດຕຸໃນດິນ, ໂຄງສ້າງຂອງດິນ ແລະ ຜື່ອດິນ. ຕົວຢ່າງ: ວິທີການນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ຮູ້ໄດ້ເຖິງຜື່ອດິນ ວ່າມີຄວາມແຂງ ຫຼື ນຸ້ມ, ຮາກຂອງພືດຢູ່ລຶກຊຳໃດ ແລະ ຄວາມສາມາດອຸ້ມນ້ຳຂອງດິນມີຫຼາຍປານໃດ. ນອກຈາກນີ້, ຜື່ອດິນ ແລະ ປະລິມານອິນຊີວັດຕຸ ຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າດິນມີຄວາມສຽງຕໍ່ການກັດເຊາະຂອງນ້ຳ ແລະ ລົມຫຼາຍປານໃດ.

ການປະມົນຄຸນນະພາບຂອງດິນ ດ້ວຍເຄື່ອງວິໄຈດິນ ຈະເນໃສ່ກວດສອບລະດັບສານອາຫານຫຼັກຂອງພືດທີ່ມີຢູ່ໃນດິນ ເຊັ່ນ: N (ໄນໂຕຣເຈັນ), P (ຟິດສະຟໍ) ແລະ K (ໂປຕາຊຽມ) ແລະ ຍັງເນໃສ່ວັດຄ່າຄວາມປັນກົດປັນດ່າງຂອງດິນ.

ຄ່າຄວາມປັນກົດປັນດ່າງ (pH) ຈະຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມປັນກົດຂອງດິນທັງປັນຕົວຊີ້ວັດທີ່ສຳຄັນ ກ່ຽວກັບຄຸນສົມບັດຂອງດິນ ໃນການຮັກສາສານອາຫານໃນດິນ ທີ່ພືດຕ້ອງການສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພືດ. ຖ້າຫາກຄ່າ pH ຕໍ່າ ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າດິນຈະບໍ່ສາມາດຮັກສາສານອາຫານຢູ່ໃນດິນໃຫ້ພືດນຳໄປໃຊ້ໄດ້ດີ. ເຊິ່ງສານອາຫານຈະຖືກກັດເຊາະລ້າງ ໃນລະດູຝົນ. ດິນທີ່ມີຄວາມປັນກົດສູງ ຈະສຸນເສຍຄຸນສົມບັດທີ່ສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງດິນໄປ ແລະ ສາມາດກັກຕ້ານນ້ຳໄວ້ໃນດິນໄດ້ໜ້ອຍ.

ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ເບິ່ງໃນກ່ອງເຄື່ອງມື (ຮູບທີ 12) ກ່ຽວກັບການປະມົນຄຸນນະພາບຂອງດິນ.

ຮູບທີ 13 ການວິໄຈຕົວຢ່າງດິນດ້ວຍເຄື່ອງມືວິໄຈດິນ (Soil test kit)

3.3.2 ຄວາມຕ້ອງການໃນການໃສ່ຝຸ່ນ

ໂດຍທົ່ວໄປ **ໄນໂຕຣເຈັນ (N)** ແມ່ນສານອາຫານທີ່ປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີຫຼາຍທີ່ສຸດ. ເພາະມັນມີບົດບາດຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພືດ ແລະ ສຸຂະພາບທົ່ວໄປຂອງພືດ. ພ້ອມຄໍໂຣຟິນ (Chlorophyll) ປັນອົງປະກອບເຮັດໃຫ້ພືດຂຽວງາມ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ພືດສາມາດສັງເກດແສງໄດ້ດີ ແລະ ປັນສານທີ່ ຫຼັກຂອງ ທາດ N ປັນອົງປະກອບປັນສ່ວນໃຫຍ່. ນອກຈາກນີ້, Chlorophyll ຍັງປັນສານອາຫານຫຼັກ ທີ່ພືດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດອ່ອນ, ໜໍ່ ແລະ ໃບທີ່ປົ່ງໃໝ່. ໂປຣຕີນ (proteins) ທີ່ໄດ້ຈາກຜົນຜະລິດພືດທັງໝົດຍັງປະກອບດ້ວຍ ໄນໂຕຣເຈັນປັນອົງປະກອບຫຼັກທີ່ສຳຄັນ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ໃນອາກາດຈະປະກອບມີ ໄນໂຕຣເຈັນ ປະມານ 78% ແຕ່ວ່າ ໄນໂຕຣເຈັນ ທີ່ມາກັບອາກາດ ພືດຍັງບໍ່ສາມາດດູດຊຶມເອົາມາໃຊ້ໄດ້ເທື່ອ. ພືດຕ້ອງດູດຊຶມເອົາ ໄນໂຕຣເຈັນ ຈາກດິນ. ພືດສາມາດດູດຊຶມເອົາ ໄນໂຕຣເຈັນ ໄດ້ໄວແມ່ນໃນຮູບແບບສານແອມໂມນຽມ ແລະ ໄນຕຣາດ (Ammonium and nitrate). ນອກຈາກນີ້, ສານທັງສອງຢ່າງນັ້ນແມ່ນມີຢູ່ໃນຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ມີຄວາມສາມາດລະລາຍສູງດິນໄດ້ດີ ແລະ ໄວ. ຊາວກະສິກອນສາມາດນຳໃຊ້ ໄນໂຕຣເຈັນ ໃຫ້ພືດແບບປອດສານພິດດ້ວຍຫຼາຍວິທີ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ປຸຍຊີວະພາບ ທີ່ປະກອບມີທາດ ໄນໂຕຣເຈັນ ຢູ່ ແລະ ຈາກມູນສັດ (ຂີ້ສັດ). ພ້ອມດຽວກັນ, ພືດທີ່ມີຝັກ ປັນຕົ້ນແມ່ນ ໝາກຖົ່ວ, ຖົ່ວຫຼືອງ, ຖົ່ວດິນ,

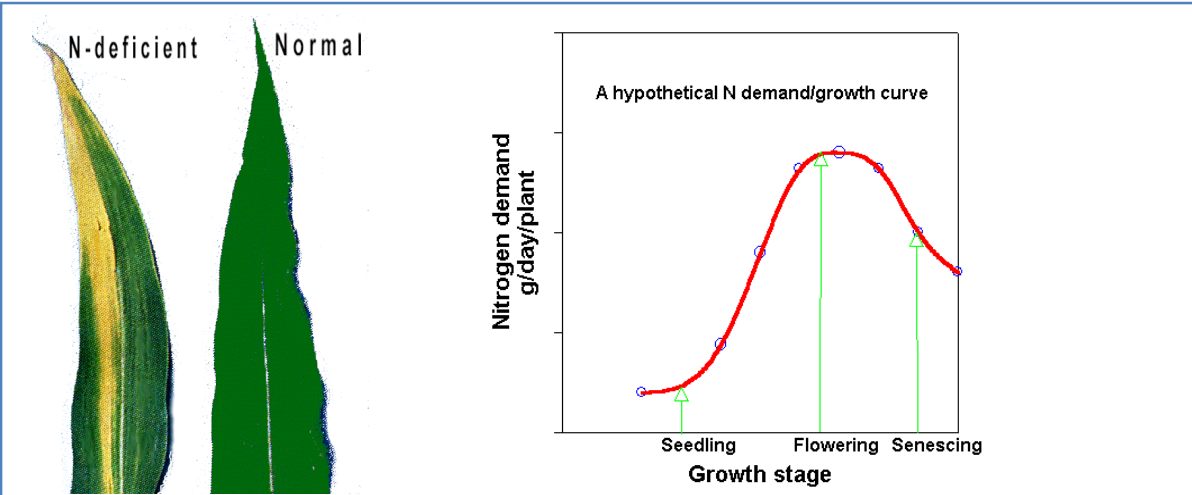
ຖົ່ວຝັກຍາວ, ຖົ່ວແປບ, ຖົ່ວສະໄຕໂລ, ຝິດຕະກູນຖົ່ວ (Clover) ແລະ ຫຍ້ອັນຟາຟ້າ (Alfalfa) ແມ່ນມີຄຸນສົມບັດສາມາດດັດແປງ ຫຼື ດູດທາດ ໃນໂຕເຈັ້ນ ຈາກອາກາດ ລົງມາປະສົມກັບແບັກທີເລຍໃນດິນໄດ້ (rhizobium). ຝິດດັ່ງກ່າວສ່ວນໃຫຍ່ຈະຖືກນຳໃຊ້ປູກປັນຝິດຄຸມດິນໃນ ຊ່ວງໄລຍະທີ່ຍັງບໍ່ມີການປູກຝິດໃດໆ ຫຼື ນຳໃຊ້ປູກປະສົມປະສານກັບຝິດຫຼັກຊະນິດອື່ນໆ ຮ່ວມກັນ ໄດ້ດ້ວຍຫຼາຍວິທີ.

ຖ້າຝິດຂາດໄນໂຕຣເຈັນ ຈະສະແດງອອກຄື: ໃບຈະເຫຼືອງ ແລະ ຜິມປັນສີເຫຼືອງ (ຮູບທີ 14), ການຈະລົດຕົບໂຕຊ້າ ຫຼື ບໍ່ຂະຫຍາຍ ຕົວເລີຍ, ໃບຫຼົ່ນໄວກວ່າປົກກະຕິ. ແຕ່ວ່າ ການມີໄນໂຕຣເຈັນ ໃນດິນຫຼາຍເກີນໄປ ຈະເຮັດໃຫ້ຝິດຈະລົດຕົບໂຕວ່າງໄວເກີນໄປກວ່າປົກກະຕິ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຍອດມີຄວາມຍາວ, ສູງ, ແຕ່ອ່ອນແອ ແລະ ມີໃບປັນສີຂຽວຂ້ຽມ. ສະນັ້ນ ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງການໃສ່ຜຸ່ນ ໃນປະລິມານ ທີ່ຝິດ ແລະ ໝາຍສົມກັບໄລຍະການຈະລົດຕົບໂຕຂອງຝິດ. ຝັນຕົ້ນແມ່ນໃນຊ່ວງໄລຍະຝິດຕົບໂຕ ແລະ ກຽມອອກອາກາດ ແລະ ອອກໜາກ ຄວາມຕ້ອງການ ໄນໂຕຣເຈັນ ກໍ່ຈະມີຫຼາຍ (ຮູບທີ 15).

ຝິດສະຝໍ (P) ແມ່ນທາດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການຕົບໂຕຂອງຝິດ ໃນສ່ວນຂອງຮາກ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຮາກແຂງແຮງ ແລະ ມີຄວາມ ຕ້ອງການຫຼາຍ ໃນໄລຍະຝິດກຳລັງໃຫ້ຈໍ່ດອກ ແລະ ດອກບານ. ຝິດຈະບໍ່ສາມາດດູດເອົາ ຝິດສະຝໍ ໄດ້ເມື່ອຄວາມປັນກົດ ຝັນຕ່າງຂອງດິນ ມີ ສະພາບບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງ. ເຊິ່ງກໍ່ລະມັບໍ່ ຝິດສະຝໍ ຈະຖືກປົດປ່ອຍລົງໄປໃນດິນ ໂດຍຜ່ານການແຕກປັ້ນສ່ວນຂອງອິນຊີວັດຖຸ.

ຖ້າຝິດຂາດທາດ ຝິດສະຝໍ ຈະເຮັດໃຫ້ໃບມີສີຂຽວປັນມົວໆ ແລະ ລຳຕົ້ນມີສີມ່ວງ. ຝິດຈະມີສຸຂະພາບບໍ່ແຂງແຮງ, ບາງເທື່ອກໍ່ປັນ ສີເຫຼືອງ. ການທີ່ຝິດບໍ່ມີໃບສີຂຽວອຸດົມສົມບູນນັ້ນ ອາດຈະມີຜົນມາຈາກການຂາດ ຝິດສະຝໍ.

ໂປຕາຊຽມ (K), ບາງຄັ້ງກໍ່ເອີ້ນວ່າ ໂປຕາດ, ເຊິ່ງປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນສຳລັບການຕົບໂຕທົ່ວໄປຂອງຝິດ. ໂປຕາຊຽມ ມີຄວາມສຳຄັນໃນ ໂຄງສ້າງຂອງ ຄໍໂຣຟິນ (chlorophyll) ແລະ ສ່ວນປະກອບອື່ນໆຂອງຝິດ. ໂປຕາຊຽມ ຍັງປັນສິ່ງທີ່ຊ່ວຍຕໍ່ຕ້ານເຊື້ອໂລກໄດ້ນຳອີກ. ຖ້າຂາດໂປ ຕາຊຽມ ສ່ວນໃຫຍ່ຝິດຈະບໍ່ສະແດງອາການຫຍັງ, ແຕ່ຝິດຈະຕິດເຊື້ອໄດ້ງ່າຍ, ໃຫ້ຜົນເຜລິດໜາກໜ້ອຍ, ໃບເຫຼືອງ ແລະ ມີໃບທີ່ຕິດເຊື້ອ ບານອອກມາ.

ຮູບທີ 14 ອາການທີ່ຕິດກັບ ໃບຝິດ ຮູບທີ 15 ຄວາມຕ້ອງການໄນໂຕຣເຈັນໃນລະຫວ່າງ ການຕົບໂຕໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງຝິດ ຈາກການຂາດໄນໂຕຣເຈັນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: https://www.ctahr.hawaii.edu/tpss/research_extension/rxsoil/organic.htm

ປະລິມານ ໂນໂຕຣເຈນ, ຝິດສະຟໍ ແລະ ໄປາຂຽມ ທີ່ຄວນນໍາໃຊ້ສໍາລັບທີ່ດິນໜຶ່ງຮັກຕາ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງສານອາຫານ ຂອງພືດທີ່ຢູ່ໃນດິນ, ເນື້ອດິນ ແລະ ຊະນິດພືດນໍາອົກ. ຜົນຮັບຈາກເຄື່ອງມືວິໄຈດິນ ຈະຊ່ວຍຊ່ວຍຮຽນຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງສານອາຫານໃນແຕ່ລະປະເພດ ນັບແຕ່ໜ່ວຍຈົນເຖິງຫຼາຍ ໂດຍເບິ່ງຈາກຕາຕະລາງວັດຜົນທີ່ຢູ່ພ້ອມກັບເຄື່ອງມືວິໄຈດິນ ແລະ ຜົນການວິໄຈ ຍັງຊ່ວຍຊ່ວຍຮຽນຄວາມ ເນື້ອດິນປັນແນວໃດ ແລະ ປຸກພືດຊະນິດໃດ ສໍາລັບດິນຕອນນີ້ຈຶ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນດີ. ໂດຍຄວມຜົນວິໄຈທີ່ໄດ້ຮັບ ແມ່ນຜົນຄ່າຄວາມຕ້ອງການຂອງ ປະລິມານລວມກັນ ຂອງ ໂນໂຕຣເຈນ, ຝິດສະຟໍ, ໄປາຂຽມ ເຊິ່ງມີຫົວໜ່ວຍຜົນ ກິໂລກຣາມ/ຮັກຕາ.

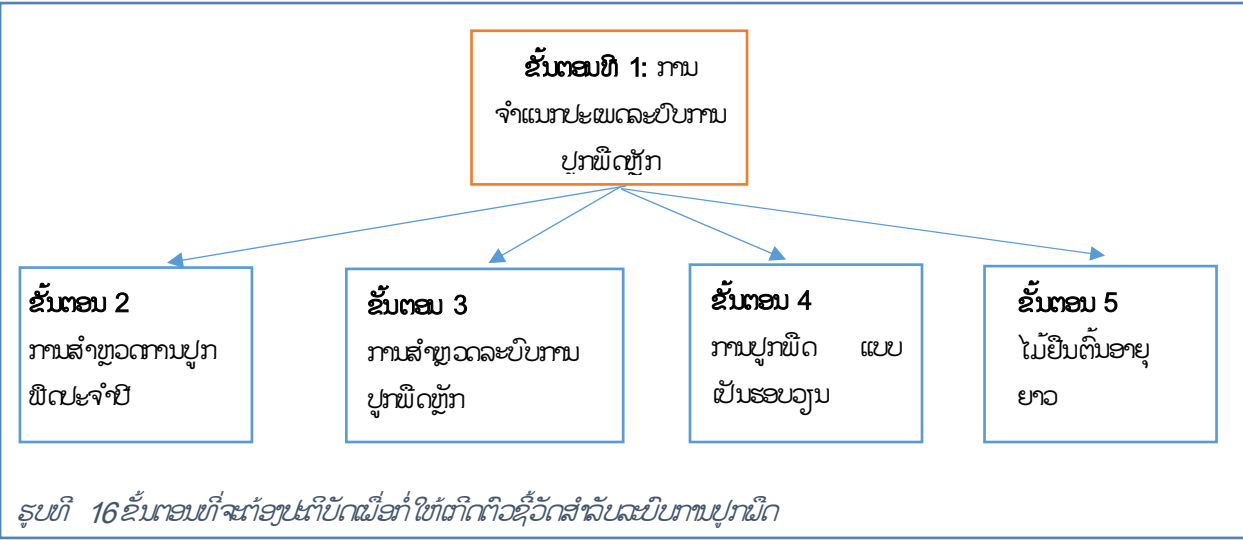
4 ການປະເມີນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ

ການສ້າງແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ທີ່ດໍາເນີນໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເບຍມີສ່ວນຮ່ວມ ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຕອນດິນກະສິກໍາ. ແຜນທີ່ດັ່ງກ່າວຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງທີ່ຕັ້ງຂອງພື້ນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ດິນລ້ຽງສັດ ຕາມສະພາບການນໍາໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ. ແລະ ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຈັດສັນເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ມີການກໍານົດຂະໜາດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງທີ່ດິນກະສິກໍາໃນອະນາຄົດໄວ້ ເຊິ່ງເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຮັບການກໍານົດຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂຄວາມສອດຄ່ອງຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ໃນ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ.

ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍປະກອບມີສອງຂັ້ນຕອນຄື: (1) ປະເມີນສະພາບການນໍາໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ ແລະ (2) ການວາງແຜນສໍາລັບອະນາຄົດ. ເພື່ອໃຫ້ການວາງແຜນມີຄວາມສະດວກຊັດເຈນ ຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ສະເພາະທີ່ດິນກະສິກໍາ. ເຊິ່ງຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍການສ້າງແຜນທີ່ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອກ່າວໄປສູ່ການວາງແຜນສໍາລັບດິນກະສິກໍາປະເພດອື່ນໆ (ເບິ່ງຄໍາອະທິບາຍໃນແຜນ CD ຊ້ອນທ້າຍ). ນອກນັ້ນ, ຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍການປະເມີນເສດຖະກິດ ສໍາລັບການເສດຖະກິດກະສິກໍາ. ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນອະນາຄົດ ຈະຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ ມີຄວາມຍືນຍົງສີຂຽວ ແລະ ຜົນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

4.1 ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ລາຍຮັບຈາກກິດຈະການຫຼັກ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບປູກພືດຫຼັກ ສາມາດຫາໄດ້ຈາກການສໍາພາດເບຍປັນກຸ່ມ ຫຼື ບຸກຄົນສໍາຄັນ ທີ່ຜົນປະໂຫຍດ ໂດຍມີຊາວກະສິກອນປະມານ 5 ຄົນທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ຂໍ້ມູນ. ສໍາຄັນ ແມ່ນການສໍາພາດເບຍປັນກຸ່ມ ເຊິ່ງພະນັກງານເມືອງສອງຄົນຈະຮັດວຽກນີ້ ຮ່ວມກັນ. ຜູ້ທີ່ໜຶ່ງດໍາເນີນການສືບທອນ ແລະ ສອບຖາມເອົາຂໍ້ມູນ ເພື່ອຂຽນໃສ່ເຈ້ຍ A0 ຫຼື ກະດານບັນທຶກຂໍ້ມູນ, ສ່ວນຜູ້ທີສອງ ຜົນຜູ້ຕື່ມຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນ Sheet ໃນໄປຣແຕຣມ Excel ແລະ ຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ບອກໂດຍກົງ.

ຮູບທີ 16 ຂັ້ນຕອນທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດເພື່ອກໍາໃຫ້ເກີດຕົວຊີ້ວັດສໍາລັບລະບົບການປູກພືດ

ໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້, ທີມງານເມືອງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນ ດ້ານເນື້ອທີ່, ຜົນເຜີຍ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານຕົ້ນຕໍ ແລະ ລາຍຮັບ ຂອງລະບົບການເຜີຍແຜ່ສິນຄ້າ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ການສອບຖາມເອົາຂໍ້ມູນ ເພື່ອຜັນຕົວຊີ້ວັດຜົນຖານ ຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ກໍ່ມີຄວາມທ້າທາຍ ແຕ່ທີມງານຕົວຈິງຂໍ້ມູນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການຈັດກຸ່ມສົນທະນາ ເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ຕັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງຜັນລະບົບລະອຽດ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ຈະຮັດໃຫ້ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດບໍ່ສອດຄ່ອງ.

ຮູບທີ 17 ການສຳພາດກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳ

ການກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບ ແມ່ນຈະຕ້ອງດຳເນີນ ໃນຄະນະທີ່ກຳລັງສົນທະນາຝັນກຸ່ມ. ໃຫ້ໄດ້ໄດ້ຮັບຄຳຕອບ ຫຼື ຊຸດຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມສົມບູນ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ. ເຊິ່ງທຸກຂໍ້ມູນທີ່ຄິດໄລ່ ແລະ ພິມລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ ຈະຕ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ ກວດສອບໄດ້ ໂດຍການສົມທຽບກັບ ສະເລ່ຍຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຊາວກະສິກອນທີ່ຖືກສຳພາດແຕ່ລະຄົນ ວ່າມີຄວາມເຊື່ອຖືໄດ້ຫຼາຍປານໃດ.

ຈຸດປະສົງຂອງ ຂັ້ນຕອນ ທີ 1 ຫາ 5 ແມ່ນ ເພື່ອສ້າງຕົວຊີ້ວັດຜົນຖານທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອສະດວກໃນການປຽບທຽບລະຫວ່າງແຕ່ລະ ລະບົບການປູກຝົດ. ຊຶ່ງໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນຂໍ້ 5.1. ພາຍຫຼັງສຳເລັດຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວໝົດແລ້ວ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ກ້າວໄປດຳເນີນ ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ (ຂໍ້ 5.2) ດ້ວຍການລວບລວມເອົາຜົນໄດ້ຮັບຈາກ ການສ້າງແຜນທີ່

ທາງດ້ານກະສິກຳເປັນສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ປະກອບມີບັນດາຕົວຊີ້ວັດໃນລະດັບບ້ານ ສຳລັບການເຜີຍແຜ່ສິນຄ້າ ພ້ອມທັງມີການພິຈາລະນາ ຕັ້ງອັນໄຂການຜື່ມຂຶ້ນຂອງ ປະຊາກອນນຳອີກ.

4.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ

ກ່ອນນຳສະໜັບເສີມຕື່ມຕ່າງໆ, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຊີ້ແຈງກ່ຽວກັບຄວາມໝາຍຂອງຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈະນຳມາຄິດໄລ່ເປັນຜົນຮັບຂອງ ຂັ້ນຕອນທີ 1 ຫາ 5.

ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ:

ລາຍຮັບລວມໃນນີ້ ແມ່ນລາຍຮັບທີ່ຍັງບໍ່ທັນຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆອອກ. ລາຍຮັບລວມດັ່ງກ່າວຈະຄິດໄລ່ມາຈາກ ການຄູນຈຳນວນຜົນເຜີຍທີ່ຂາຍໄດ້ (ເປັນກິໂລກຣາມ) ກັບ ລາຄາທີ່ໄດ້ຮັບ (ກິບ/ກິໂລກຣາມ) ຈາກຜູ້ຊື້. ໃນທາງກັບກັນ, ລາຍຮັບສຸດທິ ຈະຄິດໄລ່ມາຈາກການຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຜີຍແຜ່ເຊັ່ນ: (ວັດຖຸດິບ, ຄ່າແຮງງານ, ຄ່າເຄື່ອງຈັກ), ການຂົນສົ່ງ, ການແປຮູບ, ອາກອນ ແລະ ອື່ນໆ ອອກຈາກລາຍຮັບລວມແລ້ວ. ເພື່ອຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສົນ ສຳລັບການຄູ່ມືຄອງທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມນີ້ ແມ່ນຈະຄິດໄລ່ພຽງແຕ່ ລາຍຮັບລວມເທົ່ານັ້ນ.

ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເຮັກຕາ ແມ່ນໄດ້ຈາກຜົນຫານລະຫວ່າງ ລາຍຮັບລວມ ແລະ ເນື້ອທີ່ເປັນເຮັກຕາ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນລະບົບການ ປູກຝົດທີ່ສ້າງລາຍຮັບລວມດັ່ງກ່າວນັ້ນ. ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການບວກລາຍຮັບລວມທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບໃນຫຼາຍປີ ຈາກລະບົບການປູກຝົດເຂົ້າຫັນ ແລ້ວຫານໃຫ້ຈຳນວນປີ ທີ່ມີການປູກຝົດ.

$$\text{ລາຍຮັບລວມ} \left[\frac{\text{ກິບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \frac{\text{ຈຳນວນຜົນລະບຸກທີ່ເກັບກ່ຽວ [ກກ] * ມູນຄ່າຂາຍ \left[\frac{\text{ກິບ}}{\text{ກກ}} \right]}{\frac{\text{ຜົນທີ່ເພາະປູກ [ເຮັດຕາ]}}{\text{ຈຳນວນປີ [ປີ]}}$$

ຂໍ້ຄວນລວມ ຜູ້ອຸ່ມໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສົນລະຫວ່າງຄຳສັບ ລາຍຮັບລວມ ແລະ ລາຍຮັບສຸດທິ

ລາຍຮັບລວມ ໝາຍເຖິງກົວເລກທຸລະກິດ ຫຼື ຍອດຂາຍຂອງທຸລະກິດ ເຊິ່ງໃນນີ້ໝາຍເຖິງລາຍຮັບທີ່ຍັງບໍ່ທັນຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆອອກເທື່ອ. ຄວາມສັບສົນມັກຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ເລື່ອຍໆ ຍ້ອນນຳໃຊ້ຄຳສັບ **ລາຍຮັບ** ສິ່ງພຽງພະຍາດຽວແທນຄວາມໝາຍຂອງ **ລາຍຮັບສຸດທິ** ທີ່ມີການຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນຢັ້ງຖືກອອກແລ້ວ. ຄຳສັບທີ່ມີຄວາມໝາຍຄ້າຍຄືກັບ **ລາຍຮັບສຸດທິ** ຈະແມ່ນ **ກຳໄລ**. ຜູ້ອຸ່ມໃຫ້ມີຄວາມສັບສົນ ແລະ ສະດວກໃນການນຳໃຊ້ ແມ່ນຄວນຈຳແນກການຄິດໄລ່ ເຊິ່ງໃນຄຸ່ມມີສະບັບນີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ **ລາຍຮັບລວມ** ບໍ່ແມ່ນ **ລາຍຮັບສຸດທິ** ຫຼື **ກຳໄລ**. ສະນັ້ນການໃຊ້ຄຳສັບທີ່ຖືກຕ້ອງ **ຈະຕ້ອງມີການອະທິບາຍຜັນພາສາລາວ** ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບຕ່າງໆ ບໍ່ຊັດເຈນ ຈະຕ້ອງມີການອະທິບາຍຊ້ຳໄປຊ້ຳມາໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈຈະແຈ້ງ.

b) ຈຳນວນວັນງານຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ

ໜຶ່ງວັນງານແມ່ນເທົ່າກັບໜຶ່ງວັນເຮັດວຽກເຕັມເວລາຂອງຜູ້ໃຫຍ່ໜຶ່ງຄົນ.

ຈຳນວນວັນງານຕໍ່ປີແມ່ນສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

$$\text{ແຮງງານ} \left[\frac{\text{ຈຳນວນວັນ}}{\text{ປີ}} \right] = \text{ຈຳນວນ} [\text{ແຮງງານ}] * \text{ຈຳນວນ} [\text{ວັນ}]$$

ຕໍາຫາກມີການນຳໃຊ້ວັນງານຈາກຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງປີ, ຈະຕ້ອງລວມທຸກປີເຂົ້າຫັນ ກ່ອນຈະແຍກຈຳນວນວັນງານທັງໝົດ ອອກ ໂດຍການຫານໃຫ້ຈຳນວນປີ.

ຕົວຢ່າງ 1:

ຊາວກະສິກອນ ເຮັດວຽກກັບຝັນລະຍາຂອງຕົນ ສຳລັບການປູກເຂົ້າ ຜັນເວລາສີ່ວັນ.

$$2 [\text{ຄົນ}] * 4 [\text{ວັນ}] = 8 [\text{ວັນງານ}]$$

ຕົວຢ່າງ 2:

ຊາວກະສິກອນ, ຝັນລະຍາ ແລະ ຈ້າງແຮງງານ 5 ຄົນມາຊ່ວຍໃນການຕັບກ່ຽວຢາງພາລາ. ພວກເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກສີ່ຊົ່ວໂມງຕໍ່ວັນ ແລະ ກິດຢາງພາລາທຸກໆສອງມື້. ເຊິ່ງໜຶ່ງວັນງານເທົ່າກັບ 8 ຊົ່ວໂມງວັນ. ລະດູການຕັບກ່ຽວຢາງພາລາແມ່ນ 8.5 ເດືອນ.

ວິທີການຄິດໄລ່ແມ່ນ:

ມີຈຳນວນແຮງງານ 7 ຄົນ (ຊາວກະສິກອນ, ຝັນລະຍາ + ແຮງງານທັງ 5 ຄົນ)

4 ຊົ່ວໂມງ / ມື້ = 0.5 ວັນງານ ຖ້າຫາກວັນງານເຕັມແມ່ນ 8 ຊົ່ວໂມງ

8.5 ເດືອນ

ທຸກໆສອງມື້ = 15 ມື້ຕໍ່ເດືອນ

ວັນງານ = 7 ຄົນ * 0.5 ວັນງານ * 8.5 ເດືອນ * 15 ວັນ/ເດືອນ = 446.25 ວັນງານຕໍ່ລະດູການ

$$7 [\text{ຄົນ}] * 0.5 [\text{ວັນງານ}] * 8.5 [\text{ເດືອນ}] * 15 \left[\frac{\text{ວັນ}}{\text{ເດືອນ}} \right] = 446.25 [\text{ວັນງານ}]$$

c) ລາຍຮັບລວມຕໍ່ວັນງານ

ເທົ່າກັບລາຍຮັບລວມທັງໝົດ ຫານໃຫ້ກັບຈໍານວນວັນງານເຕັມເວລາທັງໝົດ

$$\frac{\text{ລາຍຮັບລວມ}}{\text{ວັນງານ}} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ວັນ}} \right] = \frac{\text{ລາຍຮັບລວມທັງໝົດ}}{\text{ຈໍານວນວັນງານ}} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ວັນ}} \right]$$

4.1.2 ການຈໍາແນກປະເພດລະບົບການປູກພືດຫຼັກ ແລະ ການປະເມີນຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ

ໃນການສິນທະນາແບບປັນກຸ່ມ, ຊາວກະສິກອນທຸກຄົນຈະຕ້ອງເຫັນດີເປັນເອກະພາບກັນວ່າ ລະບົບການປູກພືດໃດ ພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນລະບົບທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ (ປົກກະຕິແລ້ວຈະກໍານົດເອົາ 5 ຊະນິດພືດ).

ສໍາລັບແຕ່ລະປະເພດພືດທີ່ໄດ້ກໍານົດ, ຈະມີການຕັບກໍາຂໍ້ມູນໂດຍການນໍາໃຊ້ຄໍາຖາມ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸ ໃນ ກ່ອງເຄື່ອງມື (ບົດທີ 8) ແລະໃນ ໜ່ວຍ sheet ຂ້ອງຂອງໂປຣແກຣມ Excel, ເຊິ່ງໄດ້ມີການສະໜອງໃຫ້ຢູ່ໃນ ຊີດີ (CD) ທີ່ຄັດຕິດມາພ້ອມ.

ໃນ ໜ່ວຍ sheet ຫຼື ຕາຕາລາງ ສໍາລັບບ່ອນຫ້ອງ ທີ່ມີການໜາຍຈໍາເມັດສີຂຽວ ແມ່ນບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຕື່ມໜັງໃສ່ (ພາຍຄິດໄລ່ເປັນ ສູດ ໂດຍອັດຕະໂນມັດໄວ້ໃຫ້ແລ້ວ).

ສູດສໍາລັບຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ແມ່ນຢູ່ທາງດ້ານຂວາຂອງ ໜ່ວຍ sheet ແລະ ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມ. ເຊິ່ງບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງປ່ຽນແປງສູດດັ່ງກ່າວ. ເຄື່ອງມື ຕັບກໍາຂໍ້ມູນ ສໍາລັບແຕ່ລະປະເພດພືດ ແມ່ນເຂົ້າເບິ່ງໄດ້ທີ່ກ່ອງເຄື່ອງມື (ບົດທີ 8) ໃນຮູບແບບ sheet ຂອງໂປຣແກຣມ Excel.

4.1.2.1 ພືດອາຍຸສັ້ນ (Annual Crops)

ຕົວຢ່າງ ພືດອາຍຸສັ້ນ ມີ: ເຂົ້າ, ຖົ່ວ, ມັນຕົ້ນ ແລະ ພືດອື່ນໆ. ເຊິ່ງສິ່ງທີ່ຈະນໍາສະໜີຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນວິທີການຄິດໄລ່ທີ່ງ່າຍດາຍ ແລະ ມີ ການນໍາໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ. ການປະເມີນພືດດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງການຄໍາຖາມພຽງແຕ່ສິບຄໍາຖາມພໍານັ້ນ ໂດຍໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນກ່ອງເຄື່ອງມືແລ້ວ. ເຊິ່ງຈະ ຕ້ອງມີການຕັບກໍາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບບັນດາຊະນິດພືດຫຼັກທີ່ສາມາດຕັບກ່ຽວພາຍໃນໜຶ່ງປີ ກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນກ່ອນ, ເນື່ອງຈາກວ່າຂໍ້ມູນດັ່ງ ກ່າວແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນກ່ອນທີ່ຈະໄປສອບຖາມຂໍ້ມູນເອົາພືດປະເພດອື່ນໆ ທີ່ຕາມມາ. ພ້ອມກັນນີ້, ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ມີການຕັບກໍາເອົາບັນດາ ຕົວ ຊີ້ວັດ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມລະອຽດ ແລະ ຊັດເຈນຕື່ມ.

ພືດອາຍຸສັ້ນ
ພືດອາຍຸສັ້ນປີ ຈະມີຮອບວຽນການປູກພືດ ເຊິ່ງນັບແຕ່ມື້ກໍາແຕ່ນຈົນເຖິງມື້ຕັບ ກ່ຽວ ໂດຍໃຊ້ເວລາຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງປີ.

4.1.2.2 ລະບົບການປູກພືດອາຍຸສັ້ນ

ກ່ອນຈະນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນວ່າ ຊາວກະສິກອນມີການປູກພືດຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຊະນິດຕໍ່ປີໃນຕອນດິນ ດຽວກັນ ບໍ່. ທັງນີ້ ກໍ່ເພື່ອຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຢ່ອຍ ເປັນແຕ່ລະຊະນິດພືດ (ຈໍານວນເນື້ອທີ່ ແລະ ວັນງານ) ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ໃນນີ້ລາຍຮັບລວມທັງໝົດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານແຮງງານ ຈະຖືກລວມເຂົ້າກັນ ເພື່ອນໍາໄປຄິດໄລ່ເປັນຕົວຊີ້ວັດສູດທ້າຍ.

ຕົວຢ່າງ:

- ການປຸກເຂົ້າແຂງ ກັບ ຝິດອື່ນ 2 ຫຼື 3 ຊະນິດ ໃນປີດຽວກັນ
- ທຳອິດ ປຸກເຂົ້າ, ຫຼັງຈາກນັ້ນປຸກໝາກຖົ່ວ
- ປຸກເຂົ້າ, ຈາກນັ້ນໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຊົ່າດິນເພື່ອປຸກຝິດທິສອງ ຕົວຢ່າງ ໝາກໂມ

ລະບົບການປຸກຝິດໄລຍະສັ້ນ

ການປຸກຝິດອາຍຸສັ້ນຫຼາຍຊະນິດຕໍ່ເນື່ອງກັນ.

- ຫຼັງຈາກຕັບກ່ຽວຝິດ ແລ້ວ, ຝິດທີ່ແມ່ນເປົ່າໆໃນບາງກໍລະນີ, ຝິດທີ່ສອງສາມສາມາດປຸກໄດ້ຢູ່ໃນຕອນດິນດຽວກັນ ໃນນີ້ຢູ່.

ຈະມີການປະເມີນຂໍ້ມູນໂດຍແຍກກັນສຳລັບແຕ່ລະຝິດ, ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວ ໂດຍລະບຸໃນ sheet ອັນດຽວກັນ ສຳລັບ ຝິດທີ່ອາຍຸສັ້ນຕົວເລກຂອງແຕ່ລະຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄລຍະການປຸກຝິດໃນປີໜຶ່ງຈະຕ້ອງບວກເຂົ້າກັນ.

ຕົວຢ່າງ, ຝິດທຳອິດແມ່ນເຂົ້າ ແລະ ຝິດທິສອງແມ່ນໝາກຖົ່ວ:

$$\text{ລາຍຮັບລວມ (ເຂົ້າ + ຖົ່ວ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \text{ລາຍຮັບລວມ (ເຂົ້າ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] + \text{ລາຍຮັບລວມ (ຖົ່ວ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]$$

ຕົວຊີ້ວັດສຳລັບລາຍຮັບລວມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ແຮງງານຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ ຈະຖືກຄິດໄລ່ດ້ວຍວິທີດຽວກັນ.

ເມື່ອໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຊົ່າດິນສຳລັບປຸກຝິດທິສອງ, ໃຫ້ຄິດໄລ່ລາຍຮັບລວມຈາກການເຊົ່າດັ່ງລຸ່ມນີ້.

$A =$ ຂະໜາດຂອງທີ່ດິນທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ [ເຮັກຕາ]

$B =$ ມູນຄ່າສັນຍາເຊົ່າ [ກີບ]

$$\text{ລາຍຮັບລວມຈາກການໃຫ້ເຊົ່າ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \frac{b}{a} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]$$

$$\text{ລາຍຮັບລວມ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \text{ລາຍຮັບລວມຈາກຝິດທຳອິດ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] + \text{ລາຍຮັບລວມຈາກການໃຫ້ເຊົ່າດິນ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]$$

4.1.2.3 ການປຸງພຶດທຸນວຽນແລະການປຸງພຶດຕໍ່ເນື່ອງ.

ການຈຳແນກຮອບວຽນການປຸງພຶດ ແລະ ການຕັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນພາກການປະມົນພຶດອາຍຸສັ້ນ.

ທຳອິດຈະຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈຳເປັນ ເຊັ່ນ: ລາຍຮັບລວມ/ເຮັກຕາປີ, ແຮງງານທີ່ໃຊ້/ເຮັກຕາຕໍ່ປີ. ສຳລັບການ ປະມົນແຕ່ລະພຶດ ແມ່ນນຳໃຊ້ Sheet Excel ແລະ ຄຳຖາມຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ສຳລັບພຶດທີ່ສາມາດຕັບກ່ຽວພາຍໃນໜຶ່ງປີ. ໃນກໍລະນີທີ່ພຶດ ມີອາຍຸການກັບກ່ຽວຫຼາຍໜຶ່ງປີ ລວມຢູ່ໃນຮອບວຽນການປຸງພຶດ, ໃນນີ້ຕົວຊີ້ວັດ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໂດຍນຳໃຊ້ sheet ແລະ ຄຳຖາມຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ກ່ອງເຄື່ອງມື ທີ່ສະໜິໄວ້ໃນປະໂຫຍດກ່ອນໜ້ານີ້.

ລວມຕົວລກຂອງແຕ່ລະຕົວຊີ້ວັດ ສຳລັບການປຸງພຶດທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ໃນໜຶ່ງຮອບວຽນການປຸງພຶດ ແລ້ວ ຫານໃຫ້ຈຳນວນປີ.

ລະບົບການປຸງພຶດມູນວຽນ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ
ບົດຮຽນການປຸງພຶດຫຼາຍຊະນິດແຕກຕ່າງກັນແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ການໃຊ້ຈ່າຍ ເຂົ້າໃນການປັບຍຸງດິນ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ດິນມີປະສິດທິພົນນຳໃຊ້ລຸດລົງ

$$\begin{aligned}
 & \frac{\text{ລາຍຮັບລວມ 5 ປີ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] \\
 &= \text{ລາຍຮັບລວມ (ເຂົ້າໄຮ່)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] \\
 &+ \text{ລາຍຮັບລວມ (ເຂົ້າສາລີ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] + \text{ລາຍຮັບລວມ (ມັນຕົ້ນ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] \\
 &+ \text{ລາຍຮັບ (ໝາຍເດືອຍ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] + \text{ລາຍຮັບລວມ(ຖົ່ວດິນ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]
 \end{aligned}$$

ຫານລາຍຮັບລວມໃນ 5 ປີ ໃຫ້ 5 ແລ້ວ ຈະໄດ້ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ ຂອງ ຮອບວຽນການປຸງພຶດດັ່ງກ່າວ.

$$\text{ລາຍຮັບສະເລ່ຍຂອງຮອບວຽນການປຸງພຶດ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \frac{\text{ລາຍຮັບລວມ 5 ປີ}}{5} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]$$

ສຳລັບການທຳການເສລີຄູ່ພື້ນທີ່ໄຮ່ເຂດສູງ, ປົກກະຕິແລ້ວ ຈະມີການປຸງພຶດແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍປຸງພຶດຫຼັກໃນປີໜຶ່ງແລ້ວ ປີຕໍ່ໆມາຈະປະດິນໄວ້ປັນປ່າເຫຼົ່າ. ໃນກໍລະນີນີ້ ລາຍຮັບລວມ/ເຮັກຕາ ຈະຄິດໄລ່ໂດຍລວມເອົາລາຍຮັບ ທີ່ໄດ້ໃນຊ່ວງໄລຍະການປະດິນປ່າໜຶ່ງປີ ປ່າເຫຼົ່ານຳ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າລາຍຮັບລວມທີ່ໄດ້ຮັບຈາກໄລຍະການປະດິນປັນປ່າເຫຼົ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຕັບກຳລະອຽກ ແລະ ຈຳນວນປີທັງໝົດຂອງການປຸງພຶດ ລວມເຖິງ ໄລຍະການປະດິນປັນປ່າເຫຼົ່າ ຈະໄດ້ ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄິດໄລ່ຕ່າງໆ ນຳອີກ.

4.1.24 ພຶດອາຍຸຍາວ ແລະ ພຶດຍືນຕົ້ນ

ການປະເມີນການລະບົບການປຸກພືດປະເພດນີ້ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຍາກຫຼາຍ, ເນື່ອງຈາກວ່າຄວາມຝັນໄປໄດ້ໃນການດຳເນີນການສຳພາດ ແລະ ການຄິດໄລ່ ແມ່ນມີຫຼາຍແບບ ຮູບທີ 18. ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງລຳດັບຂອງໄລຍະຕ່າງໆໃນຮອບວຽນຊີວິດຂອງພຶດອາຍຸຍາວ ແລະ ພຶດຍືນຕົ້ນ. ຕົວຢ່າງ ຊຸມຊົນພືດເຊັ່ນ: ຕົ້ນອ້ອຍມີຮອບວຽນຊີວິດໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນ 3 ປີ ແລະ ການໃຫ້ຜົນເຜີນເຜີຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລີ່ມແຕ່ທ້າຍປີທຳອິດຝັນຕົ້ນໄປ, ແຕ່ໃນກໍລະນີຂອງຢາກຸລາແມ່ນມີຫຼາຍອົງປະກອບທີ່ຕ້ອງຄຳນຶງ ແລະ ນຳມາພິຈາລະນາເຂົ້າໃນການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ ຮອບວຽນຂອງພຶດປະເພດດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງຕ້ອງຖືກແບ່ງອອກເປັນແຕ່ລະໄລຍະການນຳໃຊ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກ ໃນການຄິດໄລ່.

ພຶດອາຍຸຍາວ ແລະ ພຶດຍືນຕົ້ນ
<p>ພຶດຍືນຕົ້ນແມ່ນພຶດທີ່ມີຊີວິດຕະຫຼອດຫຼາຍປີ ແລະ ຖືກຕັບກ່ຽວຫຼາຍຄັ້ງກ່ອນ ຈະຕາຍ. ພຶດຍືນຕົ້ນ ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງເປົກໃໝ່ສຳລັບການເຜີຍແຜ່ສີກຳ; ພຶດຍືນຕົ້ນແມ່ນ ຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ຫຼາຍ ຫຼື ຕົ້ນຢາກຸລາ ເຊິ່ງຝັນພຶດຍືນຕົ້ນທີ່ປຸກ ແລະ ຕັບກ່ຽວ ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງດ້ານການຄ້າ.</p> <p>ພຶດທີ່ສາມາດຕັບກ່ຽວໃນຫຼາຍປີ ແຕ່ມີຮອບວຽນຊີວິດທີ່ສັ້ນກວ່າ. ຕົວຢ່າງ: ຕົ້ນອ້ອຍ.</p>

ເຊິ່ງອົງປະກອບຕ່າງໆໝູ່ນີ້ແມ່ນຝັນສິ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການປຶກສາຫາລືກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນວ່າ ມີໄລຍະໃດແດ່ທີ່ເຂົາເຈົ້າຄວນຈະຕ້ອງໄດ້ແຍກອອກມາເພື່ອປຶກສາຫາລືກັນ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງດຳເນີນການສຳຫຼວດຕັບກຳຂໍ້ມູນ ສະເພາະແຕ່ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເທົ່ານັ້ນ. ສຳລັບໄລຍະການປຸກພືດ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະບໍ່ຖືກຕັບກຳ ແລະ ນຳມາຄິດໄລ່ ຢູ່ໃນ Sheet Excel ທີ່ໄດ້ກຳນົດສຳລັບການຄິດໄລ່ການປຸກພືດປະເພດນີ້. ແຕ່ຖ້າຫາກມີຈຸດແຕກຕ່າງຫຼາຍສຳລັບຜົນເຜີຍ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານແຮງງານ ລະຫວ່າງ ສາມໄລຍະຂອງການປຸກພືດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ນີ້ ເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກຈຸດແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວໄວ້. Sheet ຂອງ ໂປຼແກຼມ Excel ທີ່ຕັ້ງສຸດໄວ້ຈະບໍ່ຄິດໄລ່ ຫຼື ຄິດໄລ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຖ້າຫາກບໍ່ຕື່ມບັນດາຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຈຳນວນປີຂອງຮອບວຽນຊີວິດ ແລະ ໄລຍະຂອງການປຸກພືດຕ່າງໆ.

ສິ່ງທີ່ຄວນຄຳນຶງກ່ອນເລີ່ມການສຳພາດ:

ກ່ອນທີ່ຈະເລີ່ມສຳພາດ ຄວນອະທິບາຍ ແລະ ກຳນົດໄລຍະຂອງການປຸກພືດຕ່າງໆ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນຢ່າງລະອຽດ ເປັນຕົ້ນ (1) ໄລຍະການປຸກ, (2) ໄລຍະການບົວລະບັດຮັກສາ, (3) ໄລຍະໃຫ້ຜົນເຜີນ: ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, ໄລຍະຜົນເຜີນສູງສຸດ ແລະ ໄລຍະຜົນເຜີນເລີ່ມຫຼຸດລົງ.

ຕ້ອງຕັບກຳຂໍ້ມູນວ່າ ໃນແຕ່ລະໄລຍະຄວນເວລາຈັກປີ ກ່ອນຈະດຳເນີນການຂຶ້ນຕອນຕໍ່ໄປ.

ໃນຄະນະທີ່ດຳເນີນການສຳພາດ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າຊາວກະສິກອນ ຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈວ່າ ທີ່ມງານກຳລັງສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນຢູ່ໃນໄລຍະໃດຂອງການປຸກພືດ, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມສັບສົນ ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຜິດພາດ.

ຕົວຢ່າງຂອງພຶດອາຍຸຍາວ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນກ້ວຍ, ອ້ອຍ ແລະ ອື່ນໆ. ພຶດດັ່ງກ່າວ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວໄລຍະການປຸກພືດແມ່ນມີ 3 ໄລຍະຫຼັກ. ສະນັ້ນໃນເວລາທີ່ຕັບກຳຂໍ້ມູນຈາກຊາວກະສິກອນ ຈະຕ້ອງມີການປຶກສາຫາລືກັບພວກເຂົາເຈົ້າຢ່າງລະອຽດວ່າ ຖ້າຫາກໄລຍະການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ໄລຍະໃຫ້ຜົນເຜີນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຊັດເຈນ ເຮົາຈະຕ້ອງແຍກສອງໄລຍະນີ້ອອກຈາກກັນ ແລະ ຕັບກຳຂໍ້ມູນລະອຽດໃນ

ແຕ່ ໄລຍະ ເພາະ ພຶດຊະນິດ ມີ ສ່ວນ ຫຼາຍ ມີ ໄລຍະ ການ ບົວລະບັດ ຮັກສາ ແລະ ໄລຍະ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ແມ່ນ ຕິດ ຂຶ້ນ ໄປ ພ້ອມ ງືກ ັນ. ຖ້າ ຫາກ ໄລຍະ ການ ບົວລະບັດ ຮັກສາ ແລະ ໄລຍະ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ບໍ່ ຈຳ ກັດ ດຽວ ກັນ ແລະ ບໍ່ ມີ ຄວາມ ແຕກ ຕ່າງ ກັນ ຫຼາຍ ແມ່ນ ເຮົາ ສາມາດ ສຳ ພາດ ເອົາ ຂໍ້ ມູນ ດັ່ງ ດຽວ ຫຼື ໄລຍະ ກວ່າ ໄດ້ ບັນ ຕິນ ການ ປະ ມົນ ຄວາມ ຕ້ອງ ການ ທາງ ດ້ານ ແຮງ ງານ ສະ ເລ່ຍ ແລະ ຜົນ ຜະ ລິດ ສະ ເລ່ຍ ຕໍ່ ປີ. ໃນ ເວລາ ຕັບ ກຳ ຂໍ້ ມູນ ຈະ ຕ້ອງ ຮັບ ຂັ້ນ ວ່າ ໄດ້ ຕັບ ກຳ ເອົາ ຂໍ້ ມູນ ກ່ຽວ ກັບ ຈຳ ນວນ ປີ ສຳ ລັບ ຮອບ ວຽນ ຊີ ວິດ ທັງ ໝົດ ຂອງ ຜົດ ດັ່ງ ກ່າວ ຢ່າງ ຖືກ ຕ້ອງ.

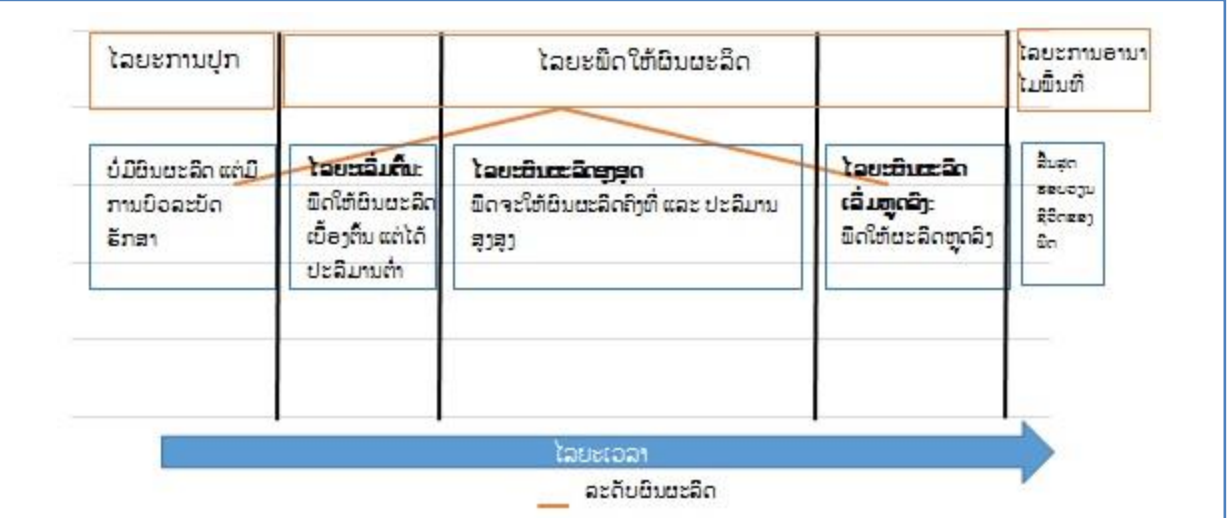
ບົທຳ ອິດ ແມ່ນ ໄລຍະ ການ ປຸກ ພືດ: ອາດ ຈະ ກວມ ເອົາ ການ ກະ ງາມ ດິນ, ການ ກຳ ເຫັນ ຫຼື ການ ປຸກ. ຖ້າ ຊ່ວງ ໄລຍະ ການ ກະ ງາມ ດິນ ປຸກ ຫາກ ມີ ຜົນ ຜະ ລິດ ບາງ ອັນ ທີ່ ສາມາດ ຕັບ ກ່ຽວ ໄດ້ ເຮົາ ກໍ່ ສາມາດ ຝົ ຈາ ລະ ນາ ແລະ ຖື ວ່າ ບັນ ຜົນ ຜະ ລິດ ອັນ ໜຶ່ງ ຊຸ່ນ ດຽວ ກັນ ແລະ ຄວນ ຖື ກາ ລວມ ຂຶ້ ັນ ກັບ ຜົນ ຜະ ລິດ ສຸດ ທ້າຍ ບັນ ຕິນ ແມ່ນ ຜົນ ຜະ ລິດ ທີ່ ໄດ້ ຈາກ ການ ອານາ ໄມ ພື້ນ ທີ່ ຊຸ່ນ: ໄມ້ ຝົນ, ຫົ່ ໄມ້, ເຄື່ອງ ປ່າ ຂອງ ກົງ ຫຼື ຜົນ ຜະ ລິດ ທີ່ ຫຼົງ ຫຼື ອອກ ການ ຜະ ລິດ ຄັ້ງ ສຸດ ທ້າຍ ແລະ ອື່ນ ໆ.

ໃນ ໄລຍະ ພຶດ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ: ພວກ ເຮົາ ສາມາດ ແຍກ ອອກ ບັນ 3 ໄລຍະ ຢ່ອຍ ໂດຍ ອີງ ຕາມ ປະ ລິ ມານ ການ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ຂອງ ພຶດ. ເຊິ່ງ ປະ ກອບ ດ້ວຍ ໄລຍະ ເລີ່ມ ຕົ້ນ, ໄລຍະ ຜົນ ຜະ ລິດ ສູງ ສຸດ ແລະ ໄລຍະ ຜົນ ຜະ ລິດ ເລີ່ມ ຫຼຸດ ລົງ.

- **ໄລຍະ ເລີ່ມ ຕົ້ນ:** ພຶດ ຍັງ ບໍ່ ໃຫຍ່ ແຕ້ມ ໄວ ແລະ ຍັງ ມີ ຂະ ຫນາດ ມ້ອຍ ຢູ່, ເຊິ່ງ ພຶດ ດັ່ງ ກ່າວ ອາດ ຈະ ບໍ່ ສາມາດ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ໄດ້ ຢ່າງ ແຕ້ມ ທີ່ ແຕ່ ອາດ ຈະ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ໃນ ເບື້ອງ ຕົ້ນ ແລ້ວ ຈຳ ນວນ ໜຶ່ງ.
- **ໄລຍະ ຜົນ ຜະ ລິດ ສູງ ສຸດ:** ພຶດ ໃຫຍ່ ແຕ້ມ ໄວ ແລະ ສາມາດ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ໄດ້ ສູງ ສຸດ.
- **ໄລຍະ ຜົນ ຜະ ລິດ ເລີ່ມ ຫຼຸດ ລົງ:** ຈະ ບັນ ຊ່ວງ ຫຼັງ ຈາກ ພຶດ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ສູງ ທີ່ ສຸດ ນັ້ນ ສິ້ນ ສຸດ ລົງ ແລະ ຜົນ ຜະ ລິດ ກໍ່ ເລີ່ມ ຫຼຸດ ລົງ.

ໃນ sheet ຕາ ຕາ ລາງ, ຖ້າ ຫາກ ມີ ໄລຍະ ໃດ ທີ່ ບໍ່ ກ່ຽວ ຂ້ອງ ໃຫ້ ເຮົາ ປະ ຫວ່າງ ຫ້ອງ ຕາ ຕາ ລາງ ນັ້ນ ໄວ້.

ໄລຍະ ການ ອານາ ໄມ ພື້ນ ທີ່: ຫຼັງ ຈາກ ຜ່ານ ໄລຍະ ພຶດ ໃຫ້ ຜົນ ຜະ ລິດ ສິ້ນ ສຸດ ລົງ ແລ້ວ, ໂດຍ ທົ່ວ ໄປ ຊາວ ກະ ສິ ກອນ ຈະ ດຳ ພິ ນ ການ ອານາ ໄມ ພື້ນ ທີ່ ຊຸ່ນ ການ ຖອນ ຊາກ ພຶດ ທີ່ ແຫ້ງ ຕາຍ ອອກ ແລະ ອານາ ໄມ ໃຫ້ ຕອນ ດິນ ບົ່ ຫວ່າງ ເພື່ອ ກຽມ ປຸກ ພືດ ລະ ດູ ການ ຕໍ່ ໄປ ຫຼື ເພື່ອ ກຽມ ນຳ ໃຊ້ ເຂົ້າ ໃນ ຈຸດ ປະ ສົງ ໃ ຫມ້.

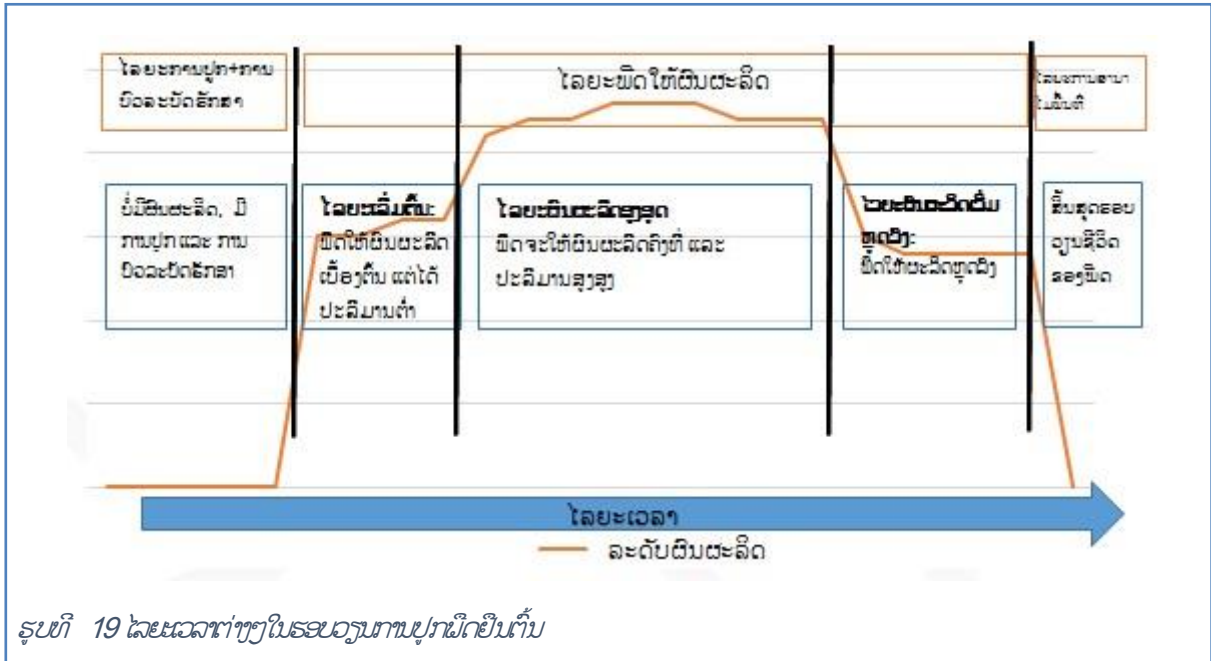

ຮູບ ທີ່ 18 ໄລຍະ ເວລາ ຕ່າງ ຕ່າງ ໃນ ຮອບ ວຽນ ການ ປຸກ ພືດ ອາຍຸ ຍາວ

ພຶດຕິຍົນຕົ້ນ:

ຕົວຢ່າງ ສໍາລັບພຶດຕະໜັງມີ ຢາງພາລາ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໜາກ, ກາຝ ແລະ ອື່ນໆ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ພຶດຕິກຳກ່າວ ແມ່ນມີ ໄລຍະການປູກພຶດຕິກຳ 4 ໄລຍະຫຼັກ ທີ່ຕິດຂຶ້ນຕໍ່ເນື່ອງກັນໃນຊ່ວງຂອງການຈະລິນເຕີບໂຕຂອງພຶດຕິກຳກ່າວ ເຊິ່ງປະກອບມີດັ່ງນີ້:

ຮູບທີ່ 19 ໄລຍະເວລາຕ່າງໆໃນຮອບວຽນການປູກພຶດຍົນຕົ້ນ

ໄລຍະການປູກພຶດ: ໃນປີທຳອິດ ຈະມີການກະກຽມດິນ, ກຳເຫານ ຫຼື ປູກພຶດ.

ໄລຍະການບົວລະບົດຮັກສາ: ຈະກວມເອົາຫຼາຍປີ, ເຊິ່ງປັນໄລຍະທີ່ພຶດຍັງບໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດເທື່ອ. ຕົວຢ່າງ: ການປູກ ຢາງພາລາ ຫຼື ກາຝ ແລະ ພຶດອື່ນໆ. ໂດຍທົ່ວໄປ ໜ້າວຽກຫຼັກໆ ໃນໄລຍະການບົວລະບົດຮັກສານີ້ ແມ່ນການປ້ອງກັນພຶດຈາກວັດສະພຶດ ແລະ ສັດຕູພຶດ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການປູກພຶດປະສົມປະສານກັບພຶດອາຍຸສັ້ນ ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດພາຍໃນໜຶ່ງປີ ໂດຍສະເພາະໃນປີທຳອິດ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນ ລະບົບການປູກພຶດນີ້ໂດຍນຳໃຊ້ sheet ສໍາລັບ ພຶດອາຍຸສັ້ນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈະຕ້ອງລວມຜົນຮັບທີ່ໄດ້ ເຂົ້າກັບຕົວຊີ້ວັດຂອງພຶດຫຼັກ ຕາມພາຍຫຼັງ.

ໄລຍະທີ່ພຶດໃຫ້ຜົນຜະລິດ: ສາມາດແຍກອອກເປັນ 3 ໄລຍະຍ່ອຍ ໂດຍຂຶ້ນກັບລະດັບຜົນຜະລິດຂອງພຶດ. ເຊິ່ງ ສາມໄລຍະຍ່ອຍດັ່ງກ່າວຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງນັ້ນປະກອບມີ: ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, ໄລຍະພຶດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ແລະ ໄລຍະພຶດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ຫຼຸດລົງ.

ໄລຍະການອານາໄມຜື້ນທີ່: ຫຼັງຈາກການຕັບກ່ຽວຜົນຜະລິດສໍາເລັດ ແລະ ບໍ່ມີຜົນຜະລິດທີ່ສາມາດຕັບກ່ຽວໄດ້ຕື່ມແລ້ວ ສ່ວນຫຼາຍຊາວກະສິກອນຈະທຳການອານາໄມຜື້ນທີ່ ແລະ ຊາກພຶດຕໍ່າຕ່າງໆອອກ. ເຊິ່ງວຽກຫຼັກ ຫຼື ການໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ລາຍຮັບລວມ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຜົນຜະລິດ ໃນຊ່ວງໄລຍະການອານາໄມຜື້ນທີ່ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຕັບກຳ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຜົນຜະລິດປັນໄມ້ຈາກຕົ້ນຢາງພາລາ ແລະ ອື່ນໆ

ນອກຈາກນີ້, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກັບຊາວກະສິກອນວ່າ ຖ້າຄວາມແຕກຕ່າງຂອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບົວລະບົດຮັກສາ ແລະ ລະດັບປະສົບມານຜົນຜະລິດ ຫາກສູງພໍທີ່ສາມາດຈຳແນກໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ແມ່ນຄວນຈະມີການປະເມີນແຍກກັນ ສໍາລັບແຕ່ລະໄລຍະ. ຖ້າຫາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບົວລະບົດຮັກສາ ແລະ ລະດັບຜົນຜະລິດບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ແມ່ນພວກເຮົາສາມາດຕັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງດຽວເລີຍ ໂດຍການສໍາຫຼວດເອົາຄ່າສະເລ່ຍ ຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນຜະລິດຕໍ່ປີ.

4.1.3 ການປະເມີນລາຍຮັບລ້ຽງສັດ

ຖ້າບໍ່ຄຳນຶງດ້ານມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນທຳການເສລີດ ແລະ ຄິດໄລ່ພຽງແຕ່ລາຍຮັບລວມ ແມ່ນສາມາດປະເມີນລາຍຮັບລວມ (ລາຍຮັບຕໍ່ປີຕໍ່ໂຕ) ຈາກການລ້ຽງສັດໄດ້ດ້ວຍວິທີການແບບງ່າຍດາຍ.

ຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈຳເປັນແມ່ນລາຍຮັບລວມສະເລ່ຍຕໍ່ປີຕໍ່ຊຸມດສັດລ້ຽງ. ເຊິ່ງສາມາດຜັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວດ້ວຍວິທີການດັ່ງນີ້: ສຳເນົາໂດຍກົງ ນຳເຈົ້າຂອງສັດລ້ຽງ 4 - 5 ຄົນ ກ່ຽວກັບມູນຄ່າຂອງງົວໂຕໜຶ່ງທີ່ມີອາຍຸພໍດີຂາຍ ແລະ ຂໍ້ມູນອາຍຸສະເລ່ຍຂອງງົວບຸກຄະສິກອນ ເຄີຍຂາຍ ເລື້ອຍໆ.

ສຳລັບ ຄວາຍ, ງົວ, ແມ່, ເຕະ ແລະ ສັດໃຫຍ່ອື່ນ ແມ່ນໃຊ້ວິທີການຄິດໄລ່ແບບດຽວກັນ.

ມູນຄ່າຂາຍງົວໜຶ່ງໂຕ = 3,000,000 ກີບ

ອາຍຸຂອງງົວທີ່ຂາຍ 4 ປີ

$$\text{ລາຍຮັບລວມສະເລ່ຍ ຕໍ່ ງົວ ຕໍ່ ປີ} = \frac{3,000,000 \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ປີ}} \right]}{4} = 7,500,000 \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ປີ}} \right]$$

ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ລາຍຮັບຈາກການລ້ຽງສັດເປັນຂອງລະດັບບ້ານ ຫຼື ລາຍຮັບໝົດບ້ານ, ໃຫ້ນຳໃຊ້ບັນຊີຈຳນວນສັດລ້ຽງ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກ ການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ ທີ່ໄດ້ຜັບກຳໄວ້ແລ້ວ (ເບິ່ງຂໍ້ 3.2.2) ແລະ ຄິດໄລ່ຕາມວິທີດັ່ງລຸ່ມນີ້.

$$\text{ລາຍຮັບລວມຂອງບ້ານ (ງົວ)} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ບ້ານ}} \right] = \text{ຈຳນວນງົວພາຍໃນບ້ານ} * \text{ລາຍຮັບລວມສະເລ່ຍ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ງົວ}} \right]$$

ຖ້າສັດລ້ຽງແບບປ່ອຍຊຸຂາຍຕາມບ້ານໂດຍບໍ່ມີການກຳນົດຂອບເຂດລ້ຽງສັດທີ່ຊັດເຈນ, ມັນຈະເປັນການຍາກໃນການປະເມີນພື້ນທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການລ້ຽງສັດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນການປະເມີນຕົວຊີ້ວັດ ກ່ຽວກັບຕົວເລກເນື້ອທີ່ ທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ຈຳນວນສັດລ້ຽງຈຶ່ງມີຄວາມເປັນໄປ ໄດ້ຍາກ ໃນການຄິດໄລ່. ຜົນໄດ້ຮັບສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມັນເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະສົມທຽບກຳໄລຈາກ ການລ້ຽງສັດ ກັບ ກຳໄລຈາກ ການປູກ ພືດ. ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່ສຳລັບລ້ຽງສັດ.

4.2 ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍການປຶກສາຫາລື ຫຼື ປະສານສົມທົບກັນລະຫວ່າງ ແຜນການທີ່ຊຳນານ ງານດ້ານດັ່ງກ່າວ ບວກກັບຄວາມຮູ້ຂອງຊາວກະສິກອນໃນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າຫັນ ໂດຍແມ່ນຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ທາງ ພື້ນທີ່ຕ່າງໆຂອງບ້ານ ເປັນ ຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງເປົ້າໝາຍໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ. ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕ້ອງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເຄື່ອງມືໃນການດຳເນີນການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ເພື່ອບັນຂໍ້ມູນໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ການກວດກາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນວ່າຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ມີຢູ່.

ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນສາມາດນຳ ໃຊ້ວິທີການດັ່ງກ່າວໄດ້ດ້ວຍໜ້າຂວີ. ທຳອິດຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງແຜນທີ່ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ລວບລວມອົບອຸ່ນຕາເອກະສານຕ່າງໆ ເພື່ອມານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກຳນົດ ແລະ ແຕ້ມແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກຳນົດທີ່ດິນດັ່ງກ່າວເປັນແຕ່ລະກອນແຍກກັນ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນຄວາມລະອຽດ ແລະ ສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າເປັນບ່ອນອີງ ໃນການວາງແຜນການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ.

4.2.1 ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍປະເພດທີ່ດິນທີ່ຈະຖືກນຳໃຊ້

ສຳລັບການສ້າງແຜນທີ່ແມ່ນຈະໄດ້ນຳໃຊ້ ການແບ່ງປັນປະເພດທີ່ດິນຕາມມາດຕະຖານທີ່ວາງໄວ້ ແລະ ລະຫັດສີຕ່າງໆຂອງມັນ (ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນນຳໃຊ້ລະຫັດສີ ຊຸດທີ 60) ເຊິ່ງຊຸດລະຫັດສີປະເພດທີ່ດິນນີ້ ແມ່ນໂຄງການ TABI ຜົນຜູ້ສ້າງແລະພັດທະນາຂໍ້ມູນ. ພ້ອມດຽວກັນບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການພັດທະນາຕ່າງໆ ຂອງລາວ ໄດ້ຕົກລົງນຳໃຊ້ລະບົບລະຫັດສີດັ່ງກ່າວເປັນມາດຕະຖານ ສຳລັບການຈຳແນກປະເພດ ທີ່ດິນໃນ ຂະບວນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ສັນຍາລັກເຄື່ອງໝາຍປະເພດທີ່ດິນ ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍເຮັດ ໃຫ້ເຮົາ ສາມາດຈຳແນກປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຫຼັກ (Cat) ແລະ ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຍ່ອຍໄດ້ (Sub_Cat). ສັນຍາລັກເຄື່ອງໝາຍປະເພດ ການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນ ມີຢູ່ສອງແບບຄື: ໜຶ່ງແມ່ນສຳລັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (CLUFC) ແລະ ອີກອັນໜຶ່ງແມ່ນສຳລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ ຫຼື ການ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ (FLUMZ). ສັນຍາລັກ ຫຼື ຊຸດເຄື່ອງໝາຍລະຫັດສີດິນ ແລະ ພາຍຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນມີໃນຢູ່ ແຜນ CD ທີ່ຄັດຕິດມາພ້ອມສະບັບນີ້.

ສຳລັບການດຳເນີນການກຳນົດປະເພດດິນຍ່ອຍເພື່ອສ້າງເປັນແຜນທີ່ ຈະຕ້ອງຄຳນຶງສະໜັບສະໜືວ່າການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບາງຕອນຈະບໍ່ສາ ມາດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນ ແຜນທີ່ໄດ້ໂດຍລະອຽດ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ບາງປະເພດຕອນດິນຍ່ອຍແມ່ນມີໜ້ອຍໜ້ອຍ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ ພ້ອມ ດຽວກັນພາບຖ່າຍດາວທຽມກຳບໍ່ເຫັນຊັດເຈນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດກຳນົດເຂົ້າໄປໃນແຜນໄດ້ລະອຽດຄົບຖ້ວນ. ພ້ອມດຽວກັນ ພິດອາຍຸ ສິ້ນ ບາງຊະນິດແມ່ນຈະມີການປ່ຽນແປງພື້ນທີ່ການປູກຢູ່ເລື້ອຍໆຈາກປີສູງປີ. ໃນກໍລະນີນີ້, ມັນຈະເປັນການດີ ຖ້າມີການກຳນົດ ປະເພດຕ່າງໆ ສາມາດເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈງ່າຍຫຼາຍຂຶ້ນ ຕົວຢ່າງ: ເຮົາຈະເລືອກໃຊ້ລະຫັດແມ່ສີຂອງປະເພດດິນຍ່ອຍເລື້ອຍ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີ ການກຳນົດ ເພີ່ມເຕີມຍ່ອຍໃດໆອີກ ສຳລັບການສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ຍາກສະແດງເຖິງພື້ນທີ່ໜ້ອຍໆ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກພືດບາງຊະນິດ.

ສຳລັບການສ້າງແຜນການນຳໃຊ້ດິນກະສິກຳ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ກວມເອົາພື້ນທີ່ການປູກພືດຫຼັກຕ່າງໆ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍ ທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເຊິ່ງພື້ນທີ່ການປູກພືດຫຼັກທີ່ຊາວບ້ານກຳນົດ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ທຳການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ ລວມທັງລາຍຮັບລວມ ທີ່ໄດ້ ຈາກການປູກພືດປະເພດໜຶ່ງ ລາຍລະອຽດແມ່ນໄດ້ລະບຸ ໄວ້ໃນຂໍ້ 4.1.

<p>ວິທີການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ປະສິດທິພາບ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມມັກຫຼາຍ</p>
<p>ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຫຼາຍ ຈາກໂຄງການພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຈາກພາກສ່ວນພາຍນອກ ເຊິ່ງມີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າຊ່ວຍ ແລະ ຊຸມຊົນກໍ່ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າ.</p> <p>ຖືກສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານ ການນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ໃນທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ທ່າແຮງຂອງບ້ານ ທີ່ມີຢູ່.</p> <p>ເປັນວິທີການທີ່ດີໃນການຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ເປັນການເຈົ້າເອງ.</p> <p>ຖືກນຳໃຊ້ເປັນຕົວກາງໃນການໄຕ່ງຕັ້ງຂໍ້ຂັດແຍ້ງດ້ານຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆ ແລະ ທັງເປັນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການວິເຄາະບັນຫາຮ່ວມກັນ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.</p>

ດິນລວມໝູ່ ຫຼື ດິນລວມຂອງບ້ານ ກໍ່ເປັນຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນອີກຢ່າງໜຶ່ງໃນຂະບວນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ເຊິ່ງທາງດ້ານກົດໝາຍມັນກໍ່ຍັງມີບັນ ຫາ ຫຼາຍປະການທີ່ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງກ່ຽວກັບທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບັນຫາດັ່ງກ່າວແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ລະບຸໃນຄູ່ມືສະບັບນີ້ ໂດຍ ລະອຽດ. ແຕ່ ທີ່ມາງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາຂໍ້ມູນ ດັ່ງກ່າວຈາກເອກະສານນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຈາກການເອກະສານສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວ.

ເນື່ອງຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນທີ່ມາງານ ຮ່ວມກັນຫຼາຍພາກສ່ວນ (ເບິ່ງຂໍ້ 1.3) ບວກກັບການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ 5 ປະເພດປະສົມປະສານກັນ ໃນຂະບວນນຳໃຊ້ ແຜນທີ່ແບບ

ມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນໄດ້ຜິດຕິ ແລະ ໄດ້ແຜ່ນທີ່ ທີ່ຂ້ອນຂ້າງມີຄວາມລະອຽດພໍສົມຄວນ ບັນທຶນແມ່ນ ແຜ່ນທີ່ການນຳໃຊ້ ທີ່ດີນໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນມີລາຍລະອຽດ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນລະບົບການປູກພືດກະສິກຳຫຼືກຢູ່ໃນແຜນທີ່ດັ່ງກ່າວນຳ. ພ້ອມດຽວກັນ ການສ້າງແຜນທີ່ດິນລວມໝູ່ ກໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປັນພິເສດ.

ຕາຕະລາງ 4 ຂັ້ນຕອນການສ້າງແຜນທີ່ຕ່າງໆຮ່ວມກັນ ໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມແລະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແບບສ່ວນຮ່ວມ

ການສ້າງແຜນທີ່ ພາຍໃຕ້ວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍແຍກ ກັນ ການແຍກ PLUP/PALM	ຄວາມກົມກຽວ ແລະ ການປະສົມປະສານກັນ ໃນການສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງສອງວຽກງານການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງທີມງານ PLUP/PALM
ກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ	ກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ
ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ໂດຍອີງຕາມປະເພດທີ່ດິນຫຼັກ (CatID Level)	ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ລະບົບການ ປູກພືດກະສິກຳ (Sub_CAT_ID level)
ການຈັດສັນທີ່ດິນ ຫຼື ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນ ຂະນາຄົດ (CatZ_ID level)	ການຈັດສັນທີ່ດິນ ຫຼື ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂະນາຄົດ (CatZ_ID level)
ການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ (Sub_CAT_ID level)	ການວາງແຜນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ (SubCatZ_ID level)
ການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ (SubCatZ_ID level)	ການສ້າງແຜນທີ່ ດິນລວມໝູ່
ແຜນທີ່ ດິນລວມໝູ່	

4.2.2 ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ

ເລື່ອນຳເນັ້ນການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມສຳລັບການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ມາຕາສ່ວນ 1:8,000 ຫາ 1:12,000 (ຂຶ້ນກັບຂະໜາດຂອງບ້ານ) ແລະ ຈະຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປັບແຕ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ຝັນ ຂໍ້ມູນ ຈາກພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວສາມາດຜັບກຳໄດ້ ຈາກ ກະຊວງ ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ.

ຮູບທີ 20 ການສົນທະນາ ໃນການແຕ້ມແຜນທີ່ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດແມ່ນ ແນໃສ່ໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດລະບຸຕຳແໜ່ງທີ່ດິນ ຫຼື ຈຸດທີ່ສົນໃຈຢູ່ຜົງແຜ່ນທີ່ ໄດ້ ຢ່າງງ່າຍດາຍ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຫຼາຍ. ນອກຈາກນີ້, ການໃຊ້ ແຜນໃສ ຫຼື ແຜນຢ່າງໃສມາຊ່ວຍໃນການ ແຕ້ມແຜນທີ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ສາມາດກຳນົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍຖືເອົາ ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ເປັນບ່ອນອີງໄດ້ ສະກວກຂຶ້ນ. ຫຼັງຈາກບັນທຶກທຸກຂໍ້ມູນລົງ ໃນແຜນໃສດັ່ງກ່າວແລ້ວ ເຮົາສາມາດສະເຫນ ຫຼື ຖ່າຍຮູບ ເພື່ອນຳເອົາໄປກຳນົດທີ່ຕັ້ງທາງ ພູມສາດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເປັນດິຈິຕອລ ຢູ່ໃນໄປ້

ແຫຼມ GIS ໄດ້ໃນພາຍຫຼັງ. ແຕ່ບາງຄັ້ງຄາວ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການ ໂດຍແຕ່ມໃສ່ແຜນທີ່ ໂຕໂປ ໂດຍກົງເລີຍ ເພາະວ່າແຕ່ມໃສ່ແຜນ
ຢາງໃສ ມັນບໍ່ແຈ້ງ ຫຼື ຕົກມີເງົາສະທ້ອນລົບກວນ ແລະ ບໍ່ເຫັນຈຸດອ້າງອີງໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ.

ເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງການຂໍ້ມູນພິມເຕີມ ຫຼື ມີຄໍາຖາມຂ້ອງໃຈກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ບໍ່ແຈ້ງ ຕ້ອງໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ ເຄື່ອງສາຍ LCD ແລະ
ນໍາໃຊ້ໂປແກຼມ GIS ເຂົ້າຊ່ວຍ ຈະເຮັດໃຫ້ເຫັນພາບໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນຂຶ້ນ.

ຖ້າຫາກບໍ່ສາມາດພິມອອກໃສ່ເຈ້ຍ A0 ໄດ້ຈະເຮັດແນວໃດ?
<p>ໃຫ້ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງພິມສີ ໃສ່ເຈ້ຍຂະໜາດ A3. ໃນໂປຣແກຣມ ລະບົບຂໍ້ມູນທາງດ້ານພູມສາດ (GIS) ໃຫ້ນໍາໃຊ້ການຕັ້ງຄ່າ sheet ແລະ ການພິມ ໃຫ້ເປັນເຈ້ຍ ຂະໜາດ A3 ໂດຍຮັກສາການຕັ້ງຄ່າ sheet ແຜນທີ່ ເປັນຂະໜາດ A0.</p> <p>ເມື່ອພິມແຜນທີ່ຂະໜາດ A0 ໃສ່ເຈ້ຍຂະໜາດ A3, ລະບົບ GIS ຈະພິມເຈ້ຍ A3 ອອກມາ 15 ໃບເພື່ອການພິມຄົບຕາມຂະໜາດ A0 ແລະ ຖືກຕາມມາດຕາ ສ່ວນທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້. ຫຼັງຈາກພິມແຜນທີ່ຮູບຖ່າຍແລ້ວ ໃຫ້ຕິດເຈ້ຍດັ່ງກ່າວຕໍ່ເຂົ້າຫັນຢ່າງລະມັດລະວັງ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ແຜນທີ່ຂະໜາດ A0.</p>

ການສ້າງແຜນທີ່ ໃນຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍນໍາໃຊ້ໂປຣແກຣມ GIS ແລະ LCD ສາຍໃສ່ຝາ ຫຼື ໜ້າຈໍ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນເບິ່ງ
ເພື່ອການປຶກສາຫາລື ພຽງວິທີດຽວແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ອາດຕົກຂໍ້ຜິດພາດຂຶ້ນໄດ້, ເນື່ອງຈາກສາມໝາດຜິດດັ່ງ ຕໍ່ໄປນີ້:

- A. ໃນເວລາ ຂະຫຍາຍ, ຫຼື ຫຍໍ້ແຜນທີ່, ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕົກຄວາມສັບສົນ ແລະ ຫຼົງທົດທາງ.
- B. ການສ້າງແຜນທີ່ ຈາກໂປແກຼມ GIS ໂດຍກົງເລີຍແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ຊໍານານງານໃນລະດັບສູງ
ຈຶ່ງສາມາດເຮັດໄດ້, ເຊິ່ງອົງການຕົວຈິງແລ້ວ ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງແມ່ນຍັງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຍາກ.
- C. ຖ້າຫາກບໍ່ສາມາດພິມແຜນທີ່ໂດຍນໍາໃຊ້ພາບຖ່າຍທີ່ພິມມາເພື່ອການປຶກສາຫາລືແລ້ວ, ວິທີການນໍາໃຊ້ GIS/LCD ເຂົ້າໃນການ
ແຕ່ມແຜນທີ່ ແມ່ນລະບົບການນໍາໃຊ້ຂອງບັນດາຊຸ່ງຊານ, ເຊິ່ງອາດຈະໝາຍເຊື່ອມສໍາລັບການແຕ່ມແຜນທີ່ສະເພາະ ບາງອັນທີ່ນັ້ນ.

ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນ:

- ແຜນທີ່ A0 ຫຼື ໂຕໂປຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານໂດຍຄາວຄາວ.
- ປົກຜົດສີ ສໍາລັບແຕ່ມໃສ່ແຜນທີ່
- ແຜນຢາງປລາສະຕິກໃສ່
- ເຄື່ອງສາຍໂປຣເຈັກເຕີ (LCD) ແລະ ແຜນສາຍ
- ເຂັ້ມໝູດ ແລະ ເຈ້ຍ

ສິ່ງທີ່ຄວນຄໍານຶງ ສໍາລັບການສ້າງແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ມີດັ່ງນີ້:

- ກະຊວງສະຖານທີ່ ສໍາລັບວາງແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ.
- ຖ້າມີໂຕຂະໜາດໃຫຍ່ ສາມາດວາງແຜນທີ່ຂະໜາດ A0 ໄດ້ຈະໝາຍເຊື່ອມຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດຍືນອ້ອມໄຕະທັງ 4 ດ້ານໄດ້.
- ປິ່ນແຜນທີ່ໃຫ້ຖືກທົດທາງ (ອາດຈະໃຊ້ເຂັ້ມທົດຊ່ວຍຖ້າຈໍາເປັນ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດອ້າງອີງພື້ນທີ່ຕັ້ງຕົວຈິງໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ.
- ຂະໜາດກຸ່ມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແມ່ນສູງສຸດ 10 ຄົນ ຖ້າຫາກຫຼາຍກວ່ານີ້ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບວ່າທຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມມີໂອກາດໃນການເບິ່ງແຜນທີ່
ແລະ ໃຫ້ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນໄດ້.

- ອະທິບາຍຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມ ການສ້າງແຜນທີ່ໂດຍລະອຽດ
- ໃຫ້ໂອກາດກຸ່ມທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ລະບຸລັກສະນະທົ່ວໄປກ່ຽວກັບແຜນທີ່ ຕົວຢ່າງ ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ, ຖະໜົນ, ສາຍນໍ້າ, ພູຜາ ແລະ ຊື່ຂອງຈຸດອໍ່າອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນ ແລ້ວໃຫ້ໝາຍຈຸດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃສ່ແຜນທີ່.
- ເລີ່ມຕົ້ນໂດຍການສຳນືກ Copy ເອົາຂອບເຂດແຜນທີ່ດິນກະສິກຳ ໃນຮູບແບບ ດິຈິຕອລ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກການແຕ້ມແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ.
- ຝຶມສັ້ນຍາລັກເຄື່ອງໝາຍປະເພດດິນ ອອກມາຜື້ອນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນອື່ນ
- ຄວນປຶກສາຫາລື ແລະ ຊື່ແຈງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈຈະແຈ້ງວ່າ ດິນກະສິກຳປະເພດໃດ ທີ່ຄວນຈະກຳນົດລົງໄປໃນແຜນທີ່ (ໂດຍອາດຈະອໍ່າອື່ນໆຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ຈາກການສຳພາດກຸ່ມການປູກຝັດກະສິກຳຫຼັກ).
- ຢາລືມປະເມີນພື້ນທີ່ການລ້ຽງສັດ
- ໃຫ້ກວມເອົາພື້ນທີ່ໄຮ່ ແລະ ພື້ນທີ່ປູກຝັດແບບເລື່ອນລອຍ
- ໃຫ້ກຳນົດລະອຽດລົງໃນແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ດິນສາທາລະນະ (ຈະຕ້ອງກຳນົດ ແລະ ແຍກເປັນຝາຍດິຈິຕອລຕ່າງໆ).

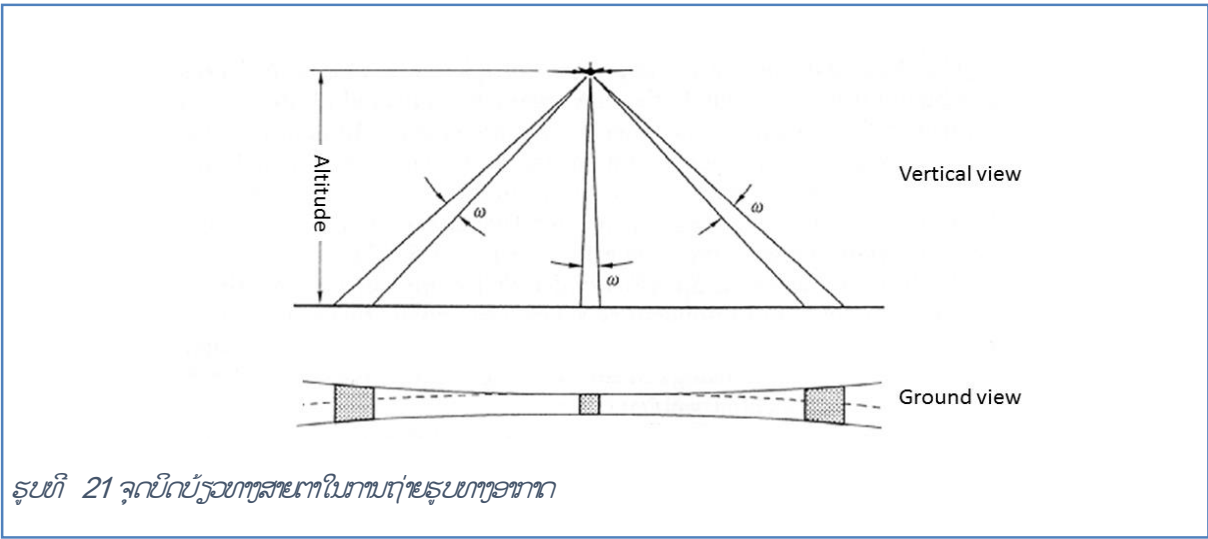
ການສ້າງ ສິ່ງອໍ່າອື່ນໆທາງດ້ານພູມສາດ ແລະ ຕອນດິນຕ່າງໆ (Polygon)

ຫຼັງຈາກທີ່ ດິນກະສິກຳໄດ້ຖືກຈັດແບ່ງປະເພດຕ່າງໆຢູ່ສົມບູນລົງໃນແຜນທີ່ແບບເຈ້ຍ ຫຼື ແຜນຢາງປລາສະຕິກແລ້ວ ຈະຕ້ອງເອົາຂໍ້ມູນຈຸດອໍ່າອື່ນໆທາງດ້ານພູມສາດຕ່າງໆ ແລະ ກຳນົດເຂົ້າໄປໃນ ໂປຼແກຼມ GIS ໃຫ້ເປັນແບບດິຈິຕອລ (georeferenced and digitized), ເຊິ່ງລາຍລະອຽດສາມາດດຳລົງຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

ໃຫ້ກວດສອບບ່າວ ເຄື່ອງໝາຍທີ່ສະແດງຈຸດພັກຢູ່ເທິງແຜນທີ່ ທີ່ຝຶມອອກມາຜື້ອນຳໃຊ້ຈະຕ້ອງສາມາດບິ່ງເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ. ຖ້າບໍ່ຊັດເຈນ, ໃຫ້ໝາຍເສັ້ນໃສ່ໃຫ້ລະອຽດຊັດເຈນໂດຍໝາຍ 4 ຫາ 6 ຈຸດໃສ່ແຜນທີ່ ຫຼື ແຜນຢາງປລາສະຕິກ.

ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ມີຄວາມແຈ້ງສູງ ຂະໜາດ A0 ຫຼື ແຜນຢາງປລາສະຕິກຂະໜາດ A0 ທີ່ໄດ້ແຕ້ມປະເພດທີ່ດິນໃສ່ແຜນທີ່ດັ່ງກ່າວລະອຽດແລ້ວ. ຖ້າຫາກດຳລົງການແຕ້ມແຜນທີ່ໃສ່ແຜນຢາງປລາສະຕິກ ແມ່ນໃຫ້ຖ່າຍຮູບໄວ້ສອງຄັ້ງ: ຖ່າຍຄັ້ງທີ ຫນຶ່ງຕອນແຜນຢາງປລາສະຕິກຍັງຢູ່ເທິງແຜນທີ່ຢູ່ພາບຖ່າຍຢູ່ ແລະ ຖ່າຍຄັ້ງທີສອງຫຼັງຈາກເອົາແຜນຢາງປລາສະຕິກອອກແລ້ວ ໂດຍຖ່າຍສະເພາະ ແຕ່ແຜນຢາງປລາສະຕິກໃສ່ພື້ນຫຼັງສີຂາວ.

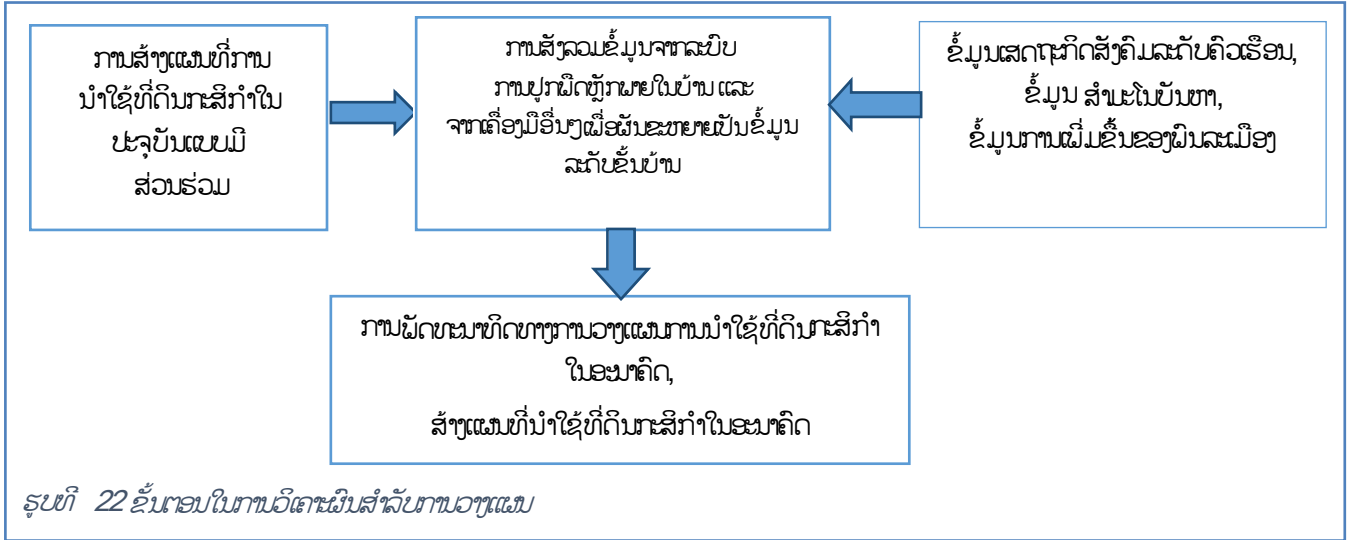
ຜື້ອໃຫ້ໄດ້ຮູບທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ການຖ່າຍຮູບຈະຕ້ອງຕັ້ງກ້ອງຢູ່ທາງກາງ ແລະ ຂະໜາດກັບແຜນທີ່ ທີ່ຈະຖ່າຍ ພະຍາຍາມ ຫຼື ກລັງແສງສະທ້ອນຈາກແສງແດດ ຫຼື ແສງຈາກກ້ອງ. ການອໍ່າອື່ນໆພື້ນທີ່ທາງພູມສາດແມ່ນສາມາດດຳລົງໂດຍນຳໃຊ້ ໂປຼແກຼມ GIS (Georeferencing) ຜື້ອໃຫ້ບັນລຸສອງຜື້ໝາຍຄື: ກ) ກຳນົດຈຸດອໍ່າອື່ນໆ ຫຼື ຕົວປະສານງານຂອງລະບົບການອໍ່າອື່ນໆທາງພູມສາດ ເຂົ້າໃນຮູບພາບ ແລະ ຂ) ເຕົ້າໄຂ ຈຸດປັດປ່ຽວທີ່ຕົກຂຶ້ນໃນເວລາຖ່າຍຮູບ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.

ຄືກັນກັບຜາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ຮູບຜາບຂອງແຜ່ນທີ່ຜາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ມີມອອກມາຈະເບິ່ງບົດບໍ່ຽວທາງສາຍຕາ ຜື່ອງຈາກວ່າ ຖືກຖ່າຍຈາກຈຸດໃຈກາງ (ກ້ອງຖ່າຍຮູບ). ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງກ້ອງຖ່າຍຮູບເຖິງຈຸດໃຈກາງ ເຊິ່ງຢູ່ຈຸດເລນກ້ອງຖ່າຍຮູບທາງແນວຕັ້ງແມ່ນ ນ້ອຍກວ່າ ຈຸດໄລຍະຫ່າງທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນເລນກ້ອງຕາມແນວຕັ້ງສາກ, ເຊິ່ງຢູ່ປາຍປ່ອນມາຈາກຮູບຜາບຈະໃຫຍ່ທີ່ສຸດ. ຜາບສະນັ້ນຈິ່ງຜິດພິການ ບົດບໍ່ຽວຂອງຮູບຮ່າງຂອງຮູບຜາບທີ່ຖ່າຍ ຫຼັງຈາກການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມສໍາເລັດ ແລະ ມີພຽງແຕ່ພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ກ້ອງເລນຕາມແນວ ຕັ້ງສາກເທົ່ານັ້ນທີ່ສະແດງຜາບຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ແຕ່ວ່າຖ້າອອກຫ່າງຈາກຈຸດໃຈກາງຂອງຜາບທີ່ຕັ້ງຢູ່ ຈຸດຜາບດັ່ງກ່າວຈະກວມເອົາພື້ນທີ່ ທີ່ໃຫຍ່ ກວ່າ.

5 ສະຫຼຸບຜົນ ແລະ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ

ໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດຈະຖືກຮວບຮວມເຂົ້າກັນ ແລະ ຖືກນຳສະເໜີ ຫຼື ອະທິບາຍຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານໃຫ້ເຂົ້າໃຈ, ຈະຮັດໄດ້ແນວນີ້ທາງທຶນງານຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈລະອຽດກ່ຽວກັບບັນດາຂໍ້ມູນທັງໝົດຂອງບ້ານ ແລະ ຈະຕ້ອງສາ ມາດນຳສະເໜີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນຫຼາກຫຼາຍກຳລະນີ ໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍປັບປຸງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ຫຼື ສາມາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຮູບທີ 22 ຂັ້ນຕອນໃນການວິເຄາະຜົນສຳລັບການວາງແຜນ

ຜົນຮັບປະກັນວ່າ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ສັງລວມ ແລະ ຜົນໃຫ້ເປັນຮູບແບບທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ສຳລັບການວາງແຜນ ແຜນຕ້ອງໄດ້ມີການກວດກາ ຄົ້ນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳນີ້ ແຜນໄດ້ລະບຸຈະແຈ້ງຢູ່ໃນກ່ອງເຄື່ອງມື (ບົດທີ 10).

5.1 ສັງລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບການປູກພືດ ແລະ ຈາກເຄື່ອງມືອື່ນໆ

ການດຳລົງການໃນຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນສາມາດຮັດຢູ່ໃນຫ້ອງການ, ຍ້ອນວ່າຕາຕາລາງທີ່ຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນໃນທີ່ນີ້ຈະຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ. ເຊິ່ງການດຳລົງງານໃນຂັ້ນຕອນນີ້ອາດຈະໃຊ້ເວລາປະມານໜຶ່ງມື້ຈຶ່ງສຳເລັດ, ພ້ອມດຽວກັນ ຈະຕ້ອງມີຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນທັງໝົດຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຄວາມຖືກຕ້ອງ. ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຕາຕາລາງວິເຄາະຜົນຈະຕ້ອງແລ້ວກ່ອນການສະຫຼຸບສັງລວມຂໍ້ມູນ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງຜັນຂະຫຍາຍເປັນຂໍ້ມູນເພື່ອໃຊ້ໃນຂັ້ນບ້ານ. ເມື່ອຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຂຶ້ນເປັນຂໍ້ມູນລະດັບຂັ້ນບ້ານແລ້ວ, ຜົນການວິເຄາະຈາກຕາຕາລາງໃດໜຶ່ງຈະຖືກຄຸ້ມກັບຜົນການວິເຄາະຈາກຕາຕາລາງອື່ນໆ. ຂັ້ນຕອນນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ດຳລົງການໃຫ້ສຳເລັດດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງທີ່ສຸດ, ຍ້ອນວ່າຖ້າໂຕເລກບາງໂຕບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ຄວາມຜິດພາດກໍ່ຈະຜິ່ມ ທະວີຄຸນຂຶ້ນຄືກັນ ແລະ ອາດຈະຮັດໃຫ້ຜົນການວິເຄາະມີຄວາມຜິດພາດສູງ ເຊິ່ງອາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ແຜນການທີ່ວາງອອກບໍ່ໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ສາມາດນຳໄປປະຕິບັດຕົວຈິງໄດ້.

5.1.1 ການຜັນຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນລະດັບຂັ້ນບ້ານ

ສຳລັບຂັ້ນຕອນນີ້, ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ກະກຽມຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ຈະນຳເອົາໄປໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນຕົວແທນ ຂອງລະດັບບ້ານ. ຊຶ່ງ ສາມາດເຮັດໄດ້ຄື: ຝົມຕາຕາລາງແຕ່ລະອັນເພື່ອໃຊ້ໃນການປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ ແລະ ສ້າງ Excel ອັນໃໝ່ ໂດຍໃສ່ຊື່ວ່າ: “upscaling to village level villagename.xls.” ກອບປຶ້ດຕາຕາລາງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດໃສ່ໃນຟາຍນີ້. ໃນເວລາກອບປຶ້ດຕາຕາລາງ Excel ຈະສະເໜີຕົວເລືອກໃນການວາງຟາຍຫຼາຍຕົວເລືອກ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ຈະຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງບາງປະຜົນດັ່ງນີ້:

- ສະຫຼຸບສັງລວມ ຕົວຊີ້ວັດ ຂອງການປູກພືດຫຼືກະສິກຳພາຍໃນບ້ານ

- ຂໍ້ມູນເສດຖະກິດສັງຄົມໃນລະດັບຄົວເຮືອນ
- ລາຍຮັບລວມຈາກການເອົາທີ່ດິນໃຫ້ຄົນອື່ນເຊົ່າ
- ສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃນປະຈຸບັນ
- ການປະເມີນການລ້ຽງສັດ

ການປະເມີນການປູກພືດຫຼັກ: ສໍາລັບພືດຫຼັກທຸກຊະນິດ ແລະ ລະບົບການປູກພືດຕ່າງໆ

ສໍາລັບການປຽບທຽບລະບົບການປູກພືດ, ໃຫ້ຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດຂອງພືດຫຼັກທີ່ໄດ້ມາຈາກການວິເຄາະລະບົບການປູກພືດ. ກອບປື້ຄໍາຂອງຕົວຊີ້ວັດຈາກລະບົບການປູກພືດທັງໝົດລົງໃນ excel ຊື່: “upscaling to village level village name.xlsx”

- ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເນື້ອທີ່ (ລາຄາ x ຄຸນນະພາບ ຜົນເຜົາ/ເຮັກຕາ (ກີບ)
- ຈໍານວນວັນງານ ທີ່ທໍາການຜະລິດຕໍ່ເຮັກຕາ (ຕົວເລກ)
- ລາຍຮັບລວມຕໍ່ວັນງານ (ລາຄາ x ປະລິມານຜົນເຜົາ/ຈໍານວນວັນງານ (ກີບ)

ຕາຕະລາງ 5 ຕົວຢ່າງ ການສະຫຼຸບສັງລວມ ຕົວຊີ້ວັດ ຂອງການປູກພືດກະສິກໍາຫຼັກ

	ນາແຊງທີ່ໃຫ້ ຜົນເຜົາ 2 ຄັ້ງ	ອ້ອຍ	ຢາງມາລາ	ເຂົ້າປີ	ມັນຕົ້ນ
ລາຍຮັບລວມ/ເຮັກຕາ (ກີບ/ເຮັກຕາ)	24,000,000	21,000,000	12,000,000	12,400,000	11,500,000
ມື້ຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ/ ເຮັກຕາ (ມື້ທີ່ເຮັດວຽກ/ເຮັກຕາ)	127	110	225	60	97
ລາຍຮັບລວມ/ວັນງານ (ກີບ/ມື້)	188,976	190,909	53,333	206,667	118,557

ສໍານະໃນຂໍ້ມູນລະດັບຄົວເຮືອນ

ຈາກຖານຂໍ້ມູນເສດຖະກິດສັງຄົມໃນລະດັບຄົວເຮືອນ, ເລືອກຕາຕະລາງ: “Family structure and labor” ແລະ ກອບປື້ຕາຕະລາງ: ຈໍານວນແຮງງານຕົ້ນຕໍ ຂອງຄອບຄົວ ໂດຍອີງຕາມແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍ.

ຕາຕະລາງ 6 ແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼັກຂອງຄອບຄົວ

ແຫຼ່ງລາຍຮັບ	ຈໍານວນຄອບຄົວ	ເປີເຊັນຂອງຄອບຄົວ	ຈໍານວນແຮງງານສະເລ່ຍ
ການປູກພືດ	60.0	100.0	3.9
ສັດລ້ຽງ	0.0	0.0	0.0
ເຮັດທຸລະກິດ	0.0	0.0	0.0
ເຜີ້ມກຸງລັດ	0.0	0.0	0.0
ຮັບຈ້າງ	0.0	0.0	0.0
ອື່ນໆ	0.0	0.0	0.0

ເມື່ອຄິດໄລ່ແຮງງານທີ່ຕ້ອງການໃນການທຳການຜະລິດກະສິກຳພາຍໃນບ້ານ, ໃຫ້ຄຸນຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດທີ່ມີລາຍຮັບຫຼັກ ຈາກການກະສິກຳ ກັບຈຳນວນແຮງງານສະເລ່ຍທີ່ມີຕໍ່ 1 ຄອບຄົວ. ຈາກນັ້ນຄຸນກັບຈຳນວນວັນງານທັງໝົດທີ່ຕ້ອງການໃນການທຳການຜະລິດ ຕໍ່ປີ, ໂດຍກຳນົດເອົາ 20 ວັນງານຕໍ່ເດືອນ ແລະ 12 ເດືອນຕໍ່ປີ. ຈຳນວນວັນງານທີ່ຕ້ອງການໃນທຳການຜະລິດຕໍ່ເດືອນອາດຖືກປັບປ່ຽນຕາມ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຊາວບ້ານ, ຖ້າຈຳເປັນ.

ແຮງງານຕົ້ນຕໍຂອງບ້ານສຳລັບການປູກພືດ= ຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ມີລາຍຮັບຫຼັກມາຈາກການປູກພືດ (x) ຄຸນໃຫ້
 ຈຳນວນແຮງງານສະເລ່ຍຂອງຄອບຄົວທີ່ມີລາຍຮັບຫຼັກມາຈາກການປູກພືດ (x) ຄຸນໃຫ້ 20 (x) ຄຸນໃຫ້ 12

$$\text{ແຮງງານທີ່ໃຊ້ທຳການຜະລິດພາຍໃນບ້ານ} = 60 \text{ ຄອບຄົວ} * 3.9 \frac{\text{ແຮງງານ}}{\text{ຄອບຄົວ}} * 20 \frac{\text{ມື້}}{\text{ເດືອນ}} * 12 \frac{\text{ເດືອນ}}{\text{ປີ}} = 56,160 \frac{\text{ວັນງານ}}{\text{ປີ}}$$

ຕາຕະລາງ 7 ຂະໜາດ ແລະ ລາຍຮັບສະເລ່ຍຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ

	ດິນສວນ	ດິນນາ	ດິນປູກພືດສາກຖະກິດ
ເນື້ອທີ່ລວມເປັນ ຮາ	4	19	13
ຄ່າເຊົ່າ (ກີບ/ຮາ/ປີ) (ຕົວເລກສະເລ່ຍ)	9,000,000	4,000,000	6,000,000

ໄລຍະເວລາ ຈາກການໃຫ້ເຊົ່າດິນ

ເມື່ອຢ່າຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຊົ່າດິນ, ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າໄດ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ສັນຍາເຊົ່າດິນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ໄດ້ລວມເອົາການຝຶນຝູ້ທີ່ດິນຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດການໃຫ້ເຊົ່າ. ປົກກະຕິແລ້ວຜູ້ເຊົ່າດິນຈະນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ແຕກຕ່າງຈາກທີ່ມັນເຄີຍເປັນ. ເປັນເລື່ອງທຳມະດາທີ່ພວກເຂົາຈະກະກຽມທີ່ດິນເພື່ອໃຫ້ໝາະສົມກັບການຜະລິດຕັ້ງ ແຕ່ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ປົວແປງທີ່ດິນຄືນໃໝ່ຫຼັງຈາກທີ່ສິ້ນສຸດໄລຍະເຊົ່າ. ເຊິ່ງໃນຫຼາຍກໍລະນີແມ່ນບໍ່ໄດ້ລະບຸ ໄວ້ໃນສັນຍາເຊົ່າເຊິ່ງດັ່ງນັ້ນເຈົ້າຂອງດິນຈະຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນຝຶນຝູ້.

ຕົວຢ່າງ: ການນຳໃຊ້ດິນນາເພື່ອປູກກ້ວຍເປັນສິນຄ້າ. ຮ່ອງຊົນລະປະທານ ແລະ ຄັນນາ ໄດ້ຖືກດູດໄຖຈົນຮາບພຽງ. ຍ້ອນວ່າ ຕົ້ນກ້ວຍບໍ່ສາມາດທົນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳຂັງໄດ້, ຄອງໝືອງໃຫ້ບໍ່ສາມາດກັກເກັບນ້ຳເພື່ອໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ມີການໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ ໃນປະລິມານສູງໃນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດສານເຄມີຕົກຄ້າງໃນດິນເປັນເວລາຍາວນານ. ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຮັດນາໄດ້ອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ເຈົ້າຂອງນາຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງຄັນນາຄືນໃໝ່, ຊຸດຄອງໝືອງຄືນໃໝ່ ແລະ ສ້າງຮ່ອງນ້ຳຄືນໃໝ່. ຍ້ອນວ່າມີສານເຄມີປົນເປື້ອນໃນລະດັບສູງຈົນ ບໍ່ສາມາດຜະລິດສະບຽງອາຫານໄດ້ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດໄລຍະເຊົ່າ, ຊາວບ້ານຈຶ່ງໄດ້ຮັບການແນະນຳຈາກພາກລັດໃຫ້ຢຸດເຊົ່າທຳການຜະລິດຈົນກວ່າລະ ດັບສານເຄມີຕົກຄ້າງຈະຫຼຸດລົງຈົນຮອດລະດັບປົກກະຕິ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ດິນມີສະພາບເຊື່ອມຄຸນນະພາບຍ້ອນການໃຫ້ເຊົ່າ, ຍ້ອນວ່າມີການດູດ ເອົາສານອາຫານໄປຈົນໝົດ, ອິນຊີວັດທຸກຊະນິດມີຢູ່ໃນດິນເຊື່ອມສະຫຼາຍ ແລະ ຄ່າ pH ຫຼຸດລົງ. ປົກກະຕິແລ້ວ, ຜູ້ເຊົ່າທີ່ດິນຈະບໍ່ມີມາດຕະການຝຶນ ຝູ້ດິນ. ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງເສຍເງິນລົງທຶນຝຶນຝູ້ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດສັນຍາສຳປະທານ.

ການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ ປັນອິກທາງໜຶ່ງເພື່ອທົດແທນການປູກພືດ

ສໍາລັບການວາງແຜນໃນຂັ້ນບ້ານ, ການໃຫ້ເຊົ່າດິນອາດມີຄວາມຈໍາເປັນ ໃນກໍລະນີທີ່ຈໍານວນແຮງງານທີ່ມີພາຍໃນບ້ານບໍ່ພຽງພໍກັບການທໍາການ ຜະລິດພາຍໃນບ້ານ ຫຼື ຖ້າການໃຫ້ເຊົ່າດິນມີກໍາໄລຫຼາຍກວ່າການທໍາການຜະລິດ. ເພື່ອປຽບທຽບລາຍຮັບຈາກການໃຫ້ເຊົ່າດິນກັບການ ຜະລິດ ກະສິກໍາ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ປະເມີນຄ່າເຊົ່າສະເລ່ຍຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ ແລະ ປຽບທຽບກັບລາຍຮັບຈາກການຜະລິດກະສິກໍາ. ເຊິ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ ຝຶກຈຳນວນຄ່າເຊົ່າດິນທີ່ໄດ້ຮັບແມ່ນລາຍຮັບສຸດທິ ໝາຍຄວາມວ່າເປັນກໍາໄລທັງໝົດ, ຍ້ອນວ່າການປ່ອຍໃຫ້ເຊົ່າດິນແມ່ນບໍ່ມີຕົ້ນທຶນ ໃນ ການຜະລິດ. ແຕ່ບາງເທື່ອກໍ່ອາດຈະມີຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ເຊົ່າດິນຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດໄລຍະເຊົ່າດິນ ປັນຕົ້ນແມ່ນການຟື້ນຟູທີ່ດິນເພື່ອຈະ ດໍາເນີນການຜະລິດອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ແຕ່ສໍາລັບການຜະລິດກະສິກໍາແມ່ນມີຕົ້ນທຶນຕ່າງໆ (ຕົວຢ່າງ: ຄ່າແນວພັນພືດ, ຄ່າປຸຍ, ຄ່າປ່ອງກັນຜົນລະປູກ ແລະ ຄ່າແຮງງານ). ໃນປັດຈຸບັນນີ້ແມ່ນນໍາສະເໜີສະເພາະແຕ່ລາຍຮັບລວມ ຈາກການກະສິກໍາທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ທັກ ຕົ້ນທຶນອອກ ເທົ່ານັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນອາດມີຄວາມໝັ້ນໃຈຫຼາຍກວ່າການປູກພືດເອງ ຖ້າຄ່າເຊົ່າທີ່ດິນໃກ້ຄຽງກັບລາຍຮັບ ຈາກການປູກພືດ.

ລາຍຮັບຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ (ຖ້າຫາກມີການໃຫ້ເຊົ່າດິນ)

ເພື່ອປະເມີນຄ່າເຊົ່າດິນສະເລ່ຍຕໍ່ເຮັກຕາ, ທີມງານທີ່ຍັງບໍ່ຄຸ້ນຄົບກັບການຄິດໄລ່ ແລະ ການສ້າງສູດຄິດໄລ່ໃນ Excel ຈະຕ້ອງໄດ້ ເລືອກຄ່າເຊົ່າສະເລ່ຍຕໍ່ປີ ສໍາລັບພືດທີ່ນິຍົມປູກຫຼາຍທີ່ສຸດ. ໃນຕາຕະລາງ 6 ພື້ນທີ່ນີ້.

ສໍາລັບທີມງານທີ່ຄຸ້ນຄົບກັບ Excel ແລ້ວ, ກໍ່ສາມາດຄິດໄລ່ຄ່າເຊົ່າສະເລ່ຍຕົວຈິງໄດ້ໂດຍນໍາໃຊ້ວິທີການຄິດໄລ່ຄ່າສະເລ່ຍ. ເຊິ່ງ ການຄິດໄລ່ຄ່າເຊົ່າສະເລ່ຍເຮັກຕາ ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ສໍາລັບພືດແຕ່ລະຊະນິດ. ການຄິດໄລ່ຄ່າສະເລ່ຍ ຈະຕ້ອງໄດ້ຄໍານຶງ ເຖິງໜ້ອຍທີ່ດິນທີ່ໃຊ້ປູກພືດ ແລະ ຄ່າເຊົ່າພື້ນທີ່ ສໍາລັບປູກພືດແຕ່ລະຊະນິດແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ເຊິ່ງມີວິທີຄິດໄລ່ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.

$$\text{ຄ່າເຊົ່າທີ່ດິນກະສິກໍາສະເລ່ຍ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \frac{(\text{ຄ່າເຊົ່າ(ດິນສວນ)}[LAK] * \text{ຂະໜາດ(ດິນສວນ)}[ha] + \text{ຄ່າເຊົ່າ(ນາ)} * \text{ຂະໜາດ(ດິນນາ)}[ha] + \text{ຄ່າເຊົ່າ(ພື້ນທີ່ປູກພືດເສດຖະກິດ)} * \text{ຂະໜາດ(ພື້ນທີ່ປູກພືດເສດຖະກິດ)}[ha] + \text{ຄ່າເຊົ່າ(ພື້ນທີ່ປູກໄມ້)} * \text{ຂະໜາດ(ພື້ນທີ່ປູກໄມ້)} [ha])}{(\text{ຂະໜາດ(ດິນສວນ)} [ha] + \text{ຂະໜາດ(ກິນນາ)} [ha] + \text{ຂະໜາດ(ພື້ນທີ່ປູກພືດເສດຖະກິດ)} [ha] + \text{ຂະໜາດ(ພື້ນທີ່ປູກໄມ້)} [ha])}$$

ຕົວຢ່າງວິທີຄິດໄລ່ມີຄື:

ມູນຄ່າເຊົ່າດິນກະສິກໍາສະເລ່ຍ (ກີບ/ເຮັກຕາ) =

$$\text{ຄ່າເຊົ່າທີ່ດິນກະສິກໍາສະເລ່ຍ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right] = \frac{4 * 9,000,000 + 19 * 4,000,000 + 13 * 6,000,000 + 0 * 0}{4 + 19 + 13 + 0}$$

$$= 5,277,777 \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ເຮັກຕາ}} \right]$$

ການນໍາໃຊ້ດິນກະສິກໍາໃນປະຈຸບັນ

ໃນເວລາການສ້າງແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບ Sub cat level, polygous ຊຶ່ງຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນ ໂປຣແກຣມ GIS ແລະຈະມີການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ຂອງດິນແຕ່ລະຕອນ 4,2 ໃນຕາຕະລາງ 8 ສະແດງຜົນຂອງການສ້າງແຜນທີ່ດິນກະສິກໍາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ກອບປື້ໃສ່ excel sheet ດຽວກັນ ທີ່ໄດ້ສະຫຼຸບຂໍ້ມູນລາຍຮັບຈາກພຶດຕິກຳໄວ້ແລ້ວ.

ຕາຕະລາງ 8 ເນື້ອທີ່ທີ່ນໍາໃຊ້ປູກພຶດຕິກຳໃນປະຈຸບັນ

ຊຸມິດພຶດຕິກຳ	ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)
ນາແຊງທີ່ໃຫ້ຜົນເຜລິດ 2 ຄັ້ງ	10
ອ້ອຍ	80
ຢາງພາລາ	105
ເຂົ້ານາປີ (ນານໍ້າຝົນ)	35
ມັນຕົ້ນ	120
ລວມທັງໝົດ	350

ລາຍຮັບຂອງບ້ານ ແລະ ການຄິດໄລ່ແຮງງານ

ການຂະຫຍາຍອັດຕາສ່ວນລາຍຮັບ ແລະ ການນໍາໃຊ້ແຮງງານຕໍ່ເຮັກຕາ ແມ່ນຄິດໄລ່ໄດ້ໂດຍການຄູນຕົວຊີ້ວັດທີ່ສະຫຼຸບໄວ້ໃນ ຕາຕະລາງ 7 ກັບເນື້ອທີ່ຂອງພຶດຕິກຳແຕ່ລະຊຸມິດພາຍໃນບ້ານທີ່ໄດ້ຈາກຕາຕະລາງ 8. ວິທີນີ້, ຜົນການວິເຄາະຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງລາຍຮັບລວມ ແລະ ຈໍານວນວັນງານທັງໝົດທີ່ຕ້ອງການ ພາຍໃນບ້ານ ສະນັ້ນຈຶ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງ ໄດ້ສ້າງຕາຕະລາງ 9 ຂຶ້ນມາ.

ລາຍຮັບໃນຂັ້ນບ້ານ (ພຶດx) = ລາຍຮັບເຮັກຕາປີ (ພຶດx) * ເຮັກຕາ (ພຶດx) ພື້ນທີ່ປູກໃນປະຈຸບັນ

ແຮງງານທີ່ໃຊ້ໃນຂັ້ນບ້ານ (ພຶດx) = ຈໍານວນວັນງານຕໍ່ເຮັກຕາ (ພຶດx) * ເຮັກຕາ (ພຶດx) ໃນພື້ນທີ່ປູກໃນປະຈຸບັນ

ເມື່ອມີການສ້າງຕາຕະລາງ 9 ຂຶ້ນໃນ Excel, ແລ້ວ ຈະຕ້ອງໄດ້ກອບປື້ໜ້າຕັ້ງກ່າວ. ຝາະວ່າຈະຮັດໃຫ້ເຮົາສາມາດສ້າງແຜນການບາງອັນທີ່ຈໍາລອງສະພາບການທໍາການເຜລິດ ຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້.

ຕາຕະລາງ 9 ລາຍຮັບຂອງບ້ານ ແລະ ແຮງງານ

ຊຸມິດພຶດຕິກຳ	ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບຂອງບ້ານ ຕື່ມ] ຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ	ແຮງງານທີ່ໃຊ້ໃນບ້ານ [ມື້ທີ່ອອກແຮງງານ] ໃນພື້ນທີ່ ດິນທີ່ນໍາໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ
ນາແຊງທີ່ໃຫ້ຜົນເຜລິດ 2 ຄັ້ງ	10	240,000,000	1,270
ອ້ອຍ	80	1,680,000,000	8,800
ຢາງພາລາ	105	1,260,000,000	23,625
ເຂົ້ານາປີ	35	434,000,000	2,100
ມັນຕົ້ນ	120	1,380,000,000	11,640
ລວມທັງໝົດ	350	4,994,000,000	47,435

5.1.2 ການປະເມີນຜົນທີ່ລ້ຽງສັດ

ການສົມທຽບຜົນໄດ້ຮັບຈາກການລ້ຽງສັດ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປູກພືດຫຼັກ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການກຳນົດເຂດລ້ຽງສັດ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນບ້ານທີ່ບໍ່ມີຜົນທີ່ລ້ຽງສັດລຽງພໍ ຫຼື ບ້ານທີ່ມີສັດລ້ຽງຜັນຈຳນວນຫຼາຍ. ການກຳນົດຜົນທີ່ລ້ຽງສັດຢ່າງຈະແຈ້ງຈະຊ່ວຍປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ອີກດ້ວຍ ພ້ອມທັງຜັນການແຕ່ງໄຂຂໍ້ຄັດແຍງ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນໄດ້ຮັບຈາກສັດລ້ຽງ.

ວິທີການທີ່ນຳສະໜັບໃນຄູ່ມືນີ້ແມ່ນໄດ້ມີການທົດລອງລຽບລ້ອມແລ້ວ ຕົວເລກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕົວເລກທີ່ໄດ້ຈາກການກະແຈງໂດຍ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຈາກຊາວບ້ານ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດ ຈະຜັນບ່ອນອື່ນໃນການກຳນົດຜົນທີ່ທີ່ລ້ຽງສັດໃນການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບ້ານໃດຫາກມີສັດລ້ຽງໜ້ອຍຫຼືບໍ່ມີສັດລ້ຽງເລື້ອງມີນ້ອຍຈະບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນນຳໃຊ້ທັງໝົດຂຶ້ນຢູ່ກັບການຕັດສິນໃຈຂອງທີມງານຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

5.1.2.1 ທີ່ຫຍ່າທຳມະຊາດ ແລະ ການປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຄວາມອາດສາມາດໃນການໃຫ້ອາຫານສັດຂອງທີ່ດິນແມ່ນຄິດໄລ່ຈາກທີ່ດິນຫຼາຍປະເພດ ເຊັ່ນ: ຜົນທີ່ທີ່ກຳນົດລ້ຽງສັດໂດຍສະເພາະ,

ຮູບທີ 23 ທີ່ຫຍ່າລ້ຽງສັດ

ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນຜົນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ.

ຕາຕະລາງ 10 ການປະເມີນປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ສຳລັບຜົນທີ່ຫຍ່າລ້ຽງສັດ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ປະເພດດິນ	ເນື້ອທີ່ ຮຕາ	ຈຳນວນເດືອນທີ່ສັດກິນຫຍ່າໄດ້	ຜົນເຊັນການນຳໃຊ້	ຈຳນວນພັນທີ່ທີ່ນຳໃຊ້ຕົວຈິງ
ດິນປູກຮູ້າລ້ຽງສັດ	137	12	1.00	137
ດິນປ່າຫຼົ່ງ	66	2	0.17	11
ດິນນາ	81	2	0.17	13.5
ດິນສວນຕ່າງໆ	34	2	0.17	5.7
ປ່າ	500	3	0.25	125
ລວມ	818			292.2

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເນື້ອທີ່ຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດແລ້ວ ໃຫ້ຖາມຊາວບ້ານເຖິງຈຳນວນເດືອນທີ່ສັດສາມາດເຂົ້າໄປກິນຫຍ້າໄດ້ຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດ. ຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຕົວຢ່າງວິທີການຄິດໄລ່ຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ເນື້ອທີ່ຂອງປ່າໝ້າ ແມ່ນ 66 ຮຕາ ແລະ ຈຳນວນເດືອນ ທີ່ສັດສາມາດເຂົ້າໄປກິນຫຍ້າໄດ້ແມ່ນ 2 ເດືອນຕໍ່ປີ. ສະນັ້ນວິທີການຄິດໄລ່ຄວາມອາດສາມາດໃນການໃຫ້ອາຫານສັດຂອງດິນປະເພດນີ້ແມ່ນ $(2/12= 0.17)$. ຫຼັງຈາກນັ້ນເອົາຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບໄປຄູນໃຫ້ກັບຈຳນວນເນື້ອທີ່ຂອງດິນປະເພດນັ້ນທັງໝົດ.

5.1.2.2 ມາດຖານ ຄວາມສາມາດໃນສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່

ເນື່ອງຈາກຄວາມອາດສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ກັບສັດລ້ຽງຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນສະນັ້ນເພື່ອປັບປຸງການຈຳແນກດິນແຕ່ລະປະເພດ ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດພື້ນທີ່ປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດສາມາດສະໜອງອາຫານສັດໄດ້ 1 ແລະໃນການສອບຖາມຂໍ້ມູນຈາກຊາວບ້ານເຮົາກໍ່ຖາມເຖິງດິນປະເພດອື່ນໆວ່າຕ້ອງການພື້ນທີ່ຫຼາຍສ່ຳໃດໃນການລ້ຽງສັດຈຳນວນດຽວກັນ.

ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ປ່າອາດຈະສະໜອງອາຫານໃຫ້ກັບສັດໄດ້ໜ້ອຍກວ່າເຂດປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ ສະນັ້ນເຮົາສາມາດກະຕືລືລົ້ນໄດ້ວ່າຕ້ອງການເນື້ອທີ່ປ່າຫຼາຍສ່ຳໃດເພື່ອທີ່ຈະສາມາດສະໜອງອາຫານໃຫ້ໃນປະລິມານດຽວກັນກັບດິນປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ, ຕົວຢ່າງເນື້ອທີ່ປ່າ 2 ha ສາມາດສະໜອງອາຫານເທົ່າກັບ 1 ha ຂອງດິນປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ. ສະນັ້ນຄວາມອາດສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານສັດຂອງປ່າແມ່ນແມ່ນ $1/2$ ຂອງດິນປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ ຫຼືເທົ່າກັບ 50%.

ຕາຕະລາງ 11 ການປະເມີນແບບສ່ວນຮ່ວມ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່

ປະເພດທີ່ດິນ	ເນື້ອທີ່ ຮຕາ	ຈຳນວນ ເດືອນທີ່ ສາມາດນຳໃຊ້ ໄດ້ຕໍ່ປີ	ປັດໃຈໃນການນຳ ໃຊ້	ປັດໃຈຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້	ຄວາມອາດສາ ມາດໃນການສະ ໜອງອາຫານສັດ	ພື້ນທີ່ທັງໝົດທີ່ ສາມາດນຳໃຊ້ ໄດ້ຕົວຈິງ
ທີ່ກູ້ຫຍ້າພື້ນທີ່ປູກ ຫຍ້າລ້ຽງສັດ	137	12	1.00	137	100%	137
ດິນປ່າໝ້າ	66	2	0.17	11	70%	7.7
ດິນນາທີ່ຕັ້ງບ່າງວ ເຂົ້າແລ້ວ	84	2	0.17	13.5	60%	8.1
ເສດຖີດຈາກການ ປູກປູກສາລີ	36	2	0.17	5.7	60%	3.4
ປ່າໄມ້	500	3	0.25	125	50%	62.5
ລວມ	823			292.2		218.7

ຄວາມອາດສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານສັດສາມາດໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄິດໄລ່ໄດ້ວ່າຕ້ອງການພື້ນທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດຫຼາຍປານໃດເພື່ອຮອງ ຮັບປະລິມານສັດລ້ຽງທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະອານາຄົດ. ຕົວຢ່າງຈາກຕາຕະລາງ 11, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າສາມາດປ່ຽນພື້ນທີ່ປ່າໄປປັນເຂດລ້ຽງສັດ ໄດ້ຈຳນວນ 62.5.

ເນື່ອງຈາກວ່າຂໍ້ມູນທັງໝົດແມ່ນຄິດໄລ່ໃນໄມໂຄຊອຟເອັກເຊວ ສະນັ້ນມັນຈຶ່ງປັນຜົນດີໃນການປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ເຮົາສາມາດ ທົດລອງວາງແຜນໃນຫຼາກຫຼາຍກຳລະນີໄດ້ເພື່ອຈະຮັບຮູ້ໄດ້ວ່າກຳລະນີໃດຈະສົ່ງຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ເພື່ອທີ່ຈະນຳເປັນຂັ້ນຕອນ ນີ້ໄດ້ຕ້ອງ

ໄດ້ມີການສົມທຽບກັບຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປຸກຝືດຫຼັກຂອງບ້ານດ້ວຍເນື່ອງຈາກຈຳນວນງົວແລະຄວາຍມີຈຳນວນບໍ່ເທົ່າຫັນ ສະນັ້ນຕ້ອງມີການຄິດໄລ່ຄ່າສະໄໝຂອງສັດທັງສອງ.

ຕາຕະລາງ 12 ວິທີການການປະເມີນຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງຜູ້ທີ່

ປະເພດທີ່ດິນ	ເນື້ອທີ່ ຮາ	ຈຳນວນເດືອນທີ່ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຕໍ່ປີ	ປັດໃຈໃນການນຳໃຊ້	ປັດໃຈຂອງຜູ້ທີ່ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້	ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການສະໜອງອາ ຫານສັດ	ຜູ້ທີ່ທັງໝົດທີ່ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຕົວຈິງ
ເຂດລ້ຽງສັດ, ປ່າເລົ່າ, ປ່າ ງຽງ	ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກ ການແກ້ມ ແຜນທີ່ໂດຍ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ຂອງຊາວບ້ານ	ຖາມຈາກຊາວບ້ານ ວ່າຈຳນວນເດືອນ ທີ່ສັດສາມາດເຂົ້າ ໄປກິນຫຍ້າໄດ້	ຫານຈຳນວນເດືອນ ທີ່ສັດສາມາດເຂົ້າໄປ ກິນຫຍ້າໃຫ້ກັບ ຈຳນວນເດືອນທັງ ໝົດ (12) ໃນ 1 ປີ	ຄູນຈຳນວນເນື້ອທີ່ ທີ່ໄດ້ຈາກຖ້ານທີ່ ສອງກັບຄ່າຂອງ ການນຳໃຊ້ໃນຖ້ານ ທີ່ 4	ຖາມຊາວບ້ານກ່ອນ ວ່າ % ຄວາມອາດ ສາມາດໃນການໃຫ້ ອາຫານສັດຂອງຜູ້ທີ່ ທີ່ດັ່ງກ່າວ	ຄູນຜູ້ທີ່ທັງໝົດທີ່ ນຳໃຊ້ໃນຖ້ານທີ່ 5 ກັບຈຳນວນ ເປີເຊັນທີ່ໄດ້ຈາກ ຖ້ານທີ່ 6
ຕົວຢ່າງ: ດິນ ລ້ຽງສັດ	137	12	12/12 = 1	137 * 1 = 137	100%	100 % * 137 = 137
ຕົວຢ່າງ: ປ່າເລາ	66	2	2/12 = 0.17	66 * 0.17 = 11	70%	11 * 70% = 7.7

5.1.2.3 ການຄາດຄະເນເນື້ອທີ່ເຂດລ້ຽງສັດທີ່ສາມາດສະໜອງອາຫານສັດໄດ້

ກ່ອນອື່ນຕ້ອງມີຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປະເມີນຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານສັດ ຂອງດິນແກ່ລະປະເພດໄວ້ໃນມື (ຕາຕະລາງ 11), ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປຈຶ່ງຄິດໄລ່ ຄວາມໜ້າເໝັນຂອງພືດອາຫານສັດ ແລະ ລາຍຮັບລວມ ຕໍ່ເຮັກຕາ ຂອງຜູ້ທີ່ລ້ຽງສັດນັ້ນ.

ສໍາລັບການຄິດໄລ່ນີ້, ພວກເຮົາຕ້ອງຮູ້ຈຳນວນສັດຂອງບ້ານທີ່ໄດ້ຈາກການຕັບກຳຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນຂອງບ້ານ. ເພື່ອໃຫ້ງ່າຍໃນການຄິດໄລ່, ພວກເຮົາຈະຖືວ່າ ຄວາຍ ແລະ ງົວ ມີຄວາມຕ້ອງການປະລິມານອາຫານໜ້າໆກັນ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງການຜູ້ທີ່ລ້ຽງສັດເທົ່າຫັນ.

ຕໍ່ບ້ານໃດ ຫາກມີຈຳນວນຄວາຍ ແລະ ງົວ ບໍ່ເທົ່າຫັນ, ຈຳນວນຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ ອັດຕາສ່ວນສັດທີ່ຈະປ່ອຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ ຕາມອັດຕາສ່ວນ ຂອງການນຳໃຊ້ດິນ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງລະອຽດ.

ອັດຕາສ່ວນຂອງການນຳໃຊ້ດິນ ທີ່ຕ້ອງການໃນການລ້ຽງ ຄວາຍ ຫຼື ງົວ ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຂອງງົວ} = \frac{\text{ຈຳນວນງົວ}}{\text{ຈຳນວນງົວ} + \text{ຈຳນວນຄວາຍ}}$$

ຕົວຢ່າງ: ບ້ານໜຶ່ງ ມີງົວ 400 ໂຕ ແລະ ຄວາຍ 600 ໂຕ, ວິທີຄິດໄລ່ມີດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຂອງງົວ} = \frac{400}{400 + 600} = \frac{400}{1000} = 0.4$$

ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງ ຕໍ່ເຮັກຕາ ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້} \left[\frac{\text{ຈຳນວນງົວ}}{ha} \right] = \text{ອັດຕາສ່ວນຂອງງົວ} * \frac{\text{ຈຳນວນງົວ ທີ່ມີຢູ່ໃນບ້ານ}}{\text{ເນື້ອທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບລ້ຽງສັດ}}$$

ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງ ຕໍ່ເຮົາກາ, ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ໂດຍນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ ທີ່ໄດ້ຈາກ GIS, ປັດໄຈທີ່ເອົາມາພິຈາລະນາໃນການວາງແຜນທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ມາດຕຸນຂອງຄວາມສາມາດສະໜອງຫຍ້າໃຫ້ສັດລ້ຽງຂອງພື້ນທີ່. ເົວຢ່າງ:

$$\text{ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້} \left[\frac{\text{ຈຳນວນງົວ}}{\text{ha}} \right] = 0.4 * \frac{400}{823} = 0.19$$

ອັດຕາການປ່ອຍສັດແມ່ນຄິດໄລ່ຈາກຜົນລວມຈຳນວນສັດທັງໝົດຂອງສັດແຕ່ລະຊະນິດ

ການຄິດໄລ່ອັດຕາການປ່ອຍສັດໃນ 3 ລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນແມ່ນໃຫ້ຜົນລັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ເບິ່ງໃນຕາຕະລາງທີ່ 13). ເຮົາຈະສັງເກດເຫັນວ່າ ເມື່ອເຮົາປ່ອຍເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ຈາກໂຮເຕມ GIS ລົງໃນສູດອັດຕາການປ່ອຍສັດແມ່ນຕໍ່ແມ່ນເມື່ອເຮົາຝຶມປັດໃຈອັດຕາການນຳໃຊ້ຕົວຈິງເຂົ້າ ໄປແມ່ນຈະໄດ້ຜົນລົບທີ່ສູງກວ່າ ແລະ ເມື່ອເຮົາຝຶມປັດໃຈມາດຕຸນການສະໜອງອາຫານສັດເຂົ້າໄປຍັງເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບສູງຂຶ້ນໄປອີກ.

ຕາຕະລາງ 13 ການຄິດໄລ່ ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່

	ການຄິດໄລ່ ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້		
	ເນື້ອທີ່ຈາກ GIS	ປັດໃຈ ໃນການປັບປຸງ ພື້ນທີ່	ມາດຕຸນຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ ສາມາດສະໜອງອາຫານ
ຈຳນວນສັດ/ຮາ	0.4	1	1.4

ເມື່ອທີ່ຈະຄິດໄລ່ລາຍຮັບ/ຮາ/ປີ ໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງຄຸນອັດຕາການປ່ອຍກັບ ລາຍຮັບ/ໂຕ/ປີ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນພາກສ່ວນ ລາຍຮັບ/ໂຕ/ປີ ກ່ອນ ໜ້ານີ້ (ເບິ່ງໃນບົດທີ່ 13). ໃນກໍລະນີທີ່ສັດມີຫຼາຍສະນິດຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ລະອຽດກ່ຽວກັບອັດຕາການປ່ອຍຂອງສັດແຕ່ລະສະນິດນັ້ນ.

$$\text{ລາຍຮັບລວມຈາກງົວ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ປີ}} \right] = \text{ລາຍຮັບສະເລ່ຍຕໍ່ໂຕຕໍ່ປີ} \left[\frac{\text{ກີບ}}{\text{ຈຳນວນງົວ*ປີ}} \right] * \text{ຈຳນວນສັດທີ່ສາມາດລ້ຽງໄດ້} \left[\frac{\text{ຈຳນວນງົວ}}{\text{ຮາ}} \right]$$

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຄິດໄລ່ລາຍຮັບຈາກກິນປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດຕໍ່ງົວຈຳນວນ 300 ໂຕແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນຕາຕະລາງກ່ອນໜ້ານີ້ ແລະ ລາຍ ຮັບ/ປີ/ໂຕ ຂອງງົວທີ່ມີລາຄາ, 750,000 LAK ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງ 14.

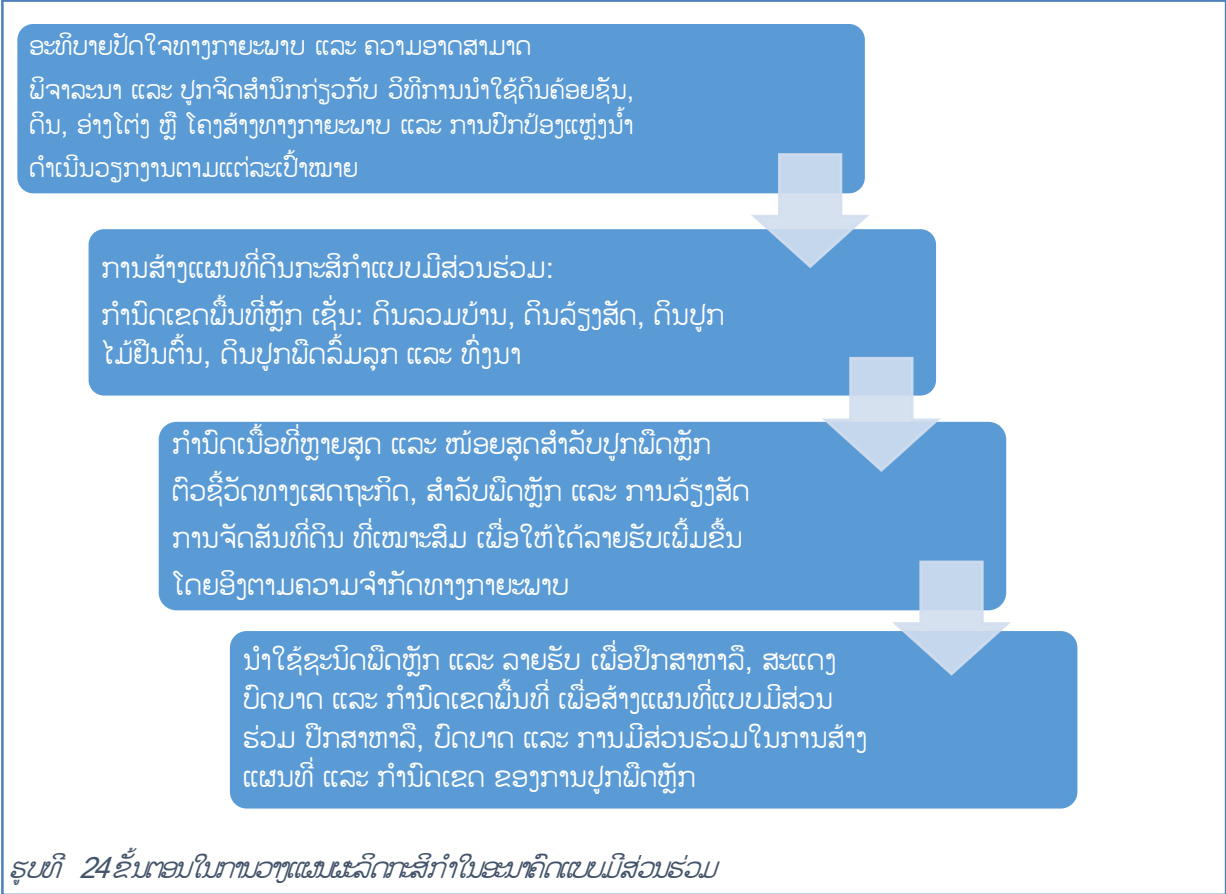
ຕາຕະລາງ 14 ການຄິດໄລ່ລາຍຮັບຈາກການລ້ຽງສັດ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງອາຫານໃຫ້ສັດຂອງພື້ນທີ່

	ການຄິດໄລ່ລາຍຮັບ		
	ເນື້ອທີ່ຈາກ GIS	ປັດໃຈ ໃນການປັບປຸງ ພື້ນທີ່	ມາດຕຸນຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ ສາມາດສະໜອງອາຫານ
ກີບ/ຮາ/ປີ	273,390	750,000	1,050,000

ພາຍຫຼັງທີ່ຄິດໄລ່ຜົນໄດ້ຮັບຈາກສັດລ້ຽງແລ້ວ ຕ້ອງນຳມາສຶບທຽບກັບຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປູກຝັດຫຼັກທີ່ຜູ້ກຳໜົດກ່ອນໜ້ານີ້ ເພື່ອໃຫ້ຊາບຳນານ ເຫັນວ່າໃນດິນປະເພດດຽວກັນນັ້ນແມ່ນກິດຈະກຳໄດ້ທີ່ໃຫ້ລາຍຮັບທີ່ດີກວ່າ.

5.2 ການພັດທະນາທິດທາງໃນການວາງແຜນ

ເປົ້າໝາຍແມ່ນເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂຂໍ້ຈຳກັດຈາກການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ຄວາມພໍໃຈ ເຊິ່ງຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເຖິງການປ່ຽນແປງຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ, ການຄ້າຂາຍສະບຽງອາຫານ ແລະ ປັດໃຈທາງລະບົບມິເວດ. ໃນພາກຍ່ອຍຕໍ່ໄປນີ້, ຈະມີການສະຫຼຸບລາຍລະອຽດໃຫ້ກັບທິມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບ ມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ມີປະສິບການໃນການວາງແຜນມາກ່ອນ. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍລາຍລະອຽດ ຕ່າງໆໝູ່ານີ້ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ໄດ້ໃຫ້ເຂົ້າໃຈເຖິງເປົ້າໝາຍຄວາມສຳຄັນ. ໂດຍເລີ່ມຕົ້ນຈາກການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງກາຍະພາບຂອງທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການນຳໃຊ້. ເປົ້າໝາຍ ແມ່ນນຳໃຊ້ເພື່ອກະກຽມການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຄັ້ງທຳອິດ, ເຊິ່ງຈະວາງ ແຜນສະເພາະກັບຂອບເຂດພື້ນທີ່ດິນຫຼັກທີ່ຈະນຳໃຊ້. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ທິມງານຈະສ້າງແບບຈຳລອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ. ເຊິ່ງຜົນການວິເຄາະທັງໝົດຈະຖືກນຳສະເໜີ ແລະ ອະທິບາຍຕໍ່ຊາວບ້ານ. ຈາກນັ້ນ, ກໍ່ຈະນຳຜົນການກະກຽມສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນຂັ້ນຕອນທີ 2 ແລະ ປຶກສາຫາລືກັນເພີ່ມເຕີມ.

5.2.1 ການກຳນົດທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງທີ່ດິນກະສິກຳ

ທຳອິດ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ທ່າແຮງທີ່ມີຢູ່ໃນບ້ານ ໂດຍຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງຕາຕະລາງທີ່ລະບຸຈຳນວນປະເພດພືດ ແຕ່ລະຊະນິດ (ພືດຍືນຕົ້ນ, ພືດລົ້ມລູກ, ນາເຂົ້າ, ທົ່ງຫຍ້າ ແລະ ອື່ນໆ) ພ້ອມທັງຄາດຄະເນຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ສຸດ ທີ່ປູກໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ສຳລັບຂັ້ນຕອນນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ຂຽນບົດສະຫຼຸບໜ້ອຍໃສ່ເຈ້ຍ A0 ເພື່ອຮັບປອນອ້າງອີງໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ນຳໃຊ້ເພື່ອອະທິບາຍເຖິງ ການຈັດສັນທີ່ດິນໃນແບບຈຳລອງ (ເບິ່ງໃນກ່ອງເຄື່ອງມື, ບົດທີ 11).

ຫຼັກການພື້ນຖານສໍາລັບການກຳນົດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຄວາມໝາະສົມສໍາລັບລະດັບຄອບຄົວແມ່ນອີງຕາມລັດຖະດຳລັດເລກທີ 61/ສປປ. ວ່າດ້ວຍການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດິນສະບັບປັບປຸງ, ມາດຕາທີ 17 ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບແບບຈຳລອງໃນການວາງແຜນ, ເຊິ່ງເນື້ອໃນ ໄດ້ ກ່າວວ່າ:

“ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳຈາກລັດຖະບານອີງຕາມແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ໃນການຈັດສັນທີ່ດິນ ໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິພາບແມ່ນອີງຕາມການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ສໍາລັບພື້ນທີ່ດິນ ທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອການປູກເຂົ້າ ແລະ ລ້ຽງສັດ, ແມ່ນຈະຕ້ອງມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດ 1 ເຮັກຕາ ຕໍ່ແຮງງານໜຶ່ງຄົນໃນຄອບຄົວ;
- ສໍາລັບພື້ນທີ່ດິນ ທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອປູກພືດອອກສາຫະກຳ ແລະ ປູກພືດອື່ນໆ, ແມ່ນຈະຕ້ອງມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດ 3 ເຮັກຕາ ຕໍ່ແຮງງານໜຶ່ງຄົນ ໃນຄອບຄົວ;
- ສໍາລັບພື້ນທີ່ດິນ ທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໜາກ, ແມ່ນຈະຕ້ອງມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດ 3 ເຮັກຕາ ຕໍ່ແຮງງານໜຶ່ງຄົນໃນຄອບຄົວ;
- ສໍາລັບພື້ນທີ່ດິນປອກໄລ້ນ ຫຼື ທີ່ໜ້າທີ່ຈະບຸກບຸກປ່ຽນທີ່ດິນເຫຼົ່ານັ້ນ ຜັນດິນປູກພືດ ຫຼື ທີ່ໜ້າທີ່ລ້ຽງສັດ ຖ້າມີຄວາມໝາະ ສົມ ໃນການລ້ຽງສັດ, ແມ່ນຈະຕ້ອງມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດ 15 ເຮັກຕາ ຕໍ່ແຮງງານໜຶ່ງຄົນໃນຄອບຄົວ“ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າກິນຂອງບ້ານ

ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ໂດຍນຳໃຊ້ມາດຕະຖານຄວາມທຸກກາແຫ່ງຊາດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ມາດຕະຖານ ພັດທະນາ ແລະ ລິບລ້າງຄວາມທຸກກາປີ 2010 ຫາ 2015 (ອ່ານເພີ່ມເຕີມໃນເອກະສານອ້າງອີງ). ສໍາລັບພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ ຜູ້ທີ່ທຸກກາ ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີລາຍຮັບ 180,000 ກີບ/ ຄົນ/ ເດືອນ. ເຊິ່ງລາຄາເຂົ້າສານແມ່ນຢູ່ທີ່ 8,000 ກີບ/ກິໂລກຼາມ, ຖ້າອີງຕາມລາຍຮັບນີ້ແມ່ນສາມາດຊື້ເຂົ້າ ໄດ້ 22 ກິໂລຄົນ/ເດືອນ ຄູນກັບ 12 ເດືອນ, ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າສານເພື່ອບໍລິໂພກແມ່ນຈະຢູ່ປະມານ 270 ກິໂລຄົນ/ປີ. ແຕ່ຄວາມຕ້ອງການ

ການວາງແຜນ ທີ່ເຫດໜ້າກັບຄວາມຝັນຈິງ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີວິທີການປະຕິບັດແບບໃໝ່

ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ປັດໃຈທາງດ້ານພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແມ່ນແຕກຕ່າງຈາກບັນດາປັດໃຈທີ່ນຳມາເປັນຕົວຊີ້ວັດ ເພື່ອພິຈາລະນາ ເຂົ້າ ຝັນຕ້ອນໄຂໃນການວາງແຜນ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການເສລີດາກະສິກຳມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ປົກປ້ອງຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໄປ ຄຽງຄູ່ກັນເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ດິນ, ສັດປ່າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

ໃນຄວາມວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາກົດລະບຽບທີ່ສຳຄັນບາງອັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ສໍາລັບບາງບ້ານທີ່ມີດິນຮາບພຽງ ແລະ ມີນ້ຳໃຊ້ພຽງພໍ ກໍ່ອາດຈະອີງໃສ່ກົດລະບຽບບາງອັນກໍ່ພຽງພໍແລ້ວ ແຕ່ສໍາລັບບ້ານທີ່ຕັ້ງຢູ່ເມັດສູງ ແລະ ຂາດແຄນທີ່ດິນທຳການເສລີດ ແມ່ນຕ້ອງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ອີງໃສ່ຫຼາຍຕ້ອນໄຂ ຫຼື ອີງໃສ່ກົດລະບຽບຫຼາຍອັນເຂົ້າຊ່ວຍ.

ທີມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມຄູ່ມອງທີ່ດິນກະສິກຳເປັນສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງໄດ້ແນະນຳ ແລະ ສົ່ງເສີມວິທີການແຕ່ໄຂ ຫຼື ແຕ້ກນິກທີ່ດີ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ກັບລະບົບທີ່ດິນກະສິກຳທົ່ວໄປເກືອບທັງໝົດ. ພ້ອມດຽວກັນໃນຂອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ກໍ່ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ຊາວກະສິກອນຢ່າງໃກ້ຊິດເຊັ່ນດຽວກັນ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນໄດ້ຮັບຜົນດີ ຊາວກະສິກອນຈະຕ້ອງໄດ້ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈເຖິງສິ່ງທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ໃນການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລື ແລະ ມີການວາງແຜນຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບວິທີການປະຕິບັດລະຫວ່າງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ທີມງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມຄູ່ມອງທີ່ດິນກະສິກຳເປັນສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອກຳນົດສິ່ງທີ່ມີຄວາມຝັນ ໄປໄດ້ ແລະ ສາມາດນຳມາປັບປຸງວິທີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນຍືນຍົງ ຕາມແຜນການທີ່ວາງໄວ້.

ເຂົ້າສານເມື່ອບໍລິໂພກໂຕຈິງແລ້ວແມ່ນສູງກວ່າອັດຕາບໍລິໂພກທີ່ຫົວຄົນທີ່ປະມົນໃນການສຶກສາໂຍບາຍເຂົ້າປີ 2012 ຂອງອົງການ FAO, ເຊິ່ງມີພຽງ 112 ກິໂລກຼາມ ແລະ 179 ກິໂລຕໍ່ຫົວຄົນເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ຍ້ອນວ່າໄດ້ມີການອ້າງອີງໃສ່ມາດຕະການຄວາມທຸກຍາກ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງບໍ່ຕໍ່າກວ່າ 270 ກິໂລກຼາມ ແລະ ກໍ່ຍັງມີປັດໃຈອື່ນໆອີກ ທີ່ຄົນເຮົາຕ້ອງການ ນອກຈາກເຂົ້າເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ.

ຖ້າຄາດວ່າຜົນຜະລິດເຂົ້າເປືອກປະມານ 3.5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ອາດສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນເພື່ອປູກເຂົ້າແມ່ນປະມານ 0.08 ເຮັກຕາຕໍ່ຄົນ. ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ງ່າຍດາຍ ໄດ້ມີການປະມົນໄວ້ຢັ້ນ 0.1 ເຮັກຕາຕໍ່ຄົນ.

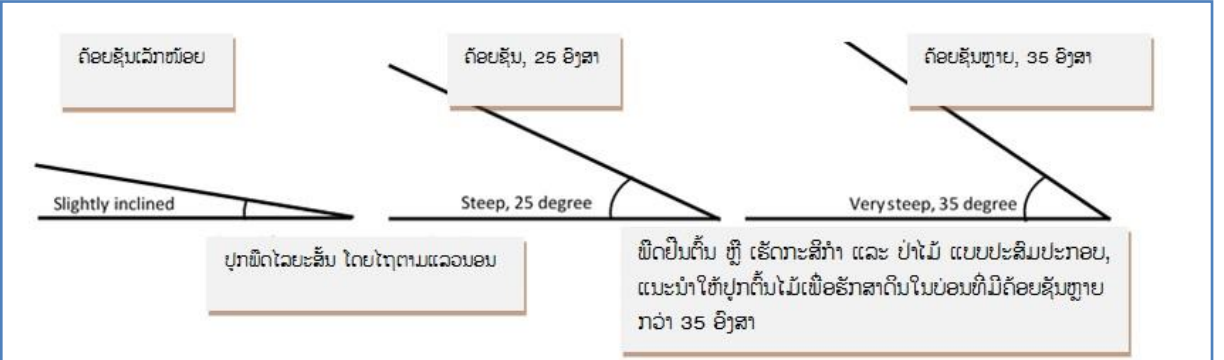
ສຳລັບການຮັດໄຮ່ເຂົ້າ, ສະມັດຕະພາບຜົນຜະລິດຈະຢູ່ປະມານ 1 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຖ້າຮັດຢູ່ເຫຼົ້າໄຮ່ຕໍ່າທີ່ປະຢັ້ນປ່າເຫຼົ້າຫຼາຍປີ ສະມັດຕະພາບຜົນຜະລິດໂດຍລວມຈະຢູ່ປະມານ 3 ໂຕນ/ເຮັກຕາ. ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ງ່າຍ ສາມາດໃຊ້ຄ່າສະເລ່ຍ 1.5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ. ໝາຍຄວາມວ່າ 0.2 ເຮັກຕາຕໍ່ຄົນ.

5.2.1.1 ການອະນຸລັກແຫຼ່ງນໍ້າ

ຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງເຂດກັນຊົນອ້ອມຮອບແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ຕົ້ນນໍ້າ, ທັງໃນລະບົບປູກຜົດຍືນຕົ້ນ ແລະ ຜົດລົ້ມລູກ. ໄດ້ມີການຮັກສາ ຫຼື ປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ເປັນປ່າທຳມະຊາດ. ເຊິ່ງຈະຢັ້ນວິທີ ທີ່ສາມາດອະນຸລັກຮັກສາປ່າໄມ້ແຄມນໍ້າ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າໄວ້ໄດ້. ເຂດກັນຊົນດັ່ງກ່າວ ຍັງຊ່ວຍຢັ້ນເຂດຫຼຸດຜ່ອນສານເຄມີທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ດິນອຸດົມສົມບູນ, ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການໃຊ້ຢາຂ້າ ເຊື້ອລາ, ຢາຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ຊ່ວຍຢັ້ງຖືກັນຊັບພະຍາກອນນໍ້າໄດ້ດີ ອີກດ້ວຍ. ຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່ກັນຊົນອາດແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ຈະຕ້ອງ ບໍ່ໜ້ອຍກວ່າ 10 ແມັດ ແຕ່ຖ້າໃຫ້ມີຄວາມໜາະສົມແມ່ນ 30 ແມັດ.

5.2.1.2 ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ແລະ ສະພາບພື້ນທີ່

ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຮູບທີ 25, ສາມາດນຳໃຊ້ຄວາມຄ້ອຍຊັນເພື່ອຢັ້ນຜົນຜະລິດໃນການປະມົນແບບງ່າຍດາຍໄດ້ ເພື່ອແຜ່ນຳທາງເລືອກໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ. ຍິ່ງມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງເທົ່າໃດກໍ່ຍິ່ງມີຄວາມສຽງຕໍ່ການເຊາະຈື່ອນຂອງດິນຫຼາຍເທົ່ານັ້ນ. ເມື່ອຮອດລະດູຝົນຕົກໃນພື້ນທີ່ຄ້ອຍຊັນ ນໍ້າຈະບໍ່ຊົມລົງພື້ນດິນແຕ່ຈະໄຫຼລົງສູ່ພື້ນທີ່ຕ່ຳຢ່າງໄວວາ. ຍິ່ງນໍ້າໄຫຼລົງໄວເທົ່າໃດ ກໍ່ຍິ່ງມີຄວາມແຮງເທົ່ານັ້ນ ແລະ ສາມາດພັດພາດິນລົງມາຫຼາຍເທົ່ານັ້ນ. ເຊິ່ງຈະຢັ້ນອັນກະລາຍຫຼາຍຕໍ່ການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນ ຖ້າບໍ່ມີຜົດ ປົກຄຸມໜ້າດິນພຽງພໍ.

ຮູບທີ 25 ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ແລະ ການແຜ່ນຳທາງຈະກຳໜ່ວງກັບການກະສິກຳໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ

ຖ້າພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫຼາຍຕົກໄປ ແລະ ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້, ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແຕກນິກການຮັກສາດິນເຊັ່ນ: ປູກຜົດຄຸມໜ້າດິນ, ອອກກົດລະບຽບຫ້າມຈູດປ່າ, ການໃຊ້ວັດສະດຸຄຸມດິນ, ໄຕຟວນດິນ, ເຮັດນາຂັ້ນໃດ ຫຼືປູກຜົດປະສົມປະສານ. ແຜ່ນຳໃຫ້ແມ່ນຳການຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງ

ຄວາມຊຳນິຊຳນານກັບຕົວເລືອກໝູ່ພື້ນ ເພື່ອຮັກສາດິນໃຫ້ມີສະພາບໃກ້ຄຽງກັບປົກກະຕິ, ຍ້ອນວ່າແຕ່ກນິກໝູ່ພື້ນເປັນແຕ່ກນິກທີ່ສຳຄັນ ທີ່ສຸດສຳລັບການທຳການເສລິຕາສິກຳໃນອະນາຄົດ.

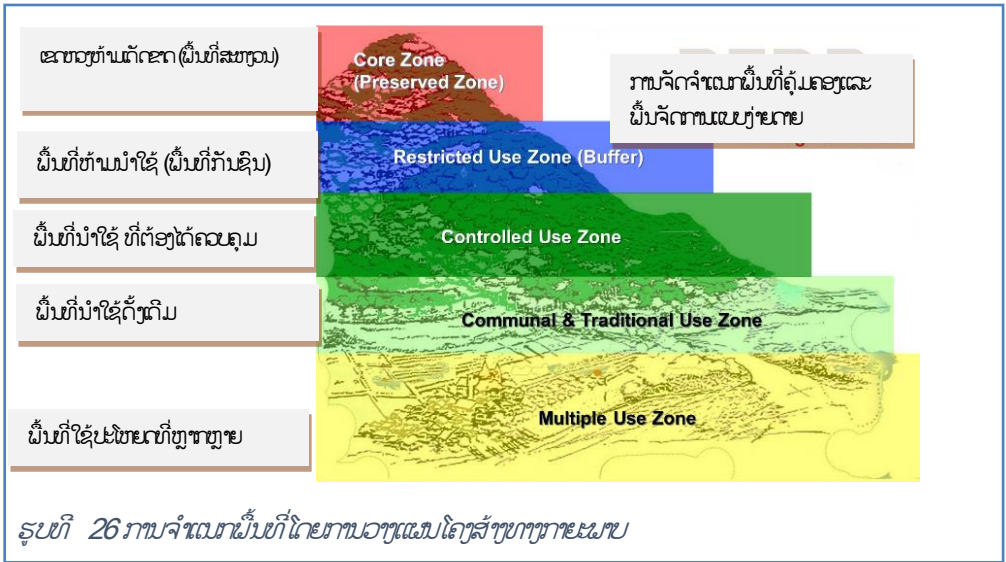
5.2.1.3 ຄຸນລັກສະນະຂອງພື້ນທີ່

ຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນການຈັດສັນທີ່ດິນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເອົາຝັນປ່ອນອົງ ເພື່ອວາງແຜນການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ. ໃນຂໍ້ນີ້, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຈະຕ້ອງໄດ້ເບິ່ງພື້ນທີ່ອ້ອມຮອບບ້ານຈາກມຸມມອງທີ່ກວ້າງຂວາງ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດ ຫັນໄດ້ ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ທ່າແຮງໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຕົວຢ່າງ: ຝັນພື້ນທີ່ອ້ອມຮອບໂຕ່ງ ແລະ ປ່າໄມ້ ຫຼື ບໍ່? ຂໍ້ມູນ ໝູ່ພື້ນທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ທຶມງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳເບບສ່ວນຮ່ວມ ເຂົ້າໃຈເຖິງພື້ນທີ່ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ພິເສດໃນຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ. ການເບິ່ງພື້ນທີ່ຝັນບໍລິເວນກວ້າງຈະຊ່ວຍໃຫ້ທຶມງານສາມາດລະບຸພື້ນທີ່ບູລິມະສິດທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດບ້ານໄດ້ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຫັນ ເຖິງທິດທາງໃນການນຳໃຊ້ດິນເບບຍືນຍົງ.

ສອງວິທີ ທີ່ຈະນຳສະໜິຕໍ່ໄປນີ້ອາດເປັນວິທີທີ່ຈະເກີດໃຫ້ການນຳໃຊ້ດິນມີຄວາມຍືນຍົງ, ເຊິ່ງຈະຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ຫຼົງກັບວິທີການຮັດກຸມ (ເບບຍັງຄັບ) ຫຼື ວິທີການຈຳກັດເຂດ ແຕ່ຈະເປັນວິທີການ ທີ່ນຳມາເພື່ອປຶກສາຫາລືກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ.

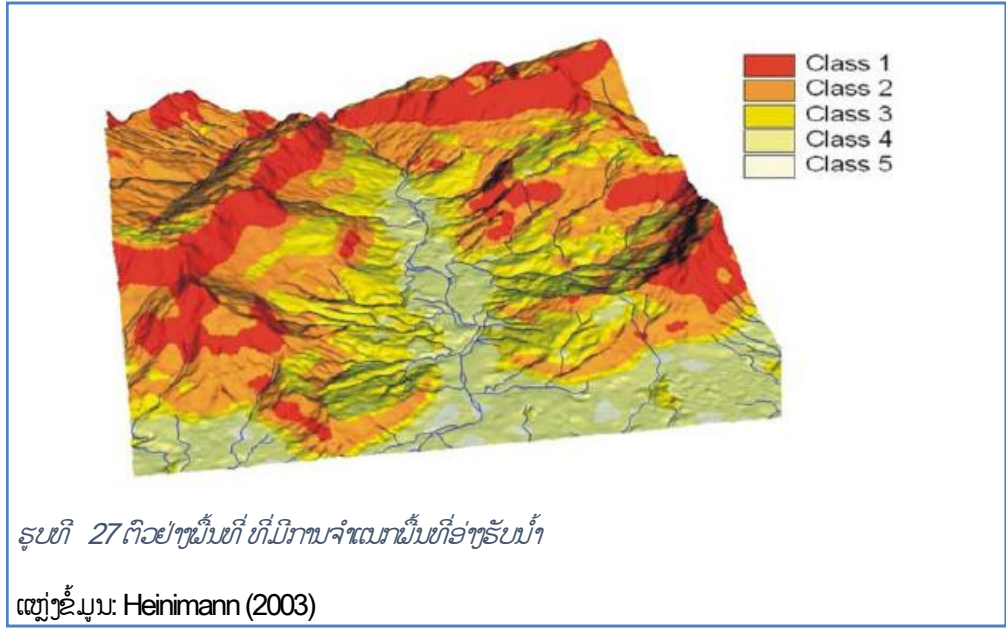
ວິທີທີໜຶ່ງ: ແມ່ນນຳໃຊ້ການກຳນົດຂອບເຂດພື້ນທີ່ ໂດຍແຕ່ກນິກການວາງແຜນທາງກາຍະພາບ (PFP), ເຊິ່ງວຽກນີ້ແມ່ນທາງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີຮຸ່ງຕົ້ນໄປແລ້ວຢູ່ໃນທາງເມືອງຂອງ 4 ແຂວງປ້າໜາຍ (ແຂວງຫົວພັນ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ໄຊຍະບູລີ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ). ໂດຍໄດ້ຈັດປະເມດິນອອກເປັນ 5 ເຂດໃຫຍ່ ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນ ຮູບທີ 26. ແຕ່ວ່າຂອບ ເຂດທີ່ກຳນົດທາງກາຍະພາບແມ່ນຍັງບໍ່ທັນສຳເລັດ ໃນທົ່ວ ສ.ປ.ປລາວ ທີ່ອາດເຊິ່ງກອນທີ່ກຳລັງຮ່າງປັບມຸມມືສະບັບນີ້ ແມ່ນມີແຕ່ບາງເຂດພື້ນທີ່ປ້າໜາຍຂອງໂຄງການ ທີ່ພື້ນທີ່ໄດ້ເຮັດສຳເລັດແລ້ວ. ແຕ່ກໍສາມາດຖືເອົາຝັນມາດຕະຖານໃນປີຮຸ່ງຕົ້ນໄດ້ ເພື່ອພິຈາລະນາຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳເບບສ່ວນຮ່ວມ ໃນອະນາຄົດ. ເຖິງວ່າ ສະພາບພື້ນທີ່ຢູ່ໃນວິທີການວາງແຜນທາງກາຍະພາບຈະໃສ່ຊື່ວ່າ **ເຂດ** ກຳຕາມ, ແຕ່ຄຳວ່າ **ເຂດ** ທີ່ພວກເຮົາໃຊ້ນີ້ຈະຕ້ອງ ບໍ່ໃຫ້ຫຼົງກັບ ຄຳວ່າ ການຈັດສັນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ການພິຈາລະນາຄວາມຄ້ອຍຊັນ ໃນເວລາວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ
ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການໄຕຊວນດິນສຳລັບບຸກຄົນໄລຍະສັ້ນ ເຖິງວ່າຈະຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄ້ອຍຊັນບານກາງກໍຕາມ.
ພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫຼາຍກວ່າ 46 % (= 25 ອົງສາ) ສາມາດນຳໃຊ້ປູກແຕ່ພືດຍືນຕົ້ນໄດ້ ເທົ່ານັ້ນ.
ພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຕໍ່າກວ່າ 46 % (= 25 ອົງສາ) ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອປູກພືດລົ້ມລຽກໄດ້ (ເບິ່ງເລື່ອງມືວັດແທກຄວາມຄ້ອຍຊັນໄດ້ໃນກອງເຄື່ອງມື, ປິດທີ 13).
ຖ້າຝັນໄປໄດ້, ໃຫ້ຫຼົງລ່ຽງກິດຈະກຳການເສລິຕາສິກຳໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຝັນຄ້ອຍຊັນຫຼາຍກວ່າ 35 ອົງສາ . ຖ້າບໍ່ສາມາດຫຼົງລ່ຽງໄດ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການເສລິຕາສິກຳເບບພື້ນຜູ້ເຊັ່ນ: ລະບົບກະສິກຳເບບປະສານ, ໃຊ້ແຕ່ກນິກຄວບຄຸມດິນເຊາະຈີ່ອນ, ການປູກພືດເຊມ (ປູກພືດປະສານປະສານຊັບຫວ່າງ), ໃຊ້ແຕ່ກນິກກະສິກຳເບບຝັນແຕກລຽງຍາວຕາມແນວນອນ

ວິທີທົດສອບ: ແຜນການຈຳແນກພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງຂອງລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍ Heinimann ໃນປີ 2003 (ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ອ່ານນຳ ເອກະສານຕົວຈິງ) ເຊິ່ງນຳໃຊ້ໂດຍ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ເພື່ອຈຳແນກຄວາມໝາະສົມ. ສາເຫດທີ່ນຳມາອ້າງອີງໃນທີ່ນີ້ ແຜນເມື່ອອະທິບາຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈຈະແຈ້ງວ່າພື້ນທີ່ໃດຄວນຈຳໃຊ້ເຮັດອັນໃດ. ຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແຜນເປົ້າໝາຍໃນໄລຍະຍາວ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຊາວບ້ານ.

ພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງ: ໃນບໍລິເວນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳແຜນຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ, ຍ້ອນວ່ານີ້ແຜນພື້ນທີ່ຕົ້ນຕໍທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ກັບ ພື້ນ ທີ່ ທີ່ຢູ່ຕອນລຸ່ມ. ທີມງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງວິເຄາະຢ່າງລະອຽດວ່າພື້ນທີ່ໃດໃນປະຈຸບັນແຜນໄດ້ຖືກ ນຳໃຊ້ ສອດຄ່ອງກັບຄຳແນະນຳ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການຈຳແນກພື້ນທີ່ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ.

“ການຈຳແນກພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳທີ່ນຳສະໜັບໃນທີ່ນີ້ ແຜນມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຊື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວແຜນຕົກຈາກຄົນເຊາະເຈື່ອນ. ຕົວຊີ້ວັດສະພາບມີປະເທດ ທີ່ສຳຄັນທີ່

ກໍ່ໃຫ້ເກີດການເຊາະຊື່ອນຂອງດິນຢາງໜັກໜ່ວງແມ່ນ: ຄວາມຄ້ອຍຊັນ, ພື້ນທີ່ສູງ ແລະ ທໍລະນີພູມສັນຖານ ທີ່ໄດ້ລະບຸຜົນ ການຄາດຄະເນໃນ ພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ. ຄວາມສຽງໃນການຕົກຕະກອນເຊາະຊື່ອນໃນດິນແຕ່ລະປະເພດສາມາດ ຄິດໄລ່ໄດ້ ແລະ ໄດ້ຈັດແບ່ງອອກປັນ 5 ປະເພດຄື: ອ່າງ ຮັບນໍ້າປະເພດທີໜຶ່ງ ແມ່ນປະເພດທີ່ອ່ອນໄຫວທີ່ສຸດ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີຫ້າ ແມ່ນມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ການເຊາະຊື່ອນ ຂອງດິນໜ້ອຍທີ່ ສຸດ. ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີໜຶ່ງ ແລະ ປະເພດທີສອງແມ່ນຖືວ່າມີການເຊາະຊື່ອນທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ປະເພດທີສາມເຖິງຫ້າແມ່ນ ຖືວ່າບໍ່ມີການເຊາະ ເຈື່ອນທີ່ຮຸນແຮງ ຖ້າຫາກມີການກໍາຈັດພືດທໍາມະຊາດອອກຈາກໜ້າດິນ. ສໍາລັບອ່າງຮັບນໍ້າແຕ່ລະປະເພດ, ຈະມີຄໍາແນະນໍາ ທົ່ວໄປສໍາລັບການ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 1: ປ່າປ້ອງກັນ

ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງ ແລະ ມີດິນແຂງ, ປົກກະຕິແລ້ວຈະປັນຂາດດິນສູງ ແລະ ພື້ນທີ່ດີນໍ້າ ເຊິ່ງມີຄວາມ ສໍາຄັນໃນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ດິນ. ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ແນະນໍາ: ຕາມກົດລະບຽບແລ້ວ ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ຈະຕ້ອງຖືກປົກຄຸມ ດ້ວຍປ່າໄມ້ແບບ ຖາວອນ. ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນແບບອື່ນໆ ອີງຕາມສິດທິ ໃນການນໍາໃຊ້ແຕ່ດັ່ງເດີມແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ຢ່າງລະມັດ ລະວັງ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດິນ.

ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 2: ປ່າໄມ້ເສກຖະກິດ

ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນ, ປົກກະຕິແລ້ວຈະຢູ່ໃນພື້ນທີ່ສູງ ແລະ ຈະມີສະພາບທາງທໍລະນີສັນຖານທີ່ອ່ອນໄຫວງ່າຍຕໍ່ການ ເຊື່ອມໂຊມຂອງນໍ້າ ແລະ ດິນຫຼາຍກວ່າໃນອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 1. ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ແນະນໍາ: ແມ່ນນໍາໃຊ້ເປັນປ່າໄມ້ (ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າ ຜະລິດ), ປູກພືດປະສົມປະສານ ແລະ ເຮັດເປັນທີ່ງ່າຍຕໍ່ແຕ່ຄວນດໍາເນີນຕາມມາດຕະການຂອງລັດທີ່ດິນ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 3: ການປູກພືດປະສົມປະສານ

ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນປານກາງ ແລະ ມີລັກສະນະທາງທໍລະນີສັນຖານທີ່ມີການເຊາະຊື່ອນໜ້ອຍ. ເຊິ່ງລວມມີພື້ນທີ່ສູງ ແລະ ເຂດດິນພູ ແລະ ຈະມີໄລຍະໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ທົນທານກວ່າອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 1 ແລະ ທີ 2. ໃນແຕ່ງຂອງການຮັກສານໍ້າ ແລະ ດິນ ອາດຈະ ນໍາໃຊ້ເພື່ອປູກປ່າເພື່ອປັນສິນຄ້າ, ປູກຫຍໍ້ ແລະ ປູກພືດປະສົມປະສານກັບຕົ້ນໄມ້ ແລະ ປູກພືດກະສິກໍາ ແຕ່ຕ້ອງມີການ ນໍາໃຊ້ຕາມມາດ ຕະການຂອງລັດທີ່ແນະນຳ.

ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 4: ການເຮັດນາໃນພື້ນທີ່ດິນສູງ

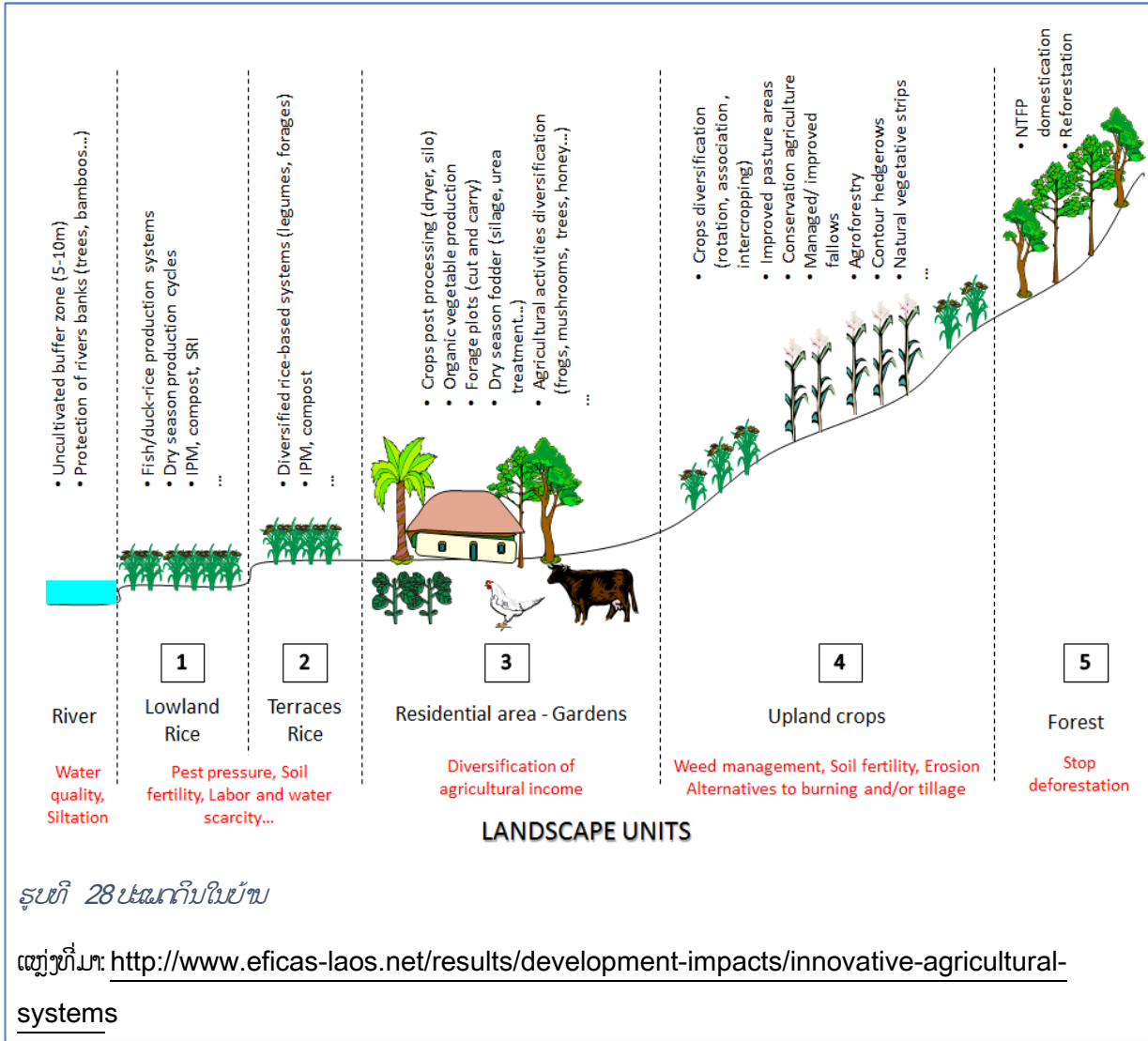
ເປັນພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນລັກໜ້ອຍ. ມີຄວາມຕ້ອງການຂອງລັດແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດິນໃນລະດັບປານກາງຂຶ້ນກັບສະພາບ ທ້ອງຖິ່ນ. ສາມາດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ຫຼາຍປະເພດ ໃນແຕ່ງຂອງລັດນໍ້າ ແລະ ດິນ: ແມ່ນນໍາໃຊ້ເພື່ອການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.

ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 5: ການເຮັດນາໃນພື້ນທີ່ຮາບພຽງ

ເປັນພື້ນທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ຄ້ອຍຊັນລັກໜ້ອຍ ເຊິ່ງແນະນຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຫຼາຍກວ່າປະເພດຢ່າງໜຶ່ງຮວງ. ໃນແຕ່ງຂອງ ການຂອງລັດນໍ້າ ແລະ ດິນເຊັ່ນ: ແມ່ນຄວນເຮັດນາ, ເຮັດກະສິກໍາອື່ນໆ ແລະ ປັນປ່າໄມ້.

ສິ່ງສໍາຄັນທີ່ສຸດທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຈື່ໄວ້ວ່າການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ທີ່ລະບຸໃນທີ່ນີ້, ແມ່ນເປັນຮູບແບບທີ່ແນະນຳໃນການ ຮັກສາດິນ. ຕົວຢ່າງ: ສໍາລັບພື້ນທີ່ໃນປະເພດທີ 1, ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ແນະນຳແມ່ນການປູກປ່າປົກຄຸມ, ແຕ່ຍັງມີອີກຫຼາຍຕົວຢ່າງທີ່ສະແດງ ໃຫ້ ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ ການປູກປ່າປົກຄຸມບໍ່ແມ່ນວິທີການແກ້ໄຂພຽງວິທີດຽວສໍາລັບການຂອງລັດພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນ.”

ຫົວໜ່ວຍພື້ນທີ່ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນແບບທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍທີ່ສຸດ ໃນ ຮູບທີ 28. ເຊິ່ງວິທີການນີ້ແມ່ນຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນຂໍ້ມູນທີ່ລະອຽດກວ່າ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍແນະນຳໃຫ້ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈໄດ້ວ່າ ພື້ນທີ່ດິນປະເພດໃດ ຄວນນໍາໃຊ້ໃຫ້ເຮັດອັນໃດ. ການແນະນຳວິທີການແຕ່ໄຂໂດຍໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີຕ່າງໆ ສໍາລັບພື້ນທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ສາມາດປັບປຸງ ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໄດ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ຍືນຍົງຂຶ້ນ ຖ້າພວກເຂົາສາມາດນໍາໄປປະຕິບັດໄດ້ຈິງໄດ້ຢ່າງສອດຄ່ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງ. ພ້ອມດຽວກັນສາມາດນໍາໃຊ້ຮູບພາບເພື່ອສະແດງໃຫ້ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານເຫັນໄດ້ວ່າພື້ນທີ່ທີ່ໝາະສົມລົງຄືແນວໃດ ແລະ ມັນສາມາດຖືກນໍາມາໃຊ້ ເພື່ອກຳນົດແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງບ້ານໄດ້ແນວໃດ ເຊິ່ງໄດ້ອະທິບາຍຢ່າງລະອຽດຢູ່ໃນຂໍ້ 5.4

ຮູບທີ 28 ປະເພດດິນໃນບ້ານ

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: <http://www.eficas-laos.net/results/development-impacts/innovative-agricultural-systems>

ເລື່ອງແຜນການນໍາໃຊ້ດິນໃນອະນາຄົດ, ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ວ່າວິທີການ ໃດ ໝາະສົມກັບເຂດໃດ ແລະ ຈະປັບປຸງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບໃດ ເພື່ອໃຫ້ໝາະສົມກັບສະພາບພື້ນທີ່ດິນ. ການຈັດປະເພດອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ປະເພດທີ່ດິນທີ່ສະແດງໃນຮູບທີ (ຮູບທີ 28) ແມ່ນຈະບໍ່ໝາະສົມກັບ ສະພາບຕົວຈິງປານໃດ ແຕ່ຄໍາແນະນຳໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ຍືນຍົງ ແມ່ນສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ກັບທັງສອງແບບ. ໃນຂະນະທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 1 ແລະ ທີ 2 ແມ່ນໝາະສົມກັບດິນປະເພດທີ 5, ດິນປະເພດທີ 4 ແມ່ນໝາະສົມກັບອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 3 ແລະ 4. ດິນປະເພດທີ 1, 2 ແລະ 3 ແມ່ນໝາະສົມກັບອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 5, ເຊິ່ງສາມາດນໍາໃຊ້ ໄດ້ຫຼາຍປະເພດ. ວິທີການຈັດປະເພດພື້ນທີ່ດິນແມ່ນໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ກັບວິທີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ຕອນລຸ່ມອ່າງ ຢ່າງລະອຽດ. ໃນຂະນະທີ່ການຈັດປະເພດພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າພຽງແຕ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປອນໃດແມ່ນພື້ນທີ່ລຸ່ມໜ້ານັ້ນ.

ການວາງແຜນພື້ນທີ່ສໍາລັບລ້ຽງສັດ

ພື້ນທີ່ປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດຕ້ອງໄດ້ກໍານົດຢ່າງລະອຽດ ເຊິ່ງມັນຈະຕ້ອງມີຂະໜາດທີ່ໝາະສົມໃນການຜະລິດຊີວະມວນທີ່ພຽງພໍຕໍ່ກັບ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ໃນເວລາດຽວກັນຈະຕ້ອງບໍ່ປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນຫຍ້າໃນພື້ນທີ່ຈົນບໍ່ເຫຼືອຫຍ້າປົກຄຸມດິນ. ຖ້າມີການປູກຫຍ້າໜ້ອຍເກີນໄປ ສັດລ້ຽງກໍ່ຈະບໍ່ມີອາຫານພຽງພໍ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ສັດລ້ຽງຊອກຫາກິນຫຍ້າຈົນໝົດກໍ່ງຽ ເຮັດໃຫ້ທັງຫຍ້າຊຸດໂຊມ ພ້ອມທັງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ພືດ ປົກຄຸມໜ້າດິນຕາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດກິນເຈື່ອນໄດ້ງ່າຍ.

ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດຈະຕ້ອງໄດ້ລ້ອມຮົ້ວເຜື່ອຫຼັກລ້ຽງບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງເຂົ້າມາກິນຜົນລະປູກ. ເພື່ອນໍາໃຫ້ມີການວາງແຜນ ກໍານົດພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ບໍ່ມີການເຊາະຈີ່ອນຂອງດິນຮຸນແຮງ ແລະ ປັນພື້ນທີ່ ທີ່ການປູກຝັງບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ, ເຊິ່ງຈະກົງກັບພື້ນ ທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າປະເພດທີ 2 ແລະ 3. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າມີທີ່ດິນພຽງພໍໃນເຂດບ້ານ, ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດຢູ່ ບໍລິເວນພື້ນທີ່ຕອນ ລຸ່ມຂອງອ່າງຮັບນໍ້າຈະໝາະສົມກວ່າ.

ສໍາລັບການພັດທະນາພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີເຜື່ອພິມຜົນຜະລິດ. ປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນບາງອັນທີ່ສາມາດນໍາມາໃຊ້ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດການເຊື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນອາດຈະປະກົບັດຄື: ມີການລ້ອມຮົ້ວ, ປູກຫຍ້າໝູນວຽນ, ປັບປຸງທັງຫຍ້າ, ປູກພືດຕະ ກູນຕົວ, ປູກໄມ້ຝຸ່ມ, ໃຊ້ເຜືອງ ແລະ ອາຫານແຫ້ງທີ່ຕັບໄວ້ໃນສາງເຜື່ອເກືອສັດ.

ບົດບາດໃນການກໍານົດຂາທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງບ້ານ

ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຫຼັກການທັງໝົດທີ່ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນໃນເຂດຕ່າງໆ ຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານແລ້ວ ກໍ່ ເລີ່ມໃຫ້ສະແດງບົດບາດຂອງພວກເຂົາ, ໂດຍນໍາໃຊ້ບົດສະຫຼຸບໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ເພື່ອປຶກສາຫາລືກັນກ່ອນຈະອະທິບາຍບົດບາດໃດໜຶ່ງ. ວິທີນີ້ ຊ່ວຍໃຫ້ບົດບາດພື້ນຖານໃນການສ້າງແຜນທີ່ເປັນສ່ວນຮ່ວມ ສາມາດພົບເຫັນພື້ນທີ່ ທີ່ໝາະສົມສໍາລັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດຕ່າງໆ ໄດ້ ຢ່າງມີຄວາມໝາະສົມ. ເຊິ່ງສາມາດແບ່ງແຍກບົດບາດຕ່າງໆໄດ້ດັ່ງນີ້: ຜູ້ຕັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຜູ້ນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້, ເຈົ້າຂອງສັດລ້ຽງ, ຜູ້ຮຽນ ລັກແຫຼ່ງນໍ້າ, ຊາວສວນປູກພືດໄລຍະຍາວ (ຢາງພາລາ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ), ຊາວບ້ານຊາວສວນປູກພືດລົ້ມລູກ, ຜູ້ລົງທຶນເຮັດນາ ແລະ ເສັ້ນກາງນາ ຂັ້ນເມືອງ.

ເຊິ່ງໃນເຄື່ອງມືທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນມາ ປັນຕົ້ນແມ່ນ: ເປບຈໍາລອງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນສ່ວນຮ່ວມ (ອ່ານລາຍ ລະອຽດເພີ່ມເຕີມ) ແມ່ນຈະມີການທົດລອງ ຫຼິ້ນຕາມສວມບົດບາດປັນຕົວແທນຈາກແຕ່ລະກຸ່ມຄົນ ແຕ່ວິທີນີ້ກໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍ ເພີ່ມ ເຕີມ ແລະ ຈະຕ້ອງອາໃສຜູ້ທີ່ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານໃນລະດັບໃດລະດັບໜຶ່ງ. ບົດບາດທີ່ນໍາໃຊ້ໃນທີ່ນີ້ແມ່ນສາມາດ ປະຕິບັດ ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ ໂດຍລວມແມ່ນເນໃສ່ເພື່ອປັນເຄື່ອງມືໃນການຕັດສິນໃຈໃນຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດໃຫ້ມີ ຄວາມໝາະ ສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມຄົນ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດກຸ່ມດ່ຽງ ແລະ ສະໝັ່ນພາບກັນ.

ການສ້າງແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນອະນາຄົດເປັນສ່ວນຮ່ວມ

ຫຼັງຈາກຜ່ານຂັ້ນຕອນ ການຫຼິ້ນຕາມສວມບົດບາດແລະ ໄດ້ຮັບຜົນສະຫຼຸບຈາກການວິເຄາະຄຸນສົມບັດຂອງດິນກະສິກໍາທາງກາຍະພາບ ແລ້ວ, ກໍ່ສາມາດເລີ່ມຂະບວນການສ້າງແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດໄດ້ເລີຍ ໂດຍນໍາໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ພິມອອກມາ. ເຊິ່ງວິທີການ ລະອຽດໄດ້ອະທິບາຍໄປແລ້ວ ຢູ່ໃນຂໍ້ 42 ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ຈະມີການສ້າງແຜນທີ່ປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຫຼັກໜ້ານັ້ນ ເຊິ່ງຈະປັນຂັ້ນ ຕອນທໍາອິດຂອງຂະບວນການວາງແຜນ ໂດຍກໍານົດປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຕ່າງໆ ປັນຕົ້ນແມ່ນ: ເຂດປ່າຜະລິດ, ພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດ, ພື້ນທີ່ ປູກພືດຍືນຕົ້ນ, ພືດປະຈໍາປີ ແລະ ພື້ນທີ່ນາເຂົ້າ.

5.2.2 ການກຳນົດພື້ນທີ່ປູກພືດ ທີ່ຫຼາຍສຸດ ແລະ ຫນ້ອຍສຸດ ແລະ ລະບົບການປູກພືດ

ພື້ນທີ່ ທີ່ໃຊ້ໃນການປູກພືດສູງສຸດແມ່ນສາມາດກຳນົດໄດ້ໂດຍນຳໃຊ້ GIS ໂດຍອີງຕາມແບບຈຳລອງທີ່ຍືນຍົງ. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ລະບຸຕົວຊີ້ວັດລົງໃນແບບຈຳລອງເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ມີການກຳນົດໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ໂດຍພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບພື້ນທີ່ຕົວຈິງພາຍໃນບ້ານ. ວິທີການນີ້ແມ່ນໃຊ້ເວລາດົນນານພໍສົມຄວນ ພ້ອມທັງໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ທັກສະທາງດ້ານເຕັກນິກຫຼາຍດົນໄປ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດ ຈະກຳຕ່າງໆທີ່ວາງໄວ້ ໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ສຳເລັດ.

ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເນື້ອທີ່ສຳລັບການປູກພືດຫຼັກສູງສຸດ ແມ່ນຈະນຳໃຊ້ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ ແລະ ປົກສາຫາລື ກັບຊາວກະສິກອນ ວ່າສາມາດຂະຫຍາຍລະບົບການປູກພືດໄດ້ຫຼາຍຊ່ຳໃດໃນທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານ. ໃນເວລາດຽວກັນ ກໍ່ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ລະອຽດທີ່ສຸດ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເກັບກຳໄດ້. ໃນກໍລະນີທີ່ມີການນຳໃຊ້ລະບົບປູກພືດ ບາງລະບົບໃນພື້ນທີ່ຢູ່ແລ້ວ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຈຳກັດບໍ່ໃຫ້ຂະຫຍາຍເພີ່ມເຕີມ ຫຼືຫຼຸດຜ່ອນພື້ນທີ່ໃນການປູກພືດດັ່ງກ່າວລົງ ເພື່ອປັນການສ້າງ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການທຳການຜະລິດກະສິກຳ.

ສຳລັບການພິຈາລະນາທາງເສດຖະກິດໃນວິທີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນປະຕິບັດ ແລະ ໄດ້ມີການ ຕັບກຳຂໍ້ມູນຈາກ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານແລ້ວເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລາຍຮັບລວມຈາກພືດຫຼັກທີ່ປູກໃນບ້ານ. ຖ້າຫາກມີຄວາມ ຈຳເປັນແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ປ່ຽນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ພິຈາລະນາເຖິງຮູບແບບໃນການລົງທຶນແບບອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມກວ່າ.

ໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປູກພືດຫຼັກແຕ່ລະຊະນິດທີ່ໄດ້ສິນເໝາະຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນກ່ອນໜ້ານີ້ແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງກຳນົດໃສ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳໃນຕອນນີ້ເທື່ອ ເພາະຈະໄດ້ມີການພິຈາລະນາກຳນົດອີກຄັ້ງໜຶ່ງ ຫຼັງຈາກທີ່ມີການຄິດໄລ່ ຫຼື ການວາງແຜນເຫັນທາງເລືອກທີ່ເໝາະສົມສຳເລັດແລ້ວ. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ຫຼື ຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຕົວຢ່າງ: ການເຊາະຈີ້ອນຂອງດິນ ຫຼື ການນຳໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ໃນລະດັບສູງເຂົ້າໃນການປູກພືດແຕ່ລະຊະນິດ ເຊິ່ງບັດໃຈເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະເປັນຂໍ້ຈຳກັດ ໃນການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດສະເພາະຊະນິດພືດດັ່ງກ່າວ.

ຕາຕະລາງ 15 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ເນື້ອທີ່ຕ່ຳສຸດ ແລະ ສູງສຸດ.

ຊະນິດພືດຫຼັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ຕ່ຳສຸດທີ່ຕ້ອງການ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ອາດຄວບໄດ້ (ເຮັກຕາ)
ນາແຊງທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2 ຄັ້ງ	10	10	10
ອ້ອຍ	80	0	200
ຢາງພາລາ	105	80	105
ເຂົ້ານາປີ	35	35	60
ມັນຕົ້ນ	120	20	200
ການໃຫ້ເຊົ່າດິນ	5	0	20
ລວມທັງໝົດ	350		

ນອກຈາກນີ້, ໃນການກຳນົດທາງເລືອກໃນການຜະລິດກະສິກຳຍັງສາມາດພິຈາລະນາກຳນົດເອົາຊະນິດພືດໃໝ່ທີ່ບໍ່ທັນມີການປູກ ມາກ່ອນເຂົ້າຕື່ມໄດ້ ຖ້າຫາກມີຂໍ້ມູນວ່າຊະນິດພືດດັ່ງກ່າວສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ດີກວ່າ ແລະ ມີເງື່ອນຄວາມຕ້ອງການແຮງງານທີ່ເໝາະສົມ, ເຊິ່ງຂໍ້

ມູນດັ່ງກ່າວອາດຈະມີຜິດພາດມາດຕະຖານທີ່ມີການສຶກສາມາກ່ອນແລ້ວ ຫຼື ອາດມີຜິດພາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ທີ່ໄດ້ຈາກການວາງແຜນຂອງບ້ານ ອື່ນໆ ທີ່ ໃກ້ຄຽງ ເຊິ່ງພວກເຮົາສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ເລີຍ.

ສຳລັບດິນທີ່ເອົາໃຫ້ຄົນອື່ນເຊິ່ງທີ່ເຮົາກຳລັງສັງລວມໄວ້ຢູ່ຕາຕາລາງນີ້ນຳ ໄດ້ຈາກຂໍ້ມູນສຳນະໂນຄົວເຮືອນ.

5.2.2.1 ການຄິດໄລ່ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ໝາຍສົມ

ພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຂະໜາດ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບແຮງງານ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການປູກພືດແມ່ນຈະຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຄິດໄລ່ ໃນ ຕາຕາລາງ 16 ເຊິ່ງຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິທີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໄດ້ສູງສຸດ. ເຄື່ອງມືນີ້ຈະຜັນປະໂຫຍດຫຼາຍ ຖ້າສາ ມາດຄາດຄະເນລາຍຮັບໄດ້ດີ ແລະ ຖືກຕ້ອງ. ໃນການຄາດຄະເນເນື້ອທີ່ຕ້ອງການປູກຕ່າສຸດ ຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມໝາຍສົມ ແລະ ກວມເອົາພືດຫຼັກ ຫຼາຍຊະນິດ. ເຊິ່ງສິ່ງໝັ້ນື້ຜົນສິ່ງສຳຄັນສຳລັບການຮັກສາຄວາມສົມດຸນທາງລະບົບມິເວດ ແລະ ຍັງຊ່ວຍຢັ້ງຢືນບໍ່ໃຫ້ເກີດ ການເສລິດ ພືດ ຊະນິດດຽວທີ່ສູງຕົກໄປ.

ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນທີ່ໝາຍສົມທີ່ສຸດ ແມ່ນຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ການຄິດໄລ່ຄວາມໝາຍສົມມາດຕະຖານ. ສຳລັບຜູ້ທີ່ມີປະ ສິບການໃນດ້ານນີ້ມາຫຼາຍແລ້ວ ສາມາດຄິດໄລ່ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ໝາຍສົມໄດ້ດ້ວຍເຄື່ອງມື solver add in ໃນ Excel. ສາເຫດທີ່ ນຳມາສະໜິໃນທີ່ນີ້ແມ່ນເພື່ອເຮັດໄຂບັນຫາດ້ານການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ຈະຕ້ອງໃຫ້ເຂົ້າໃຈວ່າວິທີການນີ້ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນທີ່ດີໄດ້ ຖ້າມີພືດຫຼັກ ພຽງຊະນິດດຽວທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຫຼາຍກວ່າພືດຊະນິດອື່ນ. ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຄວາມສັບສົນໃນການກຳນົດກິດຈະກຳຂອງບ້ານ ແລະ ການປູກ ພືດພຽງຊະນິດດຽວບັນຈຳນວນຫຼາຍ ແມ່ນຈະຕ້ອງໃຫ້ຈຳກັດພື້ນທີ່ ທີ່ປູກພືດຫຼັກພື້ນ ແລ້ວມີການສະໜິເນະ ການຜິດພາດຫຼັກອື່ນໆເຂົ້າໄປ ຕື່ມຢ່າງມີຄວາມໝາຍສົມ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຜັນຕົວຈາກຊາວບ້ານ.

1. ລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມສູງສຸດ/ເຮັກຕາ ຈາກຕາຕາລາງ 5 ແລະ ເອົາລາຍຮັບລວມ/ເຮັກຕາ ມາຄູນກັບເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ເຮັດໄດ້ (ຕາ ຕາລາງ 15) ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຍຮັບຂອງບ້ານຈາກການປູກພືດຊະນິດນີ້. ຕົວຢ່າງ: ລະບົບການປູກພືດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສລິດ 2 ຄັ້ງໃນປີດຽວ ແລ້ວບັນທຶກຈຳນວນເຮັກຕາທີ່ນຳໃຊ້. ໃນກໍລະນີນີ້ ເນື້ອທີ່ສູງສຸດ ແລະ ຕ່າສຸດແມ່ນດຳລົງຄ້າຍຄືກັນ ຍ້ອນວ່າບໍ່ສາມາດ ຂະຫຍາຍ ລະບົບຊົນລະປະການໄດ້.
2. ລືອກພືດທີ່ສ້າງລາຍຮັບສູງສຸດຊະນິດຕ່ຳໄປ ແລະ ຄູນກັບລາຍຮັບ/ເຮັກຕາປີ (ຕາຕາລາງ 5) ໂດຍມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ (ຕາ ຕາລາງ 15) ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຍຮັບຂອງບ້ານສູງສຸດສຳລັບພືດຊະນິດນີ້ ແລ້ວບັນທຶກຈຳນວນເຮັກຕາທີ່ນຳໃຊ້. ຕົວຢ່າງທີ່ພວກເຮົາຍົກ ໃຫ້ ຜັນຢູ່ໃນແບບຟອມແມ່ນ: ອ້ອຍ
3. ເຮັດຊື້ຂັ້ນຕອນທີ 2 ຈົນກວ່າຈະຄົບທຸກເຂດ ຂອງພື້ນທີ່ການເສລິດກະສິກຳ.
4. ຖ້າຫາກເນື້ອທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນປະຈຸບັນສູງກວ່າເນື້ອທີ່ການເສລິດກະສິກຳຂອງບ້ານ (350 ເຮກ), ຈະຕ້ອງໄດ້ດັດປັບເນື້ອທີ່ໃນການປູກພືດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 - a. ເລືອກປັບປ່ຽນເນື້ອທີ່ຂອງພືດຫຼັກ ທີ່ມີລາຍຮັບ/ເຮັກຕາຕ່ຳສຸດ ໂດຍປັບເນື້ອທີ່ການປູກລົງຕ່ຳສຸດເທົ່າທີ່ຜົນໄປໄດ້ ສຳລັບພືດຊະນິດນີ້. ຖ້າຈຳນວນເນື້ອທີ່ກະສິກຳລວມໜ້ອຍກວ່າດິນກະສິກຳຂອງບ້ານທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນໃຫ້ຜິດພາດທີ່ແຕ່ລະ ປະເພດດິນຕາມຄວາມໝາຍສົມຄືຕໍ່າ.
 - b. ຖ້າຍັງມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍຢູ່ ແມ່ນສືບຕໍ່ລຸດເນື້ອທີ່ການປູກພືດລົງ ໂດຍເຮັດຄືກັນກັບຂັ້ນຕອນທີ່ໄດ້ຂະບົບໃນຂັ້ນຕອນທີ່ຜ່ານ ມາໂດຍລືອກເອົາພືດທີ່ສ້າງລາຍຮັບ/ເຮັກຕາໜ້ອຍສຸດອັນດັບສອງ. ຖ້າຈຳນວນເນື້ອທີ່ກະສິກຳລວມໜ້ອຍກວ່າດິນກະສິກຳ ຂອງ ບ້ານ ແມ່ນຜິດພາດທີ່ແຕ່ລະປະເພດດິນຕາມຄວາມໝາຍສົມຄືຕໍ່າ.
 - c. ສືບຕໍ່ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ຂະບົບໃນຂັ້ນຕອນ a. ແລະ b. ໂດຍລືອກເອົາພືດທີ່ສ້າງລາຍຮັບ/ເຮັກຕາສູງສຸດ ຊະນິດຕ່ຳໄປຈົນກວ່າ ເນື້ອທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ຈະໝາຍສົມກັບພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳໃນບ້ານ.

ຕາຕະລາງ 16 ການພັດທະນາທາງເລືອກຂອງການປູກພືດໃນຂະນາຄົດ

ຊຸມົດພືດຫຼັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນ ໃນປະຈຸ ບັນ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ຕ່ຳສຸດທີ່ ຕ້ອງການ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ມີ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບສູງສຸດ (ກີບ)	ເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ ລາຍຮັບສູງສຸດ (ເຮັກຕາ)
ເຂົ້ານາແຊງ, ໃຫ້ຜົນ ເຜລິດ 2 ຄັ້ງ	10	10	10	240,000,000	10
ອ້ອຍ	80	0	200	4,200,000,000	200
ຢາງພາລາ	105	80	105	1,260,000,000	105
ເຂົ້ານາປີ	35	35	40	434,000,000	35
ມັນຕົ້ນ	120	0	200	0	0
ລວມທັງໝົດ	350			6,134,000,000	350

ເມື່ອຄິດໄລ່ຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຫຼື ນີ້ສຳເລັດແລ້ວ ເພີ່ມທ້ອງອີກແຖວໜຶ່ງໃສ່ຕາຕະລາງເມື່ອຄິດໄລ່ເອົາຈຳນວນແຮງງານລວມ
ທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ບ້ານ ສຳລັບແຕ່ລະຊຸມົດພືດທີ່ເຮົາກຳນົດໄວ້ເປັນທາງເລືອກໃໝ່ຂອງການປູກພືດໃນຂະນາຄົດ.

ຕາຕະລາງ 17 ການປຽບທຽບການນຳໃຊ້ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ ແລະ ແບບຈຳລອງໃນຂະນາຄົດ

ຊຸມົດພືດຫຼັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນໃນ ປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບໃນ ປະຈຸບັນຂອງບ້ານ (ກີບ)	ຈຳນວນ ແຮງງານລວມທີ່ ຕ້ອງການຂອງ ບ້ານ(ຄົນ)	ເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ ລາຍຮັບສູງສຸດ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບສູງສຸດ (ກີບ)	ແຮງງານຫຼາຍ ສຸດທີ່ນຳໃຊ້ ແບບຈຳລອງ (ຄົນ)
ເຂົ້ານາແຊງ, ໃຫ້ຜົນ ເຜລິດ 2 ຄັ້ງ	10	247,360,000	1,275	10	240,000,000	1,275
ອ້ອຍ	80	1,698,666,667	8,799	200	4,200,000,000	21,997
ຢາງພາລາ	105	1,325,030,875	23,611	105	1,260,000,000	23,611
ເຂົ້ານາປີ	35	434,000,000	2,113	35	434,000,000	2,113
ມັນຕົ້ນ	120	1,376,000,000	11,680	0	0	0
ລວມທັງໝົດ	350	5,081,057,542	47,477	350	6,134,000,000	48,996

ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສຳມະໂນຄົວເຮືອນ

ເພື່ອກວດກາວ່າແຮງງານໃນບ້ານມີພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດທຳການເຜລິດຕາມເນື້ອທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແບບຈຳລອງ, ແມ່ນໃຫ້ນຳ
ເອົາປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນໄວເຮັດວຽກ (15 ຫາ 60 ປີ) ຈາກຊຸດຂໍ້ມູນສຳມະໂນຄົວທີ່ຕັ້ງບຳນານ (ເບິ່ງໃນພາກ 3.2.2). ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຈຳນວນວັນງານ
ຫຼື ວັນງານຕໍ່ປີ, ເຮົາກໍ່ເອົາຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ຢູ່ໃນຕາມອາຍຸເຮັດວຽກຈາກຊຸດຂໍ້ມູນສຳມະໂນລະດັບຄົວເຮືອນ ໂດຍຄິດໄລ່ເອົາຈຳນວນວັນ
ງານ 20 ວັນຕໍ່ເດືອນ, 12 ເດືອນຕໍ່ປີ ແລະ ຖືເອົາຫົດຈະກຳຫຼັກໃນເຜລິດກະສິກຳ.

5.3 ການນໍາສະໜີຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຕໍ່ກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ

ການກະກຽມ

- ພິມຕາຕາລາງທັງໝົດທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນກ່ອນໜ້ານີ້
- ວາງແຜນວິທີການອະທິບາຍຜົນໄດ້ຮັບຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ
- ກະກຽມແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນປະຈຸບັນ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ

ການອະທິບາຍຜົນໄດ້ຮັບຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ

- ຕົວຊີ້ວັດພືດ ແລະ ສັດລ້ຽງ
- ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສໍາຫຼວດຄົວເຮືອນ
- ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສ້າງແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ແຜນທີ່ ແລະ ຕາຕາລາງເນື້ອທີ່

ການສັງລວມເປັນຂໍ້ມູນລະດັບບ້ານ

- ນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່
- ສະແດງບັນດາຕົວຊີ້ວັດ (ລາຍຮັບ ກິບ/ເຮັກຕາ ແລະ ແຮງງານ/ເຮັກຕາ) ທີ່ນໍາໃຊ້ເພື່ອສັງລວມເປັນຂໍ້ມູນໃນຂັ້ນບ້ານ
- ອະທິບາຍຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆໃນຂັ້ນບ້ານ

ການອະທິບາຍແບບຈໍາລອງໃນການວາງແຜນ

- ຖືກສ້າງຂຶ້ນແນວໃດ, ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາຫຍັງແດ່ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ດັດແປງອັນໃດແດ່
- ຮັບປະກັນວ່າຊາວບ້ານຈະສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ອອກຄໍາຄິດເຫັນໃນມຸມມອງຂອງພວກເຂົາໄດ້

ການຮັບຄໍາຄິດເຫັນຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ

- ກະກຽມສະແດງບົດບາດ
- ສະແດງບົດບາດເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມເພິ່ງພໍໃຈໃນບ້ານ
- ຕ້ອງໄດ້ຮັບຟັງ ແລະ ພິຈາລະນາທຸກມຸມມອງຂອງຊາວບ້ານ ຕໍ່ກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນອະນາຄົດ

ການດັດແປງແບບຈໍາລອງໃນການວາງແຜນ

- ພິຈາລະນາ ເອົາຂໍ້ມູນຈາກຊາວບ້ານເຂົ້າໃນການວາງແຜນ
- ຮັບປະກັນວ່າໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການຕ່າງໆ ແລະ ແຜນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຄິດໄລ່ຄືນ

- ຄິດໄລ່ຄືນຕົວຊີ້ວັດໃນຂັ້ນບ້ານໂດຍນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຕ່າງໆຈາກຊາວບ້ານ
- ເນື້ອທີ່ ເປັນເຮັກຕາ

ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

- ຊອກຫາຜູ້ທີ່ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຜື່ນທີ່ດັ່ງກ່າວ
- ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ ແລະ ປຽບທຽບກັບຕົວເລກໃນແບບຈໍາລອງການວາງແຜນ.

ການສ້າງລາຍຮັບຕ່າງໆແມ່ນພິຈາລະນາເອົາຈາກການເຮັດສັນຍາ ແລະ ການເອົາດິນໃຫ້ເຊົ່າໂດຍສະເພາະແມ່ນມູນຄ່າເຊົ່າດິນຕໍ່ເຮັກຕາ ຕໍ່ປີ. ການກຳນົດພື້ນທີ່ສໍາລັບການລ້ຽງສັດໃນບ້ານຫຼືພື້ນທີ່ໃດທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜົນໄດ້ຮັບຈາກການລ້ຽງສັດສູງກວ່າຜົນໄດ້ຮັບການກຳນົດ ພືດ ຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດພື້ນທີ່ສໍາລັບລ້ຽງສັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຜົນໄດ້ຮັບນັ້ນ ສາມາດເບິ່ງໄດ້ ຕາຕາລາງ 14 ແລະ ຕາຕາລາງ 5.

ສໍາລັບການນໍາສະໜັບສະໜູນຜົນໄດ້ຮັບ ຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແມ່ນນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການກວດກາໄວ້ແລ້ວໃນພາກກ່ອນ ໜ້າທີ (5.1 ແລະ 5.2). ເຊິ່ງຕາຕາລາງດັ່ງກ່າວທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນຫຼັງນີ້ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ພິມອອກມາໃນຕອນນີ້ ແລະ ຈະຕ້ອງ ໄດ້ອະທິບາຍຜົນໄດ້ຮັບ ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ, ໂດຍເລີ່ມຈາກ ການອະທິບາຍຕົວຊີ້ວັດຕໍ່ເຮັກຕາ, ຕໍ່ມາ ກໍ່ແມ່ນການສັງລວມເປັນຂໍ້ມູນລະດັບບ້ານ ແລະ ສຸດທ້າຍຈິ່ງອະທິບາຍແບບຈຳລອງທຸກເລືອກໃໝ່ໃນການເຜີຍທຳສືກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃຫ້ ກັບຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າໃຈ ຕາມລໍາດັບ.

ແບບຈຳລອງໃນການວາງແຜນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍອີງຕາມການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ໜ້າສົມເຊື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຍ ຮັບສູງສຸດ, ແຕ່ໃນມຸມມອງຂອງຊາວບ້ານອາດແຕກຕ່າງອອກໄປ ຍ້ອນວ່າເຂົາເຈົ້າພິຈາລະນາປັດໃຈອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ໃນຊີວິດຈິງເຂົ້າມາຕື່ມ ເພື່ອສ້າງ ແຜນໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງເຂົາໃນອະນາຄົດ. ແບບຈຳລອງຂອງພວກເຮົາແມ່ນສ້າງມາຈາກການປຶກສາຫາລືກັນ ເຊິ່ງເປັນການກະກຽມ ໃຫ້ ຊາວບ້ານສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງ ເພື່ອພິຈາລະນາຢ່າງລຶກເຊິ່ງ ແລະ ສະແດງໃຫ້ພວກເຂົາຮູ້ຈັກວິທີການວາງແຜນໃນການເຮັດວຽກ.

ເມື່ອອະທິບາຍເນື້ອໃນຂອງໝົດທຸກຕາຕາລາງໃຫ້ຊາວກະສິກອນແລ້ວ, ພວກເຂົາສາມາດຊຸກຖາມເພື່ອຮຽນຮ້າຍການວາງແຜນນໍາໃຊ້ດິນ ກະສິກຳໃນປີຕໍ່ໆໄປໄດ້. ການປຽບແປງຫຼັງນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດກາຄືນໂດຍທີມງານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດລະບຽບ, ລະບຽບການ, ແຜນການພັດທະນາຂອງເມືອງ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການວາງ ແຜນທາງກາຍະພາບ (Physical Framework Planning).

ໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ເຮົາຈະໄດ້ເນື້ອທີ່ ທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການເຜີຍທຳສືກຳ ຕາມທີ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນມາ, ບ້ອນໃສ່ແບບຟອມ ໃນ ຕາ ຕາລາງ 17. ລາຍຮັບ ແລະ ແຮງງານຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ຍ້ອນວ່າສູດໃນການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນຫຼັງນີ້ແມ່ນໄດ້ລະບຸຕົວເລກຕົວຢ່າງຢູ່ ໃນຕາ ຕາລາງດັ່ງກ່າວໄວ້ແລ້ວ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນຈິ່ງສາມາດປຽບທຽບລາຍຮັບ ແລະ ແຮງງານທີ່ນໍາໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດໄດ້ ແລະ ສາມາດປະເມີນ ຄຸນນະພາບຂອງການວາງແຜນໄດ້.

ການສະແດງບົດບາດ ເພື່ອກຳນົດພື້ນທີ່ການປູກຝັດຫຼັກ ແລະ ການປັບປຸງຜົນໄດ້ຮັບໃນແບບຈຳລອງການວາງແຜນ

ຂັ້ນຕອນນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການພິມລາຍຮັບໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດກັບຊາວບ້ານໃນມຸມມອງ ຕ່າງໆ. ໃນການສະແດງບົດບາດ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງການເຫຼາງ/ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ, ບັນຫາ ໃນ ການຮັກສາທີ່ດິນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໃຫ້ເຊົ່າດິນ. ເມື່ອປຶກສາຫາລືປະເດັນຕ່າງໆຫຼັງນີ້ແລ້ວຖາມເອົາຫັນນໍາຊາວກະສິກອນ ເພື່ອ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າປັບປຸງ ແລະ ຈັດລຽບລິມະສິດເອງ ພ້ອມດຽວກັນກໍ່ຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກເອົາທຸກຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງຊາວກະສິກອນໄວ້. ສຸດທ້າຍ, ເມື່ອ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານຫັນຕິຕໍ່ຕາຕາລາງກ່ຽວກັບທຸກເລືອກໃໝ່ຂອງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດແລ້ວ, ຈາກ ນັ້ນກໍ່ສືບຕໍ່ແຕ້ມໃສ່ແຜນທີ່ເພື່ອໃຫ້ເຫັນວ່າເນື້ອທີ່ ທີ່ມີ ການປັບປຸງໃໝ່ນັ້ນຄວນຈະປ່ອຍໃດຂອງແຜນທີ່ເຊິ່ງອາດຈະນໍາສະໜັບສະໜູນບັນດາ ເນື້ອທີ່ ຕໍ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບເຂົາເຈົ້າກ່ຽວກັບປ່ອຍທີ່ມີການປ່ຽນແປງເນື້ອທີ່ການເຜີຍທຳໃໝ່ດັ່ງກ່າວນັ້ນມີຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ແທ້ບໍ່. ນອກຈາກນີ້, ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າໄດ້ລວມເອົາພື້ນທີ່ໃນການລ້ຽງສັດເຂົ້າໃນການວາງແຜນແລ້ວ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບ ດິນລວມບ້ານ ຕອນອື່ນໆໄດ້ຄືບຖ້ວນແລ້ວ.

ການສະແດງບົດບາດໃນການວາງແຜນລະບົບການປຸກພືດ

ຈະຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຄວາມຝັນໄປໄດ້ໃນການຝຶມລາຍຮັບໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດຮ່ວມກັບຊາວບ້ານໂດຍການພິຈາລະນາ ມຸມມອງຕ່າງໆ.

ສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານຈະຕ້ອງໄດ້ສະແດງບົດບາດຫຼາຍບົດບາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຫຼື ສະແດງຜົນຜັນຮ່ວມ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານດ້ວຍກັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປັບປຸງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ຕົວຢ່າງ: ການສະແດງບົດບາດຜົນ (ຊາວບ້ານ, ເຈົ້າຂອງສັດລ້ຽງ, ນັກລົງທຶນ, ຜະນຶກງານປ່າໄມ້, ນາຍບ້ານຫຼືພໍ່ຄ້າ). ໃນການສະແດງບົດບາດຫຼັກນີ້, “ນັກສະແດງ” ແຕ່ລະຄົວລະຄອນຈະສະແດງຄວາມສົນໃຈຂອງພວກເຂົາໃນແຕ່ລະຈຸດເພື່ອດຳເນີນການປຶກສາຫາລືກັນ.

ຈະຕ້ອງໄດ້ລະບຸບົດບາດທີ່ສຳຄັນສຳລັບການວາງແຜນໃນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ລະບຸຄວາມສົນໃຈຂອງແຕ່ລະບົດບາດໃນການເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັນແບບຜົນຮຸ່ນກ່ອນເລີ່ມດຳເນີນປຶກສາຫາລືການວາງແຜນ.

ສຸດທ້າຍ, ແມ່ນແນໃສ່ໃຫ້ໄດ້ເນື້ອທີ່ ທີ່ຜົນເອກະພາບກັນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມຈຸດປະສົງຕ່າງໆ.

ສິ່ງສຳຄັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາພື້ນທີ່ ທີ່ໝາຍເຊື່ອສຳລັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດ. ຕົວຢ່າງ: ພື້ນທີ່ການລ້ຽງສັດແມ່ນຕ້ອງການແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ອາຫານທີ່ພຽງພໍ. ການປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແມ່ນຈະເລີ່ມຈາກທີ່ດິນສຳລັບໃຊ້ລ້ຽງສັດ ແລະ ທີ່ດິນລວມບ້ານຕອນອື່ນໆກ່ອນ, ຈາກນັ້ນກໍ່ຈະປຶກສາຫາລື ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດອື່ນໆ. ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບາງ ປະເພດແມ່ນອາດມີຂໍ້ຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກປັດໃຈທາງພູມສັນຖານ ຫຼື ບໍ່ມີທາງເຂົ້າເຖິງໄດ້. ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ຮູ້ຈັກເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານເຂົາເຈົ້າຄື ສະນັ້ນຖ້າຫາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຫຼື ຕົວແທນຂອງຊາວບ້ານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມເຮັດວຽກນຳພວກເຮົາ ອາດສາມາດຄາດຄະເນ ແລະ ພິຈາລະນາຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນໆ ຫຼື ຄວາມໝາຍສົມຕ່າງໆໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຖ້າສະມາຊິກໃນທີມງານວາງແຜນຂັ້ນເມືອງຜົນ ຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກທີ່ດິນ. ໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງປ່ອຍໃຫ້ຊາວບ້ານສ້າງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດຂອງພວກເຂົາ ແລະ ປ່ອຍໃຫ້ຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກສະແດງຄວາມຄິດໄດ້ຢ່າງອິດສະຫຼະໂດຍບໍ່ມີການຈຳກັດເມື່ອສ້າງໂຄງຮ່າງແຜນການທຳອິດຂຶ້ນແລ້ວ, ໃຫ້ຖ່າຍຮູບແຜນທີ່ ແລະ ລະບຸພິກັດໃສ່ໄວ້ເພື່ອໃຫ້ສາມາດໂຫຼດເຂົ້າໄປໃນໂປຣແກຣມ GIS ໄດ້, ເຊິ່ງຈະສາມາດສ້າງ polygons ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຕ່ລະກອນ ແລະ ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ໄດ້. ການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດໃນຂັ້ນບ້ານ. ປົກກະຕິແລ້ວ, ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈະຕ້ອງໄດ້ທົດລອງຄິດໄລ່ຢູ່ ຕາຕາລາງ 17 ຫຼາຍຄັ້ງ ຈົນກວ່າຈະໄດ້ຜົນທີ່ໜ້າພໍໃຈ ແລະ ຕົກລົງໜັ້ນດີ ໂດຍຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ. ຂັ້ນຕອນນີ້ຜົນວຽກທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ ແຕ່ການໃຊ້ວິທີນີ້ ແມ່ນເຮົາສາມາດໝັ້ນໃຈໄດ້ວ່າຈະໄດ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ມຸມມອງຕ່າງໆຂອງຊາວບ້ານ ໄດ້. ພ້ອມດຽວກັນ ກໍ່ຈະຕ້ອງໄດ້ອິດທິນ ແລະ ໄດ້ໃຊ້ທັກສະໃນການສົນທະນາປຶກສາຫາລືຂ້ອນຂ້າງລະອຽດພໍສົມຄວນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳເນີນການສ້າງແຜນການໃຫ້ສຳເລັດ ໂດຍພາຍ ໃຕ້ເງື່ອນໄຂຄວາມໝັ້ນດີເອກະພາບ ແລະ ຕົກລົງກັບຊາວບ້ານ.

5.4 ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ແລະ ກິດລະບຽບໃນການຜະລິດກະສິກຳຂອງບ້ານ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດັ່ງກ່າວ, ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາໃນເລື່ອງຂອງເວລາເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມແຜນການທີ່ວາງໄວ້. ສິ່ງສຳຄັນສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ລະບຸລະອຽດກ່ຽວກັບຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະກິດຈະກຳ. ໃນກ່ອງເຄື່ອງມືໄດ້ລະບຸ ຮູບແບບຂອງການປະຕິບັດແຜນການແມ່ນອາດຈະຕ້ອງໄດ້ຈັດການປຶກສາຫາລືຝຶມເຕີມກັບຊາວບ້ານພິເສດຕື່ມ.

ນອກຈາກນີ້, ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດພື້ນທີ່ທີ່ຈະມີການພັດທະນາໄວ້ຢ່າງລະອຽດຈະແຈ້ງ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບ ກົດໝາຍ ວ່າສິ່ງໃດ ທີ່ອະນຸຍາດ ແລະ ສິ່ງໃດທີ່ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເຮັດໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ: ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຫັ່ນພື້ນທີ່ໃຊ້ປ່າປ່ອງກັນຜົນພື້ນທີ່ການ ປຸກຫຍ້າລ້ຽງສັດ

, ໃນກໍລະນີທີ່ຊາວບ້ານໃນບ້ານນີ້ ຫຼື ຄົນທີ່ມາຈາກບ້ານອື່ນໜ້າຄວນມີ ກໍ່ຈະຖືກດຳເນີນມາດຕະການລົງໂທດຕາມລະບຽບການ. ເຊິ່ງຄະນະ ກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງກົດລະບຽບຂັ້ນບ້ານ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກົດລະບຽບນີ້ໃຫ້ກັບຊາວບ້ານຮັບຮູ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ກົດລະບຽບຕ່າງໆໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແມ່ນຜູ້ສ່ວນໜຶ່ງຂອງກົດໝາຍ ແລະ ຂໍ້ຮຽກຮ້ອງທາງດ້ານລະບົບມິເວດ ແລະ ທັງ ຜູ້ສ່ວນໜຶ່ງຂອງວິທີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ສຳລັບການສ້າງລະບຽບການ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຈະຕ້ອງສົມທົບກັບຊາວບ້ານ ແລະ ທີມງານຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອກຳນົດ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ ແລະ ຂໍ້ຫ້າມຕ່າງໆ ຂັ້ນຮ່ວມກັນ ໂດຍໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍ. ມາດຕະການ ຫຼື ບົດລົງໂທດເຫຼົ່ານັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ ໃນແຕ່ລະລະບຽບການດັ່ງກ່າວ, ຈະຕ້ອງລະບຸມາດຕະການລະອຽດ ຖ້າບຸກຄົນ ໃດໜຶ່ງລະເມີດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນທີ່ບໍ່ຖືກກັບຈຸດປະສົງທີ່ວາງໄວ້ ແລະ ສາມາດດຳເນີນການລົງໂທດໄດ້ເລີຍ ຖ້າມີຊາວບ້ານມາລາຍງານການພົບເຫັນ ການລະເມີດກົດລະບຽບ ດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ. ຜ່ອມດຽວກັນ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ຈະຜັນຜູ້ຕັດ ສິນໃຈວ່າຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ ລົງໂທດ ຫຼື ບໍ່.

5.5 ກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານ

ຫຼັງຈາກທີ່ແຜນການສຳເລັດແລ້ວ, ທີມງານຈະຕ້ອງກະກຽມກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ຊາວບ້ານຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ຮັບໃນ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມນີ້. ຊາວບ້ານຈະຕ້ອງໄດ້ຮູ້ເຖິງສິ່ງທີ່ໄດ້ມີການວາງແຜນໄວ້ ແລະ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າແຜນການ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມາຈາກ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ທີມງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກຳແບບ ສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນເມືອງທີ່ລົງມາຊຸກຍູ້ ແລະ ເນື້ອເນື້ອວິທີການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ກອງປະຊຸມປິດນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອເຊີນເອົາ ຫົວໜ້າຄອບຄົວ ໜີດຄົວຮ້ອນພາຍໃນບ້ານມາເຂົ້າຮ່ວມ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອເຊີນອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ເຊິ່ງລວມ ມີເຈົ້າເມືອງ/ຮອງ ເຈົ້າເມືອງ ຜູ້ຊີ້ນຳວຽກງານນີ້, ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫົວໜ້າຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ມາເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອກຳນົດກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໂອ້ລົມຊາວບ້ານຕາມປະເພນີລາວ.

ໃນກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານນີ້, ທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ກະກຽມການນຳສະເໜີກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳໃນຫົວຂໍ້ ດັ່ງຕໍ່ ໄປນີ້. ຖ້າຜົນໄປໄດ້, ສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ນາຍບ້ານຈະຕ້ອງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການນຳສະເໜີ ໃນກອງ ປະຊຸມດັ່ງກ່າວ.

- ຈຸດປະສົງ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ
- ແຜນທີ່ ຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ, ລາຍລະອຽດ ແລະ ການຕົກລົງເຫັນດີກັນ
- ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ
- ສະພາບຂໍ້ມູນປະຊາກອນ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນພາຍໃນບ້ານ
- ການຈັດສັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ
- ສະພາບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ຄວາມຝັນໄປໄດ້ໃນການປັບປຸງດິນ ແລະ ຄຳເນື້ອເນື້ອຕ່າງໆ
- ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ
- ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ແຜນກິດຈະກຳບຸລິມະສິດຂອງບ້ານ
- ລະບຽບການ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ພາຍໃນບ້ານ

ໃນກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ, ທີມງານ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ຈະຕ້ອງອະນຸຍາດລາຍລະອຽດທີ່ສຳຄັນທັງໝົດໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ແລະ ສົ່ງມອບແຜນການດັ່ງກ່າວໃຫ້ກັບອຳນາດການ ປົກຄອງບ້ານສອງສະບັບ, ເຊິ່ງລວມມີແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງທັງໝົດ ຄັດຕິດຜ່ອມ. ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານຈະຖືກ ຈັດ

ຂຶ້ນຫຼັງຈາກທີ່ບົດລາຍງານຂັ້ນສຸດທ້າຍໄດ້ເຮັດສໍາເລັດ. ໃນກໍລະນີນີ້ ບົດລາຍງານສະບັບສົມບູນສາມາດສ້າງຂຶ້ນ, ຫຼັງຈາກທີ່ຊາວບ້ານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມນີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄໍາຄິດເຫັນ ແລະ ໄດ້ມີການຕົກລົງຫັນດີກັນຢ່າງຢັ້ງຢືນເອກະພາບ ຕໍ່ກັບບົດລາຍງານແລ້ວ.

6 ໂຄງຮ່າງ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງບົດລາຍງານ

ບົດລາຍງານຫຼື ເອກະສານທີ່ໃຊ້ໃນການວາງແຜນແມ່ນຈະຖືກນໍາໃຊ້ເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນພາຍໃນບ້ານ. ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຂຽນຂຶ້ນດ້ວຍພາສາທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ. ເນື້ອໃນບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງສັ້ນ ແລະ ມີລັກສະນະສັງລວມຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບຊາວບ້ານເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້. ເຊິ່ງສາມາດສຶກສາຕົວຢ່າງ ຂອງແບບໜ້າປຶກ ແລະ ໂຄງຮ່າງດ້ານເນື້ອໃນຂອງເອກະສານທີ່ໃຊ້ໃນການວາງແຜນໄດ້ ໃນກ່ອງເຄື່ອງມືທີ່ຄັດຕິດນີ້.

ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ແທດໝາຍກັບຄວາມຕ້ອງການ, ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການລວບລວມ ຂໍ້ມູນ ແລະ ທົບທວນຄືນ, ກ່ອນການສົ່ງໃຫ້ກັບຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງຢ່າງຢັ້ງຢືນທາງການ.

- ຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດຈະຖືກກວດກາ ເບິ່ງຄວາມຖືກຕ້ອງ
- ຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດຈະຖືກນໍາສະເໜີໃຫ້ກັບບ້ານໃນມື້ກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຂັ້ນບ້ານ ແລະ ບັນດາຄວາມຄິດເຫັນທີ່ສໍາຄັນຈາກຊາວບ້ານໄດ້ບັນທຶກໄວ້ໃນຕອນທ້າຍຂອງກອງປະຊຸມ
- ທີມງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງລວບລວມເອົາຂໍ້ມູນ ໂດຍແບ່ງຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນລັກສະນະດຽວກັນກັບການແຈກຢາຍໜ້າວຽກ ຕອນທີ່ດໍາເນີນກິດຈະກຳ
- ເລີ່ມຕົ້ນຂຽນບົດລາຍງານ
- ທີມງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ/ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາແບບສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງນໍາໃຊ້ໜ້າປຶກ ແລະ ໂຄງຮ່າງບົດລາຍງານ ທີ່ເປັນມາຕະຖານແບບດຽວກັນໝົດ
- ສະມາຊິກພາຍໃນທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນໂຄງຮ່າງບົດລາຍງານຄືນ. ທຸກຫົວຂໍ້ ຫຼື ພາກຕ່າງໆຂອງບົດລາຍງານຈະຕ້ອງຖືກລວບລວມ ເຂົ້າເປັນບົດລາຍງານດຽວກັນ.
- ຫຼັງຈາກນັ້ນ ສິ່ງຮ່າງບົດລາຍງານໄປໃຫ້ຜູ້ປະສານງານຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອທົບທວນຄືນ.
- ຫຼັງຈາກທີ່ຜູ້ປະສານງານຂອງແຂວງທົບທວນຄືນແລ້ວ, ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວຈະຖືກສົ່ງໄປຫາ ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງ ເພື່ອຂໍຄໍາຄິດເຫັນ ແລະ ເຊັນອະນຸມັດ.
- ຕ້ອງໄດ້ສົ່ງບົດລາຍງານສະບັບສົມບູນ ໄປໃຫ້ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມກັບພິມແຜນທີ່ອອກມາ ເພື່ອຄັດຕິດ ແລະ ເປັນຂໍ້ມູນອ້າງອິງໃຫ້ແກ່ບ້ານ.
- ຕ້ອງສໍາເນົາບົດລາຍງານ ແລະ ສົ່ງໄປໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

○ ນາຍບ້ານ ບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ແບບປັ້ນປື້ມ, ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ ສົ່ງເປັນແບບເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ ພ້ອມ
○ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ	ແບບປັ້ນປື້ມ ແລະ ແບບປັ້ນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ
○ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ	ແບບປັ້ນປື້ມ ແລະ ແບບປັ້ນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ
○ ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງ	ແບບປັ້ນປື້ມ
○ ພະແນກ ກປ ແລະ ພຊສ ແຂວງ	ແບບປັ້ນປື້ມ ແລະ ແບບປັ້ນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ
○ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ (ຂັ້ນສູນກາງ)	ປັ້ນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ
○ ກົມຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ (ຂັ້ນສູນກາງ)	ປັ້ນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ.

7 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ການຈັດການຂໍ້ມູນ

ຈະຕ້ອງໄດ້ຕັ້ງຂໍ້ມູນໄວ້ຢ່າງປອດໄພ ໂດຍການ Copy ໄວ້ຫຼາຍໆບ່ອນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕັ້ງໄວ້ນໍາພາສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ່າງໆ ພ້ອມດຽວກັນທຸກເອກະສານຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກເກັບກຳ ແລະ ປະຕິບັດຕາມໂຄງສ້າງຝາຍຈັດຕັ້ງເອກະສານ ທີ່ກຳນົດໄວ້. ສໍາລັບການ ຕັ້ງ ຮັກສາຂໍ້ມູນໃຫ້ປອດໄພແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຕັ້ງເປັນເອເລັກໂຕລນິກຝາຍ ແລະ ເປັນປຶ້ມໄວ້ໃນສະຖານທີ່ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ເອເລັກໂຕລນິກຝາຍທີ່ສິ່ງ ໄປ ໃຫ້ຂັ້ນສູນກາງຈະຕ້ອງເປັນສະບັບທີ່ກະທັດຮັດ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນເຊິ່ງບໍ່ແມ່ນອຸປະກອນທີ່ນໍາໃຊ້ຈິງ. ທຸກຝາຍຈະຕ້ອງ ໃສ່ຊື່ບ້ານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຝາຍ GIS ທັງໝົດຈະຕ້ອງຖືກເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນ ກ່ອງຂໍ້ມູນດຽວກັນ.

ສັງລວມເນື້ອໃນໜ້າດັ່ງນີ້:

- ຈະຕ້ອງມີຝາຍ GIS ທັງໝົດ
 - BND_village_name (ຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງບ້ານ)
 - CLU_village_name (ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ສ້າງແຜນທີ່ໃສ່ SUB_cat_ID Level)
 - FLUMZ_village_name (ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດສ້າງແຜນທີ່ໃສ່ SUB_Cat_ID Level)
- ແຜນທີ່ທັງໝົດທີ່ຈະນໍາໃຊ້ ຈະຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນໃນຮູບແບບ jpg
 - ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ
 - ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ
 - ແຜນທີ່ດິນລວມຂອງບ້ານ
- ຖານຂໍ້ມູນໃນການສໍາພາດຄົວເຮືອນ
- ຖານຂໍ້ມູນຂອງການປະເມີນພຶດຕິກຳ
- ເອກະສານເປັນ Excel ແລະ word ສໍາລັບຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດໃນການປຶກສາຫາລືກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
- ເອກະສານບົດລາຍງານໃນຮູບແບບ pdf.

ໃນອານາຄົດໃກ້ໆນີ້, ແມ່ນຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງຂໍ້ມູນ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ເຮັດສໍາເລັດທັງໝົດໄວ້ໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ: ລະບົບຂໍ້ມູນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUIS). ໃນໄລຍະການຈັດພິມປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ກໍ່ໄດ້ມີທີມງານຈາກ ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຊັບຜົນກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (NREIC), ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ (DALaM) ແລະ ກົມທີ່ດິນ (DoL) ໄດ້ ຮ່ວມກັນພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອຮອງຮັບຂໍ້ມູນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນນີ້. ລະບົບ LUIS ມີຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ ມູນ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ບັນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແບບອັດຕະໂນມັດຝາຍໃນລະບົບເລີຍ. ພ້ອມກັນນັ້ນມັນຍັງເປັນລະບົບທີ່ສາມາດ ບັນທຶກລາຍລະອຽດຂອງຂໍ້ມູນ (Metadata) ທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ສາມາດສະແດງບັນດາແຜນທີ່ ດິຈິຕອນ ຕ່າງໆໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ (Web map interface).

ຊຸດເຄື່ອງມື

ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ

ວຽງຈັນ, ກໍລະກົດ 2018

ສາລະບານ

1. ເອກະສານ ສໍາລັບສະເໜີ ຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຜື້ນຖານ ໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	1
2. ລາຍການເອກະສານທີ່ຕ້ອງກະກຽມ	5
3. ແຜນການດໍາເນີນວຽກງານພາກສະໜາມ.....	6
4. ລາຍການອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງໃຊ້.....	9
5. ຮ່າງສໍາພາດເກັບກໍາຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ (ລະດັບຄອບຄົວ).....	10
6. ຮ່າງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ	14
7. ຮ່າງເກັບກໍາຂໍ້ມູນແບບເປັນກຸ່ມ	15
7.1 ຮ່າງເກັບກໍາຂໍ້ມູນສະຖານທີ່ ທີ່ມີຜະລິດຜັນໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ລະດັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ	15
7.2 ຮ່າງເກັບກໍາຂໍ້ມູນສັດນໍ້າ ສັດປ່າຂອງບ້ານ	16
7.3 ຮ່າງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ສໍາມະໂນບັນຫາຂອງບ້ານ.....	17
8. ເຄື່ອງມື ແລະ ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ສໍາລັບລະບົບການປຸກພືດກະສິກໍາຫຼັກຂອງບ້ານ.....	18
8.1 ການຈັດປະເພດ ລະບົບການປຸກພືດຫຼັກ.....	18
8.2. ການປະເມີນ ລະບົບການປຸກພືດປະຈໍາປີ (ສໍາລັບ ການປຸກພືດຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຊະນິດພືດ ຕໍ່ປີ ທີ່ປຸກໃນຜື້ນທີ່ ຕອນດິນດຽວກັນ) ..	20
8.3. ການປຸກພືດໝູນວຽນ	20
8.4. ພືດຄົງທີ່ ແລະ ພືດອາຍຸຍາວ	21
9. ລວບລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບການປຸກພືດ	24
9.1. ການປະເມີນການປຸກພືດຫລັກສໍາລັບພືດຫລັກທຸກຊະນິດ ແລະ ລະບົບການປຸກພືດ :.....	24
9.2. ສໍາມະໂນຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ	25
9.3. ລາຍຮັບຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ	25
9.4. ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນປັດຈຸບັນ	26
9.5. ການກໍານົດເນື້ທີ່ສູງສຸດ ແລະ ຕໍ່າສຸດ	27
9.6. ການຄິດໄລ່ຜື້ນທີ່ດິນທີ່ມີທໍາແຮງໃນອານາຄົດ	28
9.7. ການສິນທະນາກ່ຽວກັບລາຍຮັບສູງສຸດທີ່ເປັນໄປໄດ້.....	30
10. ລາຍການຂໍ້ມູນທີ່ຄ້ອງການໃຊ້ໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນລະດັບຂັ້ນບ້ານ.....	31
11. ການສະແດງບົດບາດສໍາລັບການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກໍາ.....	32
12. ເຄື່ອງມືການວັດແທກຄວາມຄ່ອຍຊັນ	33
13. ແຜນກິດຈະກໍາສໍາລັບວຽກງານກະສິກໍາຂອງບ້ານ	35
14. ໂຄງຮ່າງບົດລາຍງານ	36

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ເປັນຝາຍໃນແຜ່ນ CD ປະກອບມີ:

ແບບຟອມສໍາພາດຄົວເຮືອນ

ຖານຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ

ຖານຂໍ້ມູນພຶດຕິກຳ

ເຄື່ອງໝາຍການນໍາໃຊ້ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ

ການຄິດໄລ່ການໃສ່ຜຸ່ນ

ການແບ່ງຊັ້ນອ່າງໂຕ່ງນໍ້າ ຂອງ ສປປລາວ (ຝາຍ GIS)

1. ເອກະສານ ສໍາລັບສະເໜີ ຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຜື້ນຖານ ໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, | ວັນທີ: 29.09.2016

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ລະດັບບ້ານ (LUP) ຢູ່ ສປປ ລາວ ຄວນຈະອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂຜື້ນຖານດັ່ງລຸ່ມນີ້

ລດ.	ມາດຕະຖານທົ່ວໄປ
1	<p>ການປະຕິບັດ ຕາມແຜນການຂອງຂັ້ນເທິງ:</p> <p>ແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢູ່ໃນແຜນການຂອງຂັ້ນເທິງເປັນຕົ້ນ (ແຜນຂອງ ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ) ແລະ ແຜນການພັດທະນາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດັ່ງກ່າວ.</p> <p>ການປະຕິບັດຕາມແຜນການທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນ ຈະຕ້ອງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນ ແຜນທີ່ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນບົດລາຍງານ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP).</p>
2	<p>ການຍອມຮັບເອົາ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີຢູ່:</p> <p>ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ສະບັບທີ່ຖືກຮັບຮອງຄັ້ງລ້າສຸດ (ໂດຍຖືເອົາວັນທີ ທີ່ຈໍາກາປະທັບ) ຈະຕ້ອງຖືກຍຶດຖືເປັນຫຼັກການຜື້ນຖານ ຖ້າຫາກຈະມີການປ່ຽນແປງແຜນດັ່ງກ່າວນັ້ນ. ຖ້າຈະມີການປ່ຽນແປງ ຈະຕ້ອງດໍາເນີນຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍຜ່ານແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດັ່ງກ່າວ.</p>
3	<p>ເນື້ອໃນຂອງ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP):</p> <p>ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໜຶ່ງໆ ທີ່ “ສໍາເລັດແລ້ວ” ຫຼື “ມີເນື້ອໃນທີ່ຄົບຖ້ວນ” ຈະຕ້ອງຖືກພິຈາລະນາ ເຂົ້າໃນແຜນການໃນລະດັບຕ່າງໆ ຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍຈະຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ກົມກຽວກັນ. ເຊິ່ງອາດປະກອບດ້ວຍດັ່ງນີ້:</p> <p>ແຜນການຈັດແບ່ງເຂດ ປະກອບມີ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ໃນການຈັດແບ່ງເຂດຕ້ອງມີ (ແຜນທີ່ຜື້ນຖານ) ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ <p>ແຜນຂອງຂະແໜງການ ປະກອບມີ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ແຜນຂອງຂະແໜງກະສິກໍາ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ 3. ແຜນຂອງຂະແໜງປ່າໄມ້ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມປ່າໄມ້ 4. ແຜນຂອງຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ 5. ແຜນໃນການສໍາປະທານ ແລະ ການລົງທຶນ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
4	<p>ປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ການໃສ່ລະຫັດ:</p> <p>ທຸກໆແຜນທີ່ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງປະກອບມີສະຖານທີ່ ທີ່ສ້າງແຜນທີ່, ມາດຖານການກໍານົດປະເພດຂອງດິນ ແລະ ລະຫັດຂໍ້ມູນ G/S ທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້</p>
5	<p>ເນື້ອໃນຂໍ້ມູນ ຂອງແຜນການຈັດແບ່ງເຂດ ແລະ ແຜນຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ແຜນການຈັດແບ່ງເຂດຈະຕ້ອງປະກອບມີຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບມາດຖານການກໍານົດປະເພດທີ່ດິນ, ການຈັດແບ່ງ ຂັ້ນ /, ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸກຂະແໜງການ. 2. ແຜນຂອງຂະແໜງການຈະຕ້ອງປະກອບມີຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບມາດຖານການກໍານົດປະເພດດິນ, ການຈັດແບ່ງ ຂັ້ນ //, ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງການທີ່ສໍາຄັນ.
6	<p>ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ຂະບວນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງປະກອບມີການເກັບກໍາຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ການຕັດສິນໃຈ. ສໍາລັບລາຍການຂອງຂໍ້ມູນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບກໍາ (ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 2). 2. ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ສາມາດເກັບກໍາເປັນຂໍ້ມູນມີສອງ ທີ່ໄດ້ຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຈາກຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ (ຕົວຢ່າງ: ການວາງແຜນໃນໄລຍະຜ່ານມາ) ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ກາຍ 12 ເດືອນ ຖືວ່ານໍາໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ຂໍ້ມູນມີໜຶ່ງ ທີ່ເກັບກໍາໃນຂະນະດໍາເນີນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.

7

ແບບຟອມ ການຂຽນບົດລາຍງານ:

ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໜຶ່ງໆ ຈະຕ້ອງປະກອບມີບົດລາຍງານ ທີ່ຂຽນຕາມຮູບແບບມາດ ຖານທົ່ວໄປ. ເນື້ອໃນຂອງບົດລາຍງານ ປະກອບມີຄື:

1. ຂໍ້ຕົກລົງເຫັນດີຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບຊາຍແດນບ້ານຕໍ່ບ້ານ;
2. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ (VLMC) ຕາມການແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ;
3. ການຜັນລະນາໜ້ອຍ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນເຂດ/ລວມທັງແຜນຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ (ຕາມມາດຖານ ໃນຂໍ້ທີ 3);
4. ຊາຍແດນບ້ານ, ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ;
5. ການຜັນລະນາ ຂອບເຂດການຈັນສັນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຫຼັກການໃນການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ;
6. ອື່ນໆ...

ຂະບວນການຮັບຮອງເອົາການວາງແຜນ (ຕາມມາດຖານໃນຂໍ້ທີ 14), ຂະແໜງການຕ່າງໆຈະຕ້ອງລົງລາຍເຊັນ ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນໆ, ຕົວຢ່າງ: ສະມາຊິກໃນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ, ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ທີ່ມາຈາກບ້ານອ້ອມຂ້າງ, ຫົວໜ້າ ທີ່ເປັນຕົວແທນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເຈົ້າເມືອງ.

8

ຊຸດຂອງແຜນທີ່ ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ:

ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງປະກອບມີບັນດາແຜນທີ່ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ແຜນທີ່ຊາຍແດນບ້ານ ຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ:
 - a. ຂໍ້ມູນ ພູມສັນຖານ
 - b. ຊາຍແດນບ້ານ ທີ່ຖືກຮັບຮອງແລ້ວ
 - c. ປະເພດທີ່ດິນ ຕາມການຈັດແບ່ງ ຂັ້ນ /
 - d. ລັກສະນະ ສະພາບທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ ຈອມພູ, ສັນພູ, ແມ່ນໍ້າ, ຈຸດທີ່ໜ້າສົນໃຈ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນປະຈຸບັນ
3. ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອານາຄົດ

9

ເນື້ອໃນ ຂອງແຜນທີ່:

ທຸກໆແຜນທີ່ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງຍຶດຖືເອົາຕາມຮູບແບບທີ່ວາງໄວ້ ດັ່ງນີ້:

1. ຫົວຂໍ້ຂອງແຜນທີ່
2. ຂໍ້ມູນການສ້າງແຜນທີ່
3. ສະແດງ ມາດຕາສ່ວນຂອງແຜນທີ່: ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງແມ່ນ 1:10,000
4. ສະແດງເຄື່ອງໝາຍ ບອກທິດເໜືອ ຫຼື ຮູບລູກສອນ ໃສ່ໃນແຜນທີ່
5. ເຄື່ອງໝາຍ ທີ່ອະທິບາຍທຸກໆ ສັນຍາລັກ ແລະ ເນື້ອໃນ ທີ່ສະແດງຢູ່ໃນແຜນທີ່ ຕ້ອງຍຶດຖືເອົາມາດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້ແລ້ວ
6. ຫ້ອງການ ຫຼື ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບ ແຜນທີ່

10

ຄວາມລະອຽດ ຂອງແຜນທີ່:

1. ສຳລັບທຸກໆ ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ຂໍ້ມູນການແປແຜນທີ່ ຈະຕ້ອງປະກອບມີລະດັບຄວາມລະອຽດ ເປັນຕົ້ນ ເສັ້ນ ແລະ ຮູບຮ່າງທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນ (ຕົວຢ່າງ: ຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດຈາກເຄື່ອງ GPS, ການແຕ້ມເທິງແຜນທີ່ ໂຕໂປ (Topo) ແລະ ອື່ນໆ).
2. ຊາຍແດນຂອງບ້ານ ຈະຕ້ອງຖືກແຕ້ມໃຫ້ມີຄວາມລະອຽດສູງສຸດເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້, ໂດຍສະເພາະ ລັກສະນະຂອງທຳມະຊາດຕ້ອງຈະແຈ້ງ, ສາມາດເບິ່ງເຫັນໃນແຜນທີ່ ຫຼື ໃສ່ຈຸດ GPS ທີ່ໄດ້ຈັບຈຸດ ມາຈາກວຽກພາກສະໜາມ.
3. ຖ້າຂໍ້ມູນແຜນທີ່ຂອງບ້ານທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ມີແລ້ວ, ກໍານໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນຜືນຖານ ໃນຂະບວນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເລີຍ.

11

ການວາງແຜນເວລາ:

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງມີການວາງແຜນເວລາ ໂດຍມີຜົນສັກສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ປີ, ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຊື່ແຈ້ງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນບົດລາຍງານ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອານາຄົດ.

12 ການປ່ຽນແປງ ແລະ ປັບປຸງຄືນ ຕໍ່ເນື້ອໃນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຖືກຮັບຮອງແລ້ວ:

1. ການປັບປຸງ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຖືກຮັບຮອງແລ້ວ ຈະຕ້ອງດໍາເນີນຕາມຂັ້ນຕອນ ແລະ ຂະບວນການທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍເພີ່ມເຕີມເນື້ອໃນທີ່ໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ຮັບຮອງເອົາໃໝ່ ໂດຍເຮັດເປັນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ. ເຊິ່ງການປ່ຽນແປງນີ້ອາດຈະເກີດມາຈາກຜູ້ຮັບຜິດຊອບບັນດາຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ເຫັນໄດ້ຄວາມຈໍາເປັນ ແຕ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີເປັນເອກະພາບຈາກ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ສາກ່ອນ.
2. ການປັບປຸງ ແລະ ການຮ່າງ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ສະບັບໃໝ່ ອາດຈະເຮັດໄດ້ຫຼັງຈາກແຜນສະບັບກ່ອນມີອາຍຸການຮັບຮອງໄດ້ 3 ປີ. ທຸກໆເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຂອງການປ່ຽນແປງຈະໄດ້ເອົາເປັນເອກະສານ ເພື່ອການພິຈາລະນາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປັບປຸງດັ່ງກ່າວ.

13 ການມີສ່ວນຮ່ວມ:

ທຸກໆ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະສໍາເລັດໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເນື້ອມີການເຂົ້າຮ່ວມຈາກຫຼາຍພາກ ສ່ວນ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງປະກອບມີ:

1. ທຸກໆອໍານາດການປົກຄອງບ້ານອ້ອມຂ້າງ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການປົກສາຫາລື ແລະ ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບຊາຍແດນບ້ານຕໍ່ບ້ານ, ແຕ່ລະບ້ານຕ້ອງມີຕົວແທນຈາກອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຖືກມອບໝາຍຢ່າງເປັນທາງການ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ທ່ານເຂົ້າຮ່ວມ.
2. ຖ້າຫາກບ້ານຍັງບໍ່ມີຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການເລືອກແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍປະກອບມີ (5 ຫາ 12 ທ່ານ ໂດຍອີງຕາມບ້ານໃຫຍ່ ບ້ານນ້ອຍ)
 - a. ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ (VLMC) ຕ້ອງປະກອບມີ:
 - i. ເພດຍິງ ຢ່າງໜ້ອຍ 30%, ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ລຸດ 2 ທ່ານ
 - ii. ຕົວແທນຈາກແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ສໍາຄັນ ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງມີມາຈາກຂະແໜງ ປ່າໄມ້, ກະສິກໍາ ແລະ ຂະແໜງໂຍທາທິການ.
 - iii. ນາຍບ້ານ ແລະ ຮອງນາຍບ້ານ
 - b. ສະມາຊິກແຕ່ລະທ່ານ ທີ່ໄດ້ຈາກການເລືອກຕັ້ງຂອງບ້ານ ຈະໄດ້ຖືກມອບໝາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ.
3. ຊາວບ້ານທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ ຈະຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ເຊື່ອເຊີນ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າຮ່ວມເພື່ອປົກສາຫາລື ຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນທໍາອິດຂອງຂະບວນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.
4. ພ້ອມດຽວກັນ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ເຊື່ອເຊີນຊາວບ້ານໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອປົກສາຫາລື ໃນຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍຂອງການວາງແຜນນໍາອີກ. ທຸກໆການຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນ ຈະຕ້ອງຈະແຈ້ງ ແລະ ອະທິບາຍໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມໂປ່ງໃສ.
 - a. ຊາວບ້ານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບໂອກາດໃນການໄຖ່ຖາມບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຂ້ອງໃຈ ຫຼື ຈຸດປະສົງຂອງການຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນຕ່າງໆ, ເຊິ່ງທຸກຄວາມເຫັນຂອງຊາວບ້ານຈະໄດ້ຖືກພິຈາລະນາ ກ່ອນການສິ້ນສຸດຂະບວນການວາງແຜນ.

14 ຂະບວນການຮັບຮອງ:

1. ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ຈະຖືກຮັບຮອງໂດຍ ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານເລີຍ, ມີພຽງແຕ່ ຮ່າງສຸດທ້າຍຂອງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະໄດ້ໃຫ້ແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ມີສິດລົງລາຍເຊັນ ທົບທວນຄືນຕື່ມ.
2. ຂໍ້ຕົກລົງເລື່ອງຊາຍແດນບ້ານ ຈະໄດ້ໃຫ້ຕົວແທນທີ່ມາຈາກແຕ່ລະບ້ານອ້ອມຂ້າງເຊັນຮັບຮອງນໍາ (ນາຍບ້ານ ຫຼື ຮອງນາຍບ້ານ), ມີພຽງແຕ່ ຮ່າງສຸດທ້າຍຂອງແຜນ ຈະໄດ້ໃຫ້ແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ມີສິດລົງລາຍເຊັນ ທົບທວນຄືນຕື່ມ.
3. ຫົວໜ້າຂອງບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະໄດ້ລົງລາຍເຊັນຮັບຮອງຕາມແຕ່ລະຂະ ແໜງ ໃນແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອສະແດງຄວາມເຫັນດີກັບເນື້ອໃນທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນຜື້ນຖານເພື່ອສິ່ງຕໍ່ໃຫ້ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ພິຈາລະນາ.
4. ຫົວໜ້າຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະໄດ້ເຊັນຮັບຮອງແຕ່ລະແຜນ ເພື່ອສະແດງຄວາມເຫັນດີກັບມາດຖານທາງດ້ານເຕັກນິກທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຂ້າງເທິງ.

5. ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ຈະຕ້ອງສົ່ງ ຮ່າງສຸດທ້າຍຂອງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ ເພື່ອກວດຄືນ ແລະ ລົງລາຍເຊັນຮັບຮອງແຜນດັ່ງກ່າວ ໃນແຜນຂອງຂັ້ນເທິງ.
6. ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສະບັບສຸດທ້າຍ “ສະບັບສົມບູນ” ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຊັນຮັບຮອງ ຈາກຫ້ອງວ່າການປົກຄອງ ເມືອງ, ເຊິ່ງຈະໄດ້ດຳເນີນພາຍຫຼັງທີ່ ຂະບວນການທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນສຳເລັດແລ້ວ (ຖືກຕາມມາດຖານ ແລະ ມີ ລາຍເຊັນຮັບຮອງ).

15

ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ:

1. ທຸກໆຫ້ອງການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບເປັນເອກະສານ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ສະບັບ ແລະ ເປັນຝາຍຂໍ້ມູນເອເລັກໂຕນິກ 2 ຊຸດຂໍ້ມູນ ແລະ ຕ້ອງເກັບ ຮັກສາໄວ້ໃນສະຖານທີ່ ຫຼື ອຸປະກອນເກັບຂໍ້ມູນ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພຢູ່ໃນຫ້ອງການ.
2. ທຸກໆແຜນຂອງຂະແໜງການ ຈະຕ້ອງຖືກສົ່ງຕໍ່ຈາກຕົວແທນຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄປໃຫ້ ຫ້ອງການ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ລວມທັງ ຂໍ້ມູນເປັນເອກະສານ 1 ສະບັບ ແລະ ເປັນຝາຍເອເລັກໂຕນິກ 1 ຊຸດຂໍ້ມູນ ເປັນຢ່າງໜ້ອຍ.
3. ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ຈະຕ້ອງສົ່ງທຸກໆແຜນສຸດທ້າຍ ໃຫ້ພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ ເພື່ອສົ່ງແຜນຕໍ່ໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ກະ ຈ່າຍຂໍ້ມູນໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ພາກສ່ວນທີ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ແຜນດັ່ງກ່າວ.
4. ແຕ່ລະແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຄວນຈະຖືກໂລດເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນ ຂອງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ໂດຍຄວນ ດຳເນີນພາຍໃນ 2 ເດືອນ ຫຼັງຈາກມີແຜນຖືກເຊັນຮັບຮອງຈາກ ຫ້ອງວ່າການປົກຄອງເມືອງ.
5. ກ່ອນຈະມີການປ່ຽນແປງ ຫຼື ປັບປຸງໃດໃດ ໃນແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເຮົາຄວນໂລດແຜນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນ ຂອງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ສາກ່ອນ.

2. ລາຍການເອກະສານທີ່ຕ້ອງກະກຽມ

ປະເພດ	ລາຍການ	ມີ	ບໍ່ມີ
ແຜນຈາກຂັ້ນເມືອງ	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງເມືອງ		
ແຜນຈາກຂັ້ນເມືອງ	ແຜນພັດທະນາຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ		
ແຜນຈາກຂັ້ນເມືອງ	ແຜນຈັດສັນປ່າໄມ້		
ແຜນຈັດສັນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ	ແຜນທີ່ທັງໝົດ		
	ຂໍ້ມູນດິຈິຕ້ອນ (shapefiles)		
	ບົດລາຍງານທັງໝົດ		
	ຂໍ້ຕົກລົງໃນການກຳນົດຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ		
ຂໍ້ມູນມີສອງ	ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳປ່າໄມ້		
	ແຜນຍຸດທະສາດ ຫຼື ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງເມືອງ		
	ແຜນຍຸດທະສາດ ຫຼື ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ		
	ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບວຽກງານຈັດສັນທີ່ດິນຂັ້ນຈຸລະພາກ		
	ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ		
	ຂໍ້ມູນແຜນທີ່ດິຈິຕ້ອນເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງ ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແຜນທີ່ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອານາຄົດ ໆລໆ...		
	ຂໍ້ມູນເຂດສະຫງວນຕ່າງໆ		
	ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບດິນສຳປະທານ ແລະ ເຂດທີ່ມີການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່		
	ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ມີຄວາມລະອຽດສູງ ແລະ ຕ້ອງເປັນພາບຖ່າຍທີ່ອັບເດດລ້າສຸດ: (ພາບຖ່າຍຈາກກົມແຜນທີ່ NGD's Finnmap ປີ (2015)), ພາບຖ່າຍ Quickbird ຫຼື SAS planet mosaics ປົກກະຕິ ແລ້ວຈະມີຢູ່ທີ່ ກຊສ		
	ແຜນທີ່ຜຸມສັນຖານຂອງບ້ານ		

3. ແຜນການດຳເນີນວຽກງານພາກສະໜາມ

ສຳລັບທີມງານທີ່ມີປະສົບການໃນການໃນໜ້າວຽກແລ້ວແມ່ນສາມາດດຳເນີນການໄດ້ໂດຍອີງໃສ່ແຜນວຽກດັ່ງລຸ່ມນີ້ ແຕ່ຖ້າ ທີມງານຫາກຍັງບໍ່ທັນມີປະສົບການອາດຈະໃຊ້ເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພີ່ມອີກປະມານ 2 ວັນ.

ມື້	ໜ້າວຽກ	ໄລຍະ ເວລາ	ພາກສ່ວນ ຫາກປມ	ພາກສ່ວນ ຫຸສ	ຜົນໄດ້ຮັບ	ອຸປະກອນ	ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
1	ກອງປະຊຸມເປີດວຽກ ງານຈັດສັນທີ່ດິນ	ເຄິ່ງມື້	3	3	ສາມາດຄັດເລືອກ ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນ ບ້ານ ໝໍດິນບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານໄດ້ ຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈ	LCD, ຄອມພິວເຕີ້ ໄມ ໂຄໂຟນ	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ຫົວໜ້າງານຈາກ ຫຸສ ແລະ ຫາກປມ ທ່ານເຈົ້າເມືອງ/ຮອງ ເຈົ້າເມືອງ ຜູ້ປະສານງານ ຈາກພະແນກ ພຸສ ແລະ ພາປມ
	ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເສດຖະກິດສັງຄົມ	ເຄິ່ງມື້	3	3	ແບບຟອມໄດ້ຮັບ ການເຕີມຂໍ້ມູນ	ແບບໂອມສອບຖາມ ແລະ ບິກ	ຕົວແທນຈາກແຕ່ລະຄົວ ເຮືອນ ນາຍບ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າໜ່ວຍ
2	ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເສດຖະກິດສັງຄົມ	1 ມື້	3	1	ແບບຟອມໄດ້ຮັບ ການເຕີມຂໍ້ມູນ	ແບບໂອມສອບຖາມ ແລະ ບິກ	ຕົວແທນຈາກແຕ່ລະຄົວ ເຮືອນ ນາຍບ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າໜ່ວຍ
	ການກຳນົດຂອບເຂດ ຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານ ຕໍ່ບ້ານ	1 ມື້		2	ແຜນທີ່ສະເກັດ ກ່ຽວກັບຂອບເຂດ ຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງ ບ້ານຕໍ່ບ້ານແລະ ຈຸດພິກັດ	ແຜນທີ່ພາບຖານທາງ ອາກາດ ຫຼືພາບຖ່າຍດາວ ທຽມ ແຜນຢ່າງໃສເພື່ອ ບິກໜ້າ LCD, ຄອມພິວເຕີ້ ເຄື່ອງຮັບສັນຍານອິນເຕີ ເນັດ ແລະ GPS	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ , ຕົວແທນການຈັດຕັ້ງ ຈາກບ້ານອ້ອມຂ້າງ
3	ການປ້ອນຂໍ້ມູນລົງໃນ ຖານຂໍ້ມູນ	1 ມື້	2		ຂໍ້ມູນຖືກປ້ອນລົງ ໃນຖານຂໍ້ມູນແລະ ພິມອອກ	ຖານຂໍ້ມູນ ຄອມພິວເຕີ້ ອຸປະກອນຖ່າຍໂອນຂໍ້ ມູນ USB ແລະ ເຄື່ອງພິມເອກະສານ	ທີມງານຈັດສັນທີ່ດິນ
	ກຳນົດພື້ນທີ່ສຳລັບ ເກັບຕົວຢ່າງດິນ ກະສິກຳ ເພື່ອນຳມາ ວິໃຈ	1 ມື້	1		ຕົວຢ່າງດິນ	ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເຄື່ອງຈັບຈຸດພິກັດ GPS, ຄູ ຊ້ວນ ຖົງຢາງ ເຄື່ອງ ເຈາະດິນ ມາກເກີ້	ໝໍດິນບ້ານ
	ການກວດສອບຄວາມ ຖືກຕ້ອງຂອງຂອບ ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ	1 ມື້		3	ຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງ ຂອງບ້ານມີຄວາມ ກະຈ່າງແຈ້ງ. ມີຈຸດພິກັດອ້າງອີງ	GPS, ຄອມພິວເຕີ້, GIS	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ຕົວແທນຈາກບ້ານ ອ້ອມຂ້າງ
ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສຳມະໂນບັນຫາ ສັດນ້ຳສັດປ່າ ການນຳໃຊ້ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	1 ມື້		2		ຂໍ້ມູນທັງໝົດໄດ້ ຖືກພິມລົງໃນຖານ ຂໍ້ມູນ	ເຈ້ຍ A0 ມາກເກີ້ ແບບຟອມຮ່າງສອບຖາມ	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ

	ໜ້າວຽກ	ໄລຍະ ເວລາ	ພາກສວ ນ ຫກປມ	ພາກສວ ນ ຫຊສ	ຜົນໄດ້ຮັບ	ອຸປະກອນ	ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
4	ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງພົນລະເມືອງ						
	ສຶກສາສະພາບການນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ພາກສະໜາມ)	1 ມື້		2	ແຜນທີ່ສະເກັດ ສະພາບການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ຂອງບ້ານ	ພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ລາຍການປະເພດດິນ, ແຜ່ນໃສສໍາລັບປົກ ແຜ່ນທີ່, ກະດານຂາວ, ມາກເກີ້, LCD, ຄອມພິວເຕີ້ ແລະ ,GPS	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງບ້ານ
5	ເກັບກໍາຂໍ້ມູນແບບ ເປັນກຸ່ມ (ວຽກພາກ ຫ້ອງການ)	1 ມື້	1		ຂໍ້ມູນຖືກບັນທຶກ ລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ	ຜົນໄດ້ຮັບໃນມື້ທີ່ 4	ຫ້ອງການ
	ກໍານົດສະພາບການນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ພາກ GIS)	1 ມື້		1	ແຕ້ມແຜນທີ່ລົງໃນ ໂປຣແກມ		ຫ້ອງການ
	ຈັດສັນແລະວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນອານາ ຄົດ (ພາກສະໜາມ)	1 ມື້		2	ແຜນທີ່ສະເກັດ ການກໍານົດດິນແຕ່ ລະປະເພດ	ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວ ທຽມຂະໜາດ A0, ແຜ່ນຢາງໃສສໍາລັບປົກ ແຜ່ນທີ່ LCD ຄອມພິວ ເຕີ້	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ
	ເກັບກໍາຂໍ້ມູນພືດຫຼັກ ແລະ ສັດລ້ຽງພາຍໃນ ບ້ານ	ເຄິ່ງມື້	2		ຂໍ້ມູນພືດຫຼັກ ຜົນ ພະລິດ ລາຍຮັບ ລາຄາ ແລະ ຂໍ້ມູນ ທັງໝົດໄດ້ຖືກຝົມ ລົງໃນຖານຂໍ້ມູນ	ເຈ້ຍ A0 ມາກເກີ້ ແບບຝອມຮ່າງສອບຖາມ	ຕົວແທນກຸ່ມປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ພາຍໃນ ບ້ານ
6	ກນົດດິນບຸກຄົນ ດິນ ຊຸມຊົນ ດິນລັດ ດິນ ສໍາປະທານ ໆລໆ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ	ເຄິ່ງມື້		2	ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ມາສາຍໃນແອວຊີ ດີ		VLMC
	ກໍານົດສະພາບການນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນ ປະຈຸບັນ	1 ມື້	2		ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍ ດາວທຽມ		
	ສະສາງແຕ່ລະໜ້າວຽກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນສໍາເລັດ	1 ມື້	1	1	ເຄື່ອງວິໃຈດິນ	ຕາຕະລາງສັງລວມຜົນໄດ້ ຮັບຈາກການວິໃຈດິນ	
	ກະກຽມຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ	1 ມື້		2			
7	ການສ້າງແຜນທີ່ດິນ ກະສິກໍາ (ວຽກພາກ ຫ້ອງການ)	1 ມື້	1		ແຜນທີ່ ສະເກັດ ຈາກມື້ກ່ອນໜ້ານີ້	ແຕ້ມແຜນທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃນ GIS	
	ສັງລວມຂໍ້ມູນທັງໝົດ ເພື່ອກະກຽມຕໍາສະເໜີ ໃນການວາງແຜນນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ	1 ມື້	2			ຕາງຕະລາງສັງລວມຂໍ້ມູນ ທັງໝົດ ແລະ ພິມອອກ ມາ	

	ໜ້າວຽກ	ໄລຍະ ເວລາ	ພາກສວ ນ ຫກປມ	ພາກສວ ນ ຫຊສ	ຜົນໄດ້ຮັບ	ອຸປະກອນ	ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
8	ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ ດິນກະສິກໍາ	1 ມື້	3		ຄໍາສະເໜີທີ່ກະກຽມ ໄວ້ ພ້ອມດ້ວຍພາຍ ໃນແຜນທີ່ສະເກັດ	ລະບຸເຖິງທີ່ຕັ້ງຂອງດິນ ຊຸມຊົນ, ພືດທີ່ເໝາະສົມ ໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີໃຫ້ກັບ ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ ເຂດທີ່ເໝາະແກ່ການປູກ ພືດໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນແຜນທີ່	ຄະນະຈັດສັນທີ່ດິນບ້ານ
	ການກວດສອບຂໍ້ມູນ ແລະ ຂຽນບົດລາຍ ງານ	1 ມື້		3			
9	ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ ດິນກະສິກໍາ	1 ມື້	3			ຄໍາແນະນໍາໃນການປູກ ພືດ, ການຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງດິນ. ແຜນການ ເກັບຮັກສາສັດລ້ຽງ, ສ້າງ ແຜນພັດທະນາບ້ານ	
10 and 11	ການກວດສອບຂໍ້ມູນ ແລະ ຂຽນບົດລາຍ ງານ	1 ມື້	3	3			
12	ກະກຽມກອງປະຊຸມ ສໍາລັບບົດວຽກງານ	1 ມື້	3	3			

4. ລາຍການອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງໃຊ້

A. ອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງການໃຊ້ໃນຂັ້ນຕອນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຈັດສັນວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາກສະໜາມ		
☐	ເຈ້ຍ A4	0.5 ຕັບ
☐	ຮ່າງແບບຟອມເກັບກຳຂໍ້ມູນ	1 ຊຸດຕໍ່ ຄອບຄົວ
☐	ແຜນຢາງໃສສຳລັບປົກນ້ຳແຜນທີ່	1 ກໍ້
☐	ສະກັອດເຈ້ຍ	1 ກໍ້
☐	ປົກເຜິດສຳລັບຂຽນກະດານຂາວທັງໝົດ 4 ສີ	8
☐	ເຜິດຂຽນເຈ້ຍ	4
☐	ສີ່	1 ກັບ
☐	ປື້ມບັນທຶກ	1 ກັບ
☐	ກາວສອງໜ້າ	1 ກໍ້
☐	ຢາງລຶບ	2 ອັນ
☐	ບັນທັດຂະໜາດ 1ແມັດ	2 ອັນ
☐	ລູກກະລາເຝີ	1 ກັບ
☐	ຄັດເຕີ້	1
☐	ມິດຕັດ	1
☐	ເຂັມປັກກະດານ	1 ກັບ
☐	ລູກກະລາເຝີໃຫຍ່	1 ກັບ
☐	ກາວ	1
☐	ຖ່ານຂະໜາດ 2A	2 ຊຸດ
☐	ແຝ່ມຢາງໃສເອກະສານ	10
☐	ເຫຼັກໜົບເຈ້ຍ	10
☐	ຊອງເຫຼືອງຂະໜາດ A4	20
☐	ສະກັອດສຳລັບຕິດປື້ມບົດລາຍງານ	1 ກໍ້
☐	ເຈ້ຍສີຂະໜາດ A4	10
☐	ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມຂະໜາດ A0	1
☐	ແຜນຢາງໃສຂະໜາດ A0	3
☐	ແຜນທີ່ຂອງບ້ານ	

B. ອຸປະກອນສຳລັບການວິໃຈດິນ		
☐	ຜ້າອັດດັງ	10
☐	ຖົງມື	20
☐	ຖົງຢາງໃສ່ຕົວຢ່າງດິນ	30
☐		
C. ອຸປະກອນສຳລັບວິໃຈດິນ		
☐	ຄູ	1
☐	ສຽມ	1
☐	ຊ້ວນ	1
☐	ຖົງຢາງໃສ່ດິນ	1
☐	ກໍ້ແມັດ	1
☐	ເຄື່ອງວິໃຈດິນ	1
☐	ເຂັມທິດ	1
D. ອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງໃຊ້ຢູ່ບ້ານ		
☐	ກ້ອງຖ່າຍຮູບ	1
☐	ຄອມພິວເຕີ້	2
☐	ເຄື່ອງຈັບຈຸດພິກັດ GPS	2
☐	ເຄື່ອງສາຍ LCD	1
☐	ເຄື່ອງພິມເອກະສານ	1
☐	Extension cables	2
☐	ເຄື່ອງຮັບສັນຍານ ອິນເຕີເນັດ	1
☐	ເຄື່ອງປັ້ນໄຟ	1
☐		
E. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ວຽກຢູ່ຫ້ອງການ		
☐	ເຄື່ອງພິມເອກະສານຂະໜາດ A3	
☐	ຄອມພິວເຕີ້	
☐	ເຄື່ອງເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ	

5. ຮ່າງສໍາພາດເກັບກໍາຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ (ລະດັບຄອບຄົວ)

ລະຫັດແຂວງ ເມືອງ ບ້ານ ໜ່ວຍ :....., ເຮືອນເລກທີ
.....

I. ສະຖານະພາບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນທົ່ວໜ້າຄອບຄົວ.....ອາຍຸ ປີ, ເພດ ຊາຍ
ຍິງ
ສາສະໜາ.....

1. ຈໍານວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ແຮງງານ ແລະ ກິດຈະກຳອອກຈາກການກະສິກໍາ

- ສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ.....ຄົນ, ຍິງ.....ຄົນ
- ອາຍຸຂອງສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ

ລາຍການ	ຈໍານວນຄົນ
ຈໍານວນເພດຊາຍທີ່ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ	
ຈໍານວນເພດຍິງທີ່ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ	
ຈໍານວນເພດຊາຍທີ່ອາຍຸລະຫວ່າງ 15-60 ປີ	
ຈໍານວນເພດຍິງທີ່ອາຍຸລະຫວ່າງ 15-60 ປີ	
ຈໍານວນເພດຊາຍທີ່ອາຍຸສູງກວ່າ 60 ປີ	
ຈໍານວນເພດຍິງທີ່ອາຍຸສູງກວ່າ 60 ປີ	

- ການປະກອບອາຊີບຂອງສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ

ອາຊີບ	ຊາວບ້ານທໍາມະ ດາ	ພະນັກງານ ລັດ	ນັກຮຽນ ນັກສຶກສາ	ທຸລະກິດ/ ຄໍ້າຂາຍ	ກໍາມະກອນ	ອື່ນໆ
ຈໍານວນ						

- ລາຍຮັບຫຼັກຂອງຄອບຄົວທ່ານແມ່ນຫຍັງ ?

1. ປູກຝັງ
2. ລ້ຽງສັດ
3. ທຸລະກິດ/ຄໍ້າຂາຍ
4. ພະນັກງານລັດ
5. ກໍາມະກອນ
6. ອື່ນໆ (ລະບຸລະອຽດ)_____

2. ລັກສະນະທາງກາຍະພາບຂອງດິນ ແລະ ກຳມະສິດທີ່ດິນ

- ທີ່ມາຂອງດິນ : 1). ຈັບຈອງ 2). ຊື່ 3). ແລກປ່ຽນ 4). ສືບທອດມູນ 5). ຜົນ້ອງແບ່ງໃຫ້ 6). ລັດແບ່ງປັນໃຫ້
- ປະເພດເອກະສານສິດ: 1.ໃບຕາດິນ 2.ໃບແຈ້ງທີ່ດິນ 3.ໃບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ 4.ໃບແຜນທີ່ 5. ບໍ່ມີ
- ອອກຊື່: 1. ຊາຍ, 2. ຍິງ, 3. ຊາຍ ແລະ ຍິງ

ປະເພດດິນ	ເນື້ອທີ່ ຮຕ	ຈຳນວນ ຕອນ	ທີ່ມາຂອງດິນ (1-6)	ປະເພດ ເອກະສານສິດ (1-5)	ອອກຊື່ (1-3)
ດິນປູກສ້າງ	1..... 2..... 3..... 4.....
ດິນສວນ (ສວນ ປູກພືດຜັກ)	1..... 2..... 3..... 4.....
ດິນນາ	1..... 2..... 3..... 4.....
ດິນປູກພືດສິນຄ້າ	1..... 2..... 3..... 4.....
ດິນໜອງປາ	1..... 2..... 3..... 4.....
ດິນສວນປູກ ຕົ້ນໄມ້	1..... 2..... 3..... 4.....
ອື່ນໆ	1..... 2..... 3..... 4.....

2.1. ຜ່ານມາເຈົ້າເຄີຍໄດ້ເອົາດິນໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຊົ່າບໍ.?

ປະເພດດິນ	ເນື້ອທີ່(ຮຕ)	ຄ່າເຊົ່າຕໍ່ປີ	ອາຍຸຂອງສັນຍາ	
			ເລີ່ມຕົ້ນ	ສິ້ນສຸດ
ດິນປູກສ້າງ				
ດິນສວນ				
ດິນນາ				
ດິນປູກພືດສິນຄ້າ				
ດິນໜອງປາ				
ດິນສວນປູກຕົ້ນໄມ້				
ອື່ນໆ				

2.2. ຜ່ານມາເຈົ້າເຄີຍໄດ້ເຊົ່າດິນບໍ.?

ປະເພດດິນ	ເນື້ອທີ່(ຮຕ)	ຄ່າເຊົ່າຕໍ່ປີ	ອາຍຸຂອງສັນຍາ	
			ເລີ່ມຕົ້ນ	ສິ້ນສຸດ
ດິນປູກສ້າງ				
ດິນສວນ				
ດິນນາ				
ດິນປູກພືດສິນຄ້າ				
ດິນໜອງປາ				
ດິນສວນປູກຕົ້ນໄມ້				
ອື່ນໆ				

3. ການໃສ່ຜຸ່ນ

3.1. ທ່ານໃສ່ຜຸ່ນປະລິມານເທົ່າໃດໃນປີທີ່ຜ່ານມາ?

ສະນິດຜຸ່ນທີ່ໃສ່	ປະລິມານ (ກລ)
ສູດ 15 15 15	
ສູດ 46 0 0	
ສູດ 16 20 0	
ສູດ 16 8 8	
ສູດອື່ນໆ	
ຜຸ່ນຄອກ	

4. ຂໍ້ມູນສັດລ້ຽງ

4.1. ປັດຈຸບັນຄອບຄົວຂອງທ່ານໄດ້ລ້ຽງສັດບໍ່ ?

ປະເພດສັດ	ຄວາຍ	ງົວ	ແບ້	ໝູ	ສັດປີກ	ອື່ນໆ
ຈຳນວນ						

5. ຂໍ້ມູນອຸປະກອນເຄື່ອງຮັບໃຊ້ພາຍໃນຄອບຄົວ

5.1. ທ່ານມີອຸປະກອນເຫຼົ່ານີ້ບໍ່?

ລາຍການອຸປະກອນ	ຈຳນວນ
ໂທລະທັດ	
ໂຮງສີເຂົ້າ	
ລົດຈັກ	
ລົດໄຖນາເດີນຕາມ	
ລົດໄຖ	
ລົດໃຫຍ່	

ທີ່ບ້ານ.....ວັນທີ.....

ຍັງຢືນຈາກນາຍບ້ານ

ລາຍເຊັນຜູ້ຖືກສໍາພາດ

ລາຍເຊັນຜູ້ສໍາພາດ

6. ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ

ແຂວງ:

ເມືອງ:

ບ້ານ:

ວັນທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ:

ປີ	ຈຳນວນປະຊາກອນ	ເກີດ	ເສຍຊີວິດ	ຍ້າຍເຂົ້າ	ຍ້າຍອອກ	ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ	ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ
2017							
2016							
2015							
2014							
2013							
ອັດຕາການເພີ່ມ ໃນໄລຍະ 5 ປີ							
ອັດຕາການເພີ່ມ ສະເລ່ຍຕໍ່ປີ							

ປີ	ປະຊາກອນ	ເພີ່ມຂຶ້ນ
2018		
2019		
2020		
2021		
2022		

7. ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບເປັນກຸ່ມ

7.1 ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນສະຖານທີ່ ທີ່ມີຜະລິດພັນໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ລະດັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ

ແຂວງ :

ເມືອງ :

ບ້ານ :

ວັນທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ :

ລຳດັບ	ຊະນິດພັນພືດ	ສະຖານທີ່ພົບເຫັນ	ຄວາມອຸດົມສົມບູນ	ຜະລິດພັນໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້			ຄປດ ແລະ ການນຳໃຊ້		ເຄື່ອງຫັດຖະກຳ
				ໄມ້ຝົນ	ໄມ້ປຸກສ້າງ	ເຜີນິເຈີ້	ຂາຍ	ໃຊ້ເປັນອາຫານ	
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									

7.2 ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນສັດນໍ້າ ສັດປ່າຂອງບ້ານ

ແຂວງ :

ເມືອງ :

ບ້ານ :

ວັນທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ :

ລຳດັບ	ຊະນິດ ພັນສັດ	ສະຖານທີ່ພົບ ເຫັນ	ຄວາມ ອຸດົມສົມບູນ	ໄລຍະຫ່າງ ຈາກບ້ານ	ຂໍ້ມູນອື່ນໆ	ການນຳໃຊ້	
						ນຳໃຊ້ຂາຍ	ເປັນອາຫານ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

7.3 ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສຳມະໂນບັນຫາຂອງບ້ານ

ແຂວງ :

ເມືອງ :

ບ້ານ :

ວັນທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ :

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້ຂອງບັນຫາ	ບັນຫາ	ສາເຫດ	ຜົນກະທົບ	ນຳສະເໜີທິດທາງແກ້ໄຂ
1	ດ້ານ ກະສິກຳ				
2	ປ່າໄມ້				
3	ດ້ານ ສາທາລະນະ ສຸກ				
4	ດ້ານໂຄງ ລ່າງຜືນຖານ				
5	ອື່ນໆ				

8. ເຄື່ອງມື ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສຳລັບລະບົບການປຸກຜິດກະສິກຳຫຼັກຂອງບ້ານ

ເຄື່ອງມື 1: ການຈັດປະເພດ ລະບົບການປຸກຜິດຫຼັກ

ເຄື່ອງມື 2: ການປະເມີນ ຜິດປະຈຳປີ

ເຄື່ອງມື 3: ການປະເມີນ ລະບົບການປຸກຜິດປະຈຳປີ

ເຄື່ອງມື 4: ຮອບວຽນການປຸກຜິດ

ເຄື່ອງມື 5: ຕົ້ນໄມ້ ຍືນຕົ້ນ / ບັນດາຜິດປະຈຳປີຕ່າງໆ

ເຄື່ອງມື 6: ສະຫຼຸບ ສັງລວມຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບລະບົບການປຸກຜິດ

8.1 ການຈັດປະເພດ ລະບົບການປຸກຜິດຫຼັກ

ໃນການຈັດກຸ່ມສິນທະນາ, ຈະຕ້ອງເຫັນດີເປັນເອກະພາບກັນ ວ່າລະບົບການປຸກຜິດໃດ ທີ່ປຸກພາຍໃນບ້ານ ເປັນຜິດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ (ປົກກະຕິແລ້ວເລືອກເອົາ 5 ຊະນິດ).

ພວກເຮົາ ຈຳເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາ ແຕ່ລະປະເພດລຸ່ມນີ້ ແລະ ເລືອກເອົານຳຊາວກະສິກອນ, ໂດຍພິຈາລະນານຳໃຊ້ເຄື່ອງມື:

ຕາຕະລາງລະບົບການປຸກຜິດຫຼັກພາຍໃນບ້ານ

ລະບົບການປຸກຜິດ	ປະເພດຜິດ	ການຈັດລຽງລຳດັບຄວາມສຳຄັນໂດຍອີງຕາມເນື້ອທີ່ປຸກ
ຜິດປະຈຳປີ 1		
ຜິດປະຈຳປີ 2		
ຜິດປະຈຳປີ 3		
ລະບົບການປຸກຜິດປະຈຳປີ 1		
ລະບົບການປຸກຜິດປະຈຳປີ 2		
ລະບົບການປຸກຜິດປະຈຳປີ 3		
ຜິດໝູນວຽນ, ຜິດຕໍ່ເນື່ອງ 1		
ຜິດໝູນວຽນ, ຜິດຕໍ່ເນື່ອງ 2		
ຜິດໝູນວຽນ, ຜິດຕໍ່ເນື່ອງ 3		
ຜິດອາຍຸຍາວ ແລະ ຜິດຄົງທີ່ 1		
ຜິດອາຍຸຍາວ ແລະ ຜິດຄົງທີ່ 2		
ຜິດອາຍຸຍາວ ແລະ ຜິດຄົງທີ່ 3		

ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ:

ແຕ່ລະປະເພດຂອງການປູກພືດ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນ ເຄື່ອງມືທີ 1, ແມ່ນຈະມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໂດຍນຳໃຊ້ ຄຳຖາມທີ່ໄດ້ກະກຽມໄວ້ ດັ່ງລາຍລະອຽດຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແລະ ຢູ່ໜ້າເອກເຊວ ທີ່ໄດ້ແຍກໄວ້ ໃຫ້ທ່ານແລ້ວ. ຢູ່ໜ້າເອກເຊວ ທີ່ແຍກໄວ້, ຈະມີແຖວທີ່ໝາຍສີຂຽວ ແລະ ມີໝາຍຈຳ ແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຕື່ມຫຍັງໃສ່. ສຳລັບສູດໃນການຄິດໄລ່ ຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ແມ່ນຢູ່ເບື້ອງຂວາ ຂອງໜ້າເອກເຊວ ແລະ ຢູ່ດ້ານລຸ່ມ. ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງປ່ຽນແປງຫຍັງ.

ການປະເມີນ ຜົນປະຈຳປີ

1. ການປະເມີນການປູກພືດປະຈຳປີ (ສຳລັບການປູກພືດຊະນິດດຽວ ຕໍ່ປີ)

ສຳລັບການປະເມີນແບບນີ້ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ 10 ຄຳຖາມຄື:

1.1. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ

ຊື່ຂອງພືດ

ເນື້ອທີ່ ທີ່ໃຊ້ປູກພືດນີ້ຫຼາຍປານໃດ ຈັກເຮັກຕາ (ຮຕ)?

1.2. ການກະກຽມດິນ ແລະ ການປູກ

ໃນການກະກຽມດິນ ແລະ ປູກ ໃຊ້ແຮງງານຈຳນວນ ຈັກຄົນ ?

ໃນການກະກຽມດິນ ແລະ ປູກ ໃຊ້ເວລາຈັກມື້ ?

1.3. ໄລຍະການປູກ (ລວມທັງການເສຍຫຍ້າ, ການຫົດນ້ຳ ຫຼື ສະໜອງນ້ຳໃຫ້ພືດ, ການໃສ່ຜຸ່ນ)

ໃນຊ່ວງໄລຍະຂອງການປູກ ໃຊ້ແຮງງານທັງໝົດຈັກຄົນ ?

ໃນຊ່ວງໄລຍະຂອງການປູກ ໃຊ້ເວລາຈັກມື້ ?

1.4. ໄລຍະການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຂະບວນການ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

ຊ່ວງໄລຍະ ການເກັບກ່ຽວ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ຂະບວນການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ແປຮູບຜົນຜະລິດ ໃຊ້ແຮງງານຈັກຄົນ ?

ຊ່ວງໄລຍະ ການເກັບກ່ຽວ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ຂະບວນການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ແປຮູບຜົນຜະລິດ ໃຊ້ເວລາຈັກມື້ ?

ຜົນຜະລິດ ທີ່ໄດ້ຈາກການເກັບກ່ຽວ ໄດ້ຫຼາຍປານໃດ ຈັກ ກິໂລກຼາມ (kg) ?

ຜົນຜະລິດພືດຊະນິດນີ້ ຂາຍໄດ້ລາຄາທຳໃດ ຕໍ່ kg ?

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສຳພາດ ຄວນຈະບັນທຶກໄວ້ໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕົວຊີ້ວັດ	ລະບົບການປູກພືດປະຈຳປີ 1	ລະບົບການປູກພືດປະຈຳປີ 2	ລະບົບການປູກພືດປະຈຳປີ 3
ລາຍຮັບຕໍ່ເຮັກຕາ (ກີບ/ຮຕ)			
ແຮງງານທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ເຮັກຕາ (ຮງ/ຮຕ)			
ລາຍຮັບຕໍ່ວັນງານ (ກີບ/ວັນງານ)			

8.2. ການປະເມີນ ລະບົບການປູກຝັດປະຈຳປີ (ສຳລັບ ການປູກຝັດຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຊະນິດຝັດ ຕໍ່ປີ ທີ່ປູກໃນ ຝື່ນທີ່ ຕອນດິນດຽວກັນ)

ສຳລັບການປະເມີນລະບົບການປູກຝັດປະຈຳປີແມ່ນໃຊ້ຄຳຖາມດຽວກັນກັບດຽວກັນກັບການປູກຝັດປະຈຳປີແຕ່ຕ້ອງ ຖາມແຕ່ລະສະນິດຝັດທີ່ປູກໃນຝື່ນທີ່ ສ່ວນຜົນໄດ້ຮັບແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ຈາກຜົນລວມຂອງຝັດແຕ່ລະສະນິດ

ຕົວຊີ້ວັດ	ລະບົບການປູກຝັດປະຈຳປີ 1	ລະບົບການປູກຝັດປະຈຳປີ 2	ລະບົບການປູກຝັດປະຈຳປີ 3
ລາຍຮັບຕໍ່ເຮັກຕາ (ກີບ/ຮຕ)			
ແຮງງານທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ເຮັກຕາ (ຮງ/ຮຕ)			
ລາຍຮັບຕໍ່ວັນງານ (ກີບ/ວັນງານ)			

8.3. ການປູກຝັດໝູນວຽນ

ກຳນົດຮອບວຽນການປູກຝັດ

ເກັບກຳເອົາຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍ ຢູ່ຫົວຂໍ້ ການປະເມີນການປູກຝັດປະຈຳປີ.

ຄິດໄລ່ຫາຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈຳເປັນ ເຊັ່ນ: ລາຍຮັບ/ເຮັກຕາ/ປີ, ແຮງງານຕົ້ນຕໍ/ເຮັກຕາ/ປີ ໃຫ້ຄົບສຳລັບຝັດທຸກໆຊະນິດຝັດ ໂດຍນຳໃຊ້ ຄຳຖາມດຽວກັນກັບຝັດປະຈຳປີ, ໃນກໍລະນີທີ່ ມີການປູກຝັດປະຈຳປີຫຼາຍຊະນິດ ຕົວຊີ້ວັດຂອງຮອບວຽນ ການປູກຝັດ ແມ່ນຄິດໄລ່ໄດ້ໂດຍ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳຖາມ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ຢູ່ໃນຄູ່ມື.

ລວມມູນຄ່າ ຂອງແຕ່ລະຕົວຊີ້ວັດ ສຳລັບການປູກຝັດໝົດທຸກຊະນິດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຫານໃຫ້ຈຳນວນປີ.

ຕົວຊີ້ວັດ	ຝັດໝູນວຽນ 1	ຝັດໝູນວຽນ 2	ຝັດໝູນວຽນ 3	ຝັດໝູນວຽນ 4	ຝັດໝູນວຽນ 5	ໄລຍະການ ໝູນວຽນ	ລວມ
ຈຳນວນປີຂອງແຕ່ ລະໄລຍະ							
ລາຍຮັບຕໍ່ເຮັກຕາ (ກີບ/ຮຕ)							
ແຮງງານທີ່ ຕ້ອງການຕໍ່ ເຮັກຕາ (ຮງ/ຮຕ)							
ລາຍຮັບຕໍ່ວັນງານ (ກີບ/ວັນງານ)							

8.4. ພຶດຄົງທີ່ ແລະ ພຶດອາຍຸຍາວ

ກ່ອນທີ່ດໍາເນີນການສໍາພາດ ເຮົາຄວນຄໍານຶງດັ່ງນີ້:

ຄວນອະທິບາຍ ບັນດາຄວາມໝາຍ ຂອງແຕ່ລະໄລຍະ ການຜະລິດ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນຈະແຈ້ງສາກ່ອນ ຈຶ່ງທໍາການສໍາພາດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ໄລຍະການປູກ, ການບໍາລຸງຮັກສາ, ການໃຫ້ຜົນຜະລິດ (ໄລຍະການໃຫ້ຜົນຜະລິດເລີ່ມຕົ້ນ, ໄລຍະການ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ແລະ ໄລຍະຜົນລະລິດເລີ່ມລຸດລົງ).

ເກັບກໍາເອົາຂໍ້ມູນ ໄລຍະເວລາ ເປັນປີ ສໍາລັບແຕ່ລະໄລຍະ ກ່ອນຈະສືບຕໍ່ສໍາພາດເອົາຂໍ້ມູນອັນອື່ນ.

ໃນເວລາສໍາພາດເອົາຂໍ້ມູນ ຕ້ອງອະທິບາຍ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຂົ້າໃຈ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າ ກໍາລັງສໍາພາດເອົາ ຂໍ້ມູນຢູ່ໃນ ໄລຍະໃດ

ໃນບາງກໍລະນີທີ່ພຶດທີ່ປູກແມ່ນພຶດທີ່ຫາກໍປູກໃໝ່ ແລະ ຊາວບ້ານບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ເຖິງຜົນຜະລິດຂອງແຕ່ລະໄລຍະ ໃນ ກໍລະນີນີ້, ໃຫ້ແຍກອາຍຸການຂອງພຶດອອກເປັນໄລຍະ ໂດຍມີຕົວເລກສັງລວມແມ່ນ 30 ປີ ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ປ້ອນຕົວ ເລກຂໍ້ມູນຜົນໄດ້ຮັບຂອງໄລຍະທໍາອິດໃສ່ແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດໃນຊ່ວງທີ່ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດ ຜົນຜະລິດລົງໃນຊ່ວງທີ່ຜົນຜະລິດລຸດລົງໂດຍການກະຕວງ ແຕ່ຜົນລວມຂອງໄລຍະເວລາທັງໝົດຕ້ອງເທົ່າກັບໄລຍະ ເວລາລວມຂອງອາຍຸພຶດນັ້ນໆ

1.1. ຂໍ້ມູນ ທົ່ວໄປ

ຊື່ຊະນິດພຶດ ?

ເນື້ອທີ່ການປູກພຶດນີ້ ມີເທົ່າໃດ ຈັກເຮັກຕາ ?

ໂດຍລວມ ເຈົ້າຮັກສາພຶດນີ້ໄວ້ ເປັນເວລາຈັກປີ ຈຶ່ງຕັດ ຫຼື ອານາໄມອອກ ?

(ກວດຄືນ ຕົວເລກທີ່ໄດ້ຮັບ ໂດຍບວກລວມໝົດທຸກປີ ນັບຕັ້ງແຕ່ ມີປູກຈົນຮອດ ສະສາງພື້ນທີ່ຕອນດິນຫຼັງການເກັບ ກ່ຽວ)

ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວ ດົນປານໃດ ເຮົາຈຶ່ງສາມາດສາມາດເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດ ເທື່ອທໍາອິດໄດ້ ?

(ກວດຄືນ ຕົວເລກທີ່ໄດ້ຮັບ ໂດຍ ການຄິດໄລ່ບວກລວມຈໍານວນປີ ຂອງໄລຍະການປູກ ບວກກັບ ຈໍານວນປີ ຂອງ ໄລຍະການບໍາລຸງຮັກສາ)

1.2. ໄລຍະການປູກ (ປີທໍາອິດ): ລວມທັງເວລາທີ່ໃຊ້ ໃນການເຮັດວຽກອານາໄມ ພື້ນທີ່ຕອນດິນ, ການກະກຽມດິນ , ຫວ່ານແກ່ນ, ການປູກ ແລະ ເສຍຫຍ້າ (ຈໍານວນຄອບຄົວລວມ ແລະ ການຈ້າງແຮງງານຈາກຂ້າງນອກ).

ໃນຊ່ວງໄລຍະ ການປູກ ໃຊ້ແຮງງານຈໍານວນຈັກຄົນ ?

ໃນຊ່ວງໄລຍະ ການປູກ ໃຊ້ເວລາຈັກມື້ ?

1.3. ໄລຍະຂອງການ ບໍາລຸງຮັກສາ (ເປັນໄລຍະທີ່ພຶດບໍ່ທັນໃຫ້ຜົນຜະລິດເທື່ອ): ລວມທັງເວລາ ທີ່ເຮັດວຽກໃນການ ເສຍຫຍ້າ, ໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ອື່ນໆ

ຖ້າບາງຊະນິດພືດ ທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກໍ່ອາດຈະເັດ ໄລຍະນີ້ອອກ ຕົວຢ່າງ: ອ້ອຍ. ແຕ່ສໍາລັບ ຢ່າງພາລາ ແມ່ນເຮົາຄວນຈະ ເກັບກໍາເອົາຂໍ້ມູນນີ້.

ຊ່ວງໄລຍະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ໃຊ້ເວລາຈັກປີ ?

ໃນໄລຍະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ໃຊ້ແຮງງານຈໍານວນຈັກຄົນ ?

ໃນໄລຍະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ໃຊ້ເວລາຈັກມື້ ?

1.4. ໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດ

ໃນບາງກໍລະນີ ຂອງການຄິດໄລ່ຫາຈໍານວນມື້ເຮັດວຽກ ແລະ ລາຍຮັບໃນການປູກ ອ້ອຍ ຫຼື ຢ່າງພາລາ ແມ່ນຈໍາເປັນ ຕ້ອງ ຫານໃຫ້ ໄລຍະຍ່ອຍ ເຊັ່ນ: ໄລຍະໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ, ໄລຍະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ແລະ ໄລຍະຜົນຜະລິດເລີ້ ໃລຸດລົງ. ໃນກໍລະນີ ສະເພາະບາງພືດທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບໄລຍະນີ້ ກໍ່ສາມາດຕັດອອກ.

1.4.1. ໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ ໃຊ້ເວລາຈັກປີ ?

ຜົນຜະລິດ ຕໍ່ປີ ທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ ຈັກກິໂລກຼາມ (kg) ?

ຜົນຜະລິດພືດ ໃນໄລຍະນີ້ ຂາຍໄດ້ລາຄາທໍາໃດ ກີບ/kg ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ ໃຊ້ແຮງງານເຮັດວຽກຈັກຄົນ ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ ໃຊ້ເວລາເຮັດວຽກຈັກມື້ ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ແຮງງານເຮັດວຽກຈັກຄົນ ຕໍ່ປີ ?

1.4.2. ໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ (ຄໍາຖາມ ແມ່ນຄືກັນກັບ ໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ) ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ໃຊ້ເວລາຈັກປີ ?

ຜົນຜະລິດ ທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ ຈັກ ກິໂລກຼາມ (kg) ? (ເບິ່ງຕາຕາລາງ ຜົນຜະລິດພືດ /ຕໍ່ປີ)

ຜົນຜະລິດພືດ ໃນໄລຍະນີ້ ຂາຍໄດ້ລາຄາທໍາໃດ ກີບ/kg ?

ລາຍຮັບລວມ ທີ່ໄດ້ຈາກການປູກພືດໃນໄລຍະນີ້ ແມ່ນເທົ່າໃດ (ກີບ) ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ໃຊ້ແຮງງານເຮັດວຽກຈັກຄົນ ?

ໃນໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ ໃຊ້ເວລາເຮັດວຽກຈັກມື້ ?

1.4.3. ໄລຍະ ຜົນຜະລິດພືດ ເລີ້ມລຸດລົງ (ຄໍາຖາມ ແມ່ນຄືກັນກັບ ໄລຍະ ພືດໃຫ້ຜົນຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນ) ?

ໃນໄລຍະ ຜົນຜະລິດພືດ ເລີ້ມລຸດລົງ ໃຊ້ເວລາຈັກປີ ?

ຜົນຜະລິດ ທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ ຈັກ ກິໂລກຼາມ (kg) ?

ຜົນຜະລິດພືດ ໃນໄລຍະນີ້ ຂາຍໄດ້ລາຄາທໍາໃດ ກີບ/kg ?

ລາຍຮັບລວມ ທີ່ໄດ້ຈາກການປູກພືດ ໃນໄລຍະນີ້ ແມ່ນເທົ່າໃດ (ກີບ) ?

ໃນໄລຍະ ຜົນຜະລິດພືດ ເລີ້ມລຸດລົງ ໃຊ້ແຮງງານເຮັດວຽກຈັກຄົນ ?

ໃນໄລຍະ ຜົນຜະລິດພືດ ເລີ້ມລຸດລົງ ໃຊ້ເວລາເຮັດວຽກຈັກມື້ ?

1.4.4. ໄລຍະ ການສະສາງ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ

ເມື່ອຮອບວຽນການຜະລິດສິ້ນສຸດລົງ, ຊາວກະສິກອນຈຳເປັນຕ້ອງ ທຳການອານາໄມ ພື້ນທີ່ຕອນດິນ ແລະ ກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອ ຈາກການປູກພືດ.

ພວກເຈົ້າໃຊ້ແຮງງານ ຈັກຄົນ ເພື່ອອານາໄມພື້ນທີ່ຕອນດິນ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ?

ພວກເຈົ້າໃຊ້ເວລາ ຈັກມື້ ເພື່ອອານາໄມພື້ນທີ່ຕອນດິນ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ?

ຫຼັງຈາກ ອານາໄມພື້ນທີ່ຕອນດິນແລ້ວ ເຈົ້າໄດ້ຂາຍຜະລິດຕະພັນຫຍັງບໍ່ ? ຖ້າມີ ໄດ້ລາຍຮັບຫຼາຍປານໃດ ? (ຕົວຢ່າງ: ຂາຍໄມ້ ທີ່ໄດ້ຈາກໄມ້ຍື່ນຕົ້ນ ແລະ ອື່ນໆ).

ຕາຕະລາງສັງລວມຜົນໄດ້ຮັບຈາກພືດຄົງທີ່ ແລະ ພືດອາຍຸຍາວ

ຕົວຊີ້ວັດ	ພືດ1	ພືດ 2
ລາຍຮັບຕໍ່ເຮັກຕາ (ກີບ/ຮຕ)		
ແຮງງານທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ເຮັກຕາ (ຮງ/ຮຕ)		
ລາຍຮັບຕໍ່ວັນງານ (ກີບ/ວັນງານ)		

9. ລວບລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບການປູກຝັດ

9.1. ການປະເມີນການປູກຝັດຫຼັກ: ສໍາລັບຝັດຫຼັກທຸກຊະນິດ ແລະ ລະບົບການປູກຝັດ

ສໍາລັບການປຽບທຽບຂອງລະບົບການປູກຝັດ, ພວກເຮົາຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ຕົວຊີ້ວັດສໍາລັບຝັດຕົ້ນຕໍທີ່ໄດ້ເຮັດມາແລ້ວ, ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມື 1 ຫາ 5 ສໍາລັບຝັດທັງໝົດ ແລະ ລະບົບການປູກຝັດ, ມູນຄ່າສໍາລັບຕົວຊີ້ວັດຕ້ອງໄດ້ກົບປີໄປໃສ່ ຕາຕະລາງເອັກແຊນຊິດ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍເປັນຂໍ້ມູນລະດັບບ້ານ ແລະ ຊື່ບ້ານ.xlsx

ໃນກໍລະນີທີ່ມີບາງຊະນິດຝັດທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຄີຍປູກໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ດິນບ້ານສະເໜີເປັນທາງເລືອກໄໝ, ຂໍ້ມູນຈາກບ້ານອື່ນໆ ອາດຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງໃນອານາຄົດ ແລະ ເປັນໄປໄດ້ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ. ແນວໃດກໍຕາມຕ້ອງໄດ້ລະບຸຢ່າງສັດເຈນຕໍ່ຊາວບ້ານວ່າຕົວເລກເຫລົ່ານີ້ບິ່ງຊື່ວ່າສິ່ງທີ່ອາດເປັນຜົນມາຈາກກິດຈະກຳໄໝ.

- ລາຍຮັບລວມຕໍ່ເນື້ອທີ່ (ລາຄາ x ຜົນຜະລິດ/ເຮັກຕາ (ກິບ)
- ຈໍານວນວັນງານ ທີ່ທໍາການຜະລິດຕໍ່ເຮັກຕາ (ຕົວເລກ)
- ລາຍຮັບລວມຕໍ່ວັນງານ (ລາຄາ x ປະລິມານຜົນຜະລິດ)/ຈໍານວນວັນງານ (ກິບ)

ສັງລວມຕົວຊີ້ວັດຂອງການປູກຝັດກະສິກໍາຫຼັກ

	ຝັດທີ 1	ຝັດທີ 2	ຝັດທີ 3	ຝັດທີ 4	ຝັດທີ 5
ລາຍຮັບ (ລາຄາ* ຜົນຜະລິດ) / ຮຕ (ກິບ)					
ຈໍານວນແຮງງານວັນ ຕໍ່ເຮັກຕາ (ຕົວເລກ)					
ລາຍຮັບ (ລາຄາ* ຜົນຜະລິດ) / ແຮງງານວັນ (ກິບ)					

9.2. ສຳມະໂນຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ

ຈາກຕາຕະລາງ: “ໂຄງສ້າງຂອງຄອບຄົວ ແລະ ແຮງງານ” “Family structure and labor” ໃນຕາຕະລາງ: ຈຳນວນແຮງງານຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວໂດຍອີງຕາມລາຍຮັບຕົ້ນຕໍ.

ແຫລ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ

	ຈຳນວນຄອບຄົວ	ເປີເຊັນຂອງຄອບຄົວ	ຈຳນວນແຮງງານສະເລັຍ
ການປູກຝັດ			
ການລ້ຽງສັດ			
ເຮັດທຸລະກິດ			
ຜະນິກງານລັດ			
ຮັບຈ້າງ			
ອື່ນໆ			

9.3. ລາຍຮັບຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ

ຂະໜາດ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ

	ທີ່ຢູ່ອາໄສ	ດິນສວນ	ດິນນາ	ດິນປູກຝັດ ເສດຖະກິດ	ໜອງປາ	ທີ່ດິນປູກໄມ້	ອື່ນ ໆ
ເນື້ອທີ່ ເປັນ ຮຕ (ເນື້ອທີ່ລວມ)							
ຄ່າເຊົ່າດິນ (ກີບ/ຮຕ/ປີ) (ສະເລັຍ)							

9.4. ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປັດຈຸບັນ

ຜົນຮັບຈາກການສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ໃຫ້ເອົາຕາຕະລາງ ທີ່ສະແດງເນື້ອທີ່ດິນທີ່ປູກ ພືດ ແລະ ກົບປີເອົາ ແລ້ວໄປໃສ່ຕາຕະລາງເອັກແຊນ excel sheet ດຽວກັນ ທີ່ໄດ້ສະຫລຸບຂໍ້ມູນລາຍຮັບຈາກພືດ ຫລັກໄວ້ແລ້ວ

ເນື້ອທີ່ ຈາກການປູກພືດກະສິກຳຫລັກ

ຊະນິດພືດຫລັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປັດຈຸບັນ (ຮຕ) ຈາກ GIS

ການຜັນຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນຂ່າສານເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນລະດັບບ້ານ

ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ ໃຫ້ນຳໃຊ້ຜົນຄູນ ລາຍຮັບ/ຮຕ/ປີ ສຳລັບແຕ່ລະພືດ ກັບຈຳນວນເຮັກຕາທີ່ໄດ້ເຮັດການປູກພືດໃນບ້ານ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ເຮົາຈະໄດ້ລາຍຮັບ ແລະ ຈຳນວນແຮງງານວັນ ຂອງບ້ານທັງໝົດ.

ລາຍຮັບໃນຂັ້ນບ້ານ (ພືດ x) = ລາຍຮັບ/ເຮັກຕາ/ປີ (ພືດ x) * ເຮັກຕາ (ພືດ x) ພື້ນທີ່ປູກໃນປະຈຸບັນ

ແຮງງານທີ່ໃຊ້ໃນຂັ້ນບ້ານ (ພືດ x) = ຈຳນວນວັນງານຕໍ່ເຮັກຕາ (ພືດx) * ເຮັກຕາ (ພືດ x) ໃນພື້ນທີ່ປູກໃນປະຈຸບັນ

ລາຍຮັບຂອງບ້ານ ແລະ ແຮງງານ.

ຊະນິດພືດຫລັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບຂອງບ້ານ (ກີບ) ຈາກການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ	ແຮງງານທີ່ໃຊ້ໃນບ້ານ (ມື້ທີ່ອອກແຮງງານ) ໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ນຳໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ

ໃນເມື່ອຕາຕະລາງໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍ ເອັກແຊນ Excel, ຕາຕະລາງໃນເອັກແຊນຕ້ອງໄດ້ຖືກຄັດລ້ອກ-ກົບປີ. ການເຮັດການກົບປີສໍາເນົາ ຊ່ອຍໃຫ້ເອົາສາມາດເຮັດແບບຈໍາລອງຕາມການວາງແຜນກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນໄດ້.

9.5. ການກໍານົດເນື້ທີ່ສູງສຸດ ແລະ ຕໍ່າສຸດ

ຄໍາຖາມແນະນໍາ

ມີທີ່ດິນພຽງພໍ ບ່ອນທີ່ດິນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກທໍາລາຍ ຈາກການເຊາະເຈື່ອນ?

ໄດ້ມີການປູກພືດປະຈໍາປີ ໃນທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງບໍ່?

ມີທີ່ດິນ ທີ່ມີຄວາມເລິກພຽງພໍທີ່ຈະກະເກັບນໍ້າໄດ້ພຽງພໍສໍາລັບການປູກພືດປະຈໍາປີໃນຂອບເຂດບ້ານບໍ່?

ມີທີ່ດິນອ່ອນພຽງພໍສໍາລັບປູກພືດປະຈໍາປີບໍ່?

ມີຈໍານວນປະເພດທີ່ດິນຫລາຍ ຫລື ນ້ອຍປານໃດ ທີ່ໄດ້ສໍາລວດ ຫລື ພິສູດແລ້ວວ່າ ມີຄວາມເໝາະສົມເຈາະຈົງການປູກພືດຊະນິດພືດສະເພາະ ທີ່ມີຢູ່ຂອບເຂດບ້ານ ແລະ ຢູ່ໃສ່?

ທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບປູກພືດຖາວອນ (ປະເພດພືດຍາວນານ) ຍັງມີຢູ່ບໍ່ໃນຂອບເຂດບ້ານ?

ສັດລ້ຽງສາມາດຊອກຫາແຫລ່ງນໍ້າໃກ້ກັບເຂດລ້ຽງສັດຂອງບ້ານບໍ່?

ຊາວບ້ານໄດ້ສູນເສຍຕົ້ນໄມ້ສໍາລັບທີ່ຢູ່ອາສັຍຂອງສັດປ່າບໍ່? ພາຍຫລັງການປ່ຽນແປງເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວເປັນເຂດຜະລິດກະສິກໍາ

ມີຄວາມຫ່າງໃກ້ປານໃດ ສໍາລັບເສັ້ນທາງການຂົ່ສົ່ງຈາກພືດທີ່?

ພວກທ່ານໄດ້ພິຈາລະນາພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໃນຂອບເຂດບ້ານບໍ່?

ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປັດຈຸບັນ, ເນື້ອທີ່ຕໍ່າສຸດ ແລະ ສູງສຸດ.

ຊະນິດພືດຫລັກ	ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປັດຈຸບັນ (ຮຕ) ຈາກ GIS	ເນື້ອທີ່ຕໍ່າສຸດທີ່ ຕ້ອງການ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ ຄາດຄະເນໄດ້ (ເຮັກຕາ)
ລວມ			

9.6. ການຄິດໄລ່ຜື່ນທີ່ດິນທີ່ມີທ່າແຮງໃນອານາຄົດ

ໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ, ພວກເຮົາເລີ່ມການຄິດໄລ່ ດ້ວຍການເອົາ ຜື່ນທີ່ດິນທີ່ມີທ່າແຮງໃນອານາຄົດ ແລະ ຂໍ້ມູນແຮງງານ ຕົ້ນຕໍ ແລະ ລາຍຮັບຂອງພືດ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າຕາຕະລາງ 5.

1. ໃຫ້ເລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມສູງສຸດ / ຮຕ ຈາກຕາຕະລາງ 1, ຊຶ່ງສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍເຄື່ອງມື 6 ແລະ ຜົນຄູນລາຍໄດ້ / ເຮັກຕາ/ ປີ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຍໄດ້ທີ່ມີທ່າແຮງໃນລະດັບບ້ານສໍາລັບການປູກພືດຊະນິດນີ້. ໃນກໍລະນີຂອງພວກເຮົາ, ນີ້ແມ່ນລະບົບການປູກພືດທີ່ມີ 2 ຜົນຜະລິດເຂົ້າ. ສັງເກດເຫັນຈໍານວນຂອງເຮັກຕາທີ່ນໍາໃຊ້. ໃນກໍລະນີນີ້ເຂດທີ່ສູງສຸດ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນຄືກັນເພາະວ່າພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຄາດຫວັງວ່າການຂະຫຍາຍເໜືອທີ່ຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານ.
2. ໃຫ້ເລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມລໍາດັບສອງ ແລະ ຜົນຄູນລາຍໄດ້ / ເຮັກຕາ/ ປີ ກັບ ກັບເນື້ອທີ່ດິນສູງສຸດທີ່ສາມາດປູກໄດ້ ເພື່ອການຄິດໄລ່ລາຍຮັບສູງສຸດຂອງບ້ານກັບພືດນີ້, ບັນທຶກຈໍານວນຂອງເຮັກຕາທີ່ນໍາຕົວຢ່າງທີ່ພວກເຮົາຍົກໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນແບບຟອມແມ່ນ: ອ້ອຍ
3. ໃຫ້ເລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມລໍາດັບສາມ, ໃນກໍລະນີສຶກສາຂອງພວກເຮົາແມ່ນ ຢາງພາລາ ແລະ ການຄິດໄລ່ ລາຍຮັບ ຂອງຄ່າສູງສຸດຂອງຜື່ນທີ່.
4. ໃຫ້ເລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມລໍາດັບສີ່, ໃນກໍລະນີສຶກສາຂອງພວກເຮົາແມ່ນ ເຂົ້າ ແລະ ການຄິດໄລ່ ລາຍຮັບ ຂອງຄ່າສູງສຸດຂອງຜື່ນທີ່.
5. ໃຫ້ເລືອກເອົາພືດທີ່ມີລາຍຮັບລວມລໍາດັບຫ້າ, ໃນກໍລະນີສຶກສາຂອງພວກເຮົາແມ່ນ ມັນຕົ້ນ ແລະ ການຄິດໄລ່ ລາຍຮັບ ຂອງຄ່າສູງສຸດຂອງຜື່ນທີ່.
6. ໃຫ້ຄິດໄລ່ມີຈໍານວນເຮັກຕາທີ່ຈະໃຊ້ກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ໂດຍການເພີ່ມຈໍານວນເຮັກຕາທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ສໍາລັບພືດທີ່ມີໃນຂັ້ນຕອນ 1 ຫາ 5.
7. ຖ້າຫາກເນື້ອທີ່ ທີ່ນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນປະຈຸບັນສູງກວ່າເນື້ອທີ່ການຜະລິດກະສິກໍາຂອງບ້ານ (350 ຮຕ), ຈະຕ້ອງໄດ້ດັດປັບເນື້ອທີ່
ໃນການປູກພືດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 - a. ເວລາປັບປຽນເຮົາຈະປັບເນື້ອທີ່ຂອງພືດຫຼັກ ທີ່ມີລາຍຮັບ/ເຮັກຕາຕໍ່າສຸດ
ໂດຍປັບເນື້ອທີ່ການປູກລົງຕໍ່າສຸດເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບພືດຊະນິດນີ້. ຖ້າຈໍານວນເນື້ອທີ່ກະສິກໍາລວມ ຫນ້ອຍກວ່າດິນກະສິກໍາຂອງບ້ານທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນໃຫ້ເພີ່ມເນື້ອທີ່ແຕ່ລະປະເພດດິນຕາມຄວາມເໝາະສົມຄືເກົ່າ.
 - b. ຖ້າຍັງມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍຢູ່ ແມ່ນສືບຕໍ່ລຸດເນື້ອທີ່ການປູກພືດລົງ

ໂດຍເຮັດຄືກັນກັບຂັ້ນຕອນທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຂັ້ນຕອນທີ່ຜ່ານມາໂດຍເລືອກຜິດທີ່ສ້າງລາຍຮັບ/ເຮັກຕາ ຫນ້ອຍສຸດອັນດັບສອງ. ຖ້າຈຳນວນເນື້ອທີ່ກະສິກຳລວມຫນ້ອຍກວ່າດິນກະສິກຳຂອງບ້ານ ແມ່ນເພີ່ມ ເນື້ອທີ່ແຕ່ລະປະເພດດິນຕາມຄວາມເໝາະສົມຄືເກົ່າ.

- c. ສືບຕໍ່ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຂັ້ນຕອນ a. ແລະ b. ໂດຍເລືອກຜິດທີ່ສ້າງລາຍຮັບ/ເຮັກຕາສູງສຸດ ຊະນິດຕໍ່ໄປຈົນກວ່າເນື້ອທີ່ ທີ່ນຳໃຊ້ຈະເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳໃນບ້ານ.

ການພັດທະນາທາງເລືອກຂອງການປູກຜິດໃນອານາຄົດ

ຊະນິດຜິດຫຼັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນໃນປະຈຸ ບັນ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ຕໍ່າສຸດທີ່ ຕ້ອງການ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ສູງສຸດທີ່ມີ ຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບສູງ ສຸດ (ກີບ)	ເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ ລາຍຮັບສູງສຸດ (ເຮັກຕາ)
ນາແຊງທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2 ຄັ້ງ					
ອ້ອຍ					
ຢາງພາລາ					
ເຂົ້ານາປີ					
ມັນຕົ້ນ					
ລວມທັງໝົດ					

ການຄຳນວນຄິດໄລ່ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ, ໃຫ້ສ້າງຖົນເພີ່ມໃສ່ຕາຕະລາງເພື່ອຄິດໄລ່ຈຳນວນແຮງງານທັງໝົດທີ່ຕ້ອງການ ພາຍໃນບ້ານສຳລັບພືດແຕ່ລະຊະນິດ ເຂົ້າໃນການປູກຜິດໃນອານາຄົດ.

ຊະນິດຜິດຫຼັກ	ການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນໃນ ປະຈຸບັນ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບໃນ ປະຈຸບັນຂອງ ບ້ານ (ກີບ)	ຈຳນວນ ແຮງງານລວມທີ່ ຕ້ອງການຂອງບ້ານ (ຄົນ)	ເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ ລາຍຮັບສູງ ສຸດ (ເຮັກຕາ)	ລາຍຮັບ ສູງສຸດ (ກີບ)	ແຮງງານຫຼາຍ ສຸດທີ່ນຳໃຊ້ ແບບຈຳລອງ (ຄົນ)
ນາແຊງທີ່ໃຫ້ຜົນ ຜະລິດ 2 ຄັ້ງ						
ອ້ອຍ						
ຢາງພາລາ						
ເຂົ້ານາປີ						
ມັນຕົ້ນ						
ລວມທັງໝົດ						

ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສຳມະໂນຄົວເຮືອນ:

ເພື່ອກວດກາວ່າແຮງງານໃນບ້ານມີພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດທຳການຜະລິດຕາມເນື້ອທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແບບຈຳລອງ, ແມ່ນໃຫ້ນຳເອົາປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນໄວເຮັດວຽກ ຈາກຊຸດຂໍ້ມູນສຳມະໂນຄົວເຮືອນທີ່ເກັບກຳມາ .

ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຈຳນວນວັນງານ ຫຼື ວັນງານຕໍ່ປີ, ເຮົາກໍ່ເອົາຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ຢູ່ໃນເກນອາຍຸເຮັດວຽກຈາກ ຊຸດຂໍ້ມູນສຳມະໂນລະດັບຄົວເຮືອນ ໂດຍຄິດໄລ່ເອົາຈຳນວນວັນງານ 20 ວັນຕໍ່ເດືອນ, 12 ເດືອນຕໍ່ປີ.

ການສ້າງລາຍຮັບຕ່າງໆແມ່ນພິຈາລະນາເອົາຈາກການເຮັດສັນຍາ ແລະ ການເອົາດິນໃຫ້ເຊົ່າໂດຍສະເພາະແມ່ນ ມູນຄ່າເຊົ່າດິນຕໍ່ເຮັກຕາຕໍ່ປີ.

9.7. ການສິນທະນາກ່ຽວກັບລາຍຮັບສູງສຸດທີ່ເປັນໄປໄດ້

ຕາຕະລາງທັງໝົດຕ້ອງໄດ້ສ້າງໃຫ້ສຳເລັດສົມບູນ, ແລ້ວນຳສະເໜີຜົນໄດ້ຮັບຕໍ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ສິນທະນາປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບລາຍຮັບສູງສຸດນຳເຂົ້າເຈົ້າ. ໃນການສິນທະນາ ໃຫ້ພິຈາລະນາ ຫວິຂໍ້ຕ່າງໆ ຕົວຢ່າງ ການຕະລາດທີ່ເປັນໄປໄດ້ / ຂໍ້ຈຳກັດ, ບັນຫາການອະນຸລັກດິນ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການເອົາດິນໃຫ້ເຊົ່າ, ຫົວຂໍ້ທັງ ໝົດຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາໃນການສິນທະນາ, ການປັບຫົວຂໍ້ໃນຕາຕະລາງແມ່ນອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ ຂໍ້ໂຕແຍ້ງແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຖືກບັນທຶກ. ການເຫັນດີຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານໃນຕະລາງແຜນການ ຜະລິດໃນອານາຄົດ ແລ້ວໄປຫາແຜນທີ່ ບ່ອນທີ່ມີການປ່ຽນແປງ. ໂດຍການສະເໜີເນື້ອທີ່ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ສິນທະນາປຶກສາຫາລືກັບເຂົາເຈົ້າວ່າການປ່ຽນແປງການປູກພືດມີຄວາມເໝາະສົມແລ້ວບໍ່

10. ລາຍການຂໍ້ມູນທີ່ຄ້ອງການໃຊ້ໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນລະດັບຂັ້ນບ້ານ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ	ຊື່ຂໍ້ມູນ	ການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນ	ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການ	ກວດສອບ
ແຜນທີ່ສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນປະຈຸບັນ ຂໍ້ມູນໃນລະດັບປະເພດດິນຍ່ອຍ	ສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສະກໍາໃນປະຈຸບັນ (ພິມໃສ່ເຈ້ຍຂະໜາດ A3)	ເພື່ອທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ປະເມີນສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນປະຈຸບັນ	ແຜນທີ່	
ຕາຕະລາງ Attribute ຂໍ້ມູນສະພາບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນປະຈຸບັນ	ຂໍ້ມູນເນື້ອທີ່ຂອງດິນກະສິກໍາໃນລະດັບຂັ້ນຍ່ອຍ	ນໍາຜົນໄດ້ຮັບຈາກພືດຫຼັກ ແລະ ສັດລ້ຽງເພື່ອມາວາງແຜນໃນລະດັບບ້ານ	ເນື້ອທີ່ຂອງດິນປູກພືດແຕ່ລະສະນິດ	
ຂໍ້ມູນພືດຫຼັກພາຍໃນບ້ານ	ຂໍ້ມູນຕົວຊີ້ວັດຂອງບັນດາພືດຫຼັກພາຍໃນບ້ານ	ເປັນຕົວຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນໃນລະດັບຂັ້ນບ້ານ	ລາຍຮັບ (ກີບ/ຮຕ) ຈໍານວນວັນງານ/ຮຕ ຈໍານວນລາຍຮັບ/ວັນງານ	
ຂໍ້ມູນເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງແຕ່ລະຄົວເຮືອນ	ຈໍານວນແຮງງານຂອງແຕ່ລະຄົວເຮືອນໂດຍອີງໃສ່ແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼັກ	ເພື່ອການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນລະດັບຂັ້ນບ້ານໃຫ້ສອດຕ້ອງກັບກົດໝາຍທີ່ດິນ	ຈໍານວນແຮງງານສໍາລັບວຽກງານກະສິກໍາ	
ຂໍ້ມູນເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງແຕ່ລະຄົວເຮືອນ	ຂໍ້ມູນສັດລ້ຽງ	ວາງແຜນດິນສໍາລັບລ້ຽງສັດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການລ້ຽງ	ຈໍານວນສັດແຕ່ລະສະນິດ	
ຂໍ້ມູນສັດລ້ຽງພາຍໃນບ້ານ	ຂໍ້ມູນລາຍຮັບ ແລະ ແຮງງານທີ່ຕ້ອງການສໍາລັບການລ້ຽງສັດ	ວາງແຜນປະລິມານຂອງຈໍານວນສັດພາຍໃນບ້ານ	ລາຍຮັບຈາກສັດລ້ຽງກີບ/ໂຕ ຈໍານວນແຮງງານທີ່ຕ້ອງການໃນການລ້ຽງສັດ ວັນ/ໂຕ	
ການວິໃຈດິນ	ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການວິໃຈດິນ	ເພື່ອເປັນການປັບແຜນໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການຂອງການກະສິກໍາ	ຜົນໄດ້ຮັບຂອງທາດອາຫານຫຼັກຂອງພືດ ແລະ ຄໍາແນະນໍາໃນການປັບປຸງດິນ	
ຂໍ້ມູນສໍາມະໂນບັນຫາ	ບັນຫາຫຼັກທາງດ້ານກະສິກໍາພາຍໃນບ້ານ	ເພື່ອຂອກຫາຊ່ອງທາງແກ້ໄຂໂດຍອີງໃສ່ບັນຫາຕົວຈິງເວລາວາງແຜນ	ລາຍການບັນຫາ ແລະ ບັນດາທາງເລືອກສໍາລັບການແກ້ໄຂ	

11. ການສະແດງບົດບາດສໍາລັບການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກໍາ

ການກະກຽມສໍາລັບການສະແດງບົດບາດ.

ໃຫ້ຊອກຫາຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ ສໍາລັບການສະແດງບົດບາດໃສ່ໃນຕາຕະລາງ ຫລັງຈາກນັ້ນ ປ່ອຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມຄິດໂດຍເຂົາເຈົ້າເອງ. ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ເປັນພຽງແຕ່ການສະແດງສໍາລັບ ຕົວຢ່າງທີ່ອາດຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບບ້ານ. ມັນຈະຕ້ອງສໍາເລັດ ແລະ ປັບປຸງຕາມເງື່ອນໄຂຂອງບ້ານ.

ລະບຽບການ ແລະ ກົດລະບຽບ: ຜູ້ ສະແດງທີ1: ພະນັກງານລັດ	ການອະນຸລັກດິນ: ຜູ້ ສະແດງທີ2: ຫກປ	ການອະນຸລັກ ແຫລ່ງນໍ້າ: ຜູ້ ສະແດງທີ 3: ຫຊສ	ລະບົບການປູກ ພືດຫລັກ: ຊາວ ກະສິກອນ	ທັງຫຍ້າ ແລະ ການລ້ຽງສັດ: ຊາວ ກະສິກອນ	ປ່າໄມ້ບ້ານ ຜູ້ນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້
ເຂົ້າ: 1 ເຮັກຕາ ຕໍ່ ແຮງງານຕົ້ນຕໍ	ເຂດທົ່ງພຽງ: ການປູກ ເຂົ້າ ແລະ ພືດປະຈຳປີ	ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງນໍ້າຕໍ່ການ ກະສິກໍາ	ຄວາມເປັນໄປ ໄດ້ຂອງ ການຕະລາດ	ສັດບໍ່ໄດ້ຜົນ ກໍາໄລ	ຕ້ອງການໄມ້
ປູກຕົ້ນໄມ້ອຸດ ສາຫະກໍາ: 3 ເຮັກຕາ ຕໍ່ແຮງງານ ຕົ້ນຕໍ	ເນື້ອທີ່ມີແນວໂນມການ ປູກພືດປະຈຳປີທີ່ມີການ ໄຖພວນ ແລະ mulching ເປັນເສັ້ນຕົງ	ມີຄວາມ ຕ້ອງການຂໍ້ ຕົກລົງການ ອະນຸລັກນໍ້າ, ການປ້ອງກັນ ເຂດຫົວນໍ້າ	ຕ້ອງການສໍາລັບ ການປູກພືດເປັນ ສິ້ນຄໍາ	ບໍ່ມີຫຍ້າທີ່ດີ ທີ່ມີຢູ່	ຕ້ອງການໄມ້ຝົນ
ການລ້ຽງສັດ: ສູງ ສູດ 15 ເຮັກຕາ ຕໍ່ ແຮງງານຕົ້ນຕໍໃນ ຄອບຄົວ	ຄ້ອຍຊັນ, ພືດຍືນຕົ້ນທີ່ມີ ການປ້ອງກັນດິນເຊາະ ເຈື່ອນ	ຮັກສາໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງຜິ້ນທໍາ ການຜະລິດ ແລະ ສາຍນໍ້າ	ຕ້ອງການ ອາຫານ	ອາຫານ ສັດລ້ຽງບໍ່ ພຽງພໍ ໃນລະ ດູແລ້ງ	ຜົນຜະລິດຈາກປ່າບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຢູ່ຫ່າງໄກ
ທີ່ດິນລວມໝູ່	ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງ, ທີ່ ດິນປ່າໄມ້		ສັດລ້ຽງກິນ ຜົນລະປູກ	ບໍ່ມີຮີ້ວ	ຕ້ອງການຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມ ຄອງປ່າໄມ້
ທີ່ດິນນາຄວນປີ ປັກຮັກສາໃຫ້ເປັນ ທີ່ດິນນາ	ຕ້ອງການ Biochar ເພື່ອ ເພີ່ມຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນ		ດິນມີຄວາມເລິກ ບໍ່ພຽງພໍ	ຕ້ອງການດິນ ເພື່ອທັງຫຍ້າ ລ້ຽງສັດ	ຊາວກະສິກອນຈຸດເຜົາປ່າ ເພື່ອຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ເຮັດ ການຜະລິດ
			ຕ້ອງການເນື້ອທີ່ ເຂດເນີນສູງ, ທີ່ ດິນລວມໝູ່		

ໃນເມື່ອທຸກຫົວຂໍ້ໄດ້ຮັບການສົນທະນາ ແລະ ບັນຫາທຸກຢ່າງລະອຽດຈະແຈ້ງແລ້ວ ແລະ ຕາຕະລາງຂ້າງເທິງແມ່ນ ສົມບູນ, ນັກສະແດງເລືອກເອົາພາລະບົດບາດຂອງໃຜມັນ ແລະ ກະກຽມການສະແດງ, ການສະແດງສາມາດລວມກັນ ກັບການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຫລື ພຽງແຕ່ການຫລິ້ນ, ຈຸດສຸມໃສ່ແມ່ນກ່ຽວກັບຈະນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືແນວໃດ ແລະ ເນື້ອທີ່ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ

12. ເຄື່ອງມືການວັດແທກຄວາມຄ້ອຍຊັນ

ຄວາມຄ້ອຍຊັນສາມາດຄິດໄລ່ດ້ວຍວິທີງາຍດາຍ ໂດຍການເຮັດ ເຈ້ຍວັດແທກມຸມເພື່ອວັດແທກມຸມ, ຄວາມສູງ ແລະ ຄ້ອຍຊັນ (a protractor clinometer) ໃຫ້ເບິ່ງຕື່ມອີກໃນແວບໄຊ <http://www.wikihow.com/Make-a-Clinometer>.

ຫາໄມ້ວັດແທກມຸມ 180°. ເຄື່ອງວັດແທກມຸມຊະນິດນີ້ມີຮູບຮ່າງເຄິ່ງວົງກົມ, ມີມຸມທີ່ເຮັດເຄື່ອງໝາຍໄວ້ຮອບຂອບ ທັງໝົດ, ເຈົ້າສາມາດຊອກຊື່ເຄື່ອງນີ້ໄດ້ທຸກບ່ອນຈຳໜ່າຍອຸປະກອນການຮຽນ, ເລືອກໄມ້ວັດແທກຄູ່ກັບຮູນ້ອຍໆ ທີ່ຢູ່ ໃກ້ກັບເຄື່ອງກາງຂອງໄມ້ບັນທັດຕາມແນວທາງຕົງ.

ຖ້າວ່າເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການຊື່ ເຈົ້າສາມາດຄົ້ນຫາແບບອອນໄລໄດ້ສຳລັບເຄື່ອງວັດແທກມຸມທີ່ພິມໄດ້ ພິມມັນອອກມາ ແລ້ວ ຕັດຢ່າງລະມັດລະວັງຕາມຮອຍເດີມ, ແລະ ຕິດກາວໃສ່ເຈ້ຍເຄື່ອງວັດແທກມຸມເພື່ອໃຫ້ມັນແຂງແຮງຂຶ້ນຕື່ມ, ເຈ້ຍຕ້ອງ ເປັນເຈ້ຍທີ່ແຂງແຮງເຈ້ຍເຮັດບັດດັດສະນີ.

ແທງເຈ້ຍຕາມແນວຕົງ. ຕັ້ງເຈ້ຍຜລາດສະຕິກຕົງຊື່ ຫລື ໃກ້ກັບຂອບຂອງໄມ້ວັດແທກມຸມ. ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເຝືອງຜ່ານເຂົ້າ ສອງຈຸດ 0 ຫລື 0 ຫາຈຸດປາຍກົງກັນຂ້າມຂອງຂອບກົງ.

ຖ້າທ່ານບໍ່ມີເຝືອງ, ແຜນເຈ້ຍເຂົ້າໃນກະບອກກົມທີ່ໃກ້ ແລະ ໃຊ້ແທນ

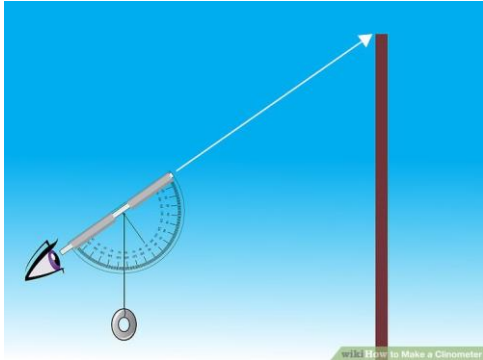
ມັດເຊືອກຜ່ານຮູນ້ອຍໆ ທີ່ຂອບກົງ. ໄມ້ວັດແທກມຸມຫລາຍບ່ອນ ມາພ້ອມກັບຮູນ້ອຍໆ ຊື່ກົງລະຫວ່າງເຄື່ອງໝາຍ 0 ຂ້າງເທິງ ຊຶ່ງຢູ່ ກົງກັນກັບເຄື່ອງໝາຍ 90° ທີ່ຂອບໂຂ້ງຂອງໄມ້ວັດ, ຖ້າວ່າໄມ້ວັດ ມຸມຂອງທ່ານບໍ່ມີຮູນ້ອຍໆ, ໃຫ້ກວດເບິ່ງໃຫ້ແນ່ນອນວ່າ ສະຕິງຈຶ່ງ ຈັກນິວ (ໝາຍຊຶ່ງຕິແມັດ) ດ້ານລຸ່ມຂອງໄມ້ວັດມຸມ.

ຖ້າວ່າພວກເຈົ້າໃຊ້ເຄື່ອງເຈ້ຍວັດແທກມຸມ, ເຈົ້າສາມາດເຈາະຮູ ດ້ວຍຕົວເອງໂດຍໃຊ້ປາກປາກາທີ່ຂົມ, ເນື່ອງຈາກວ່າອາດເຮັດຈາກ

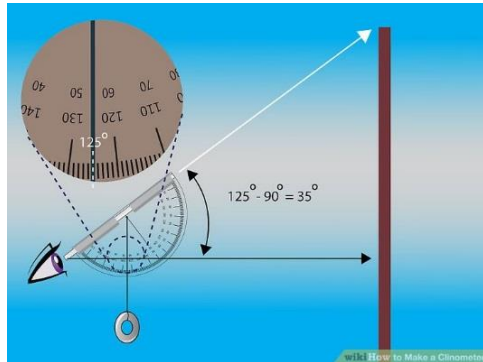
ເຈ້ຍຜລາດສະຕິກທີ່ອ່ອນ ອາດສາມາດຈັກໄດ້.

ແນບນ້ຳໜັກຂະໜາດນ້ອຍໄປຍັງປາຍດ້ານທີ່ອ່ອນຂອງເສັ້ນເຊືອກ. ມັດຄລິບໜົບໃສ່ເຈ້ຍ, ເຄິ່ງໂລຫະ, ຫລື ສິ່ງອື່ນທີ່ ມີນ້ຳໜັກໃສ່ໃນປາຍເສັ້ນເຊືອກ. ໃນເວລາພວກເຈົ້າຈັບເຄື່ອງວັດແທກມຸມ ເພື່ອໃຫ້ສາຍເຊືອກຜ່ານຂອບວົງກົມຂອງ ໄມ້ວັດແທກ, ນ້ຳໜັກຈະດຶງເຊືອກລົງຜ່ານເຄື່ອງໝາຍມຸມເທິງແປ້ນໄມ້ບອກມຸມ, ເຊັ່ນ 60° ຊືບອກເຈົ້າວ່າມຸມ ໃນ

ເຄື່ອງວັດແທກ clinometer ຈະຖືກຈັດຂຶ້ນຊຶ່ງສາມາດໃຊ້ເພື່ອການຄົ້ນຫາຄວາມສູງຂອງວັດຖຸທີ່ຫ່າງໄກອອກໄປຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນລຸ່ມນີ້:

ເບິ່ງດ້ານເທິງຂອງວັດຖຸທີ່ມຸງຜ່ານເລື່ອງ. ໃຊ້ເຄື່ອງວັດແທກມຸມເພື່ອໃຫ້ຂອບໂຄ້ງຂອງໄມ້ວັດແທກແທກຜິນໄດ້ຮັບ. ອ່ຽງເຄື່ອງວັດແທກມຸມຈົນວ່າຝວກເຈົ້າຈະເຫັນມຸມ ຫລື ເອົາລອດເຈ້ຍ ແລະ ເບິ່ງດ້ານເທິງຂອງວັດຖຸສູງທີ່ເຈົ້າຕ້ອງການວັດແທກຊຸ່ນອາຄານ. ເຈົ້າສາມາດໃຊ້ວິທີນີ້ເພື່ອວັດແທກມຸມລະຫວ່າງເຈົ້າກັບດ້ານເທິງຂອງວັດຖຸນັ້ນ ຫລື ຄວາມສູງຂອງວັດຖຸ.

ການວັດແທກມຸມໂດຍໃສ່ເຈ້ຍວັດແທກມຸມ: ເອົາເຄື່ອງວັດແທກມຸມ clinometer ໃນຕໍາແໜ່ງຄົງທີ່, ຈົນກໍວາເຊືອກວັດແທກຄົງທີ່, ໃຫ້ຄິດໄລ່ມຸມລະຫວ່າງຈຸດທີ່ເຄິ່ງກາງຂອງໄມ້ວັດແທກມຸມ (90°), ແລະຈຸດເຊືອກວັດແທກຕັດຂອບໂດຍການລຶບ1 ຈາກທີ່ອື່ນໆ. ຕົວຢ່າງຊຸ່ນຖ້າເສັ້ນເຊືອກຕັດຂອບທີ່ 60 ອົງສາ ມຸມຂອງຄວາມສູງລະຫວ່າງເຈົ້າກັບດ້ານເທິງຂອງວັດຖຸຄື $90-60=30^\circ$, ຖ້າສາຍເຊືອກຕັດຂອບທີ່ 150 ອົງສາ ມຸມຂອງຄວາມສູງຄື $150-90=60^\circ$.

ມຸມຂອງຄວາມສູງມັກຈະນ້ອຍກວ່າ 90° , ເນື່ອງຈາກວ່າຫລາຍກວ່າ 80 ອົງສາຂຶ້ນໄປຈະເຫັນແຕ່ທ້ອງຝ້າ.

ຄໍາຕອບທຸກໆເທື່ອຈະເປັນບວກ (ຫລາຍກວ່າ 0 ອົງສາ). ຖ້າຫາກເຈົ້າເຫັນຈໍານວນຕົວເລກໃຫຍ່ ອອກຈາກຕົວເລກທີ່ນ້ອຍ ເຄື່ອງໝາຍຈະເປັນລົບ, ພຽງແຕ່ຂ້າມເຄື່ອງໝາຍລົບເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ, ຕົວຢ່າງ ຖ້າຫາກເຈົ້າຄໍານວນ $60-90=-30^\circ$ ມຸມທີ່ແທ້ຈິງຂອງຄວາມສູງແມ່ນ $+30^\circ$.

13.ແຜນກິດຈະກຳສຳລັບວຽກງານກະສິກຳຂອງບ້ານ

ຕື່ມເນື້ອໃນລະອຽດໃສ່ຕາຕາລາງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ, ພາກສ່ວນສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ ໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳ.

ລາຍລະອຽດຂອງ ແຜນກິດຈະກຳ ໃນ ແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອ ໃຫ້ບັນລຸຕາມ ແຜນການຈັດສັນທີ່ ດີນ ແລະ ວາງ ແຜນຄຸ້ມຄອງດີນ ກະສິກຳແບບມີສ່ວ ຮ່ວມ ຂຶ້ນບ້ານ	ແຜນກິດຈະກຳ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ						ຜູ້ ຮັບຜິດຊອບ	ສະໜັບ ສະໜູນ ໂດຍ	ການເຂົ້າ ຮ່ວມ ຂອງ ຊາວບ້ານ
	6 ເດືອນ ທຳອິດ	ປີທີ 1	ປີທີ 2	ປີທີ 3	ປີທີ 4	ປີທີ 5			

14. ໂຄງຮ່າງບົດລາຍງານ

1. ສະພາບທົ່ວໄປ

- ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມສັນຖານ
- ສະພາບພື້ນທີ່
- ສະພາບພູມອາກາດ
- ແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ສໍາຄັນ
- ສະພາບເສດຖະກິດສັງຄົມ(ເປັນຕາຕະລາງ)ເອົາໂຕສັງລວມໝົດເປັນຂອງບ້ານ ແລ້ວເຮັດເປັນChat
- ຂໍ້ມູນການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນພາຍໃນບ້ານ (ເປັນຕາຕະລາງ ການເພີ່ມຫຼືຫຼຸດຂອງພົນລະເມືອງ)
- ການຄອບຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (ເປັນຕາຕະລາງ)ເອົາໂຕສັງລວມໝົດເປັນຂອງບ້ານ ແລ້ວເຮັດເປັນChat
- ການປູກຝັງ (ເປັນຕາຕະລາງ ເນື້ອທີ່ ແລະ ຜົນຜະລິດ)
- ການລ້ຽງສັດ (ເປັນຕາຕະລາງ)

2. ສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ສັດນໍ້າສັດປ່າ

- ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ເປັນຕາຕະລາງ)
- ສັດປ່າ
- ສັດນໍ້າ
- ສະເລ່ຍລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ປີ.....ເປັນຕາຕະລາງ

- ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ: ໄດ້ເທົ່າໃດ?. ມີຈັກຄອບຄົວ?.
- ຂາຍເຂົ້າ: ໄດ້ເທົ່າໃດ?. ມີຈັກຄອບຄົວ?.
- ຂາຍພືດກະສິກໍາທີ່ເປັນສິນຄ້າ: ໄດ້ເທົ່າໃດ?. ມີຈັກຄອບຄົວ?.
- ຂາຍສັດລ້ຽງ: ໄດ້ເທົ່າໃດ?. ມີຈັກຄອບຄົວ?.
- ຮັບຈ້າງ: ໄດ້ເທົ່າໃດ?. ມີຈັກຄອບຄົວ?.

(ການເກັບກໍາເສດຖະກິດສັງຄົມ)

- ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ
 - ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດການຜະລິດກະສິກໍາ (ຍົກເອົາພືດຫຼັກຂອງບ້ານທີ່ເຫັນວ່າດີກວ່າໝູ່ພາຍໃນບ້ານ ມາໄລ່ລຽງ ຕົວຢ່າງ ເຂົ້ານາ ສາລີ.....ເປັນຕາຕະລາງ) ຍັງວິທີການຈະເອົາຂໍ້ມູນໃສ່.
 - ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດການໄລ່ລຽງລ້ຽງສັດ (ຍົກເອົາຈັກ 5 ຄອບຄົວມາສໍາພາດ ເປັນຕາຕະລາງ) ຍັງວິທີການຈະເອົາຂໍ້ມູນໃສ່.
 - ການນໍາໃຊ້ວັນງານເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກໍາຂອງຄອບຄົວ(ເປັນຕາຕະລາງ)

ຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງພາກສ່ວນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ເອົາເຂົ້າ

3. ການກໍານົດຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ.

- ການກຳນົດຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ
 - ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ
 - ທີ່ດິນກະສິກຳ
 - ທີ່ດິນປູກສ້າງ
 - ທີ່ດິນວັດທະນະທຳ
 - ທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ
 - ທີ່ດິນປ່າໄມ້
 - ທີ່ດິນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
 - ທີ່ດິນໂຍທາ
 - ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ
 - (ຕາຕະລາງປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດ)
- ການຈັດສັນວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
 - ທີ່ດິນອະນຸລັກ
 - ທີ່ດິນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກສ້າງ
 - ເຂດນຳໃຊ້ເຮັດການຜະລິດ
 - ເຂດທີ່ດິນພັດທະນາ
- ການກຳນົດປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນກະສິກຳ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນປູກສ້າງ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນວັດທະນະທຳ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນປ່າໄມ້
 - ການກຳນົດທີ່ດິນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນໂຍທາ
 - ການກຳນົດທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ
 - (ຕາຕະລາງ ການວາງແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ)
- ທ່າແຮງໃນການພັດທະນາຂອງບ້ານ

4. ການນຳໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ
- ການປະເມີນຄຸນນະພາບທີ່ດິນ
 - ການສ້າງອາສາສະໝັກໝໍດິນຂັ້ນບ້ານ
 - ການສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບຕົວຢ່າງດິນ
 - ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃນປະຈຸບັນ

- ການສ້າງແຜນທີ່ດິນກະສິກໍາ
- ການສ້າງແຜນທີ່ປະເມີນຄຸນນະພາບທີ່ດິນ
- ການແນະນໍາການປັບປຸງດິນໃຫ້ແກ່ບ້ານ
- ສໍາມະໂນບັນຫາ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂຂອງຊາວບ້ານ (ມີຕາຕະລາງ)
- ການຈັດລຽງລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂ
- ທ່າແຮງໃນການພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ (ເລືອກຫົວຂໍ້ທີ່ເໝາະສົມກັບບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວຂອງຕົນ ເປັນຕາຕະລາງ)
 - ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາໃນຕໍ່ໜ້າ
 - ມາດຖານການກໍານົດແບ່ງເຂດດິນກະສິກໍາ (ຕາຕະລາງ ວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ຮອດປີ 2020
 - ສົມທຽບຕາຕະລາງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ວາງແຜນຮອດປີ 2020

5. ຂໍ້ສະເໜີ

6. ເອກະສານອ້າງອີງ

7. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ກ່ຽວກັບປຶ້ມຫົວນີ້

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ໄດ້ຖືກພິມເຜີຍແຜ່ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານລາວ, ບັນດາອົງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGOs) ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ເພື່ອນຳໃຊ້ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PALM) ຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ໂດຍກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ (DALaM), ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮ່ວມກັນພັດທະນາຂຶ້ນ. ເຊິ່ງມັນສາມາດຕອບສະໜອງຫຼາກຫຼາຍເປົ້າໝາຍຂອງການນຳໃຊ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ສຳລັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າດ້ວຍຕົນເອງ, ສຳລັບເປັນເອກະສານອ້າງອີງໃຫ້ແກ່ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເປັນທັງຄູ່ມືແນະນຳ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມນຳອີກ.

ເນື້ອໃນຂອງປຶ້ມຫົວນີ້ຈະໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບສະພາບລວມ ແລະ ວິທີການຟື້ນຖານ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານວິຊາການທີ່ອາດຈະພົບພໍ້ໃນເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ. ເຊິ່ງເຄື່ອງມືໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ລະບຸຢ່າງລະອຽດໄວ້ຢູ່ໃນພາກທີສອງຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ (ຊຸດກ່ອງເຄື່ອງມື).

ສຳລັບແຕ່ລະບາດກ້າວຂອງ PALM ທີ່ມີສ່ວນພົວພັນກັນ ແມ່ນໄດ້ລະບຸເປັນວິທີການໄວ້ຢ່າງລະອຽດຢູ່ໃນຊຸດເຄື່ອງມື ຄັດຕິດເຊັ່ນວ່າ: ແບບສອບຖາມ ແລະ ຮູບແບບໃນການຈັດກຸ່ມສິນທະນາ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ຜູ້ອ່ານ ຫຼື ຜູ້ນຳໃຊ້ປຶ້ມຫົວນີ້ ອາດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ອ່ານຄຳແນະນຳ ແລະ ເປີດເບິ່ງກ່ອງຊຸດເຄື່ອງມືຢູ່ດ້ານຫຼັງໄປຄຽງຄູ່ກັນ ເພື່ອເບິ່ງວ່າແບບຟອມເກັບກຳຂໍ້ມູນໃດ ແລະ ວິທີວິເຄາະຂໍ້ມູນໃດ ຄວນນຳໃຊ້ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນໃດ.

ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ບັນດາຝາຍສະບັບທີ່ເປັນດິຈິຕອນ ຂອງປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ກ່ອງຊຸດເຄື່ອງມືສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກໄຈ້ແຍກໄວ້ລະອຽດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແບບໂຄງຮ່າງການວິເຄາະຂໍ້ມູນຄົວເຮືອນ, ການປະເມີນການປູກພືດຫລັກຂອງບ້ານ ແລະ ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ແມ່ນສາມາດດາວໂຫລດໄດ້ຢູ່ໃນເວັບໄຊທ໌ຂອງກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ (DALaM) ຫຼື ເອົາໄດ້ຈາກບັນດາຝາຍຂໍ້ມູນທີ່ຖືກສັງລວມໄວ້ ຢູ່ໃນແຜ່ນ CD ຫລື USB ທີ່ໄດ້ຄັດຕິດມາພ້ອມກັບປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ (ຄພດກ), ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ບ້ານ ໜອງວຽງຄຳ, ຖະໜົນດົງໂດກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປລາວ

ໂທ.: +856 201 770201

ເວບໄຊທ໌: <http://dalam.maf.gov.la/>; ອີເມວ: dalaminfo@gmail.com